Boeke Prize

Vagabondul Milionar

Acum un film de OSCAR

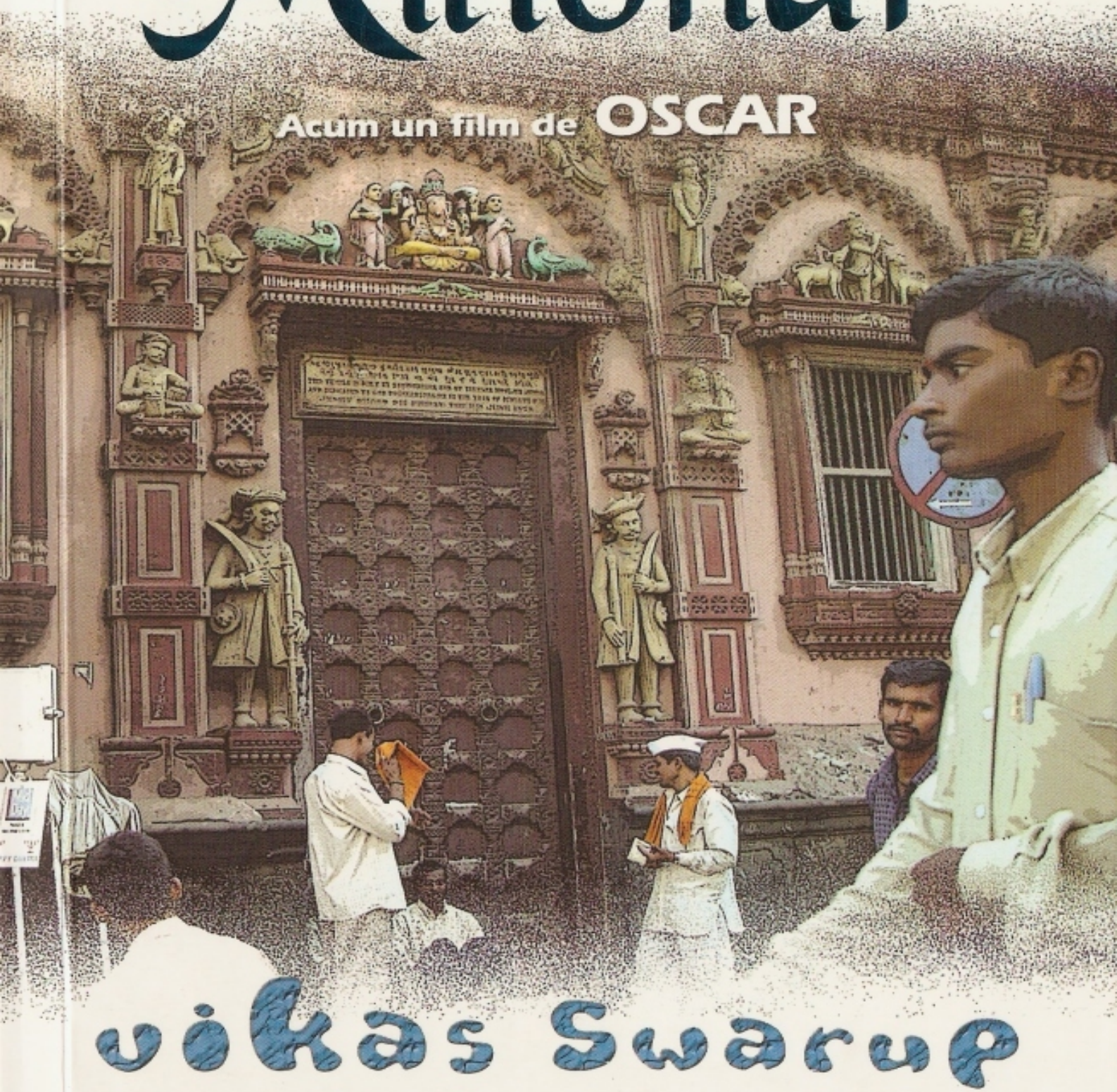

Vikas Swarup

Merită devorată... Țese un basm încântător... O poveste remarcabilă, magică...
O istorie plină de vrajă, a binelui în luptă cu răul. (*Sunday Tribune*)

VIKAS SWARUP

VAGABONDUL MILIONAR

Titlul original: Q & A
Publisher *Doubleday*, 2005

Traducere din limba engleză de IRINA MARGARETA NISTOR

Note culturale: ADELINA PATRICHI

Editura Taj Books & Media, 2009

CUPRINS

PREMII
RECENZII
PROLOG
1.000 DE RUPII. ***MOARTEA UNUI EROU***
2.000 DE RUPII. ***POVARA UNUI PREOT***
5.000 DE RUPII. ***PROMISIUNEA UNUI FRATE***
10.000 DE RUPII. ***UN GÂND PENTRU CEI SCHILODIŢI***
50.000 DE RUPII. ***CUM SĂ VORBEŞTI AUSTRALIANA***
100.000 DE RUPII. ***ATENŢIE LA NASTURI***
200.000 DE RUPII. ***CRIMA DIN OCCIDENT EXPRES***
500.000 DE RUPII. ***POVESTEA UNUI SOLDAT***
1.000.000 DE RUPII. ***PERMIS PENTRU CRIMĂ***
10.000.000 DE RUPII. ***REGINA TRAGEDIEI***
100.000.000 DE RUPII. ***X GKRZ OPKNU [sau O POVESTE DE DRAGOSTE]***
1.000.000.000 DE RUPII. ***A TREISPREZECEA ÎNTREBARE***
EPILOG
MULŢUMIRI

PREMII

CARTE:
Boeke Prize 2006

Marele premiu al publicului
la *Salon du Livre Paris 2007*

Numită de lanţul de librării Kingstone (Taiwan)
Cea mai influentă carte a anului 2008

Inclusă de Exclusive Books între
Cele 101 de Cărţi de citit înainte să mori

Lista scurtă a *Commonwealth Award*
pentru *Cea mai bună carte de debut,* 2006

AUDIO-BOOK:
Audie Award 2006,
Benjamin Franklin Award 2006

ADAPTAREA RADIOFONICA:
Sony Awards pentru dramă

FILMUL:
Premiul Publicului la Toronto Film Festival
Trei premii *British Independent Film Awards 2008*
Patru *Globuri de Aur,* şapte premii *Bafta,* opt premii *Oscar*
(printre care pentru *cel mai bun film, cel mai bun regizor*
cel mai bun scenariu adaptat, cea mai bună muzică)

RECENZII

Un povestitor desăvârşit… *Daily Mail*

Un debut picaresc… cuceritor… un portret admirabil, neîmpodobit, generos şi multicolor al Indiei contemporane, în care nu toţi săracii sunt nişte îngeri şi nu toţi bogaţii nişte demoni… *Literary Review*

Fantastic, măreţ… îmbinând umorul de calitate cu comentariul social incisiv… o lectură bogată, distractivă şi antrenantă, care te fură. *The Times*

Pasul rapid, limpezimea şi uşurinţa cu care curge vă vor face să nu lăsaţi această carte din mână… *Outlook*

…Se citeşte pe nerăsuflate… pendulează între farsă, melodramă şi basm. *You Magazine*

Un amestec straniu, de dulce şi amar… Comic, într-un mod excentric şi original. *Washington Post*

Plin de umor… surprizele se succedă cu repeziciune. O încântare… *New York Times Time Review*

Swarup îl ia pe cititor de guler şi îl scufundă, cu capul înainte, într-o aventură ce colcăie de emoţie, coincidenţă, dramatism, gingăşie şi suspans… O poveste inteligentă, spusă cu multă inteligenţă şi într-un ritm infernal. *Sydney Morning Herald* – Australia

Nebunesc, amuzant, fantastic. *Le Figaro* – Franţa

Trebuia să îmi închipui! Încă un scriitor care se dă drept diplomat! *The Week* – India

Un melanj rar… de umor, dramă, romantism şi realism social… Un triumf… …Palpitant… ştie cum să ne atingă inima… *New Zealand Herald*

Se înscrie în categoria produselor fabricii de vise, dar este unul deosebit şi unic, un specimen de vârf, destinat succesului. *Politiken* – Danemarca

Absolut strălucitor, te buimăceşte cu totul. Portretizează extremele de cruzime şi bunătate cu umor, compasiune şi fără să dea sentinţe… Câteva zile… tânjeşti să te ghemuieşti în pat, s-o deschizi şi să citeşti încă una dintre poveştile ei. *Humphrey Hawksley, BBC*

Vikas trezeşte la viaţă portrete şi nu caricaturi… cinismul unei lumi care creează mici cutiuţe de identitate şi ţine oamenii închişi în ele… Cartea este un tratat de viaţă… un caleidoscop de întrebări… un sistem care nu furnizează niciodată răspunsurile corecte la câteva întrebări majore… Vă va prinde în laţ… Citiţi-o şi păstraţi-o ca pe o comoară. *Financial Express*

Experienţe tragicomice povestite într-un stil liric, savuros. O carte lirică… revoluţionează arta scrisului. *National Review*

Intensă… antrenantă şi surprinzător de informativă. *The Telegraph*

Proaspăt şi creativ… o structură unică… Excepţional şi inteligent… La sfârşit, toate firele

se leagă într-un final spectaculos. *Rocky Mountain News*

Un remarcabil tur de forţă… Potrivit legilor dictate de *karma,* ceea ce dai vei şi primi. Să o citeşti… e ca şi cum ai prinde bănuţul fermecat… vei vrea să o porţi cu tine peste tot şi să le împărtăşeşti comoara din ea prietenilor… *The Times – Picayune*

…Te poartă în miezul realităţilor dure ale vieţii indiene, dar nu uită nicio clipă să te distreze. Povestea omului de pe stradă… *The Courier Mail*

Sub pana lui Swarup, viaţa însăşi devine un joc, cioburile de amintiri se prefac în piese ale unui puzzle mai cuprinzător… *The Indian Express*

Personajele sunt stereotipuri şi totuşi crezi în ele de la un capăt la altul. E atât de uşor să te implici în viaţa lor. Şi este uşor să ajungi să visezi la o plimbare cu ele în lumina asfinţitului… O cursă în *roller coaster* – parţial concurs cu premii, parţial poveste cu morală ascunsă… *Deccan Herald*

O comedie neagră tulburătoare… *Manly Daily*

Frumos scris, bogat, amuzant, puternic, cu o structură profundă, strălucitoare şi originală. O bucurie rară. *Meg Rosoff*

O călătorie picarescă… fără sentimentalismul siropos de rigoare… Povestea copiilor care au devenit în noul mileniu adulţi, urmaşii copiilor miezului nopţii. *India Today*

Fantastic, unic, plin de suflet, acaparator, cu o structură inteligentă… *The Booklover Newsletter*

…Ajungi nepregătit pentru o scenă de la final… atât de tragică, atât de sfâşietor de tristă, încât acest cititor a plâns cu sughiţuri, preţ de mai multe pagini… *Dominion Post,* Wellington

Când ţi se pune în braţe o carte doldora de momente de viaţă în mahalalele din Mumbai, homosexualitate, incest, lupta între avere şi sărăcie, orfani, iarăşi homosexualitate şi case de copii, îţi dai ochii peste cap cu disperare. Dar ai face mai bine să-ţi coborî ochii peste paginile acestei cărţi, care este una laconică într-un mod excepţional, adunând toate clişeele posibile pe axul-totem al literaturii indiene de limbă engleză, şi găteşte o frigăruie absolut delicioasă, la foc mic. Limbajul este doar aparent simplu, naraţiunea unind mai multe puncte şi astfel scoţând la iveală un tablou în acelaşi timp comic şi sumbru… Un roman rar… o lectură cuceritoare, dar şi o lucrare finisată în cel mai mic detaliu, strălucitoare, rafinată cu extraordinară măiestrie. *Hindustan Times*

Ceea ce demonstrează… este că fiecare chip anonim poate avea o poveste extraordinară de spus. Că o persoană obişnuită se poate să fi trecut, fără să ştie, prin întâmplări extraordinare… Cunoaşterea nu vine întotdeauna din educaţie şi erudiţie; situaţiile vieţii, dacă sunt privite cu un acut simţ al observaţiei, pot să te înveţe mai mult decât orice carte. *First City*

Această parabolă modernă face praf întreaga gamă a stereotipurilor despre geniu, celebritate şi showbiz. *Indo-Asian News Service*

O poveste comică, cu un anume aer de improbabil, caracteristic basmelor. *NBD Biblion* – Olanda

Autorul mânuieşte schimbările de destin ca un adevărat magician… *Cosmopolitan* – Franţa

Această carte este o operă de ficţiune; cu excepţia faptelor istorice, orice asemănare cu persoane reale, în viaţă ori decedate, este pur întâmplătoare.

Pentru
părinţii mei,
Vinod şi Indra Swarup

şi pentru răposatul meu bunic,
Shri Jagadish Swarup

PROLOG

Am fost arestat. Pentru că am câştigat un concurs de cultură generală.

Au venit după mine noaptea târziu, când până şi câinii vagabonzi dormeau duşi. Mi-au spart uşa, mi-au pus cătuşele şi m-au împins spre jeep-ul care mă aştepta şi care avea şi girofar.

Nu s-a iscat niciun pic de zarvă. Nici un singur locuitor al mahalalei n-a ieşit din bordeiul lui. Doar bufniţa cea bătrână, cocoţată în tamarinul ei, a protestat cu un ţipăt la arestarea mea.

Arestările în Dharavi sunt la fel de frecvente precum hoţii de buzunare din trenurile locale. Nu e zi lăsată de la Dumnezeu în care vreun nefericit din cartier să nu fie înşfăcat de poliţie. Unii le dau de furcă poliţiştilor şi nu se lasă duşi decât târâş de acolo, apoi zbiară tot drumul şi trag şuturi în dreapta şi-n stânga. Dar există şi dintre cei care merg liniştiţi. Care socotesc că este normal ca într-o bună zi să îi ajungă mâna legii; ei chiar se aşteaptă ca poliţia să le bată din clipă-n clipă în uşă. Pentru aceştia, sosirea jeepului cu girofarul roşu aprins este chiar o uşurare.

Privind înapoi, mă gândesc că poate ar fi trebuit şi eu să dau din picioare şi să ţip de mama focului. Să protestez, să-mi susţin nevinovăţia sus şi tare, să scol tot cartierul din somn. Nu că asta ar fi ajutat la ceva, nici gând. Nu-i scuturi din lentoare aşa de uşor pe amărâţii ăia. Chiar dacă aş fi reuşit prin absurd să trezesc vreo câţiva dintre ei, niciunul n-ar fi mişcat un deget ca să mă apere. Cu

ochii cârpiţi de somn, s-ar fi zgâit la toată „panarama” asta, ar fi mormăit eventual o remarcă plictisită de genul: „S-a mai dus unul”, după care ar fi căscat şi s-ar fi dus repede să tragă mai departe la aghioase. Oricum, plecarea mea din cea mai mare mahala a Asiei nu însemna nimic pentru cei rămaşi în urmă; nu avea să-mi simtă niciunul lipsa. Mâine dimineaţă, mi-am zis cu mâhnire, or să se îmbulzească mai departe la aceleaşi cozi interminabile, la apă; şi-or să se îmbrâncească, la fel ca şi până acum, să prindă localul[1] de şapte jumătate.

Nici măcar nu aveau să se deranjeze să întrebe de ce am fost arestat. Dacă stau să mă gândesc bine, când cei doi poliţişti au dat buzna în magherniţa mea, nici măcar eu nu m-am întrebat care e motivul. Când întreaga ta existenţă este „ilegală” şi trăieşti într-o sărăcie lucie, pe un maidan urban unde te baţi cu ghearele şi cu dinţii pentru fiecare centimetru de spaţiu şi trebuie să stai la coadă pentru orice, inclusiv ca să te uşurezi, arestarea devine ceva inevitabil. Inevitabil şi implacabil. Ajungi să crezi că într-o bună zi cu siguranţă va fi emis un mandat cu numele tău, aşa ţi-e scris, şi că în cele din urmă o să vină după tine jeep-ul cu girofar.

Vor exista şi voci care vor spune că mi-am făcut-o cu mâna mea. Ce naiba m-a apucat să mă bag într-un concurs de cultură generală? O să mă dojenească şi o să-mi facă semn cu degetul, ca să-mi amintească vorbele bătrânilor din Dharavi, care au declarat dintotdeauna, răspicat: n-ai ce căuta dincolo de linia de demarcaţie ce-i desparte pe bogaţi de săraci. La urma urmelor, ce-a căutat un chelner lefter să participe la un joc al minţii? Creierul este un organ pe care cei ca mine n-au voie să-l folosească. Se presupune că noi utilizăm doar mâinile şi picioarele.

Doamne, ce n-aş da să mă fi văzut oamenii ăştia la emisiune, cum am răspuns la întrebări! După aia

m-ar fi privit cu alţi ochi. Mare păcat că abia de acum înainte se va difuza înregistrarea.

Dar deja s-a răspândit zvonul că am câştigat ceva. Ca la loterie. Când ceilalţi chelneri au auzit vestea, au decis să dea o mare petrecere, anume pentru mine, la restaurant. Am cântat şi am dansat şi am băut până noaptea târziu. Pentru prima dată n-am mai mâncat mâncarea cu gust rânced de la Ramzi. Am comandat pui *biryani*[2] şi *seek kebab*[3] de la hotelul de cinci stele din Marine Drive. Barmanul, un bătrânel vai de capul lui, mi-a oferit-o imediat pe fiica lui, s-o iau de nevastă. Până şi ursuzul de director mi-a zâmbit cu îngăduinţă şi în sfârşit mi-a plătit salariile din urmă. În seara aceea nu m-a mai făcut neisprăvit. Şi nici câine turbat.

Acum Godbole îmi zice aşa; şi chiar mai rău. Stau ghemuit într-o celulă de circa trei metri pe unu optzeci, cu o uşă ruginită din metal şi un geamlâc pătrăţos cu grilaj, prin care pătrund în încăpere câteva raze de soare prăfuite. În carceră este foarte cald şi umed. Muştele bâzâie în jurul resturilor dintr-un mango prea copt, care zace strivit pe pardoseala din piatră. Un gândac cu privirea tristă se înghesuie să-mi urce pe picior. Începe să mi se facă foame, îmi chiorăie maţele. Mi s-a spus că foarte curând voi fi dus în sala de interogatoriu, pentru a fi anchetat din nou. După o aşteptare interminabilă, a apărut persoana care trebuie să mă escorteze.

Este Inspectorul Godbole în persoană. Godbole nu e foarte în vârstă, să tot aibă vreo patruzeci şi ceva de ani. E aproape chel şi cu o faţă rotundă, dar elementul care face impresie este mustaţa în furculiţă. Păşeşte anevoie şi burdihanul lui mult prea hrănit iese pe dinafară din pantalonii kaki.

— Ale dracului muşte, înjură el şi încearcă s-o pocnească pe una care se roteşte în faţa mutrei lui. O ratează.

Astăzi inspectorul nu este foarte bine dispus. Îl enervează muştele. Îl exasperează căldura. Asudă

din greu şi transpiraţia îi curge râuri, râuri pe frunte. Le şterge cu dosul mânecii de la cămaşă. Cel mai tare însă îl enervează numele meu.

— Rama Mohammad Thomas… Ce tâmpenie de nume mai e şi ăsta, din trei religii? N-a reuşit maică-ta să se decidă cine-i taică-tu? zice el, şi nu e prima dată când o face.

Mă fac că nu observ insulta. Sunt obişnuit cu insultele, fac parte din existenţa mea.

În faţa camerei de interogatoriu se află doi poliţişti în poziţie de drepţi, încremeniţi, semn că înăuntru este cineva important. Toată dimineaţa au mestecat din greu la *paan*[4] şi au făcut schimb de bancuri porcoase. Godbole mă împinge înăuntru, unde doi bărbaţi stau în picioare la perete, în dreptul unui grafic în care sunt trecute toate răpirile şi omorurile din anul în curs.

Pe unul dintre cei doi îl recunosc imediat, după părul lung ca de femeie – sau ca de rocker. Individul a fost prezent în timpul înregistrării emisiunii – îi transmitea instrucţiuni prin cască prezentatorului. Pe celălalt nu-l cunosc, e alb şi complet chel. Poartă un costum mov şi o cravată portocaliu aprins. Numai un alb poate să se îmbrace aşa, la costum şi cravată, pe căldura asta sufocantă. Îmi aminteşte de Colonelul Taylor[5].

Ventilatorul din tavan se învârteşte la viteză maximă, şi totuşi în încăpere nu este niciun pic de aer, pentru că nu există fereastră. Căldura pare să emane din pereţii văruiţi şi e ţinută prizonieră de tavanul jos şi făcut din lemn. O rază lungă şi subţire împarte încăperea în două jumătăţi egale. În cameră nu se află nimic altceva decât o masă ruginită, în mijloc, şi trei scaune în jurul ei. O lampă metalică stă spânzurată şui din şipcile de lemn, chiar deasupra mesei.

Godbole mă prezintă albului, asemeni unui îmblânzitor care-şi introduce leuşorul în arenă.

— El este Rama Mohammad Thomas, să trăiţi.

Albul îşi şterge fruntea cu o batistă şi mă priveşte de parcă aş fi o nouă specie de maimuţe.

— Deci el este celebrul nostru câştigător! face el. Recunosc că arată mai mare decât credeam.

Încerc să-l situez în funcţie de accent. Vorbeşte nazalizând şi fonfăind, cum fac turiştii plini de lovele pe care i-am ginit îmbulzindu-se în faţa obiectivelor turistice în Agra; genul ăla care vine din locuri foarte îndepărtate, precum Baltimore ori Boston.

Americanul se aşază comod într-unul dintre scaune. Are nişte ochi de un albastru foarte închis şi un nas purpuriu. Vinişoarele verzulii de pe fruntea lui aduc cu nişte crenguţe.

— Salut, face spre mine. Numele meu este Neil Johnson. Reprezint NewAge Telemedia, compania care are licenţa emisiunii concurs. Iar domnul de lângă mine este Billy Nanda, producătorul.

Eu nu spun nimic. Maimuţele nu vorbesc. Şi în niciun caz în engleză.

Se întoarce spre Nanda.

— Înţelege englezeşte, nu-i aşa?

— Ai înnebunit, Neil? îl ceartă Nanda. De unde şi până unde să vorbească englezeşte? E un amărât de chelner dintr-o cârciumă nenorocită, Iisuse Cristoase!

Sunetul unei sirene ne străpunge urechile; pare că din clipă-n clipă o să intre peste noi. În schimb, un poliţist dă năvală în încăpere şi-i şopteşte ceva la ureche lui Godbole. Inspectorul iese în goană şi se întoarce cu un tip mic şi îndesat, îmbrăcat în uniformă de ofiţer de poliţie cu rang înalt. Godbole se uită înspre Johnson, scoţându-şi la iveală dantura îngălbenită.

— Domnule Johnson, a sosit Comisarul-şef *Sahib*[6].

Johnson se ridică în picioare.

— Vă mulţumesc că aţi venit, domnule Comisar-şef. Bănuiesc că-l cunoaşteţi deja pe Billy, aici de faţă.

Comisarul face semn din cap că da.

— Am venit de îndată ce am primit mesajul din partea Ministerului de Interne.

— A da… e un vechi prieten al domnului Mikhailov.

— Cu ce pot să vă ajut?

— Domnule Comisar, vreau să mă ajutaţi cu VSCM.

— VSCM?

— Prescurtarea de la *Vrei să câştigi un miliard.*

— Ce mai e şi asta?

— E un concurs televizat care a fost lansat de curând, de către compania noastră, în treizeci şi cinci de ţări. Probabil că aţi văzut reclama, că e deja în tot Mumbai-ul.

— Probabil că mi-a scăpat chestia asta. Dar de ce un miliard?

— De ce nu? V-aţi uitat la *Vrei să fii milionar?*

— *Kaun Banega Crorepati?*[7] Emisiunea aia devenise o obsesie naţională. La mine în familie nu ne scăpa nicio ediţie.

— Şi de ce vă uitaţi?

— Păi… pentru că era interesantă.

— Ar mai fi fost la fel de interesantă dacă premiul cel mare ar fi fost doar de zece mii în loc de un milion?

— Eu ştiu… bănuiesc că nu.

— Întocmai. Cea mai mare tentaţie pe lumea asta nu este sexul. Sunt banii. Şi cu cât suma este mai mare, cu atât incită mai tare.

— Am priceput. Şi cine este prezentatorul la emisiunea asta a voastră?

— L-am luat pe Prem Kumar.

— Prem Kumar? Actoraşul ăla de mâna a doua? Nu-i nici pe departe celebru ca Amitabh Bachehan[8], care prezenta *Crorepati.*

— Nicio grijă, că o să devină şi el faimos. Am fost nevoiţi să-l alegem, având în vedere că are 29 % acţiuni în sucursala indiană a companiei NewAge Telemedia.

— Aha, am priceput. Şi ce treabă are în toată povestea asta individul acesta… cum îl cheamă… Rama Mohammad Thomas?

— A fost concurent la cea de-a cincisprezecea ediţie de săptămâna trecută.

— Ei şi?

— A răspuns corect la toate cele douăsprezece întrebări, în vederea câştigării unui miliard de rupii.

— Poftiiiim? Glumiţi, domnule!

— Ba nu glumesc deloc. Şi noi am fost la fel de uluiţi. Puştiul este câştigătorul celui mai mare pot din istorie. Ediţia încă n-a fost difuzată, deci puţină lume ştie deocamdată despre asta.

— Bine, dacă spuneţi că a câştigat un miliard, l-a câştigat şi basta. Care-i buba?

Johnson face o pauză.

— Am putea discuta puţin între noi, şi cu Billy de faţă?

Şeful poliţiei îi face semn lui Godbole să plece. Inspectorul se încruntă spre mine şi iese. Eu rămân în încăpere, dar nimeni nu mă bagă în seamă. Sunt un amărât de chelner. Chelnerii nu înţeleg englezeşte.

— Vă ascult, spune Comisarul-şef.

— Vedeţi dumneavoastră, domnule Comisar-şef, domnul Mikhailov nu poate plăti pe loc un miliard de rupii, spune, pe un ton conspirativ, Johnson.

— Şi atunci de ce a mai promis?

— Păi… era o şmecherie publicitară.

— Eu tot nu înţeleg. Chiar dacă era o şmecherie, oare n-o să aibă şi mai mare audienţă emisiunea tocmai pentru că a câştigat cineva premiul cel mare? Îmi amintesc că atunci când un concurent lua milionul la *Vrei să fii milionar* audienţa se dubla.

— Domnule Comisar-şef, nu e momentul. Emisiuni precum VSCM nu pot funcţiona la noroc, ca şi cum ai da cu banul. Trebuie să se respecte un scenariu. Şi, conform scenariului nostru,

câştigătorul nu trebuia să apară decât după cel puţin opt luni, în care noi să ne fi recuperat mare parte din investiţie din publicitate. Acum însă, individul acesta, Thomas sau cum naiba îl cheamă, ne-a dat peste cap toate planurile.

Comisarul-şef face semn că a înţeles.

— Bine, şi atunci ce vreţi de la mine?

— Să ne ajutaţi să dovedim că Thomas a trişat. Că nu avea cum să ştie răspunsurile la toate cele douăsprezece întrebări, fără să fi avut un complice. Gândiţi-vă, puştiul n-a mers în viaţa lui la şcoală. N-a citit un ziar, n-are cum să fi ajuns să câştige potul cel mare fără să trişeze.

— Păi… eu nu sunt chiar aşa sigur.

Comisarul-şef se scarpină în cap şi continuă:

— Au mai fost cazuri de băieţi proveniţi din zone foarte sărace şi care au ajuns genii mai târziu în viaţă. Oare nu cumva însuşi Einstein, parcă, nici măcar liceul nu-l avea?

— Domnule Comisar-şef, vă putem demonstra imediat că individul nu e niciun Einstein, spune Johnson şi-i face semn lui Nanda.

Nanda se apropie de mine, înfigându-şi degetele în claia lui de păr. Mi se adresează în hindi:

— Domnule Rama Mohammad Thomas, dacă eşti într-adevăr atât de genial încât să câştigi concursul nostru, am vrea să ne dovedeşti asta, participând la un alt concurs, unul privat, pentru noi, chiar acum. Întrebările vor fi foarte simple. Aproape oricine cu o inteligenţă medie va şti să răspundă.

Mă aşază pe un scaun.

— Eşti pregătit? întrebarea numărul unu. Care este valuta Franţei? Variantele sunt: a) dolarul, b) lira, c) euro sau d) francul.

Tac mâlc. Pe neaşteptate, Comisarul-şef se năpusteşte şi-mi arde una zdravăn peste obraz, cu palma lui mare.

— Nenorocitule, eşti surd? Răspunde, că altfel îţi mut falca, mă ameninţă el.

Nanda începe să ţopăie ca un nebun – ori ca o vedetă rock.

— Vă roooog eu fruuuumos, n-am putea să procedăm civilizat? îl întreabă el pe Comisarul-şef.

Şi apoi se uită spre mine.

— Deci? Care e răspunsul?

— Francul, îi răspund eu cu jumătate de gură.

— Greeeşit. Răspunsul corect este euro. OK, întrebarea numărul doi. Cine este primul om care a păşit pe Lună? a) Edwin Aldrin, b) Neil Armstrong, c) Iuri Gagarin, ori d) Jimmy Carter?

— Nu ştiu.

— Neil Armstrong. Întrebarea numărul trei. Piramidele se află la a) New York, b) Roma, c) Cairo, sau d) Paris.

— Nu ştiu.

— La Cairo. Şi acum să vedem întrebarea numărul patru. Cine este preşedintele Americii? a) Bill Clinton, b) Colin Powell, c) John Kerry, sau d) George Bush?

— Nu ştiu.

— E vorba de George Bush. Îmi pare rău să te informez, domnule Thomas, că nu ai dat nici măcar un răspuns corect.

Nanda se întoarce spre Comisarul-şef şi revine la engleză.

— Aţi văzut, v-am spus eu că-i un tâmpit şi jumătate. N-avea cum să răspundă la întrebările de săptămâna trecută decât trişând.

— Aveţi idee cum ar fi putut trişa? întrebă Comisarul-şef.

— Pe mine mă depăşeşte. V-am adus două copii cu înregistrarea pe DVD. Experţii noştri le-au cercetat la sânge, dar deocamdată n-au descoperit absolut nimic suspect. Şi totuşi până la urmă trebuie să iasă la iveală ceva.

Foamea din maţele mele mi s-a ridicat acum în gât şi m-a luat ameţeala. Mă chircesc şi încep să tuşesc.

Johnson, americanul cel chel, mă străfulgera cu privirea.

— Mai ţineţi minte, domnule Comisar-şef, cazul maiorului de armată care a câştigat un milion de lire sterline la *Vrei să fii milionar?* S-a întâmplat în Anglia acum câţiva ani. Compania a refuzat să plătească. Poliţia a început o anchetă şi a reuşit să-l condamne pe maior. S-a demonstrat că avea un complice, un profesor care se afla în public şi îi dădea de înţeles care erau răspunsurile corecte printr-o tuse codificată. Cu siguranţă că şi aici s-a întâmplat ceva similar.

— Deci trebuie să căutăm pe careva în public care să fi tuşit, nu?

— Nu. Nici urmă de vreo tuse. Trebuie să fi fost altă şmecherie.

— Poate un bip de pager sau de celular?

— Nu. De asta suntem absolut siguri, nu avea niciun fel de gadgeturi asupra lui. Oricum, nici pagerul şi nici telefonul celular nu funcţionează în studio.

Comisarul-şef îşi urmăreşte ideea.

— Să i se fi implantat vreun cip, ceva, în creier?

Johnson oftează.

— Domnule Comisar-şef, cred că v-aţi uitat la prea multe filme SF. Problema e că trebuie să ne ajutaţi să descoperim ce-a fost. Nu ştim cine i-a fost complice, nu ştim ce sistem de semnalizare s-a folosit, dar sunt sută la sută sigur că băiatul e un escroc. Trebuie să ne ajutaţi s-o dovedim.

— Nu v-aţi gândit să-l mituiţi? sugerează Comisarul-şef, plin de speranţă. Probabil că nici măcar nu ştie câte zerouri sunt într-un miliard. Eu cred că ar fi foarte fericit dacă i-aţi da doar câteva mii de rupii.

Îmi vine să-i ard un pumn Comisarului-şef. Să zicem că înainte de concurs nu ştiam ce înseamnă un miliard. Dar asta este de domeniul trecutului. Acuma ştiu. Şi sunt foarte hotărât să-mi încasez premiul. Cu toate cele nouă zerouri ale sale.

Răspunsul lui Johnson mă mai liniştеşte.

— Nu putem face una ca asta, zice el. Ne poate paşte un proces. Tipul nu poate fi declarat decât una din două: un câştigător realmente de bună credinţă, ori un escroc. Astfel încât fie se alege cu miliardul, fie înfundă puşcăria. Nu există jumătăţi de măsură. Trebuie să mă ajutaţi să ajungă în temniţă. Domnul Mikhailov ar face infarct dacă ar trebui să scoată miliardul chiar acum.

Comisarul-şef îl priveşte drept în ochi pe Johnson.

— Vă înţeleg punctul de vedere, spune el tărăgănat. Dar eu cu ce mă aleg din chestia asta?

Înţelegând aluzia, Johnson îl ia de braţ şi-l trage mai spre colţ.

Vorbesc ceva în şoaptă. Am reuşit să prind doar trei cuvinte: „zece la sută”. Comisarul-şef este în mod vădit foarte încântat de ofertă.

— Prea bine, domnule Johnson, treaba e ca şi rezolvată. Şi acum am să-l chem pe Godbole.

Inspectorul este poftit să vină.

— Ascultă, Godbole, ce-ai reuşit să scoţi de la el până acum? întreabă Comisarul-şef.

Godbole se uită spre mine cu ură.

— Absolut nimic, domnule Comisar-şef *Sahib.* Nenorocitul naibii o ţine una şi bună, că pur şi simplu „a ştiut” răspunsurile. Că a avut baftă.

— Baftă? spune Johnson, cu sarcasm în glas.

— Întocmai, domnule. Încă n-am folosit şi faza a treia. Atunci ar fi ciripit deja. De îndată ce-mi veţi da mână liberă, domnule *Sahib,* o să aflu numele complicilor cât aţi clipi.

Comisarul-şef se uită întrebător spre Johnson şi Nanda.

— N-aveţi nimic împotrivă, nu-i aşa?

Nanda însă clatină din cap foarte categoric şi coama îi tresaltă odată cu scăfârlia.

— Nici nu mă gândesc. Fără tortură. Deja a scăpat prin presă că a fost arestat. Dacă se află că a fost maltratat, suntem terminaţi. Am destule

probleme şi aşa, nu-mi mai trebuie şi un proces din partea vreunui ONG nenorocit, din alea care militează pentru drepturile omului.

Comisarul-şef îl bate pe umăr:

— Billy dragă, parcă ai fi american! Nu-ţi face griji. Godbole e profesionist. N-o să rămână nicio urmă pe corpul flăcăului.

Simt cum mi se umflă bila mai rău ca un balon. Îmi vine să vărs.

Comisarul-şef se pregăteşte să plece.

— Godbole, până mâine dimineaţă vreau numele complicelui şi mai vreau să ştiu, în cele mai mici detalii, felul în care s-a procedat. Poţi folosi orice mijloace necesare ca să obţii informaţiile. Dar ai mare grijă. Nu uita că avansarea ta depinde de asta.

— Vă mulţumesc, să trăiţi!

Godbole afişează un zâmbet fals, parcă din plastic.

— Fiţi fără grijă domnule. Când oi termina cu băiatul ăsta, va fi gata să recunoască şi că el e ăla de l-a omorât pe Mahatma Gandhi.

Am încercat să-mi amintesc cine l-a omorât pe Mahatma Gandhi. Gandhi este cel despre care ştiu că înainte să moară a spus „Hei Rama”! Am ţinut minte amănuntul ăsta pentru că atunci când am auzit povestea pentru prima oară mi-am zis încântat: „He, he, păi ăsta-i numele meu!”. Părintele Timothy mi-a explicat cu blândeţe că Rama este numele zeului hindus care a fost izgonit în junglă vreme de paisprezece ani.

Între timp, Godbole se întoarce, după ce i-a condus pe Comisarul-şef şi pe ceilalţi doi bărbaţi. Intră gâfâind în camera de interogatoriu şi trânteşte zdravăn uşa după el. Apoi pocneşte din degete spre mine.

— OK, împuţitule, acum dezbrăcarea! La pielea goală.

Dureri ascuţite mă împung şi îmi pulsează în fiecare por al trupului. Mâinile îmi sunt legate de bârna de lemn din tavan, cu o sfoară aspră. Bârna este la trei metri de la sol şi picioarele mi se bălăngănesc în aer, iar palmele şi tălpile am impresia că mi-au fost deja smulse. Sunt gol puşcă. Coastele de la piept îmi ies în afară ca la bebeluşii africani subnutriţi.

Godbole m-a pedepsit astfel preţ de mai mult de o oră şi încă nu şi-a terminat treaba. Din jumătate în jumătate de oră vine cu câte un nou instrument de tortură. Întâi mi-a băgat un băţ din lemn în anus. Mai întâi însă l-a dat prin ardei iute. Am simţit cum mă scurg, de parcă mi-ar fi fost înţepată spinarea cu fierul încins. M-am înecat şi am simţit că nu mai pot respira de durere.

După aceea mi-a vârât capul într-o găleată cu apă, şi mi l-a ţinut acolo până ce am simţit că-mi plesnesc plămânii. Am bolborosit şi m-am sufocat, de era cât pe-aci să mă înec.

Acum a luat în mână un cablu electric care scoate scântei ca un tub de artificii în seara de Diwali. A început să danseze în jurul meu asemeni unui boxer beat şi brusc m-a izbit cu el. Mi-a vârât cablul electric în laba piciorului stâng. Curentul puternic m-a făcut să mă scutur de parcă aş fi înghiţit otravă fierbinte.

M-au cuprins nişte convulsii puternice şi o greaţă insuportabilă.

Godbole a început să ţipe la mine.

— Nenorocitule, tot nu vrei să-mi spui ce şmecherii ai folosit? Cine ţi-a dat răspunsurile? Zi-mi odată şi scapi de chin. Ba chiar o să capeţi şi o masă bună şi caldă. Cum îmi spui ai şi plecat acasă. Ei, ce zici?

În momentul ăsta casa mea pare ceva foarte îndepărtat. Iar până şi ideea unei mese calde mă face să vărs. Dacă nu mănânci multă vreme, încet-încet foamea dispare de tot, lăsând în urmă doar o durere nesuferită în capul pieptului.

Este momentul în care mă cuprinde prima rundă de greţuri puternice. Îmi pierd pe loc cunoştinţa. Şi, în starea aia de leşin, aşa ca prin ceaţă, mi se năzare că văd o femeie înaltă, cu plete negre fluturând în vânt. Vântul vuieşte şi se înteţeşte în urma ei, iar părul negru tuci îi acoperă chipul şi nu-i mai pot distinge trăsăturile. E îmbrăcată într-un sari alb dintr-un material vaporos, care se zbate şi vibrează asemeni unui zmeu prins între curenţii de aer. Deodată, desface braţele, dând să mă îmbrăţişeze, şi strigă cu disperare:

— Fiule… băiatul meu… ce-ţi fac?

— Mamă! îi răspund eu, cu un zbierat, şi încerc să ajung la ea dincolo de prăpastia aia plină de ceaţă şi negură care s-a lăsat grea între noi, dar chiar atunci Godbole mă înşfacă de ceafă.

Am senzaţia că alerg, fără să mă urnesc de fapt din loc. El mă plesneşte atât de tare încât bezna se risipeşte instantaneu.

Din nou Godbole vine cu stiloul. E unul negru, cu o peniţă aurie strălucitoare. Din vârf se scurg câteva picături de cerneală albastră.

— Semnează declaraţia, îmi porunceşte el. Declaraţia e una foarte simplă.

„Subsemnatul Rama Muhammad Thomas declar prin prezenta că pe 10 iulie am participat la concursul *Vrei să câştigi un miliard,* unde recunosc că am trişat, n-am ştiut răspunsurile la toate întrebările, prin urmare îmi retrag solicitarea de a intra în posesia premiului cel mare sau al oricărui alt premiu. Cer iertare. Fac această declaraţie în perfectă cunoştinţă de cauză şi fără să fi fost supus niciunui fel de presiuni. Semnat: Rama Mohammad Thomas.”

Ştiu că nu este decât o chestiune de timp şi că până la urmă voi semna declaraţia. Mult n-am să mai rezist. Am fost învăţaţi să nu ne punem niciodată cu poliţia. Noi, băieţii străzii, ne aflăm undeva la capătul lanţului trofic. Deasupra noastră sunt găinarii, ca de exemplu hoţii de buzunare, şi

mai sus sunt şantajiştii şi cămătarii. După aceea vin şefii mafioţi. Iar după ei, marii oameni de afaceri. Dar peste toţi este poliţia. Ea deţine instrumentele puterii absolute. Nimeni n-o verifică. Cine să ceară socoteală poliţiei? O altă poliţie?

Aşa încât voi semna declaraţia. După probabil încă zece sau chiar cincisprezece palme. Încă cinci ori poate şase şocuri electrice şi semnez.

Dintr-odată, se iscă agitaţie la uşă. Poliţiştii ţipă. Ceva se întâmplă. Se ridică glasul. Uşa tresaltă şi e dată de perete cu zgomot puternic, gata să fie scoasă din ţâţâni. O tânără dă buzna în încăpere. E de înălţime medie şi subţirică la trup. Are o dantură frumoasă şi nişte sprâncene splendid arcuite. În mijlocul frunţii poartă un enorm *bindi*[9] rotund şi albastru. E îmbrăcată într-un *şalvar kamiz*[10] alb, o *dupatta*[11] albastră şi sandale din piele. Părul ei lung şi negru e despletit. Pe umărul stâng atârnă o geantă maro. Are ceva deosebit fata asta, se vede de la o poştă.

Din pricina tulburării, luat prea pe nepregătite, Godbole îşi pune firul electric pe propria mână şi sare în sus de durere. E pe cale s-o înşface de guler pe intrusă, dar îşi dă seama la timp că e vorba de o femeie.

— Cine naiba te crezi matale de dai buzna aşa aici? Nu vezi că sunt ocupat?

— Mă numesc Smita Shah, anunţă femeia cu mult calm. Cine sunt? Sunt avocata domnului Rama Mohammad Thomas.

Apoi se uită spre mine, observă în ce stare sunt şi întoarce repede privirea.

Godbole e uluit. E atât de uluit încât nici nu observă că şi eu sunt la fel de uluit ca şi el. N-am văzut-o în viaţa mea pe femeia asta. Eu n-am bani nici de un taxi, darămite să angajez un avocat.

— Poftim? orăcăie Godbole. Ai zis cumva că eşti *avocata* lui?

— Da. Iar ceea ce-i faci dumneata clientului meu este absolut ilegal şi inacceptabil. Această situaţie trebuie să înceteze imediat. El îşi rezervă dreptul să te dea în judecată conform articolelor 330 şi 331 din Codul Penal Indian. Solicit să mi se prezinte imediat actele referitoare la arestarea sa. Văd că nu s-a înregistrat niciun FIR[12]. Nu a fost înştiinţat de ce a fost arestat, aşa cum o cere Articolul 22 din Constituţie şi s-a încălcat grav Alineatul 50 din CrPC[13]. Şi acum, dacă nu cumva îmi puteţi prezenta un mandat de arestare, fapt de care încep să mă îndoiesc straşnic, îl iau de aici pe clientul meu chiar acum, ca să mă pot consulta cu el în particular.

— Păi… Ăăă… eu… păi să vedem… eu… ar trebui… să vorbesc cu… Comisarul-şef. Vă rog să aşteptaţi.

E tot ce mai poate îngăima Godbole, în situaţia dată.

Se mai uită o dată spre femeie, total neputincios, scutură energic din cap şi se retrage iute din încăpere.

Sunt impresionat. Nu ştiam că avocaţii au asemenea putere în prezenţa poliţiei. Că există ceva şi mai presus de poliţie.

Trebuie să-mi revizuiesc teoria lanţului trofic.

Nu ştiu exact când s-a întors Godbole în încăpere, şi ce i-a spus avocatei, sau ce i-a zis avocata lui, pentru că între timp am leşinat. De durere, de foame, de fericire.

Stau aşezat pe o canapea de piele, cu o ceaşcă de ceai fierbinte în mână. Din ceaşcă se ridică aburi. În faţa mea se găseşte un birou dreptunghiular, plin de hârtii, peste care stau un prespapier din sticlă şi o lampă roşie de masă. Pereţii încăperii sunt zugrăviţi până sus în roz trandafiriu. Rafturile bibliotecii sunt pline de cărţi groase, negre, cu litere aurii pe cotor. Diplome şi certificate înrămate împodobesc pereţii. Într-un

colţ al odăii creşte într-un ghiveci o plantă a banilor[14].

Smita se întoarce cu o farfurie şi un pahar. Miroase a mâncare.

— Bănuiesc că trebuie să-ţi fie al naibii de foame. Aşa încât ţi-am adus nişte *chapatti*[15], mâncare de legume şi o Cola. E tot ce am avut în frigider.

O apuc de mână. O simt caldă şi catifelată.

— Mulţumesc, spun, şi apoi tac.

Tot nu ştiu cum de a ajuns la poliţie şi de ce. Mi-a spus doar că a citit în ziare despre arestarea mea şi a venit într-un suflet. Acum mă aflu în casa ei din Bandra. N-am s-o întreb când m-a adus aici sau de ce. Nu te mai apuci să cercetezi detaliile unui miracol.

Încep să mănânc. Nu mai rămâne nicio *chapatti* în farfurie, înfulec legumele toate. Beau Cola dintr-o sorbitură. Mănânc până ce îmi ies ochii din cap.

E deja seara târziu. Am mâncat şi am dormit. Smita e tot cu mine, dar între timp mă aflu în dormitorul ei şi stau pe un pat mare cu aşternuturi albastre. Dormitorul ei este altfel decât cel al fostei mele stăpâne, starul de cinema Neelima Kumari. În locul oglinzilor enorme şi al trofeelor şi premiilor de actorie care acolo stăteau aliniate pe rafturi, aici sunt cărţi şi un urs mare maro cu ochi de sticlă. Doar că Smita are şi ea un televizor Sony şi un DVD-player.

Smita stă cu mine pe marginea patului şi are o cutie cu discuri în mână.

— Uite, am reuşit să fac o copie a emisiunii, pe DVD. Acum o s-o analizăm atent. Vreau să-mi explici exact cum ai reuşit să răspunzi la toate întrebările alea. Şi vreau să-mi spui adevărul.

— Adevărul?

— Chiar dacă ai trişat, eu de asta sunt aici, ca să te apăr. Ceea ce-mi spui mie nu poate fi folosit împotriva ta la proces.

Încep să-mi încolţească primele îndoieli. E prea frumos să fie adevărat. Nu cumva a infiltrat-o Johnson cel chel ca să-mi smulgă nişte mărturisiri incriminatorii? Oare pot avea încredere în ea?

E timpul să iau o hotărâre. Îmi scot din buzunar bănuţul meu norocos de o rupie. Am toată încrederea în el. Cap: o să fiu cooperant. Pajură: îi voi spune verzi şi uscate. Dau cu banul. Cap.

— Îl cunoşti pe Albert Fernandez? o întreb eu.

— Nu, cine-i ăla?

— Are în Dharavi o fabrică ilegală unde se produc catarame pentru curelele de ceas.

— Ei şi?

— El joacă *matka.*

— *Matka?*

— Un joc de cărţi interzis.

— Am înţeles.

— Albert Fernandez e jucător de *matka.* Marţea trecută a făcut o partidă de zile mari.

— Şi ce s-a întâmplat?

— A câştigat de cincisprezece ori la rând. Îţi vine a crede? *De cincisprezece ori la rând.* A pus mâna pe cincizeci de mii de rupii în seara aceea.

— Ei şi ce-i cu asta? Eu tot nu văd legătura.

— Nu se poate să n-o vezi! A avut noroc la cărţi. Eu am avut noroc la concurs.

— Vrei să spui că pur şi simplu ai ghicit răspunsurile şi ai nimerit-o de douăsprezece ori la rând, doar aşa dintr-un noroc chior?

— Nu. N-am *ghicit* răspunsurile. Le-am *ştiut.*

— Ai *ştiut* răspunsurile?

— Da, la toate întrebările.

— Şi atunci care mai e rolul norocului în toată povestea asta?

— Păi nu-i un noroc să ţi se pună doar întrebări la care să ştii să răspunzi?

Expresia de totală neîncredere care i se zugrăveşte pe faţă spune tot. Nu mai suport. Izbucnesc cu vehemenţă, de atâta supărare, de atâta mânie câtă s-a adunat.

— Ştiu ce gândeşti. La fel ca Godbole, te întrebi ce căutam eu la concursul ăla. La fel ca Godbole, socoteşti că nu sunt bun decât să servesc pui fript şi whisky la cârciumă. Că mi-e sortit să trăiesc ca un câine, şi să mor ca un gândac. Aşa-i că spun bine?

— Nu, Rama, zice ea, şi mă apucă de mână, niciodată n-aş putea crede una ca asta. Dar trebuie să înţelegi. Ca să reuşesc să te ajut, trebuie să ştiu cum ai câştigat miliardul. Şi îţi mărturisesc că-mi vine greu să pricep. Doamne Sfinte, nici măcar eu n-aş fi putut răspunde la mai mult de jumătate dintre întrebări.

— Ei bine doamnă, şi noi ăştia săraci putem să răspundem la întrebări; am putea chiar şi să punem noi întrebările noastre. Pun pariu că dacă un sărăntoc ar fi imaginat concursul, un bogătan n-ar fi fost în stare să răspundă la nicio întrebare. Nu ştiu care este valuta Franţei, dar pot spune câţi bani datorează Shalini Tai cămătarilor din cartier. Nu ştiu cine a fost primul om care a păşit pe lună, dar pot spune cine a fost primul care a produs DVD-uri ilegale în Dharavi. Ai putea să răspunzi la întrebările chestionarului meu?

— Ascultă, Rama, nu te mai aprinde aşa. Nu te supăra. N-am vrut să te jignesc. Eu chiar vreau să te ajut. Dar dacă n-ai trişat trebuie să aflu cum de ai ştiut.

— Nu pot explica.

— De ce?

— Oare observi când respiri? Nu. Ştii doar că respiri. Eu n-am mers la şcoală. N-am citit cărţi. Dar în trecutul meu am găsit răspunsul la toate acele întrebări.

— Deci ar trebui să ştiu totul despre viaţa ta ca să înţeleg geneza răspunsurilor?

— Se prea poate.

Smita încuviinţează din cap.

— Cred că asta este cheia. La urma urmelor, un asemenea concurs nu testează atât cunoaşterea cât memoria.

Îşi îndreaptă *dupatta* cea albastră şi mă priveşte în ochi.

— Vreau să-ţi ascult amintirile. Poţi să începi cu începutul?

— Adică de când m-am născut? Din primul an?

— Nu. De la întrebarea numărul unu. Dar, înainte să începi, promite-mi, Rama Mohammad Thomas, că-mi vei spune adevărul.

— Aşa cum se zice prin filme: „Adevărul şi numai adevărul”?

— Întocmai.

Trag aer adânc în piept.

— Bine, promit. Dar pe ce să jur? Gita, Coranul sau Biblia[16], oricare e la fel de potrivită.

— N-am nevoie de niciuna dintre ele. Eu îţi sunt martoră, aşa cum şi tu îmi eşti mie.

Smita ia discul lucitor din copertele sale şi-l strecoară în DVD.

1.000
DE RUPII

MOARTEA UNUI EROU

Se aude cea de-a treia bătaie a gongului. Cortina din catifea violet e pe cale să se ridice uşor. Luminile se sting încetul cu încetul, până ce bezna e totală; din lumea vizibilă nu mai rămân decât plăcuţele roşii pe care scrie IEŞIRE, care strălucesc asemeni jăraticului în sala cufundată în întuneric. Vânzătorii de floricele şi de sucuri reci încep să plece. Salim şi cu mine ne aşezăm cât mai comod în fotolii.

Primul lucru pe care trebuie să-l ştii este că Salim este cel mai bun prieten al meu. Al doilea, că este nebun după filmele indiene. Dar nu orice filme indiene. Doar cele în care joacă Armaan Ali.

Se spune că mai întâi a fost Amitabh Bachchan. Apoi a venit Shahrukh Khan. Acum este Armaan Ali. Eroul absolut al filmelor de acţiune. Zeul grec al Indiei. Idolul a milioane de visători.

Salim e înnebunit după Armaan. Sau mai bine zis îl divinizează pe Armaan. Cămăruţa lui minusculă din *chawl* este un adevărat altar al vedetei. E plin de afişe de toate felurile, în care se află în diverse ipostaze eroul lui. Armaan în haină de piele. Armaan pe motocicletă. Armaan la bustul gol şi păros. Armaan cu armă în mână. Armaan

călare. Armaan în piscină, înconjurat de un stol de frumuseţi locale.

Ocupasem locurile A21 şi A22 chiar în rândul întâi al balconului din cinematograful Regal Talkies din Bandra. De fapt, n-ar fi trebuit să stăm acolo. Pe biletele din buzunarul meu nu scria BALCON 150 de rupii. Scria LOCURILE DIN FAŢĂ, 25 de rupii. Plasatorul fusese bine dispus în ziua aceea şi ne-a făcut o favoare. Ne-a spus să mergem şi să profităm de balcon, pentru că jos în sală şi aşa nu era nimeni.

Chiar şi la balcon nu era mai nimeni. În afară de Salim şi de mine, dacă mai erau vreo douăzeci şi ceva de persoane.

Când mergeam cu Salim la cinema de obicei stăteam în primele rânduri din sală. Astfel puteam să mieunăm şi să fluierăm cât vroiam. Salim era convins că dacă stai mai aproape de ecran eşti mai aproape de ceea ce se întâmplă acolo. Spunea că, dacă se apleacă mai tare, aproape că poate să-l atingă pe Armaan. Să numere venele care ies în relief din bicepşii lui Armaan. Să vadă albul ochilor căprui-verzui ai lui Armaan. Tuleiele din gropiţa din bărbie. Aluniţa cea neagră de pe nasul parcă sculptat.

Eu nu mă dau în vânt după Armaan Ali. Mi se pare că joacă la fel în toate filmele. Dar şi mie îmi place să stau în primele rânduri, cât mai aproape de giganticul ecran. De acolo, sânii eroinei mele apar şi mai voluptoşi.

Între timp, cortina s-a ridicat şi ecranul a început să pâlpâie, să prindă viaţă. Întâi reclamele. Patru sponsorizate de companii private şi una de Guvern. Ni se spune cum să ajungem primii la şcoală şi să devenim campioni la crichet, mâncând fulgi de porumb la micul dejun. Cum să conducem maşini rapide şi să cucerim nişte fete trăsnet folosind colonie Spice. („Este parfumul folosit de Armaan”, exclamă Salim). Cum să fii avansat şi să ai haine albe strălucitoare, pentru că ai folosit detergent

Roma. Cum să trăieşti regeşte bând whisky Red & White şi cum să mori de cancer la plămâni fumând ţigări. După reclame, e o scurtă pauză, cât se schimbă rolele. Tuşim şi ne dregem glasul. Apoi apare pe ecran cinemascop aprobarea cenzurii. Aflăm că peliculei i s-a dat certificatul U/A[17], că are şaptesprezece role şi o lungime de 4639,15 metri. Certificatul este semnat de o oarecare doamnă M. Kane, preşedinta comisiei. Ea semnează toate aprobările de cenzură. Salim se întreabă adesea cine este această doamnă neobişnuit de norocoasă. O invidiază pentru slujba ei. Vede toate filmele lui Armaan înaintea tuturor.

Încep să curgă genericele de început. Salim cunoaşte pe toată lumea din film şi pe toţi cei de pe generic. Îl ştie pe cel care se ocupă de cabinele de costume, pe frizer, şi pe machior. Ştie pe dinafară numele directorului de producţie, al celui de la financiar, al celui care a înregistrat sunetul, şi al tuturor asistenţilor. Nu vorbeşte el prea bine englezeşte, dar citeşte numele, chiar şi pe cele scrise foarte mărunt. A văzut deja de opt ori filmul, şi de fiecare dată mai reţine un nume. Dacă cineva n-ar şti şi l-ar vedea acum, aşa concentrat cum e, cu extazul acesta care i se citeşte pe chip, ar zice că a ajuns la avanpremiera filmului, după ce a reuşit să îşi procure bilete la negru.

În următoarele două minute, Armaan Ali îşi face intrarea spectaculoasă, sărind dintr-un elicopter albastru cu alb. Ochii lui Salim încep să se lumineze. Recunosc în încântarea nevinovată de pe chipul lui de acum încântarea din ziua aia de acum un an, când l-a văzut pe Armaan. În carne şi oase.

Salim intră în fugă pe uşă şi se trânteşte cu faţa în cearceaf.

Mă alarmez.

— Salim… Salim! ţip. Ce-ai păţit? Cum de te-ai întors aşa de repede?

Îl întorc cu faţa. Râde.

— Azi mi s-a întâmplat un lucru extraordinar. E cea mai fericită zi din viaţa mea, mi-a declarat el.

— Ce anume? Ai câştigat la loterie?

— Nu, ceva mult mai important decât să câştig la loterie. L-am văzut pe Armaan Ali.

Încetul cu încetul, cu răsuflarea întretăiată, îmi povesteşte până la urmă totul. Cum l-a văzut pe Armaan Ali în timp ce-şi făcea runda zilnică prin Ghatkopar. Starul a descins din Mercedes-ul său şi a intrat într-un hotel de cinci stele. Salim mergea cu autobuzul ca să ducă unui client ultima cutie cu gustări. De îndată ce l-a zărit pe Armaan a sărit din vehiculul în plină viteză, şi a fost cât pe-aci să-l calce o maşină Maruti. A tulit-o după actor, care tocmai păşea spre uşa turnantă a hotelului. Când să îl ajungă din urmă, a fost oprit chiar la intrare de portarul înalt, în uniformă cu fireturi, care i-a interzis să intre în hotel.

— Armaan! a zbierat atunci Salim, încercând cu disperare să-i atragă atenţia.

Armaan s-a auzit strigat, s-a oprit din drum şi s-a întors spre el. Privirile lor s-au întâlnit. I-a zâmbit uşor lui Salim şi a dat aproape imperceptibil din cap, ca să-i arate că l-a remarcat; după care a continuat să se îndrepte spre holul hotelului. Uitând cu totul de gustarea pe care trebuia s-o ducă, Salim a venit într-o fugă acasă, ca să-mi dea vestea că visul lui s-a împlinit. În schimb, un client de la Gawli Tiffin Carriers şi-a pus pofta-n cui şi a rămas foarte flămând în acea după-amiază.

— Arăta altfel decât pe ecran? îl descos eu.

— Nu, nicidecum. E mult mai bine în realitate, spune Salim. E mai înalt şi mai frumos. Cel mai mult îmi doresc să-i strâng mâna, măcar o dată. Probabil că nu m-aş mai spăla o lună după aia.

Cad pe gânduri; ce bine e, reflectez eu, să ai vise simple, deloc complicate, ca de exemplu visul să-i strângi mâna unei vedete.

Între timp, pe ecran mâna cu pricina ţine o armă şi o îndreaptă spre trei poliţişti. În filmul ăsta Armaan interpretează rolul unui gangster. Un gangster sufletist. Îi jefuieşte pe cei bogaţi şi împarte banii celor săraci. În răstimpul ăsta se mai îndrăgosteşte şi de eroină, interpretată de Priya Kapoor, o vedetă în plină ascensiune, cântă şase melodii şi mai şi îndeplineşte dorinţa iubitei lui mame, ducând-o într-un pelerinaj la altarul lui Vaishno Devi[18]. Cel puţin asta e povestea până la pauză.

Intrarea pe care şi-o face Priya Kapoor în acţiunea filmului e întâmpinată în sală cu fluierături golăneşti. Este înaltă, frumoasă, şi a câştigat cu câţiva ani în urmă titlul de Miss World. Trupul ei este sculptat asemeni frumuseţilor clasice, cu un piept generos şi o talie foarte subţire. E preferata mea în perioada de care vorbim. Am văzut-o în multe alte filme. Se bosumflă mult în filmul ăsta şi îi spune întruna actorului „Taci din gură”. Pe noi ne umflă râsul.

— Dorinţa ta cea mai arzătoare este să-i strângi mâna lui Armaan, îi spun eu lui Salim. Dar care crezi că este dorinţa lui cea mai mare în viaţă? Armaan pare că are totul: fizicul, celebritatea şi averea.

— Te înşeli amarnic, răspunde, grav, Salim. N-o are pe Urvashi.

Ziarele sunt pline de detalii despre despărţirea lui Armaan de Urvashi, după idila lor zbuciumată, care a durat nouă luni. Există zvonuri cum că fata i-a frânt lui Armaan inima. Că el nu mai mănâncă şi nu mai bea. Că s-ar putea sinucide. Urvashi Randhawa a uitat de el şi s-a reîntors la cariera ei de manechin.

Îl văd pe Salim; plânge. Are ochii roşii şi plini de lacrimi. N-a mâncat nimic toată ziua. Rama de sticlă în formă de inimă în care se afla poza lui Armaan cu Urvashi, şi pe care dăduse aproape

jumătate din salariul lui amărât, zace acum făcută bucăţele pe jos.

— Zău aşa, Salim, e o copilărie. Oricum n-ai ce face, îi spun eu.

— O, Doamne, numai dacă l-aş putea întâlni pe Armaan… Sunt sigur că pot să-l consolez, să-l ţin de mână şi să-l las să plângă pe umărul meu. Se spune că dacă reuşeşti să plângi îţi mai uşurezi sufletul.

— La ce bun? Urvashi nu se mai întoarce la el.

Brusc, Salim se uită în sus.

— Crezi că aş putea vorbi cu ea? Poate o conving să se întoarcă la el. Am să-i spun că face o mare greşeală. Am să-i zic cât de trist şi de suferind e, de când a plecat ea.

Dau din cap. Nu vreau ca Salim să bântuie prin tot Mumbai-ul pe coclauri după cai verzi pe pereţi.

— Nu cred că-i o idee prea bună să-ţi vâri nasul în treburile altora. Nu trebuie să transformi necazurile lor într-o problemă a ta personală, Salim. Armaan Ali e om în toată firea. O să-şi rezolve singur problema.

— Măcar să-i trimit un cadou, insistă Salim.

Se duce şi cumpără o sticlă mare de lipici Fevicol şi se apucă să lipească la loc rama în formă de inimă. Îi ia o săptămână, dar până la urmă recompune inima, chiar dacă mai sunt nişte dungi negre. Ele rămân singura amintire a locului unde s-a spart.

— Vreau să i-o trimit lui Armaan, zice el. E un simbol: chiar şi-o inimă frântă poate fi lipită la loc.

— Cu Fevicol? întreb eu.

— Nu, bătrâne. Cu iubire şi afecţiune.

Salim o înfăşoară într-o pânză şi o trimite la adresa de acasă a lui Armaan Ali. Nu ştiu dacă a ajuns sau nu la Armaan. Dacă n-a fost spartă de cei de la poştă. Distrusă de gărzile lui de corp sau aruncată la gunoi de secretara lui. Important este că Salim este convins că inima lipită la loc a ajuns la eroul lui şi că l-a ajutat să-şi oblojească rana.

Asta l-a ajutat pe Armaan să se refacă şi să aducă iar filme de mare succes pe ecrane, precum cel de faţă. Eu îl văd pentru prima dată, Salim pentru a noua oară.

Dinspre ecran se aude o melodie devoţională. Armaan şi mama lui urcă spre altarul Vaishno Devi.

— Se spune că, dacă îi ceri sincer ceva lui *Mata* Vaishno Devi, îţi îndeplineşte dorinţa. Tu ce i-ai cere? l-am întrebat eu pe Salim.

— Dar tu? mi-a răspuns el cu altă întrebare.

— Cred că i-aş cere bani, am zis eu.

— Eu i-aş cere să se împace Armaan cu Urvashi, spuse el, fără să ezite nici o singură clipă.

Pe ecran scrie PAUZĂ, cu litere mari, roşii şi îngroşate.

Salim şi cu mine ne ridicăm de pe locurile noastre şi ne dezmorţim picioarele şi corpul; stăm pe vârfuri şi ne întindem mâinile în sus. Ne cumpărăm apoi două *samose*[19] cam pricăjite şi umede, de la un vânzător ambulant. Puştiul cu sucurile reci trece printre rânduri şi priveşte morocănos spre locurile goale. N-o să câştige mare lucru pe ziua de azi. Hotărâm să mergem la toaletă, e una fainã, cu faianţă albă, pisoare aliniate şi destule la număr, plus chiuvete curate. Amândoi avem preferatele noastre. Salim merge întotdeauna la unul din extrema dreaptă, iar eu la singurul pisoar din stânga peretelui. Îmi uşurez băşica şi citesc mâzgălelile de pe perete. REGULEAZĂ-MĂ… TINU A FĂCUT PIPI AICI… SHEENA E O TÂRFĂ… O IUBESC PE PRIYANKA.

Priyanka? Mă oftică tipul ăsta care a adăugat litere la numele ei. Îmi scuip în palmă şi încerc să scot literele în plus, dar au fost scrise cu un marker negru care nu iese, şi nu se şterg. În final încerc cu unghiile să le răzuiesc de pe perete. Şi reuşesc să aduc graffiti-ul la faza iniţială: O IUBESC PE

PRIYA. Aşa cum l-am scris eu, cu patru luni în urmă, înainte s-o strice tâmpitul.

Al doilea gong. Pauza s-a terminat. Filmul trebuie să înceapă. Salim deja mi-a spus ce se întâmplă mai departe. Armaan şi Priya vor cânta în Elveţia, înainte ca Priya să fie ucisă de o bandă rivală. După care Armaan va ucide sute de răi ca să se răzbune, îi va da în vileag pe politicienii corupţi şi pe ofiţerii de poliţie şi, în final, va muri ca un erou.

Ne întoarcem la locurile A21 şi A22. În sală se face din nou întuneric. Deodată, un bărbat înalt intră pe uşa de la balcon şi se aşază lângă Salim, pe A20. Sunt vreo două sute de locuri goale, dar el l-a ales tocmai pe A20. Nu reuşesc să-i desluşesc chipul, dar îmi dau seama că e bătrân şi are o barbă lungă care-i flutură. E îmbrăcat, din câte se pare, într-un costum *pathan*[20].

Mă intrigă acest individ. De ce a venit doar de la jumătatea filmului? Oare a plătit doar jumătate de bilet? Pe Salim nu-l deranjează nici cât negru sub unghie. El n-are treabă – se întinde în faţă, gata să cadă, aşteptând cu nerăbdare scena de dragoste între Armaan şi Priya, care tocmai e pe cale să înceapă.

Armaan a ajuns în Elveţia, din câte se pare ca să contacteze pe cineva, dar de fapt a venit ca s-o curteze pe Priya şi să cânte o melodie, în care este însoţit de douăzeci de dansatoare albe, îmbrăcate în costume tradiţionale, care sunt cam sumare, zic eu, pentru o ţară muntoasă şi rece. Se cântă şi se dansează iar şi iar, dar odată sfârşită această îndeletnicire, eroul este din nou în camera de hotel, unde un foc romantic trosneşte în cămin.

Priya se îmbăiază. Auzim apa care curge şi pe Priya care fredonează o melodie, după care o vedem în cadă. Se săpuneşte pe picioare şi pe spate. Ridică un picior plin de spumă şi îl clăteşte. Sperăm să folosească jetul de apă şi pentru

generosul ei piept, cât să dispară toate bulele de săpun, aşa cum au dispărut de pe picior, dar ne dezamăgeşte.

În final, iese din cadă, înfăşurată într-un prosop roz. Părul ei negru ca abanosul îi flutură pe umeri, ud, lucios şi strălucind. Picioarele ei lungi şi mătăsoase n-au niciun fir de păr. Armaan o ia în braţe şi îi acoperă faţa cu sărutări. Buzele lui coboară spre ceafa ei. O muzică scăzută, romantică, începe să se audă din fundal. Priya îi descheie nasturii de la cămaşă şi Armaan apare în toată splendoarea lui de mascul languros, expunându-şi pieptul bărbătos. Strălucirea focului din cămin îi învăluie pe cei doi amanţi într-o nuanţă aurie. Priya oftează uşor. Îşi arcuieşte spatele şi îi dă voie lui Armaan să o mângâie pe gât. Mâna lui şerpuieşte pe spatele ei şi ajunge la prosop. Frotirul roz alunecă uşor şi îi cade la picioare. Urmează, pentru o clipă chinuitoare, doar o vagă imagine a coapsei şi spatelui, dar sânii nu sunt filmaţi. Salim e convins că acolo au tăiat cei de la cenzură. De asta o invidiază el aşa de tare pe doamna Kane.

Armaan o strânge acum în braţe pe Priya, ghicim rotunjimea sânilor, ea respiră greu, şi broboane încep să-i curgă pe frunte. Din sală se aud fluierături descreierate. Bătrânul de lângă Salim se foieşte jenat pe scaunul lui, şi îşi pune picior peste picior. Nu sunt foarte sigur, dar am impresia că îşi masează sexul.

— Moşulică de lângă tine se autoserveşte, îi şoptesc eu lui Salim.

Dar el habar nu are nici de bătrân, nici de mine. E fascinat de trupurile care se mişcă sincron cu muzica din fundal. Camera de filmat se roteşte panoramic, direct de la spatele lui Armaan, cu un zoom, pe căminul cu flăcările galben-aurii, care înghit buturugile ce se lasă mistuite. Şi ecranul se închide în negru.

Un foc de dimensiuni similare arde la noi în bucătărie, când intru în magherniţă, numai că în loc de buşteni, Salim îl alimentează cu hârtii.

— Nemernicilor, câini ce sunteţi, mormăie el, în timp ce face bucăţele o mulţime de reviste lucioase.

— Ce faci, Salim? am întrebat eu, speriat.

— Mă răzbun pe nemernicii care l-au împroşcat cu noroi pe Armaan, spune el cu obidă, sfâşiind şi mai multe bucăţi de hârtie, pe care le pune apoi pe rug.

— Ce revistă e asta? Pare nouă.

— E ultimul număr din *Starburst.* Am să distrug cât mai multe exemplare, toate cele pe care am să reuşesc să pun mâna. Deocamdată n-am apucat să cumpăr decât zece de la chioşc.

Înşfac un exemplar care încă n-a fost maltratat. Pe copertă apare Armaan Ali, cu un titlu foarte incitant, cu litere mari: „Adevărul gol goluţ despre acest bărbat".

— Dar e idolul tău pe copertă. De ce le distrugi? am strigat eu, exasperat.

— Numai să vezi ce scriu în revistă despre Armaan.

— Dar tu nu ştii să citeşti.

— Mă descurc destul şi mai şi aud. Le-am auzit pe doamna Barve şi pe doamna Shirke discutând despre acuzaţiile pe care i le aduce lui Armaan revista.

— Ca de exemplu?

— Că Urvashi l-ar fi părăsit pentru că n-o satisfăcea. Că e homo.

— Ei şi?

— Crezi că-şi pot permite să se lege aşa de eroul meu şi să scape? Articolul ăsta e o porcărie! Rivalii lui Armaan din industria cinematografică sunt invidioşi pe succesul lui. Au inventat toată povestea asta ca să-i distrugă reputaţia. N-am să le îngădui să reuşească. Am să mă duc la sediul revistei Starburst şi o să le dau foc.

Salim era turbat de furie. Şi ştiu şi de ce. Urăşte homosexualii. Să-i fie astfel întinat idolul este pentru el insulta supremă.

Şi eu am cunoscut perverşi şi ştiu ce le pot face băieţeilor naivi. Prin săli, pe întuneric… în toaletele publice, în grădinile orăşeneşti, în internate.

Din fericire, revista Starburst şi-a retras acuzaţiile în următoarea ediţie. Astfel a fost salvat un *dabbawaallah*[21] de la cruda soartă de a se transforma, peste noapte, dintr-un băiat de treabă, într-un piroman periculos.

Între timp lucrurile s-au încins dincoace de ecran, pe locul A20. Bătrânul a alunecat uşurel tot mai aproape, spre Salim. Ca din întâmplare, piciorul lui s-a lipit de al lui Salim. La început, Salim a crezut că-i vina lui. A doua oară, şi-a imaginat că-i un accident. A treia oară însă s-a convins că este un gest deliberat.

— Mohammad, mi-a şoptit el, am să-i trag un şut zdravăn nenorocitului care stă lângă mine, dacă îşi mai lipeşte piciorul de al meu.

— Uite-te şi tu ce bătrân e, Salim. Probabil că-i tremură piciorul, l-am sfătuit eu.

Între timp, începe scena cu bătaia şi Salim e din nou ocupat cu ce se petrece pe ecran. Armaan a intrat în bârlogul personajului negativ şi au ieşit scântei. Eroul foloseşte tot felul de fente şi tactici: box, karate, kung-fu, ca să-i bată pe inamici de să le iasă fulgii.

Între timp, intră în acţiune şi mâinile bătrânului. Îşi sprijină cotul de braţul comun al fotoliului şi-l lasă să alunece lângă Salim, pipăindu-l uşor. Salim abia de observă. E cu totul captivat de film, care se află în punctul său culminant. Urmează să se întâmple cea mai celebră scenă. Cea în care Armaan Ali moare, după ce i-a ucis pe toţi răii. Are vesta complet însângerată. Trupul îi este ciuruit de gloanţe, pantalonii îi sunt plini de praf şi

funingine. Se târăşte spre mama lui, care tocmai ce-a intrat în cadru.

Salim este în lacrimi. Se apleacă şi spune, cu un glas care îţi frânge inima:

— Mamă, sper că am fost un fiu bun. Să nu plângi după mine. Nu uita, o moarte onorabilă este preferabilă unei vieţi de laş.

Capul lui Armaan este în poala mamei sale. Acum, că l-am auzit pe Salim, pare că el îl maimuţăreşte pe Salim, spunând:

— Mamă, sper că am fost un fiu bun. Să nu plângi după mine. Nu uita, o moarte onorabilă este preferabilă unei vieţi de laş.

Mama plânge şi ea, în vreme ce-i leagănă capul sângerând în poală. Lacrimile curg pe chipul lui Armaan Ali. El o apucă de mână, pieptul îi tresaltă într-o convulsie groaznică.

Lacrimi curg şi la mine în poală. Văd o altă mamă care-şi sărută copilul de multe ori pe frunte, înainte să-l pună într-un coş de rufe pe care i le aranjează uşor împrejur. În fundal, vântul şuieră cu putere.

Se aud sirene. Poliţia a ajuns ca de obicei prea târziu. După ce eroul le-a făcut toată treaba. Ei nu mai pot face nimic pentru el acum.

Observ că mâna stângă a bărbosului a avansat mai departe. A ajuns acum în poala lui Salim, unde se odihneşte liniştită. Salim este atât de pătruns de scena morţii încât nu-şi dă seama de restul. Bătrânul se simte încurajat. Îşi freacă palma de blugii lui Salim. În vreme ce Armaan îşi dă sufletul, bărbatul sporeşte presiunea asupra sexului lui Salim, până ce e pe cale să-l înşface.

Salim izbucneşte:

— Nenorocitul naibii! Pervers ordinar ce eşti! Te omor! zbiară el şi îi trage o palmă. Cu sete.

Bărbatul îşi retrage în mare grabă mâna din poala lui şi încearcă să se ridice din scaun. Înainte însă să reuşească să se facă nevăzut, Salim dă să îl înşface de guler, dar nu apucă decât să îl prindă

zdravăn de barbă. Omul vrea s-o ia din loc, fapt pentru care Salim, care ţine de barbă ca de sfintele moaşte, rămâne cu ea în mână.

Bărbatul ţâşneşte din scaun cu un ţipăt strangulat şi se repede spre ieşire, care nu e decât la vreo şapte metri de noi.

Exact în acea clipă cade curentul electric şi se activează generatorul de rezervă al sălii de cinema. Pe ecran nu mai e nimic, dar în sală, în beznă, licăresc luminile pentru situaţiile de urgenţă. Bărbatul se zbate, luat prin surprindere, asemeni unei căprioare în lumina farurilor unei maşini. Se învârteşte în loc, dezorientat.

Brusc, revine curentul. A fost doar o pană scurtă. Filmul reîncepe să ruleze pe ecran, luminiţele se sting. Bărbatul trece pe lângă perdelele negre, îndreptându-se spre locul unde scrie IEŞIRE, dă uşa de perete şi dispare.

Dar pentru o fracţiune de secundă Salim şi cu mine am apucat să îl privim drept în faţă. În ochii aceia inconfundabili. Am văzut limpede. Ochii căprui-verzui. Nasul sculptat. Gropiţa din bărbie.

În vreme ce pe ecran încep să curgă genericele, Salim rămâne cu o barbă sură în mână; miroase vag a colonie, a gumă de mestecat şi a alcool. De data aceasta nu mai vede numele celor care s-au ocupat de reclamele filmului, nici pe cele ale profesioniştilor, nici pe cele ale celor care au pus lumina, sau au mişcat reflectoarele. Nici pe cel care a regizat bătăile ori pe directorul de imagine.

Plânge cu sughiţuri.

Armaan Ali, eroul său, a murit.

Smita se uită la mine cu o privire sceptică.

— Când anume s-a întâmplat acest incident?

— Acum vreo şase ani. Pe vremea când locuiam cu Salim în magherniţa din Ghatkopar.

— Îţi dai seama ce mi-ai povestit?

— Ce anume?

— Dacă acest incident ar fi fost făcut public, l-ar fi distrus pe Armaan Ali şi ar fi însemnat sfârşitul carierei sale. Fireşte, toate acestea doar dacă ceea ce mi-ai povestit e adevărat.

— Deci tot nu mă crezi?

— N-am spus asta.

— Îţi citesc îndoiala în priviri. Dacă tot nu mă crezi, n-ai decât de pierdut. Nu poţi nega evidenţa, şi martor mi-e DVD-ul. Vrei să vedem prima întrebare?

Smita încuviinţează din cap şi apăsă pe butonul Play de pe telecomandă.

Luminile din studio se sting uşor. Abia de întrezăresc publicul aşezat în cerc în jurul meu. Sala este luminată de un reflector din centru, unde sunt aşezat pe un scaun rotativ, din piele, faţă în faţă cu Prem Kumar. Suntem despărţiţi de o masă semicirculară. În faţa mea este un ecran mare pe care sunt proiectate întrebările. În studio se aprinde un panou pe care scrie „Linişte”.

— Camerele au pornit, trei, doi, unu, suntem în direct.

Începe melodia emisiunii şi în sală răsună vocea puternică a lui Prem Kumar.

— Iată-ne din nou împreună, pregătiţi să aflăm cine va scrie astăzi istoria, câştigând cel mai mare premiu oferit pe lumea asta. Da, doamnelor şi domnilor suntem gata să aflăm cine va câştiga miliardul!

În studio, panoul se schimbă cu un altul, pe care scrie „Aplauze”. Publicul începe să bată din palme. Se aud câteva urale şi fluierături.

Melodia este filată încet. Prem Kumar continuă:

— Avem trei norocoşi participanţi cu noi astă seară; ei au fost aleşi la întâmplare de calculator. Concurentul numărul trei este Kapil Chowdhary din Malda, Bengalul de vest. Concurentul numărul doi este Profesor Harry Parykh din Ahmedabad, dar primul concurent din această seară are

optsprezece ani şi se numeşte Rama Mohammad Thomas, din Mumbai-ul nostru. Doamnelor şi domnilor vă rog să-l aplaudaţi cu generozitate.

Toată lumea bate din palme. După ce aplauzele se sting, Prem Kumar se întoarce spre mine:

— Rama Mohammad Thomas, interesant nume. Reprezintă bogăţia şi diversitatea Indiei[22]. Cu ce te ocupi domnule Thomas?

— Sunt chelner la barul şi restaurantul lui Jimmy, din Colaba.

— Chelner? Ce interesant. Cât câştigi lunar?

— Vreo nouă sute de rupii.

— Doar atât? Ce-ai face dacă ai câştiga azi?

— Nu ştiu.

— Nu ştii?

— Nu.

Prem Kumar se încruntă spre mine; pare supărat. N-am respectat scenariul. Trebuie să fiu „vioi” şi „amuzant” cât durează „scurta conversaţie”. Ar fi trebuit să spun că voi cumpăra un restaurant sau un avion, sau o ţară. Că am să dau o petrecere monstru. Că o să mă însor cu Miss India. Că o să călătoresc la Timbuktu.

— Bine. Să-ţi explic care sunt regulile jocului. Ţi se vor pune douăsprezece întrebări, şi dacă vei răspunde corect la fiecare dintre ele, poţi câştiga cel mai mare pot de pe planetă: un miliard de rupii! Eşti liber să renunţi în orice moment până la întrebarea numărul nouă şi să iei tot ce-ai câştigat până atunci, dar după întrebarea numărul nouă nu mai poţi abandona jocul. După aceea nu există altă alternativă: joci sau plăteşti. Dar despre asta o să discutăm la momentul respectiv. Dacă nu ştii răspunsul la o întrebare nu intra în panică, pentru că mai ai două bărci de salvare disponibile: sună un prieten şi *Fifty-Fifty.* Aşa încât cred că suntem pregătiţi pentru prima întrebare, în valoare de o mie de rupii. Eşti gata?

— Da sunt gata, am răspuns eu.

— Bine atunci, iată întrebarea numărul unu. Una drăguţă şi uşoară, despre cinematograful aşa de îndrăgit de indieni, şi la care cred că oricine din public ştie răspunsul. Cu toţii ştim că Armaan Ali şi Priya Kapoor au format, în ultimii ani, unul dintre cele mai de succes cupluri pe ecran. Poţi să-mi spui numele filmului, un adevărat blockbuster, în care Armaan Ali a jucat alături de Priya Kapoor pentru prima dată? Variantele sunt: *A) Focul, B) Eroul, C) Setea,* sau *D) Trădarea.*

Muzica din fundal se schimbă, ca să crească tensiunea, şi se aude peste ea un ticăit ca de bombă gata să explodeze.

— „D”. *Trădarea,* răspund eu.

— Mergi la cinema?

— Da.

— Şi ai văzut *Trădarea!*

— Da.

— Eşti absolut sigur, sută la sută sigur, că e răspunsul corect?

— Da, foarte sigur.

Tobele bat în crescendo. Răspunsul corect pâlpâie pe ecran.

— Categoric, sută la sută corect! Tocmai ai câştigat o mie de rupii! Vom lua o scurtă pauză publicitară, anunţă Prem Kumar.

În studio, pancarta se schimbă pe „Aplauze”. Publicul bate din palme. Prem Kumar zâmbeşte. Eu nu.

2.000
DE RUPII

POVARA UNUI PREOT

Dacă ai fost vreodată la Delhi cu trenul, precis că ai vizitat Paharganj. Mai mult ca sigur că ai ajuns în cea mai zgomotoasă şi prăfuită gară, respectiv Paharganj. Ai ieşit din gară şi precis te-ai îndreptat în stânga spre Connaught Place, trecând pe lângă o piaţă foarte aglomerată, cu nişte pensiuni la jumătate de preţ şi prostituate ieftine pentru turişti. Dacă ai luat-o în dreapta, ai trecut de Mother Dairy, lăptăria, şi de J.J., spitalul pentru femei, şi probabil că ai văzut o clădire roşie cu o cruce mare albă. Aceasta este biserica Sfânta Maria. Acolo m-am născut eu, cu optsprezece ani în urmă, în ziua de Crăciun. Sau mai bine zis acolo am fost lăsat, pe o noapte geroasă de iarnă, la 25 decembrie. Am fost lăsat într-un coş mare pe care maicile îl puseseră afară ca să adune haine vechi. Cine m-a lăsat acolo şi de ce, nu ştiu nici până în ziua de azi. Toate bănuielile s-au îndreptat dintotdeauna spre unul dintre saloanele maternităţii de la J.J. Hospital. Probabil că acolo m-am născut, şi mama mea, din motive cunoscute doar de ea, a fost obligată să mă părăsească.

De câte ori nu mi-am închipuit eu scena, cu ochii minţii… O tânără înaltă şi graţioasă, îmbrăcată într-un sari alb, părăseşte spitalul după

miezul nopţii, cu un prunc în braţe. Vântul şuieră. Părul ei lung şi negru îi acoperă faţa, drept care nu-i pot ghici trăsăturile. Se aude un foşnet. Praful se împrăştie, se văd fulgere care sfâşie cerul, şi ea păşeşte anevoios spre biserică, strângând copilul la sân. Ajunge la uşa bisericii şi bate cu inelul metalic. Dar vântul e prea puternic şi acoperă zgomotul bătăilor. Timpul îi este foarte limitat. Cu lacrimi în ochi, acoperă cu sărutări chipul copilaşului. Apoi îl lasă în coş. Şi aranjează cu grijă hainele, ca să stea el mai bine.

Îl mai priveşte o dată, întoarce privirea şi apoi iese din cadru, dispărând în noapte…

Maicile de la Sfânta Maria se ocupă de un orfelinat şi de o agenţie de adopţii, aşa încât m-au propus spre înfiere, împreună cu o multitudine de alţi mici orfani. Tuturor celorlalţi li s-a găsit cineva, dar după mine n-a venit nimeni. Din când în când, o mamă şi un tată mă observă şi pe mine şi se privesc, preţ de câteva clipe, aşa, cu subînţeles. Dau imperceptibil din cap şi se duc apoi la următorul leagăn. Nu ştiu de ce. Poate unde sunt prea închis la piele. Prea urât. Prea sfrijit. Poate că n-am zâmbetul acela îngeresc sau gânguresc prea mult.

De aceea am rămas la orfelinat doi ani de zile. În mod ciudat, maicile niciodată nu s-au preocupat să-mi dea un nume. Mi se zice Bebe – bebeluşul pe care nu-l vrea nimeni.

În cele din urmă, am fost şi eu adoptat. De doamna Philomena Thomas şi de soţul ei, Dominic Thomas. De baştină din oraşul Nagercoil, din statul Tamil Nadu, locuiau acum în Delhi. Doamna Thomas era îngrijitoare la biserica Sfântul Iosif, iar soţul ei era grădinar. Cum aveau deja vreo patruzeci de ani şi niciun copil, părintele Timothy Francis, preotul paroh, le-a sugerat că ar putea să înfieze un copil, pentru a umple golul din viaţa lor. Ba chiar i-a trimis la orfelinatul Sfânta Maria.

Domnul Thomas m-a privit scurt şi a trecut imediat la următorul copil, dar doamna Philomena Thomas m-a ales de cum m-a zărit. Mă potriveam perfect cu pielea ei foarte închisă la culoare!

Familia Thomas a tot completat formulare două luni de zile ca să mă înfieze, dar cu trei zile înainte să mă ia acasă, şi chiar înainte de a putea fi botezat, domnul Thomas a descoperit că golul din viaţa soţiei sale a fost deja umplut. Nu de mine, ci de un domn musulman, pe nume Mastan Sheikh, care era croitorul doamnelor din cartier şi se specializase în fuste scurte. Doamna Philomena Thomas n-a mai dat doi bani pe bătrânul soţ şi pe plodul înfiat şi a fugit cu croitorul, din câte se pare la Bhopal. Ce s-a mai întâmplat cu ea nu se mai ştie nici până în ziua de azi.

Descoperind trădarea nevestei, domnul Thomas tare s-a mai înfuriat. M-a luat şi m-a cărat, cu leagăn cu tot, până la casa preotului, unde m-a abandonat ca pe-o legătură de rufe.

— Părinte, copilul ăsta este cauza tuturor nenorocirilor din viaţa mea. Dumneata m-ai obligat să-l înfiez, acum n-ai decât să hotărăşti matale ce-i de făcut cu el.

Şi nici n-a apucat părintele Timothy să spună „Amin”, că Dominic Thomas a şi şters-o din biserică. Ultima dată când a mai fost văzut, îşi cumpăra un bilet de tren pentru Bhopal, şi avea o puşcă în mână.

Astfel încât, vrând nevrând, am rămas în grija părintelui Timothy. M-a hrănit, m-a adăpostit, şi mi-a dat şi un nume: Joseph Michael Thomas. N-a fost un botez propriu-zis. Nu m-a băgat niciun preot cu capul în cristelniţă. N-am fost stropit cu apă sfinţită. N-am fost înfăşurat într-un şal alb. Nu s-a aprins nicio lumânare. Dar am devenit Joseph Michael Thomas. Vreme de şase zile.

În a şaptea zi, au venit doi bărbaţi care au vrut să schimbe o vorbă cu părintele Timothy. Unul

gras, îmbrăcat într-o *kurta pyjama*[23] albă, şi unul slab, cu barbă, îmbrăcat în *sherwani*[24].

— Suntem de la Comisia pentru Toate Credinţele, a spus grasul. Eu sunt domnul Jagdish Sharma. El este domnul Inayat Hidayatullah. Cel de-al treilea membru al comitetului director, domnul Harvinder Singh, reprezintă religia Sikh şi ar fi trebuit şi dânsul să vină, dar din păcate a fost reţinut cu treburi la Gurudwara. O să trecem direct la subiect. Ni s-a spus, părinte, că ai acordat adăpost unui mic orfan.

— Da, săracul băiat, părinţii adoptivi au dispărut, lăsându-mi-l mie în grijă, spuse părintele Timothy, nedesluşind încă motivul acestei vizite neaşteptate.

— Şi ce nume i-ai dat băiatului?

— Joseph Michael Thomas.

— Ăsta nu-i un nume creştin?

— Ba da, dar…

— De unde ştii că s-a născut din părinţi creştini?

— Păi nu ştiu.

— Şi atunci de ce i-ai dat un nume creştin?

— Păi trebuia să-i spun cumva. Ce are numele ăsta, Joseph Michael Thomas?

— Păi are. Nu ştii, părinte, ce puternică este mişcarea împotriva convertirii în această parte a ţării? Nişte bande înfuriate au dat foc mai multor biserici; indivizii erau convinşi că urmează să se petreacă o convertire masivă la creştinism.

— Dar nu e nicio convertire aici.

— Uite ce e, părinte, ştim că n-ai avut niciun motiv ascuns. Dar asta e, umblă zvonul că ai convertit un băieţel hindus.

— De unde ştiţi că e hindus?

— Asta nu mai contează pentru adunătura care are de gând să-ţi devasteze mâine biserica. De asta am venit să te ajutăm. Ca să mai domolim lucrurile.

— Şi ce aţi sugera?

— Nu-i decât o singură soluţie. Să-i schimbi numele băiatului.

— În ce?

— Păi… să-i dai un nume hindus, ar fi foarte nimerit. Spune-i Rama, după unul dintre zeii noştri preferaţi, spuse domnul Sharma.

Domnul Hidayatullah tuşi uşor.

— Scuzele mele, domnule Sharma, dar oare nu schimbăm o nenorocire cu o alta? Ce dovadă avem că băiatul e hindus din naştere? Ar putea să fie musulman. De ce să nu-i spunem Mohammad?

Domnul Sharma şi domnul Hidayatullah dezbătură pe larg meritele lui Rama şi ale lui Mohammad, vreme de vreo treizeci de minute. În final, părintele Timothy cedă.

— Uitaţi ce e, dacă e să schimb numele ca să scap de mulţimea înfuriată, am s-o fac. Ce-ar fi însă să ţin cont de ambele sugestii şi să-i schimb numele băiatului în Rama Mohammad Thomas? Aşa va fi toată lumea mulţumită.

Slavă domnului că în ziua aceea domnul Singh[25] n-a putut să vină şi el.

Părintele Timothy era înalt, cu pielea albă şi de vârstă mijlocie. Avea o casă imensă în curtea bisericii, cu o grădină splendidă, plină de pomi fructiferi. Pentru următorii şase ani, el mi-a devenit tată, mamă, maestru, profesor şi preot la un loc. Dacă a existat ceva care să se apropie de fericire în viaţa mea, ei bine acest ceva a fost vremea în care părintele Timothy mi-a fost alături.

Părintele Timothy era din nordul Angliei, dintr-un loc care se numea York, dar se stabilise în India cu foarte mulţi ani în urmă. Datorită lui am învăţat să citesc şi să scriu engleza reginei[26]. Mi-a spus poveştile Mamei Gâşte, şi m-a învăţat poezioare pentru copii. Puteam cânta „Twinkle Twinkle Little Star” şi „Bee bee, oiţă neagră” cu oribila mea voce de afon, spre amuzamentul părintelui

Timothy, care mai uita aşa de veşnicele sale îndatoriri de preot.

Locuind în curtea bisericii, simţeam că făceam parte dintr-o familie mult mai numeroasă. În afară de părintele Timothy, credinciosul lui servitor Joseph stătea şi el în aceeaşi casă, ca şi doamna Gonzalves, menajera, care locuia alături. Apoi erau o mulţime de copii care băteau străzile în lung şi-n lat – copiii instalatorilor, cizmarilor, măturătorilor, spălătorilor, care locuiau practic alături şi n-aveau nicio jenă să folosească curtea bisericii pentru o partidă de crichet sau un meci de fotbal. Părintele Timothy m-a învăţat despre viaţa lui Iisus, despre Adam şi Eva; această familie lărgită a mea mi-a furnizat câteva informaţii rudimentare despre alte religii. Astfel am aflat despre Mahabharata şi despre Sfântul Coran. Am învăţat despre fuga Profetului de la Mecca la Medina şi incendierea Lankăi. Bethlehem şi Ayodhya, Sfântul Petru şi Pelerinajul la Mecca au devenit parte din maturizarea mea.

Asta nu înseamnă însă că eram vreun copil cine ştie ce credincios. Eram ca oricare alt puşti de vârsta mea, cu trei preocupări principale: mâncatul, dormitul şi jucatul. Multe după-amiezi le-am petrecut cu ţâncii din cartier, prinzând fluturi şi speriind păsările din grădina părintelui Timothy. În vreme ce Joseph, bătrânul servitor, ştergea praful în salon, eu o ştergeam pe afară, şi încercam să şterpelesc fructe coapte de mango, sub ochiul atent al grădinarului. În caz că mă prindea, îl blagosloveam cu o serie de înjurături meseriaşe în limba hindi. Dansam sălbatic în ploaia musonică, prindeam apoi peştişori din băltoacele pline ochi de ploaie, frunze şi noroi, şi sfârşeam până la urmă tuşind şi strănutând pe rupte, spre consternarea părintelui Timothy. Alteori jucam fotbal cu copiii străzii, mă întorceam acasă bătut şi plin de vânătăi şi apoi plângeam toată noaptea.

Părintele Timothy ducea o viaţă foarte activă. Se plimba în fiecare dimineaţă, juca golf, volei şi tenis, citea cu pasiune şi-şi lua vacanţe de trei ori pe an, ca să-şi vadă bătrâna mamă din Anglia. Era şi un foarte talentat violonist. În majoritatea serilor ieşea în grădina luminată de lună, şi cânta cele mai romantice melodii pe care ţi le puteai imagina, încântându-ţi sufletul. Când ploua încontinuu, în timpul nopţilor din anotimpul musonic, îmi imaginam că cerul plânge după ce i-a ascultat melodiile atât de triste.

Îmi plăcea să intru în biserică. Era o clădire veche, construită la 1878, cu vitralii şi un acoperiş spectaculos din lemn. Altarul era foarte frumos sculptat. Deasupra era o cruce mare cu Hristos şi cu literele INRI. Exista şi o sculptură cu Fecioara şi Pruncul şezând şi cu mulţi alţi sfinţi. Băncile erau făcute din lemn de tec, dar nu se ocupau până la refuz decât duminica. Părintele Timothy ţinea din amvon o predică lungă, în timpul căreia moţăiam şi mă trezeam doar când le dădea tuturor ostia şi vinul. Îmi plăcea să ascult orga şi corul. M-am îndrăgostit de ouăle de Paşti şi de pomii de Crăciun, care din păcate nu veneau decât o dată pe an, de nunţile la biserică, care se ţineau în toate anotimpurile. Aşteptam să spună părintele Timothy: „şi acum poţi săruta mireasa” şi mă grăbeam să fiu primul care aruncă peste proaspeţii însurăţei confeti.

Relaţia mea cu părintele Timothy n-a fost niciodată prea bine definită. Nu mi s-a explicat niciodată limpede dacă îi eram servitor sau fiu, parazit sau animal de companie. Aşa încât în primii mei ani de viaţă am trăit cu fericita iluzie că părintele Timothy era tatăl meu bun. Treptat, am început să-mi dau seama că ceva era în neregulă. Întâi de toate am observat cu mirare că toţi cei care veneau la slujbele de duminică dimineaţa îi spuneau „părinte”, şi mă mira că putea fi părintele

atâtor oameni, şi că am atâţia fraţi şi atâtea surori, toţi mult mai mari decât mine. Eram uluit şi de faptul că el avea pielea albă şi eu nu. Aşa că într-o bună zi l-am întrebat cum se face că suntem aşa de diferiţi, şi el a destrămat lumea mea imaginară în care trăisem până atunci. Cu mare blândeţe în glas, mi-a explicat că eu sunt un orfan abandonat de mama mea în coşul cu haine de la orfelinatul Sfânta Maria, şi de aceea el era alb şi eu nu. Atunci am înţeles eu pentru prima dată diferenţa dintre „tată" şi „părinte". În noaptea aceea, pentru întâia dată în scurta mea viaţă de până atunci, lacrimile mele n-au mai avut nimic de-a face cu durerea fizică.

De îndată ce am înţeles că nu există nicio legătură biologică între mine şi părintele Timothy, am priceput că locuiesc în curtea bisericii doar datorită generozităţii sale, şi am decis să-i răsplătesc, măcar în parte, datoria pe care o aveam faţă de el. Am început să fac treburi mărunte, precum să duc hainele din coşul de rufe la maşina de spălat. Să rămân în faţa ei şi să mă uit cum se învârteşte de zor, minunându-mă că rufele ies ca prin farmec atât de curate. Odată s-a întâmplat că am băgat şi nişte cărţi prăfuite în maşina de spălat. Am început să spăl vasele din chiuveta din bucătărie. Şi, făcând-o, nu o dată am spart porţelanuri fine. M-am apucat de tăiat legume. Uneori fiind cât pe-aci să rămân fără un deget sau două.

Părintele Timothy m-a prezentat multor enoriaşi ai săi. Am cunoscut-o pe bătrâna doamnă Benedict, care venea la slujbă zilnic, cu religiozitate, chiar dacă se declanşa urgia şi ploua cu spume, până ce într-o bună zi a alunecat pe trotuar şi a murit de pneumonie. Am participat la nunta Jessicăi, care atâta a plâns, încât tatăl ei a făcut infarct. Am fost odată invitat la ceai, în casa Colonelului Waugh, care era ataşatul militar australian în post la Delhi şi care părea că vorbeşte

cu părintele Timothy într-o cu totul altă limbă. Am fost la pescuit cu domnul Lawrence, care n-a prins nimic şi apoi a cumpărat un păstrăv mare de la piaţă ca să-şi amăgească nevasta.

Toţi cei pe care i-am cunoscut nu aveau decât vorbe de laudă pentru părintele Timothy. Spuneau că este cel mai bun preot pe care l-a avut vreodată parohia. L-am văzut alinându-l pe cel îndoliat, îngrijindu-l pe cel bolnav, împrumutându-i bani celui nevoiaş şi împărţindu-şi bucatele cu leproşii. Le zâmbea tuturor celor din parohie, avea leac pentru orice problemă şi un citat din Biblie pentru orice ocazie: naştere, botez, confirmare, prima comuniune, căsătorie sau moarte.

E duminică şi biserica e plină de lume. Dar astăzi părintele Timothy nu mai stă singur în altar. Mai este un bărbat cu el. Îmbrăcat tot în sutană, şi cu un guler alb la gât. Seamănă mai degrabă a boxer decât a preot. Părintele Timothy îl prezintă.

— …E o mare plăcere pentru noi să-i urăm bun venit părintelui John Little, care s-a alăturat bisericii Sfântul Iosif ca preot asociat. Părintele John, după cum vedeţi, este mult mai tânăr decât mine, şi chiar dacă a fost hirotonisit doar acum trei ani, are o vastă experienţă. Sunt sigur că se va apropia mai uşor de tinerii credincioşi, care trăiesc cu iluzia că eu nu ştiu că m-au poreclit „bătrânul încuiat”.

Enoriaşii chicotesc pe înfundate.

Seara, părintele Timothy l-a invitat pe părintele John la cină. Joseph ar fi trebuit să-i servească, dar în dorinţa mea entuziastă de a-l impresiona pe părintele Timothy am luat supiera cea grea din bucătărie, şi acum încep să păşesc nesigur spre masa din sufragerie. Aşa cum era de aşteptat din partea unui puşti fără experienţă de şapte anişori, în loc să pun supiera pe masă o vărs pe părintele John. El se ridică în grabă în picioare şi primele vorbe care îi ies din gură sunt „ei drăcie!”.

Părintele Timothy ridică din sprâncene, dar nu spune nimic.

Trei zile mai târziu, părintele Timothy pleacă în vacanţă în Anglia, lăsându-mă pe mine şi biserica pe mâna părintelui John. Două zile mai târziu, dau nas în nas cu el când coboară pe treptele bisericii.

— Bună dimineaţa, părinte, spun eu politicos.

Părintele John mă priveşte cu dispreţ.

— Tu eşti cretinul ăla de orfan care a vărsat supa pe mine, hai? Vezi cum te comporţi cât lipseşte părintele Timothy. Sunt cu ochii pe tine, să ştii.

Joseph m-a trimis cu un pahar de lapte în camera părintelui John. Se uită la televizor, la un film. Mă pofteşte înăuntru.

— Intră, Thomas. Nu vrei să urmărim împreună filmul?

Mă uit spre televizor. E o peliculă englezească, despre nişte preoţi, cred, pentru că am văzut unul în sutană neagră, vorbind cu un altul în sutană albă. M-am liniştit la ideea că părintelui John îi place să vadă filme bune cu temă religioasă.

În următoarea scenă, mă trece un fior pe şira spinării, pentru că a apărut o fetiţă, cam de vârsta mea, care stă pe un pat. Nu pare o fată prea normală, pentru că are o expresie ciudată şi ochii i se rotesc în toate direcţiile. Preotul cu sutana neagră intră în camera ei, cu o cruce în mână. O îndreaptă spre ea, şi ea începe să vorbească mai porcos decât am auzit eu vreodată, şi cu o voce răguşită de bărbat în toată firea. Îmi astup urechile, pentru că părintele Timothy mi-a spus în nenumărate rânduri să nu stau să ascult când se spun asemenea vorbe murdare. Brusc, fata tace. Şi apoi începe să râdă ca o nebună. Apoi deschide gura şi pe chip îi apare un rânjet oribil şi sinistru, şi scuipă un jet de apă ca dintr-un furtun de grădină, cu care îl udă pe preot. Îmi vine să vărs.

Nu pot să mă mai uit şi fug jos în camera mea. Îl aud pe părintele John stricându-se de râs.

— Întoarce-te, orfan cretin ce eşti, nu-i decât un film, strigă el după mine.

În noaptea aceea sunt chinuit de coşmaruri cumplite.

Trei zile mai târziu, merg la cumpărături cu Joseph, după carne şi ouă, legume şi făină. Când ne întoarcem la biserică, seara târziu, aud o motocicletă în urma mea. Până să apuc să mă uit, motociclistul e deja în dreptul nostru. Îmi arde o palmă în cap, începe să zbiere şi dispare într-un nor de praf. Nu l-am văzut decât din spate. E un bărbat masiv, îmbrăcat cu o haină de piele şi pantaloni negri foarte strâmţi, împreună cu un alt bărbat îmbrăcat cam la fel, în spatele său. Mă întreb cine e motociclistul şi de ce mi-a ars una în cap. Nu mă gândesc nicio clipă că ar putea fi părintele John. La urma urmei, nu sunt decât un cretin de orfan.

O săptămână mai târziu, trebuie să duc nişte corespondenţă părintelui John, dar el tocmai face baie.

— Lasă scrisorile pe masă, ţipă spre mine, din cadă.

Tocmai mă pregătesc să ies din cameră, când văd ceva ieşind de sub saltea. Mă uit mai atent. E o revistă. O scot de acolo. Descopăr că sunt o mulţime de reviste asemănătoare, sub saltea. Nu sunt foarte groase, dar au coperte frumoase, lucioase. Şi nişte titluri bizare, ca de exemplu, *Parada Gay* şi *Puterea Gay.* Dar bărbaţii de pe coperte nu par deloc fericiţi sau veseli. Toţi sunt păroşi şi goi. Bag iute la loc revistele sub saltea. Tocmai dau să ies, când părintele John iese din baie. Are un prosop prins în jurul taliei. Pieptul însă îi este acoperit cu nişte modele făcute cu cerneală neagră, iar pe braţe are pictaţi nişte şerpi.

— Ce cauţi aici? mă ia el la rost. Marş afară!

Nu ştiu de ce părintele John avea desenele alea ciudate pe trup, şi ţinea revistele stranii sub pat. Nu sunt decât un cretin de orfan.

Adesea văd nişte tineri care arată ciudat şi intră noaptea în biserică, ducându-se în camera părintelui John. Şi la părintele Timothy intrau enoriaşii la ore ciudate în noapte, dar niciodată pe motocicletă, îmbrăcaţi cu haine de piele, purtând lanţuri groase, metalice în jurul gâtului. Am decis să îl urmăresc pe unul dintre ei până în camera părintelui John. A bătut la uşă şi a intrat, după care părintele John a închis uşa. Mă uit pe gaura cheii. Ştiu că fac ceva foarte urât, dar mor de curiozitate. Prin gaura cheii îl văd pe părintele John şi pe tânărul în haină de piele, cum s-au aşezat pe pat. Părintele John a deschis sertarul şi a luat un pacheţel din plastic în care are nişte praf alb. L-a presărat într-o linie subţire pe dosul palmei stângi. Acelaşi lucru a făcut şi cu palma stângă a prietenului său. Amândoi se apleacă spre praf şi inhalează adânc. Praful alb pur şi simplu a dispărut în nările lor. Părintele John începe să râdă, ca nebuna din film. Prietenul lui vorbeşte:

— Bună marfă, frate! Mult prea bună pentru unu' cu sutană. Dar cum naiba a ajuns unu' ca tine în rahatu' ăsta religios?

Părintele John râde iar.

— Mi-a plăcut cum se îmbracă tipii, face el, ridicându-se de pe pat. Vino, îi spune el prietenului său, şi pune mâna pe el.

Eu o tulesc în grabă.

Oare de ce şi-a băgat părintele John pudră de talc în nas? Zău că nu ştiu. Dar eu nu sunt decât un cretin de orfan.

Părintele Timothy s-a întors în sfârşit din vacanţa din Anglia şi am fost tare încântat să-l revăd. Sunt convins că a auzit multe plângeri la

adresa părintelui John, pentru că la numai două zile după aceea a izbucnit o ceartă serioasă între cei doi, în birou. Părintele John a ieşit ca o furtună din încăpere, furios foc.

A trecut Paştele. Îmi mâncasem toate ouăle de Paşte. Şi doamna Gonzalves, menajera, chicotea de zor.

— Ce s-a întâmplat, doamnă Gonzalves? am întrebat-o.

— N-ai aflat? îmi şopti ea, pe un ton confidenţial. Joseph l-a prins pe părintele John în biserică alături de un alt bărbat, dar să nu spui nimănui, şi să nu-i sufli o vorbă părintelui Timothy, că o să fie prăpăd.

Nu înţeleg. Ce dacă l-a găsit pe părintele John în biserică alături de un alt bărbat? Părintele Timothy este mereu cu alţi bărbaţi în biserică. De exemplu când se spovedesc.

Astăzi, pentru prima dată mă aflu şi eu la spovedanie.

— Fiule, ce-ai venit să-mi spui? m-a întrebat părintele Timothy.

— Eu sunt, părinte.

Părintele Timothy aproape că a sărit de pe scaun.

— Ce cauţi aici, Thomas? Nu ţi-am spus eu că nu-i de glumit cu aşa ceva?

— Am venit să mă spovedesc, părinte. Am păcătuit.

— Serios? întreabă părintele Timothy, vădit îndoioşat. Şi ce-ai făcut?

— M-am uitat pe gaura cheii în camera părintelui John. Şi mi-am aruncat o privire şi peste nişte lucruri fără ca el să-mi dea voie.

— Nu face nimic fiule, nu cred că vreau să aflu mai multe.

— Ba nu, părinte, trebuie! nu mă las eu şi încep să-i spun despre revistele de sub saltea, despre desenele de pe trup, despre musafirii din toiul

nopţii îmbrăcaţi în haine de piele şi de inhalatul talcului.

În acea seară se iscă urgie, nu glumă, în birou, între cei doi preoţi. Trag cu urechea la uşă. Se ţipă mult. Părintele Timothy încheie conversaţia ameninţându-l pe părintele John că-l va reclama la Episcop.

— Eu sunt preot, spune el. Când eşti preot, porţi o grea povară. Dacă nu eşti în stare, întoarce-te la seminar.

Un excursionist englez în trecere prin Delhi a venit azi dimineaţă la părintele Timothy şi din vorbă-n vorbă acesta a aflat că băiatul este tot din York. Aşa încât l-a adus acasă şi i-a îngăduit să rămână câteva zile. M-a prezentat şi pe mine:

— Ian, el e Thomas, care locuieşte cu noi aici. Thomas, el este Ian. Ştii că e tot din York? M-ai întrebat mereu despre oraşul meu natal; acum poţi să-l întrebi şi pe el.

Îmi place Ian. Are vreo cincisprezece sau şaisprezece ani, pielea albă, ochi albaştri şi păr auriu. Mi-a arătat nişte poze din York. Am văzut o catedrală mare.

— Se numeşte York Minster, îmi spune el.

Şi îmi arată nişte imagini cu nişte grădini splendide, cu nişte muzee şi parcuri.

— Ai cunoscut-o pe mama părintelui Timothy? l-am întrebat eu. Şi ea locuieşte în York.

— Nu, dar am să o cunosc după ce mă întorc, acum că am adresa ei.

— Mama ta tot la York locuieşte?

— A locuit. A murit acum zece ani. A călcat-o o motocicletă.

Scoate o poză din portofelul său şi mi-o arată. Are pielea albă, ochi albaştri şi păr auriu.

— De ce ai venit în India? întreb eu.

— Ca să mă întâlnesc cu tata.

— Cu ce se ocupă tatăl tău?

Ian pare că şovăie un pic.

— Predă într-o şcoală catolică din Dehradun.

— Tu de ce nu locuieşti în Dehradun?

— Pentru că studiez la York.

— Atunci de ce nu locuieşte tatăl tău în York?

— Are motivele lui, e complicat de explicat. Dar vine în vizită la mine de trei ori pe an. De aceea am decis să ajung şi eu la el în India.

— Îţi iubeşti tatăl?

— Da, foarte mult.

— Ai vrea ca tatăl tău să rămână cu tine pentru totdeauna?

— Da. Dar tatăl tău cu ce se ocupă?

— Eu n-am tată. Sunt un cretin de orfan.

Trei seri mai târziu, părintele Timothy i-a invitat la cină pe părintele John şi pe Ian. Au mâncat şi au stat de vorbă până noaptea târziu, ba chiar părintele Timothy a cântat şi la vioară. Părintele John a plecat puţin după miezul nopţii, dar părintele Timothy şi Ian au continuat să stea la taclale. M-am întins în pat, trăgând cu urechea la cum se râdea, pentru că se auzea foarte bine prin fereastra deschisă. Nu puteam să adorm.

Este o noapte cu lună şi bate un vânt puternic. Eucalipţii din curte se îndoaie la pământ, frunzele foşnind ameninţător. Îmi vine să mă duc la toaletă şi mă ridic din pat. În timp ce mă îndrept spre baie, văd lumină în camera părintelui John. Aud şi ceva zgomote, şi atunci mă duc în vârful picioarelor spre uşa lui. E închisă, aşa că mă uit pe gaura cheii. Mă înspăimântă ce văd acolo. Ian este aplecat peste masă, iar părintele John s-a aplecat peste el. Pijamaua i-a căzut la picioare. Sunt total derutat. Oi fi eu un cretin de orfan, dar îmi dau seama că probabil ceva nu-i în regulă în scena asta. O zbughesc de acolo şi intru ca o furtună la părintele Timothy, care doarme dus.

— Trezeşte-te, părinte! Părintele John îi face ceva rău lui Ian, urlu eu.

— Cui? Lui Ian? întreabă părintele Timothy, deodată foarte treaz.

Ne repezim amândoi spre camera părintelui John; părintele Timothy dă buzna înăuntru. Şi vede şi el ceea ce tocmai am văzut şi eu. Se albeşte într-atât la faţă, încât am certitudinea că o să leşine. Se ţine de uşă, ca să nu se prăbuşească. Apoi se înroşeşte la faţă, de furie. Aproape că face spume la gură. M-am speriat. Nu l-am văzut niciodată atât de înfuriat.

— Ian, du-te imediat în camera ta, zbiară el. Şi tu, Thomas.

Fac ce mi se spune, deşi chiar că nu mai înţeleg nimic.

A doua zi în zori aud două bătăi grave de clopot venind dinspre biserică. Îmi dau seama imediat că s-a întâmplat ceva foarte rău. Mă reped în biserică şi ce mi-e dat să văd acolo e atât de oribil încât mă ia cu leşin. Părintele Timothy zace într-o baltă de sânge, lângă altar. E chiar sub Iisus răstignit pe cruce. E îmbrăcat în sutana lui şi pare îngenuncheat în rugăciune. La zece paşi de el zace trupul părintelui John, împroşcat cu sânge. Capul i-a fost zdrobit şi se văd bucăţele mici din creierul lui lipite pe băncile din biserică. E îmbrăcat în haine de piele. Pe braţe se văd încă şerpii negri. Mâna dreaptă îi este încleştată pe o puşcă.

Am văzut scena şi acum simt că nu mai am aer în plămâni. Ţip. E un strigăt ascuţit, care a străbătut ca un glonţ dimineaţa asta ce pare împietrită, şi o sparge în mii de bucăţi. A speriat până şi ciorile din eucalipţi; au zburat înspăimântate care încotro. Ajunge la Joseph, care şterge praful de pe ornamentele din salon; el se opreşte o clipă şi îşi ciuleşte urechile. Ajunge la doamna Gonzalves şi o face să iasă iute de sub duş. Şi ajunge şi la Ian, care se scoală în grabă şi vine în fugă în biserică.

Mă găseşte aplecat peste părintele Timothy, bocind aşa cum numai un copil de opt ani o poate face, atunci când pierde tot ce are pe lumea asta. Ian se aşază lângă mine. Se uită spre trupul neînsufleţit al părintelui Timothy şi începe şi el să plângă cu sughiţuri. Ne ţinem de mână şi plângem împreună aproape trei ore în şir, chiar şi după venirea jeepului de poliţie cu girofarul lui cu tot, ori a doctorului în halat alb, care a sosit cu ambulanţa. Continuăm să plângem şi după ce au acoperit cadavrele cu o pânză albă şi le-au dus la salvare, şi chiar şi după ce Joseph şi doamna Gonzalves ne-au dus în casă, străduindu-se să ne consoleze cum pot şi ei.

Târziu, mult mai târziu, Ian mă întreabă:

— De ce ai plâns atât de tare, Thomas?

— Pentru că azi am devenit cu adevărat orfan, i-am răspuns. El mi-a fost părinte. Aşa cum le-a fost părinte tuturor celor care au venit în această biserică. Dar tu de ce ai plâns? Pentru ce ai făcut cu părintele John?

— Nu, am plâns pentru că şi eu am pierdut totul. Şi eu am devenit orfan ca şi tine.

— Dar tatăl tău e viu, e în Dehradun, am strigat eu.

— Nu-i adevărat! Am minţit!

Şi începe să plângă iar cu sughiţuri.

— Acum îţi pot spune adevărul. Timothy Francis ţi-o fi fost ţie „părinte”, dar mie mi-a fost tată de-adevăratelea.

Pe chipul Smitei se citeşte o tristeţe profundă.

— Ce poveste nefericită, spune ea. Deci asta a vrut să spună părintele Timothy atunci când a vorbit despre povara unui preot. Este uimitor cum a trăit atâta vreme o viaţă dublă, cea a unui preot care era căsătorit în secret şi era şi tată. Ce s-a întâmplat cu Ian până la urmă?

— Nu ştiu. S-a întors în Anglia, la un unchi, cred.

— Şi tu?

— Am ajuns într-un internat.

— Înţeleg… povesteşte-mi acum despre cea de-a doua întrebare, spune Smita, apăsând pe tasta „Play” de pe telecomandă.

Suntem încă în pauza publicitară.

Prem Kumar se apleacă spre mine şi îmi şopteşte:

— Hai să-ţi spun care va fi următoarea întrebare. O să vreau să aflu ce înseamnă FBI. Ai auzit de această organizaţie, nu-i aşa?

— Nu, am dat eu din cap.

El se strâmbă.

— Ştiam eu. Am vrea să mai câştigi măcar ceva bănuţi. Pot să schimb întrebarea cu o alta. Spune-mi repede, dacă ştii vreo prescurtare.

M-am gândit puţin înainte să răspund.

— Nu ştiu ce înseamnă FBI, dar ştiu ce înseamnă INRI.

— Ce mai e şi asta?

— Scrie sus pe cruce.

— Bine, bine, o să caut în baza de date.

Se termină pauza publicitară. Începe melodia emisiunii, jingle-ul.

Prem Kumar se întoarce spre mine.

— Spune-mi, domnule Rama Mohammad Thomas, că sunt curios, ce religie ai? Din nume s-ar zice că le ai pe toate. Unde te duci să te rogi?

— Oare trebuie să mergi la templu, la biserică sau la moschee ca să te rogi? declam eu. Eu cred în ceea ce spune Kabir. Hari este la răsărit şi Allah la apus. Cercetează în sufletul tău şi îi vei descoperi şi pe Rama şi pe Karim.

— Bine spus, domnule Thomas. Se pare că eşti expert în religii. Dacă aşa stau lucrurile, următoarea întrebare va fi foarte simplă pentru tine. Iată deci întrebarea numărul doi pentru două mii de rupii. Ce scrie de obicei pe o cruce? A)

IRNI, B) INRI, C) RINI sau D) NIRI? E clară întrebarea, domnule Thomas?

— Da, foarte clară, răspund eu.

— OK, să auzim răspunsul.

— Răspunsul este „B”. INRI.

— Eşti absolut sigur, sută la sută sigur?

— Da, foarte sigur.

Tobele bat în crescendo. Răspunsul corect pâlpâie pe ecran.

— Categoric, sută la sută corect! Tocmai ai câştigat două mii de rupii!

— Amin, spun eu.

5.000 DE RUPII

PROMISIUNEA UNUI FRATE

Trebuie să analizezi atent şi pe toate părţile problemele care apar, înainte să iei o hotărâre. Să pui ceva deoparte pentru posibilele urgenţe. Noii vecini te vor întâmpina cu urale, vei avea o mică problemă acasă, dar o vei rezolva rapid şi corect; nu da sfaturi inteligente, decât dacă realmente ţi se cere părerea.

Asta scrie în horoscopul din ziarul *Maharashtra Times* de azi, pentru Capricorni ca mine, născuţi în ultima săptămână a lui decembrie.

Eu nu citesc *Maharashtra Times,* de fapt nu citesc niciun ziar. Dar din când în când şterpelesc câte un exemplar al domnului Barve. E bun ca să înteţeşti focul la bucătărie şi uneori, în momentele când n-am nimic altceva de făcut, îmi arunc un ochi peste paginile lui, chiar înainte să-l înghită flăcările şi să-l transforme în cenuşă.

Nici în horoscoape nu cred niciun pic. Dacă aş fi crezut, ar fi trebuit să mă aştept să fiu deja mort la ora asta, conform predicţiilor făcute de Pandit Ramashankar Shastri. Horoscopul de astăzi însă pare să conţină un sâmbure de adevăr. S-au mutat

alături nişte vecini noi, şi avem şi o problemă în casă.

Tocmai m-am întors de la spectacolul de matineu de la cinematograful Regal Talkies; Salim e turbat de furie. Rupe în bucăţi toate afişele cu Armaan Ali, cele care au împodobit pereţii cămăruţei noastre vreme de aproape trei ani. Afişul cu Armaan în haină de piele a fost făcut deja bucăţele, bucăţele. Pe cel cu Armaan pe motocicletă l-a tăiat cu cuţitul. Armaan fără cămaşă, cu pieptul lui păros, a luat şi el drumul coşului de gunoi. Armaan cu puşca e făcut fâşiuţe, iar Armaan cu calul său au fost amândoi aruncaţi pe foc. Odată ce nu mai avem afişe pe pereţi, cămăruţa noastră, cu cele două paturi drept singura mobilă, arată deodată şi mai pustie, iar urmele de mucegai de pe pereţii văruiţi sunt acum la vedere.

În ciuda avertismentului din horoscop, nu mă pot abţine şi-i dau un sfat inteligent lui Salim.

— Îţi dai seama câtă dreptate am avut acum zece luni, când încercai să-l împaci pe Armaan cu Urvashi? Ţi-am zis eu să nu-ţi bagi nasul în treburile altora, şi că nu trebuie să transformi necazurile lor în problema ta personală? Asta să-ţi fie învăţătură de minte.

Salim mă aude, ursuz, în vreme ce calcă în picioare afişul cu Armaan într-o piscină, înconjurat de un stol de frumuseţi locale.

Aud paşi şi voci de dincolo de uşă. În sfârşit, avem vecini noi în cămăruţa de alături. Sunt foarte încântat. Întotdeauna e bine să cunoşti oameni noi. Sper ca aceşti chiriaşi să aibă nişte băieţi de vârsta mea. Putul şi Dhyanesh nu sunt o companie rea, dar nu prea le dau voie părinţii să se joace cu mine duminica; este singura zi în care nu trebuie să merg la muncă. Ajay se dă întotdeauna mare şi asta mă calcă pe nervi. Şi-a bătut joc de mine în faţa tuturor când i-am spus că m-am angajat la o oţelărie. Sigur că nu e la fel de palpitant ca atunci

când lucrezi pentru o vedetă de cinema, dar e mai bine decât să ajungi în stradă.

După ce am lucrat o vreme pentru actriţa Neelima Kumari, locuind în apartamentul ei, aproape că am uitat cum e să trăieşti într-un *chawl*[27]. Cu cele câteva cămăruţe ocupate de sărăntoci, un *chawl* este subţioara urât mirositoare a Mumbai-ului… Cei care locuiesc aici sunt doar cu puţin mai răsăriţi decât cei din mahalalele cele mai de jos, de soiul lui Dharavi. Aşa cum mi-a spus mie odată domnul Barve, bogaţii, cei care locuiesc în case de marmură şi granit cu câte patru dormitoare, se bucură de viaţă. Cei din mahalale, care trăiesc în nişte magherniţe scorojite, suferă în viaţă. Iar noi, cei care am ajuns să trăim în *chawl*-urile super aglomerate, pur şi simplu vieţuim.

Să trăieşti într-un *chawl* înseamnă şi nişte avantaje. Ceea ce i s-a întâmplat Neelimei Kumari nu s-ar putea întâmpla niciodată aici, pentru că în *chawl* toată lumea ştie fiecare mişcare a celuilalt. Cu toţii au un acoperiş comun deasupra capului, şi un loc comun unde-şi fac nevoile şi se spală. Locuitorii din *chawl* nu se întâlnesc cu ocazii mondene, ci când stau la coadă, afară, la toaletele comune. Se zvoneşte de exemplu că domnul Gokhale a cunoscut-o pe doamna Gokhale în timp ce stăteau la coadă la latrină, şi s-au îndrăgostit. După nici o lună s-au şi căsătorit.

Nicio şansă să mă îndrăgostesc eu de vreo fată din *chawl.* Sunt toate grase şi urâte, şi nu seamănă deloc cu Priya Kapoor, actriţa mea preferată. În plus, se joacă doar cu păpuşile alea tâmpite ale lor şi habar n-au ce-i ăla un joc serios cum sunt boxul sau *kabaddi.* Nu că aş apuca eu prea mult să joc aşa ceva. Toată ziua lucrez la oţelărie, şi ajung acasă abia pe la şase. Să topeşti metalul e o treabă anevoioasă. Fierul topit te înconjoară şi te sufocă cu fierbinţeala lui, şi flăcările alea de un portocaliu aprins te orbesc.

— Thomas, aud eu o voce.

Este vocea domnului Ramakrishna, administratorul. E un om foarte important. La domnul Ramakrishna mergem ori de câte ori se arde un bec sau nu e presiune la apă. Îl implorăm pe domnul Ramakrishna să ne amâne atunci când nu avem destui bani ca să-i plătim chiria lunară. Ne-am dus la domnul Ramakrishna ca să repare balustrada de lemn de la etajul întâi, care era atât de şubredă, încât devenise un pericol.

Cum ies eu din cameră, îl văd pe domnul Ramakrishna stând în picioare alături de un bărbat mărunt, de vârstă mijlocie, care se încruntă de parcă n-ar mai fi fost de multă vreme la toaletă.

— Thomas, el este domnul Shantaram. E noul nostru chiriaş, care va sta în apartamentul de lângă tine. I-am spus domnului Shantaram că eşti un băiat pe care se poate bizui, aşa încât te rog să-i ajuţi pe el, pe soţia sa şi pe fiica lor să se instaleze aici. Bine atunci, domnule Shantaram, eu acum am plecat.

„Of, fir-ar să fie", îmi zic. „N-are băieţi."

Încerc să le văd şi eu pe nevastă şi fiică, dar nu reuşesc decât să zăresc o femeie cu părul cărunt şi o fată mai mare decât mine, cu părul lung şi negru, prins la spate, şi care stă pe pat. Shantaram observă că trag cu ochiul în apartamentul lui şi închide repede uşa.

— Cu ce vă ocupaţi? îl descos pe Shantaram.

— Sunt om de ştiinţă, răspunde omul, sunt astronom. Oricum n-ai tu cum să pricepi ce-i aia. Acum fac o pauză. Sunt director de vânzări la showroom-ul Vimal. Locuinţa asta este doar ceva temporar. N-o să facem prea mulţi purici pe-aici. În curând ne vom muta într-un apartament de lux din Nariman Point.

Ştiu că domnul Shantaram minte. Cine îşi permite să locuiască în Nariman Point nu stă *niciodată* într-un *chawl,* nici măcar *temporar.*

Pereţii încăperilor de la noi sunt foarte subţiri. Dacă pui urechea pe peretele despărţitor şi te concentrezi bine, sau eventual foloseşti şi un pahar răsturnat de care îţi sprijini urechea, poţi auzi aproape tot ce se întâmplă alături. Eu şi cu Salim o facem adesea cu vecinii din stânga, a căror încăpere dă spre zidul nostru de la bucătărie. Domnul şi doamna Bapat nu mai sunt un cuplu tânăr. Se zvoneşte chiar că domnul Bapat o bate pe doamna Bapat, dar cu siguranţă că peste noapte se împacă, pentru că eu şi cu Salim îi auzim adesea cum respiră sacadat şi gâfâie de-a dreptul, printre oftaturi cu „oh” şi „ah” şi atunci noi începem să chicotim. Potrivesc frumos o ceaşcă de inox în dreptul peretelui care ne desparte de domnul Shantaram şi îmi îngrop urechea în ea. Aud perfect tot ce vorbeşte omul de ştiinţă.

— Ce mizerie-i locul ăsta. E cu totul sub demnitatea mea să rămân aici, dar de dragul vostru am să îndur această umilinţă, până o să-mi găsesc o slujbă ca lumea. Ascultaţi-mă cu atenţie, să nu prind vreun copil al străzii că intră la noi în casă. Cine ştie de prin ce văgăuni au venit. Sunt doi chiar alături. Derbedei unşi cu toate alifiile. Gudiya, dacă te prind că vorbeşti cu vreunul dintre neisprăviţii din mahala, ai să ai de-a face cu cureaua mea. Ne-am înţeles? tună el.

Intru în panică şi scap ceaşca din mână.

În următoarele săptămâni, îl văd foarte puţin pe domnul Shantaram, iar pe nevasta şi pe fiica lui niciodată. Probabil că fata merge la şcoală în fiecare zi, îmi zic, căci până să mă întorc eu acasă de la oţelărie, este deja în cameră încuiată bine. Salim nici măcar n-a observat că avem vecini noi. Nu prea are timp liber, pentru că e comisionar şi trebuie să ducă gustările la timp. Se trezeşte la şapte dimineaţa şi se îmbracă. Poartă o cămaşă lălâie albă, *pyjama* din bumbac, şi pe cap îşi pune o tichie ca a lui Nehru. Tichia este semnul de recunoaştere al tuturor *dabbawallahs* din Mumbai,

şi sunt aproape cinci mii. În următoarele două ore, adună mâncarea făcută în casă şi o pune în cutii pentru aproximativ douăzeci şi cinci de apartamente. După care le duce la Ghatkopar, la gara locală. Aici gustările sunt triate în funcţie de destinaţie, fiecare având pe capace un cod de culoare făcut din nişte puncte, linii şi cruciuliţe. Apoi sunt încărcate în trenuri speciale spre a fi livrate, exact la ora prânzului, şefilor din clasa de mijloc şi muncitorilor calificaţi din Mumbai. De aici Salim primeşte alte asemenea gustări venite cu alt tren, pe care le livrează el însuşi în zona Ghatkopar, după ce descifrează punctele şi liniile, care reprezintă adresele. Trebuie să fie foarte atent, pentru că o singură greşeală îl poate costa jobul. Nu îndrăzneşte să dea o cutie cu carne de vacă unui hindus, sau una cu porc unui musulman, ori cu usturoi şi ceapă unui vegetarian jainist.

E deja ora nouă seara. Salim frunzăreşte o revistă de cinema. Eu sunt în genunchi în pat, cu urechea pe ceaşca de inox lipită la perete. Îl aud pe Shantaram cum vorbeşte cu fiică-sa.

— Uite Gudiya, ia priveşte aici. Tocmai am reglat telescopul. Vezi obiectul acela roşu aprins din mijloc? Este planeta Marte.

Îi şoptesc lui Salim:

— Ia repede o ceaşcă, trebuie să auzi asta.

Salim îşi lipeşte urechea de perete. În următoarea jumătate de oră ascultăm un comentariu non-stop despre bolta cerească. Aflăm despre constelaţiile stelare, galaxii şi comete. Auzim despre Ursa Mare şi Ursa Mică. Despre ceva care se cheamă Calea Lactee şi despre Steaua Polară. Învăţăm despre inelele lui Saturn şi lunile lui Jupiter.

Ascultându-l pe Shantaram, mă cuprinde un dor. Aş fi vrut să am şi eu un tată care să mă înveţe despre stele şi plante. Cerul nopţii, care pentru mine până acum n-a fost decât o masă informă şi neagră, devine brusc un loc plin de înţelesuri şi

minunăţii. De îndată ce Shantaram îşi încheie cursul, Salim şi cu mine ne întindem gâtul pe fereastra de la etajul întâi, încercând să descoperim punctele stelare pe care ni le-a dezvăluit. Fără ajutorul unui telescop nu vedem decât nişte punctuleţe pe cerul întunecat, dar chiuim de încântare când recunoaştem cele şapte stele ale Ursei Mari. Ba chiar şi faptul că am aflat că petele negre de pe lună nu sunt nişte cusururi ale ei, ci nişte cratere şi mări în toată regula, ne umple de satisfacţie, de parcă am fi desluşit misterele universului.

În noaptea aceea n-o mai visez pe femeia cu sariul alb fluturându-i în vânt. Visez inelele lui Saturn şi lunile din jurul lui Jupiter.

O săptămână mai târziu, sunt alertat de un sunet nou care vine din camera lui Shantaram. „Miau!” Mă cocoţ la perete, cu dispozitivul meu de ascultare inoxidabil în mână.

O aud pe Gudiya:

— Uite, tata, spune ea, am primit un pisoiaş. Nu-i aşa că-i adorabil? Mi l-a dăruit Rohimi, dintre puii pe care tocmai i-a fătat pisica ei. Pot să-l ţin?

— Nu prea sunt eu de acord cu animalele de casă, mormăie doamna Shantaram. Abia de-i loc pentru oameni aici, unde să mai ţinem şi un animal?

— Te rog, mămico, e un pisoiaş aşa drăguţ. Te implor, tată, lasă-mă, pledează ea.

— Bine, bine, Gudiya, cedează Shantaram. Poţi să-l ţii. Dar cum îi vei spune?

— Îţi mulţumesc, tăticule! Eu mă gândeam să-i zic Tommy.

— Nu, e un nume mult prea banal. Motanul ăsta va locui în casa unui astronom, aşa încât trebuie să aibă nume de planetă.

— Care anume? Să-i zicem Jupiter?

— Nu. E cel mai mic din familie, aşa încât nu putem să-i spunem decât Pluton.

— Grozav, îmi place numele, tată! Hai, Pluton! Pluton, hai să bem nişte lăptic.

— Miaaau, răspunde Pluton.

Aceste frânturi din discuţiile pe care le surprind cu cana mea mă fac să-mi schimb părerea despre Shantaram. Poate că până la urmă nu-i chiar un om aşa de rău. Din nou mi-am dat seama că aparenţele pot fi înşelătoare şi că diferenţa dintre bine şi rău este una aproape imperceptibilă.

Într-o seară curând după aceea, Shantaram vine acasă beat turtă. Duhneşte a whisky. Păşeşte nesigur şi are nevoie de ajutor ca să urce scările. La fel se întâmplă şi în zilele următoare. Foarte curând toată lumea din *chawl* s-a dumirit că domnul Shantaram e un beţivan.

În filmele indiene beţivii sunt invariabil personaje nostime. Gândiţi-vă la Keshto Mukherjee, mereu cu sticla în mână şi hohotind de râs. Beţivii din viaţa reală, constat, nu sunt deloc amuzanţi; sunt înspăimântători. De câte ori Shantaram vine acasă ameţit, nu-mi mai trebuie niciun dispozitiv de ascultare. Urlă cât îl ţin plămânii, iar eu şi cu Salim tremurăm de frică în cămăruţa noastră, de parcă la noi ar ţipa. Înjurăturile lui devin un fel de ritual şi de-abia aşteptăm să înceapă să sforăie ca să putem şi noi să dormim. Am început să ne temem de răstimpul dintre întoarcerea acasă de la muncă a lui Shantaram şi prăvălirea lui în pat. Acest interval a devenit pentru noi o zonă a fricii.

Mă gândesc că-i o fază trecătoare şi că până la urmă Shantaram îşi va reveni. Dar lucrurile se înrăutăţesc. Omul începe să bea şi mai mult şi să arunce cu diverse obiecte. A început cu paharele de plastic şi cu cărţile pe care le trânteşte dezgustat de pereţi. Apoi s-a apucat să spargă vase de tot felul. Vacarmul pe care-l face transformă viaţa vecinilor într-un coşmar. Ştiu însă că nu se pune în niciun caz problema să ne plângem domnului

Ramakrishna. Glasul unui puşti de treisprezece ani şi al unuia de unsprezece, care veşnic n-au bani de chirie, n-are prea multă greutate în faţa lui. Aşa încât pur şi simplu ne ascundem în pat, ori de câte ori mai zboară câte un obiect spre peretele comun, şi ne ghemuim, morţi de frică, când se mai sparge câte o farfurie sau vreun alt obiect din porţelan.

Dar perioada asta nu durează nici ea prea mult. Curând Shantaram începe să arunce cu lucruri în oameni. Mai ales în familia lui. Ura lui cea mare este îndreptată spre soţia lui.

— Scârba naibii, zbiară el, numai din cauza ta am ajuns în halul ăsta. Aş fi putut să scriu studii despre găurile negre din Univers şi în loc de asta le arăt bluze şi sariuri unor nenorocite de gospodine. Te urăsc! De ce nu mori naibii odată?

Şi mai aruncă cu câte-o piperniţă, un pahar sau o farfurie, în nevastă, fiică, sau pisoi.

Într-o seară, a întrecut orice limită. Aruncă cu o ceaşcă plină cu ceai fierbinte în nevastă-sa. Gudiya încearcă să fie scut pentru mama ei şi lichidul fierbinte sare pe ea, opărindu-i faţa. De durere, ţipă ca din gură de şarpe. Shantaram e atât de beat, încât nici nu-şi dă seama ce-a făcut. Eu mă reped să fac rost de un taxi pentru doamna Shantaram, ca să-şi ducă fiica la spital.

Două zile mai târziu, mă pomenesc cu ea la uşă; a venit să mă întrebe dacă nu vreau să mă duc s-o vizitez pe Gudiya.

— Se simte foarte singură. Ai putea să stai un pic de vorbă cu ea.

Aşa se face că o însoţesc pe doamna Shantaram; sunt la prima mea vizită într-un spital. Primul lucru care mă izbeşte de cum intru în clădire e mirosul. Mi se face greaţă de la duhoarea scârboasă de dezinfectant, care se strecoară în fiecare colţişor din saloanele acelea murdare. Al doilea lucru care mă impresionează este că nu văd pe nimeni fericit. Pacienţii zac în paturile lor verzi

şi gem, suferă şi se plâng; până şi infirmierele şi doctorii au feţe sumbre. Dar cel mai îngrozitor lucru dintre toate este indiferenţa. De fapt, nimănui nu-i pasă de tine. Eu îmi închipuiam că o s-o găsesc pe Gudiya înconjurată de doctori şi asistente, şi când colo o găsesc zăcând de una singură într-un pat amărât la Secţia de Arşi, şi nicio infirmieră de serviciu. Chipul îi este ascuns de bandaje; doar ochii negrii i se mai văd.

— Gudiya, uite cine a venit să te vadă, îi spune doamna Shantaram, arătând spre mine.

Mă apropii de ea, temător. E cu siguranţă mult mai mare decât mine. Eu nu sunt decât un *voyeur* care a auzit nişte frânturi din existenţa ei; nici n-o cunosc bine. Nu-i văd buzele, dar îmi dau seama după ochi că-mi zâmbeşte şi că sparge gheaţa între noi.

Stau cu ea trei ore, discutăm de una şi de alta. Gudiya mă întreabă:

— Cum de ai un nume atât de neobişnuit: Rama Mohammad Thomas?

— E o poveste foarte lungă. Am să ţi-o spun când te faci bine.

Îmi povesteşte mai multe despre ea. Aflu că este în ultimul an de liceu şi va merge apoi la Universitate. Vrea să devină doctor. Mă întreabă despre mine. Nu-i povestesc nimic despre Părintele Timothy sau despre ceea ce s-a întâmplat cu mine mai apoi, dar îi spun despre experienţele mele în *chawl.* Care-i viaţa în oţelărie. Mă ascultă cu toată atenţia şi mă face să mă simt foarte important şi dorit.

Vine un doctor şi îi spune doamnei Shantaram că fata ei a avut noroc. Că nu sunt decât arsuri de gradul întâi, şi deci nu vor rămâne cicatrice. Peste o săptămână va fi externată.

În cele trei ore pe care le petrec cu Gudiya aflu o mulţime de lucruri despre tatăl ei. Doamna Shantaram intervine şi ea:

— Soţul meu este un celebru savant în ştiinţe spaţiale. Mai degrabă, a fost. A lucrat la Institutul de Cercetări Spaţiale Aryabhatta, unde analiza stelele cu ajutorul unor telescoape imense. Locuiam într-o casă mare din campusul Institutului. Acum trei ani a descoperit o nouă stea. Era o descoperire ştiinţifică foarte importantă, dar un alt coleg şi-a însuşit toate meritele. Asta l-a debusolat total pe soţul meu. S-a luat de băutură. A început să se certe cu colegii şi într-o bună zi s-a enervat atât de tare pe directorul Institutului că era să-l omoare în bătaie. A fost imediat dat afară, şi a trebuit să-l implor pe director să nu cheme poliţia ca să-l aresteze. După ce a părăsit Institutul, soţul meu a căpătat o slujbă, ca profesor de fizică într-o şcoală bună, dar n-a reuşit să-şi stăpânească patima băuturii şi accesele de violenţă, îi snopea pe băieţi pentru o nimica toată, şi în şase luni a fost dat afară. De atunci încolo a avut parte de slujbe dintre cele mai ciudate, director de cantină la nişte birouri, contabil într-o fabrică, şi acum vânzător într-un magazin de haine. Şi, pentru că ni s-au terminat şi toate economiile, a trebuit să ne mutăm în *chawl.*

— N-ar putea domnul Shantaram să se lase de băutură? am întrebat-o eu.

— Soţul meu mi-a jurat că n-o să se mai atingă de un strop de alcool. Pentru o vreme am sperat că a trecut ce a fost mai rău. Numai că nu s-a putut ţine de promisiune, şi uite ce s-a întâmplat.

— Vreau să te rog ceva, Rama Mohammad Thomas, spune Gudiya. Te rog să ai tu grijă de Pluton până mă întorc acasă.

— Sigur că da, îi promit eu solemn.

Întinde braţul şi mă ia de mână.

— Tu eşti fratele pe care nu l-am avut niciodată, zice. Nu-i aşa, mămico?

Doamna Shantaram încuviinţează din cap.

Nu ştiu ce să spun. Pentru mine e un nou tip de relaţie. Pe vremuri, îmi imaginam că sunt fiul

cuiva, dar niciodată şi fratele cuiva. Acum o ţin de mână pe Gudiya şi simt o legătură nemărturisită dintre noi.

În noaptea aceea visez o femeie în sari alb, strângând în braţe un copilaş. Vântul şuieră în urma ei, părul îi acoperă faţa, nu reuşesc s-o desluşesc. Lasă pruncul în coşul cu rufe şi pleacă. Exact atunci apare o altă femeie. Şi ea este înaltă şi graţioasă, nici ei chipul nu i se vede, dar din pricina bandajelor. Ia copilul din coş şi-l acoperă cu sărutări.

— Frăţiorul meu, spune ea.

— Suuurioarăă, gângureşte copilaşul.

— Miau!

Ultimul glas este mai mult un strigăt strident în noapte, al unui pisoi. Mă trezesc şi încerc să-mi dau seama dacă l-am auzit în vis sau din camera de alături.

A doua zi în zori descopăr trupuşorul schilodit al lui Pluton, zăcând în coşul de hârtii în care domnul Barve aruncă de obicei ziarul *Maharashtra Times.* Gâtul pisoiului e frânt şi blăniţa îi miroase a whisky. Îl aud pe Shantaram spunându-i soţiei sale că Pluton a fugit. Eu ştiu care-i adevărul, dar n-are rost să-l mai spun. Pluton a fugit, într-adevăr, într-o altă lume, una mai bună cred.

— Îmi place foarte mult Gudiya, îi spun eu lui Salim. Trebuie să am grijă ca Shantaram să nu-i mai facă una ca asta.

— Şi cum crezi că o să reuşeşti? E familia lui.

— E şi treaba noastră. La urma urmelor, suntem vecini.

— Nu mai ţii minte ce mi-ai spus cândva? Că nu-i bine să-mi vâr nasul în treburile altora şi să fac din necazurile lor o problemă a mea personală… Nu aşa mi-ai spus, Mohammad?

N-am avut ce replică să-i dau.

Gudiya s-a întors acasă, dar n-am putut s-o văd, pentru că Shantaram nu permite niciunui băiat să

intre la el. Doamna Shantaram mi-a spus că soţul ei a înţeles ce a făcut şi că acum o să se îndrepte, deşi în adâncul sufletului ei ştie că Shantaram nu-şi mai poate reveni.

Dar nici măcar ea nu bănuieşte cât de mult rău va mai face bărbatul ei de aici încolo. La nicio săptămână după ce Gudiya s-a întors de la spital, începe. Încearcă s-o mângâie. Dar nu ca un tată. La început, n-am înţeles. Am auzit doar cum spunea că Gudiya este luna lui, şi pe doamna Shantaram care plângea şi Gudiya care ţipa:

— Tată, nu mă atinge! Te rog, tată, nu mă atinge!

Auzind rugăminţile înlăcrimate ale Gudiyei, ceva se trezeşte în memoria mea. Sunt hotărât să dau buzna la Shantaram şi să-l omor cu mâna mea. Dar înainte să-mi adun eu tot curajul, îi aud sforăiturile zgomotoase. S-a prăbuşit. Gudiya încă plânge. N-am nevoie de pahar ca s-o aud cum se tânguieşte.

Plânsul ei m-a afectat într-un mod foarte ciudat. Nu ştiu cum trebuie să reacţioneze un frate când îşi aude sora atât de nefericită, pentru că n-am experienţă ca frate. Dar ştiu că trebuie s-o consolez într-un fel. Din păcate, nu-i prea uşor să alini pe cineva când te desparte un zid, indiferent cât de subţire ar fi el. Deodată, observ că la baza peretelui, pe unde intră ţevile de apă în celălalt apartament, este o mică deschizătură circulară, suficient de mare, aflu, cât să-mi strecor mâna. Sar jos din pat şi, întins pe podea asemeni unui vultur cu aripile desfăcute, îmi strecor mâna prin crăpătură.

— Nu plânge, surioară. Hai, ia-mă de mână, plâng eu.

Cineva îmi strânge mâna. Simt cum degetele îmi mângâie braţul, apoi cotul, după aceea încheietura mâinii, asemeni unui orb care-ţi pipăie faţa. Apoi, degetele s-au împreunat cu ale mele; şi simt un transfer magic de putere, de energie, de iubire, poţi

să-i spui cum vrei. În acea clipă, suntem un singur corp, eu şi Gudiya, şi simt că i-am preluat suferinţa.

Între timp, din patul lui, Salim urmăreşte uluit scena.

— Ai înnebunit, Mohammad? Îţi dai seama ce faci? mă ceartă el. Gaura aia nenorocită prin care ţi-ai băgat tu mâna cu atâta dulcegărie e locul pe unde ne intră în cameră şobolanii şi gândacii.

Doar că eu nici măcar nu mai ştiu de Salim, şi de nimic altceva de altfel. Nu ştiu cât o ţin aşa de mână pe Gudiya, dar când mă trezesc a doua zi dimineaţa, constat că am zăcut toată noaptea întins pe jos, cu mâna încă în gaură şi cu o întreagă familie de gândaci de bucătărie, care dorm fericiţi în buzunarul meu de la cămaşă.

Noaptea următoare, Shantaram iar vine băut acasă, şi încearcă din nou s-o molesteze pe Gudiya.

— Eşti mai frumoasă decât toate stelele şi planetele la un loc. Tu eşti luna mea. Eşti Gudiya, păpuşa mea. Ieri mi-ai scăpat, dar azi nu-ţi mai merge, spune el.

— Nu te mai purta aşa, strigă doamna Shantaram, dar soţul ei nici măcar n-o bagă în seamă.

— Nu te teme, Gudiya, nu-i nimica rău în iubirea mea pentru tine, zice nebunul. Şi Şah Jahan, măritul împărat, s-a îndrăgostit de propria lui fiică, Jahanara[28]. Cine poate să îl lipsească pe un bărbat de acest privilegiu, de a-şi culege rodul din copacul pe care chiar el l-a sădit?

— Eşti un demon, strigă doamna Shantaram, şi el o loveşte.

Aud apoi un sunet de sticlă spartă.

— Nu! urlă Gudiya.

Simt că-mi ia foc capul, de parcă în creier mi-ar fi fost turnat metal încins, ce mi-a cuprins iute şi inima. Nu mai pot îndura. Ies în fugă şi aterizez la

Ramakrishna; îi spun dintr-o suflare că Shantaram le face ceva îngrozitor nevestei şi fiicei sale. Numai că Ramakrishna se comportă ca şi cum i-aş vorbi despre vremea de afară.

— Ascultă, îmi zice el, sfătos, ceea ce se petrece între cei patru pereţi ai unui cămin este doar treaba familiei respective şi nu ne putem amesteca. Tu eşti un biet orfan. Nu ştii ce înseamnă viaţa. Eu ştiu poveşti din astea care se întâmplă zilnic în mahalalele din Mumbai: neveste bătute, abuzuri, incesturi şi violuri. Şi nimeni nu face nimic. Noi, indienii, avem capacitatea extraordinară de a vedea suferinţă şi nefericire în jurul nostru, fără ca asta să ne afecteze în vreun fel. Deci asemeni unui locuitor aşa cum se cuvine al Mumbai-ului, închide ochii, astupă-ţi urechile, ţine-ţi gura şi vei fi la fel de fericit ca mine. Şi acum du-te că vreau să dorm.

Mă întorc în fugă în cameră. Îl aud pe Shantaram sforăind şi pe Gudiya cum ţipă că este murdărită.

— Nu mă atinge, să nu mă atingă nimeni, voi molipsi pe oricine mă va atinge.

Mă gândesc că şi-a pierdut minţile. Şi că şi eu mi le pierd.

— Îmbolnăveşte-mă, îi spun eu şi îmi strecor mâna prin gaura din perete.

Gudiya o prinde.

— Nu mai am mult de trăit, Rama Mohammad Thomas, spune ea, printre sughiţuri. Mai bine mă omor decât să mă las pradă tatălui meu.

Suferinţa ei se strecoară parcă prin perete şi mă cuprinde într-o îmbrăţişare sufocantă.

Încep şi eu să plâng.

— N-am să îngădui niciodată să se întâmple una ca asta, spun. Asta e o promisiune de frate.

Salim se uită chiorâş la mine, de parcă aş fi comis o crimă prin promisiunea mea. Dar deja nu mai ştiu ce e bine şi ce e rău. Simt degetele osoase ale Gudiyei, carnea mâinilor ei, şi ştiu că amândoi

suntem hăituiţi ca nişte animale, urmăriţi de acelaşi păcat. Al meu este că sunt orfan, şi că am îndrăznit să-mi asum necazurile altora. Dar care e păcatul Gudiyei? Simplul fapt că s-a născut fată şi că Shantaram îi este tată.

Seara următoare îmi îndeplinesc promisiunea. Shantaram s-a întors de la muncă şi a urcat scările şubrede, până la etajul întâi. Se împleticeşte la fiecare pas. Până şi hainele îi duhnesc a whisky. Când ajunge în dreptul balustradei, pe care domnul Ramakrishna încă nu a reparat-o, mă reped la el din spate. Îi sar în cârcă şi el se sprijină de balustrada de lemn. Aceasta e deja şubrezită. Nu rezistă sub greutatea lui. Trosneşte şi se rupe. Shantaram se dezechilibrează şi cade la etajul de mai jos.

În filme, vezi personajul negativ, care cade de pe acoperişul unui zgârie-nori şi pare că zboară, că pluteşte; îşi răsuceşte picioarele, dă din mâini şi ţipă:

— Aaaaaaaaaah!

În viaţa reală nu se întâmplă aşa. Shantaram cade ca un pietroi. Nu dă din mâini şi din picioare. Ajunge jos cu faţa la podea şi rămâne întins lat cu mâinile şi picioarele depărtate. Abia când văd trupul schilodit al lui Shantaram acolo pe jos, îmi dau seama ce-am făcut. Apoi vizualizez consecinţele faptei mele. Ofiţerii de la criminalistică vin cu jeep-ul cu girofar şi desenează foarte exact cu creta conturul. Fac poze şi apoi spun:

— Aici a căzut cadavrul.

Apoi se uită în sus şi mă văd pe mine la etajul întâi. Inspectorul mă arată cu degetul.

— El e puştiul care l-a împins, arestaţi-l.

Sunt dus la puşcărie, dezbrăcat la piele şi bătut. Apoi sunt adus în faţa tribunalului, unde se află un judecător sever, care stă acolo îmbrăcat în roba lui neagră, cu un ventilator de tavan deasupra capului.

Se mai vede şi o pancartă aurie, prăfuită şi aproape ştearsă pe care scrie: *Satyameva Jayate*[29] – Adevărul Întotdeauna Iese la Iveală. Plăcuţa e undeva pe perete, în spatele judecătorului. Acesta se uită o clipă la mine şi dă verdictul.

— Rama Mohammad Thomas, ai fost găsit vinovat de crimă cu premeditare împotriva domnului Shantaram. Conform articolului 302 din Codul Penal Indian, te condamn la moarte prin spânzurătoare.

— Nu! strig eu şi încerc să fug, dar picioarele îmi sunt prinse în lanţuri şi mâinile în cătuşe.

Sunt legat la ochi şi dus să fiu executat. Mi se pune ştreangul de gât, şi se trage o manetă. Mă ghemuiesc tot de durere, în vreme ce picioarele îmi bălăngănesc în aer şi mă sufoc. Deschid ochii şi îmi dau seama că sunt în rai. Numai ca să constat că Paradisul arată exact ca mahalaua. Mă uit în jos şi văd trupul lui Shantaram lăbărţat pe jos. Lumea a început să se adune în jurul lui. Cineva strigă:

— Chemaţi poliţia!

Nu mai stau nicio clipă pe gânduri. Mă reped pe scări şi o iau la sănătoasa. Am trecut de poartă, de negustorul cu lapte şi de clădirea cu multe etaje. Mă duc într-un suflet la gara locală şi sar în Expresul care merge până la Victoria Terminus. Caut pe peroane un anumit tren. Îl găsesc în sfârşit şi sar în el tocmai în clipa în care porneşte.

Părăsesc Mumbai-ul, o părăsesc pe Gudiya, îl părăsesc pe Salim, şi îmi caut adăpostul în singurul alt oraş pe care l-am cunoscut. Delhi.

Pe tot parcursul acestei istorisiri, Smita nu scoate niciun sunet. Îmi dau seama că-i foarte afectată. Observ că are parcă o lacrimă în colţul ochiului. Probabil că, fiind femeie, simte mai profund nefericirea Gudiyei.

Iau telecomanda.

— Hai să vedem întrebarea numărul trei, îi spun eu şi apăs pe „Play”.

Prem Kumar, îşi trece mâna prin păr şi mi se adresează.

— Domnule Thomas, ai răspuns corect la două întrebări şi ai câştigat două mii de rupii. Să vedem acum dacă poţi răspunde şi la cea de-a treia, pentru cinci mii de rupii. Eşti pregătit?

— Pregătit, răspund eu.

— Bine. Întrebarea numărul trei e din domeniul…

Chiar atunci reflectorul central se stinge, cufundându-ne în întuneric pe mine şi pe Prem Kumar.

— Harşti! Huston, avem o problemă, spune Prem Kumar.

Publicul râde. Eu nu înţeleg gluma.

— De ce ai spus asta? îl întreb eu pe Prem Kumar.

— Este o replică celebră din filmul *Apolo Treisprezece*. Sunt convins că nu vezi filme englezeşti. Expresia se foloseşte atunci când deodată te confrunţi cu o problemă majoră, şi noi ne confruntăm cu una chiar acum. Emisiunea nu poate continua până nu reparăm reflectorul.

În vreme ce tehnicienii încep să verifice firele reflectorului, Prem Kumar ascultă o voce care-i vorbeşte în cască. Apoi se apleacă spre mine şi îmi şopteşte la ureche:

— Gata, băiete, norocul ăsta chior s-a sfârşit. A ţinut două întrebări; e timpul să încheiem. Următoarea întrebare e chiar grea, mai ales pentru un chelner. Aş vrea să te pot ajuta să câştigi mai mult, dar producătorul tocmai m-a anunţat că vrea să trec la următorul concurent, un profesor de matematică. Îmi pare rău, ghinion!

Ia o gură din limonada lui şi plescăie din buze. Reflectorul a fost reparat. Pe pancarta din studio

scrie: „Aplauze”. În vreme ce bătăile din palme se sting uşor, Prem Kumar mă priveşte.

— Domnule Thomas, ai răspuns la două întrebări corect, şi ai câştigat două mii de rupii. Să vedem acum dacă poţi răspunde şi la cea de-a treia întrebare, pentru cinci mii de rupii. Eşti pregătit?

— Pregătit, răspund eu.

— Bine… următoarea întrebare este din astronomie. Spune-mi, domnule Thomas ştii câte planete sunt în sistemul nostru solar?

— Care sunt variantele?

— Nu asta este întrebarea, domnule Thomas. Ştii câte planete sunt în sistemul nostru solar?

— Nu.

— Nu? Sper că ştii măcar numele planetei pe care trăim.

Publicul începe să râdă.

— Pământul, răspund eu, morocănos. Deci ştii numele unei planete. Eşti pregătit pentru întrebarea numărul trei?

— Pregătit, răspund eu.

— Iată întrebarea numărul trei. Care este cea mai mică planetă din sistemul solar? A) Pluton, B) Marte, C) Neptun sau D) Mercur?

Îmi scapă un sunet încă înainte să înceapă muzica: „Miau!”

— Poftim? întreabă uluit Prem Kumar. Ce-ai spus? Mi s-a părut că ai zis „miau”.

— Am spus „A”.

— „A”?

— Da, răspunsul este „A”. Pluton.

— Eşti absolut sigur, sută la sută sigur că este vorba despre „A”?

— Da.

Tobele bat în crescendo. Răspunsul corect pâlpâie.

— Categoric, sută la sută corect! Pluton este într-adevăr cea mai mică planetă din sistemul nostru solar. Domnule Thomas, tocmai ai câştigat cinci mii de rupii!

Publicul este impresionat de cultura mea generală. Unii se ridică în picioare şi aplaudă.

Smita însă nu zice nici pâs.

10.000 DE RUPII

UN GÂND PENTRU CEI SCHILODIŢI

Soarele pare că străluceşte mai puţin, păsările nu prea mai ciripesc, aerul e încă şi mai poluat şi cerul are o nuanţă mai întunecată.

Atunci când eşti dat afară dintr-o casă frumoasă cu o grădină însorită şi aruncat într-o magherniţă unde eşti obligat să trăieşti într-o cameră la comun, cu zeci de alţi copii, începi să ai o imagine sumbră asupra vieţii. Eu zic că o asemenea schimbare în rău e un motiv cât se poate de întemeiat să faci icter de supărare.

Şi dacă faci efectiv boala asta, atunci ăla eşti. E o boală destul de neplăcută, nu zic, dar are şi o parte bună. Eşti mutat din dormitorul unde se stă claie peste grămadă şi ţi se dă o cameră numai a ta. E o încăpere imensă, cu un pat metalic şi draperii verzi. Se numeşte salonul de carantină. Am fost obligat să rămân la pat cel puţin două săptămâni. Dar, de fapt, de când m-au luat de la biserică, imediat după moartea părintelui Timothy, sunt mereu bolnav. N-au venit după mine cu jeep-ul cu girofar. Ci cu o dubă albastră, cu geamuri cu gratii. Semăna cu cele ale hingherilor. Numai că în loc să

adune câini vagabonzi, îi aduna pe băieţii vagabonzi.

Dacă aş fi fost mai mic, probabil că m-ar fi trimis spre adopţie. Şi m-ar fi dat imediat spre vânzare. Cum aveam însă deja opt ani, am fost trimis la Şcoala de Corecţie din Delhi, în Turkman Gate. Capacitatea şcolii este de şaptezeci şi cinci de locuri, dar sunt o sută şi cincizeci de băieţi. E înghesuială mare, zgomot şi mizerie. Nu există decât două toalete, cu chiuvete care curg şi latrine împuţite. Şobolanii bântuie pe culoare şi în bucătărie. Există o sală de clasă cu bănci şubrede şi o tablă crăpată. Şi profesori care n-au mai predat de ani de zile. E şi un teren de sport, unde iarba creşte cât toate zilele şi unde, dacă nu eşti foarte atent, poţi să te juleşti de nişte pietroaie cât mingile de fotbal. Există şi un instructor de sport îmbrăcat într-o cămaşă albă din bumbac scrobit şi o pereche de pantaloni cu dungă. Echipamentul de crichet şi cel de badminton sunt ţinute într-o ladă de sticlă, dar n-avem voie să ne atingem de ele niciodată.

Sala de mese este o încăpere mare, cu o podea ordinară şi mese lungi din lemn. Numai că bucătarul, un tip foarte morocănos, vinde carnea şi puii pe care ar trebui să ni le gătească nouă şi ne hrăneşte zilnic doar cu tocană de legume şi *chapatti* groase şi arse. Veşnic se scobeşte în nas şi face observaţie oricui îndrăzneşte să mai ceară o porţie.

Directorul acestei şcoli de corecţie este domnul Agnihotri, un bărbat cumsecade, mai în vârstă, care poartă nişte *kurta pyjamas* foarte scrobite şi făcute din bumbac *khadi,* dar ştim cu toţii că el nu are prea multă putere, totul depinzând de domnul Gupta, pe care noi l-am poreclit „Teroarea de la Turkman Gate”. El e cel mai rău dintre toţi. E un tip mărunţel şi păros, care miroase a piele tăbăcită şi mestecă toată ziua *paan.* Poartă două lanţuri groase de aur în jurul gâtului, care zornăie când se

mişcă de colo-colo şi are mereu asupra lui un baston de bambus, cu care ne croieşte ori de câte ori îi vine lui pe chelie. Există nişte zvonuri sinistre că ar chema băieţii la el în cameră noaptea târziu, dar nimeni nu vrea să deschidă subiectul. Vrem să vorbim despre lucrurile frumoase. Precum faptul că ni se permite să ne uităm la televizor, vreme de două ore pe seară, într-o încăpere comună. Ne înghesuim cu toţii în jurul unui televizor Dyanora, cu o diagonală de cincizeci şi doi de centimetri, ca să ascultăm cântecele din filme muzicale indiene de pe Canalul 5[30] şi să vedem serialele despre lumea bogaţilor, pe *Doordarshan*[31]. Suntem topiţi mai ales după filmele care se difuzează duminica.

Aceste pelicule sunt toate despre o lume imaginară. O lume în care copiii au mame şi taţi, şi aniversări. O lume în care trăiesc în nişte case enorme şi merg în maşini imense şi primesc cadouri gigantice. Vedem această lume imaginară, dar niciodată nu ne lăsăm foarte impresionaţi de ea. Ştim prea bine că noi n-am putea niciodată trăi precum Amitabh Bachchan sau Shahrukh Khan. Nu, noi nu visăm decât cel mult să ajungem precum cei care sunt atotputernici în raport cu noi. Astfel, ori de câte ori un profesor ne întreabă: „ce vrei să te faci când o să fii mare?”, nimeni nu spune că vrea să se facă pilot, prim-ministru, bancher, sau actor. Răspunsul corect este: bucătar, îngrijitor, profesor de sport sau, în cel mai fericit caz, director de şcoală. Acest cămin de corecţie ne învaţă să ne vedem lungul nasului.

La Internat am cunoscut mulţi băieţi îndeaproape. Unii mai mici, dar marea majoritate sunt mai mari decât mine. Aşa i-am întâlnit pe Munna şi Kallu, pe Pyare şi Pawan, pe Jashim şi Irfan. Fiind trimis la şcoala de corecţie direct din casa părintelui Timothy, schimbarea a fost pentru mine ca şi cum aş fi fost mutat din rai în iad. Dar numai după ce i-am cunoscut pe ceilalţi băieţi am

înţeles că pentru mulţi dintre ei acesta e raiul. Ei provin din mahalalele din Delhi şi Bihar, din orăşelele pline de bordeie din UP[32], ba chiar şi din îndepărtatul Nepal. Le-am aflat poveştile, despre taţii dependenţi de droguri şi mamele prostituate. Le-am văzut cicatricele în urma bătăilor unchilor lacomi şi ale mătuşilor tiranice. Am aflat de la ei despre existenţa muncii în lanţuri şi a abuzului în familie. Am început, tot aici, să mă tem de poliţie. Ei, poliţiştii, sunt cei care îi trimit pe băieţi la şcoala de corecţie. Sunt puşti prinşi că au furat pâine de pe tarabele de la marginea drumurilor sau că au făcut trafic cu bilete la negru, pe care le vindeau pentru teatre şi cinematografe şi n-au avut destul mălai ca să-i mituiască pe gabori. Sau, cel mai adesea, sunt simple înscenări, pentru că unui inspector nu i-a plăcut mutra lor.

Mulţi dintre puşti sunt „recidivişti", ceea ce înseamnă că au fost trimişi înapoi la şcoala de corecţie, chiar şi după ce i-a preluat în grijă cineva din familie. Munna a fost adus înapoi după ce mama lui vitregă nu l-a mai vrut. Jashim a fost alungat de fratele său, un tip crud şi rău, iar Pawan a revenit pentru că ruda căruia i-a fost încredinţat l-a pus să muncească într-un motel amărât şi l-a prins poliţia. În ciuda tuturor acestor experienţe, băieţii încă mai visează să fie luaţi de aici, dispuşi să-şi schimbe un iad cunoscut pe unul necunoscut.

Fără să fac nici cel mai mic efort, am devenit liderul lor. Nu pentru că sunt mai mare, ori că sunt mai agresiv, ci pentru că vorbesc englezeşte; pentru că sunt orfanul care poate vorbi şi citi limba fermecată, iar efectul e unul electrizant asupra oficialităţilor. Din când în când, directorul mă întreabă ce mai fac. Profesorul de sport mi-a îngăduit să am un soi de teren de crichet în curtea din faţă, unde am apucat să jucăm vreo patru-cinci partide, până ce Munna i-a spart geamul directorului şi orice fel de sport a fost interzis. Ursuzul bucătar este uneori atât de amabil cu mine

încât îmi mai dă o porţie. Gupta nu mă cheamă niciodată noaptea la el în cameră. Iar doctorul m-a trimis imediat în salonul de carantină, fără amânările obişnuite, împiedicând astfel să-i molipsesc pe toţi ceilalţi.

Am profitat din plin de şederea mea în salonul de carantină, vreme de peste două săptămâni, până când a mai fost adus un pat. A sosit încă un băiat, cel puţin aşa mi s-a spus; era în stare foarte gravă. A fost adus cu targa, după-amiază, îmbrăcat într-o vestă portocalie sfâşiată, pătată, şi nişte pantaloni scurţi, zdrenţuiţi, şi un *tabeez*[33] galben în jurul gâtului. Aşa l-am văzut pentru prima dată pe Salim Ilyasi.

Salim este tot ceea ce nu sunt eu. E mai alb la piele şi are un chip serafic. Părul e tot numai bucle şi negru ca abanosul; când zâmbeşte, face gropiţe în obraji. Deşi n-are decât şapte ani, are o minte foarte ascuţită şi iscoditoare.

Îmi spune pe scurt povestea lui în fraze scurte, cu pauze lungi. Provine dintr-o familie foarte săracă, de loc dintr-un sat din Bihar. Acolo marea majoritate erau ţărani săraci, dar existau şi câţiva proprietari mai înstăriţi. Trăiau mai ales hinduşi în zonă, dar mai erau şi câteva familii de musulmani, precum cea a lui Salim. Tatăl lui era muncitor cu ziua, iar mama casnică. Fratele lui mai mare lucra într-o ceainărie. Salim mergea la şcoala din sat. Locuiau într-un bordei cu acoperiş din paie, la marginea unei mahalale de lângă reşedinţele de *zamindari*[34].

Săptămâna trecută, într-o lună ianuarie rece şi geroasă, s-a petrecut un incident în templul Hanuman din sat. Cineva a intrat în sfântul sanctuar în toiul nopţii şi a profanat zeul maimuţă. Preotul templului a declarat că a văzut el un tânăr musulman care tot dădea târcoale pe-acolo. Asta a fost de ajuns. Cum au aflat hinduşii, a şi început nebunia, înarmaţi cu cuţite şi topoare, beţe şi torţe,

au năvălit în casele tuturor familiilor musulmane. Salim se juca afară în faţa magherniţei lor, în vreme ce tatăl, mama şi fratele lui îşi beau ceaiul înăuntru. Atunci a început atacul. Chiar sub ochii lui, au dat foc cocioabei. A auzit ţipetele mamei sale, strigătele tatălui şi vaietele fratelui, dar mulţimea n-a îngăduit nimănui să scape. În acest adevărat infern, întreaga lui familie a pierit, arsă de vie. Salim a fugit la gară şi s-a aruncat în primul tren pe care l-a văzut în faţa ochilor.

Aşa a ajuns la Delhi, fără mâncare, fără haine şi fără niciun prieten. A zăcut pe peron două zile, înfrigurat şi înfometat, delirând din pricina febrei şi a suferinţei, până ce un poliţist a dat de el şi l-a trimis la Cămin. Îmi spune că are coşmaruri noaptea. Că aude mulţimea care se apropie. Ţipetele mamei sale reverberează în urechile lui; se cutremură de fiecare dată când îşi imaginează cum s-a zbătut fratele său, cuprins de flăcări. Îmi spune că a început să-i urască şi să se teamă de hinduşi. Şi atunci m-a întrebat cum mă cheamă.

— Mohammad, i-am spus eu.

Cu timpul, ne-am împrietenit foarte tare eu şi cu Salim. Avem multe lucruri în comun. Ambii orfani, fără vreo speranţă să ajungem „recidivişti”. Suntem amândoi morţi după jocul de bile. Şi ne dăm în vânt după filme.

Am profitat de poziţia mea privilegiată ca să-i obţin un pat lângă mine, atunci când am revenit în dormitorul comun.

Noaptea târziu, Salim este convocat la Gupta. Gupta e văduv şi locuieşte singur, aproape de şcoală. Salim intră la idei.

— Oare de ce mă cheamă? mă întreabă el, îngrijorat.

— Nu ştiu, i-am răspuns. Eu n-am fost niciodată la el. Dar dacă te duci s-ar putea să aflăm de ce.

Astfel Salim se îndreaptă spre camera lui Gupta, iar eu păşesc în spatele lui, în vârful picioarelor.

Când Salim bate la uşă, Gupta îl aşteaptă, îmbrăcat într-o *kurta pyjama* mototolită.

— Pofteşte… pofteşte, Salim, spune el, cu un glas nedesluşit.

În mână are un pahar cu un lichid auriu. Soarbe din lichid şi-şi clăteşte zgomotos gura. Ochii lui sunt ca doi nasturi mari. Eu urmăresc totul, ascuns după cele două perdele din dreptul uşii. Îl mângâie pe Salim pe faţă; degetele lui coboară peste nasul osos şi peste buzele subţiri. Brusc, îi porunceşte:

— Scoate-ţi pantalonii!

Salim nu ştie ce să spună.

— Fă ce-ţi spun, nenorocitule, că altfel te pocnesc de nu te vezi! strigă Gupta.

Salim se supune. Îşi lăsă în jos pantalonii, cu mişcări şovăitoare. Eu întorc privirea.

Gupta se apropie de el pe la spate. Lanţurile lui de aur se bălăngăne ca nişte clopote.

— Bravo, mormăie el.

Apoi îl văd cum îşi descheie sfoara de la *pyjama* şi lasă pantalonul bufant să cadă în vine. Îi zăresc doar spinarea păroasă. Salim nu prea pricepe ce se întâmplă, dar mie brusc parcă mi se ia un văl de peste creier. Deodată pricep foarte clar ce s-a întâmplat în noaptea aceea în camera părintelui John. Şi mai ales ce a urmat a doua zi.

Scot un ţipăt atât de ascuţit, încât liniştea nopţii se duce naibii, de parcă s-ar fi tras un glonţ. Băieţii se trezesc din somnul lor liniştit din dormitoare. Se trezeşte şi bucătarul, care sforăia în bucătărie; s-a trezit şi directorul, care se afla în dormitorul lui; până şi câinii vagabonzi s-au trezit şi au început să latre ca nebunii.

Gupta nu înţelege de unde i se trage. Îşi ridică repede pantalonii şi încearcă să-l scoată pe Salim pe furiş din cameră. Dar bucătarul, directorul şi paznicii au venit deja toţi în camera lui Gupta. I-au descoperit ruşinosul şi perversul secret; acum ştiu şi ei ce se petrece noaptea la el în cameră (deşi nu iau, bineînţeles, nicio măsură). Numai că am fost

şi eu descoperit de Gupta, cum stau acolo după perdele. În acea clipă devine duşmanul meu de moarte. Salim e foarte tulburat, dar n-a păţit nimic. De multă vreme nu mai are niciun fel de resentimente faţă de hinduşi. Dar teama că ar putea fi molestat nu-i va mai trece de acum încolo toată viaţa.

E o zi frumoasă de primăvară. Pare şi mai frumoasă, pentru că suntem afară, în curtea şcolii de corecţie. Urmează să fim duşi într-o excursie de către un ONG internaţional. Mergem cu un autobuz cu aer condiţionat, care ne va plimba prin tot oraşul Delhi. Luăm prânzul la Grădina Zoologică şi vedem animalele.

Pentru prima dată văd şi eu un hipopotam şi mai văd canguri, girafe şi leneşi. Văd pelicani şi păsări flamingo, şi ornitorinci. Apoi ne duc la Qutub Minar, cel mai înalt turn din India. Râzând şi înghiontindu-ne, urcăm scările în fugă şi ne aplecăm de pe balconul de la primul nivel, să privim în jos. Bărbaţii şi femeile de pe pământ par nişte furnici. Am început să ţipăm. Huuu! Şi ne ascultăm vocile, cum se sting până jos. În final, ne duc la India Gate, la bâlci. Ni s-au dat fiecăruia zece rupii de cheltuială, pe care putem să-i folosim cum vrem. Eu voiam să merg cu roata, dar Salim mă trage de mânecă şi mă târăşte hotărât după el. „Pandit Ramashankar Shastri", aşa scrie la intrare. „Cel mai celebru ghicitor în palmă. Numai 10 rupii." În cabină se află un bătrân îmbrăcat în *dhoti*[35] şi *kurta.* Are mustaţa albă, un *tilak*[36] stacojiu pe frunte şi nişte lentile groase.

La ceafă are o ditamai *choti*[37] neagră.

— Vreau să-mi ghicească în palmă. Şi nu costă decât zece rupii.

— Nu fi prost, l-am certat eu. Ăştia de teapa lui sunt toţi nişte escroci. N-au de unde să-ţi ştie viitorul. Şi în cazul meu nu văd ce ar merita atât să ştiu despre viitorul meu.

— Totuşi vreau să-i arăt palma mea, a spus Salim, foarte hotărât.

— Bine, am cedat eu. Du-te. Dar eu nu-mi spânzur cele zece rupii pe tâmpeniile astea.

Salim plăti şi întinse cu nerăbdare mâna stângă. Panditul dădu din cap.

— Nu stânga. Aia e pentru fete. Băieţii trebuie să-mi arate mâna dreaptă.

Salim întinse repede palma dreaptă. Ghicitorul se uită în ea cu lupa şi analiză liniile suprapuse, de parcă ar fi fost o hartă spre o comoară ascunsă. În cele din urmă, lăsă lupa şi oftă satisfăcut.

— Băiete, ai o mână remarcabilă. N-am mai văzut o asemenea linie a sorţii. Îţi prevăd un viitor strălucit.

— Serios? făcu Salim, foarte încântat. Şi ce am să devin?

Domnul Shastri era limpede că nu se gândise la asta. Închise ochii vreo zece secunde, şi apoi îi deschise iar.

— Ai un chip frumos. Vei deveni un actor celebru.

— Ca Armaan Ali? strigă Salim, cu o voce ascuţită.

— Şi mai celebru, spuse Panditul şi se întoarse spre mine.

— Şi tu vrei să-mi arăţi palma? Nu costă decât zece rupii.

— Nu, mulţumesc, am zis eu şi m-am îndreptat spre ieşire, dar Salim îmi tăie calea.

— Nu, Mohammad. Trebuie să se uite şi în palma ta. Te rog, de dragul meu.

Panditul se uită încruntat la mine şi îşi potrivi ochelarii groşi ca să-mi cerceteze palma. Studie atent mai mult de cinci minute. Notă ceva şi făcu nişte calcule.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Salim alarmat.

Ghicitorul se încruntă uşor şi dădu din cap.

— Linia capului e puternică, dar cea a inimii e foarte slabă. Şi mai ales cea a vieţii e scurtă.

Stelele nu prea-ţi sunt favorabile. Alinierea planetelor este de rău augur. Muntele lui Jupiter e bun, dar muntele lui Saturn anulează tot. Există tot felul de obstacole şi de prăpăstii. Aş putea să fac ceva ca să te scap, dar o să te cam coste.

— Cât?

— Vreo 200 de rupii. De ce nu-i ceri tatălui tău? Nu el e proprietarul autobuzului ăluia mare?

Am izbucnit în râs.

— Ha! *Panditji*[38], înainte să inventezi poveştile astea despre viitorul meu, ar fi trebuit să te interesezi cine suntem de fapt. Nu suntem nişte copii de bani gata. Suntem nişte orfani de la Internatul din Delhi, de la Turkman Gate. Nici măcar autobuzul nu-i al şcolii. Ai reuşit, totuşi, să ne storci de 20 de rupii. Şi l-am tras pe Salim de-acolo. Haide, să mergem. Am pierdut destulă vreme aici.

Cum dădeam să ieşim, ghicitorul strigă după mine.

— Ascultă, băiete, stai aşa; vreau să-ţi dau ceva.

M-am întors. Panditul mi-a înmânat o monedă de aur de o rupie.

— Ce e asta, *Panditji?*

— E un bănuţ norocos. Păstrează-l, o să ai nevoie de el. L-am luat în palmă.

Salim voia o îngheţată, dar nu mai aveam decât o rupie cu care nu mai puteam cumpăra nimic. Ne-am uitat ca proştii la ceilalţi, cât de bine se distrau. Am dat cu banul aşa la întâmplare şi mi-a alunecat printre degete, rostogolindu-se sub o bancă. M-am aplecat să-l iau. Cap. Lângă el însă, ce văd? O bancnotă de zece rupii; probabil îi căzuse cuiva. Ca prin Farmec. Ne-am cumpărat îngheţată câtă am vrut, şi eu şi Salim.

Am strecurat cu grijă bănuţul în buzunar. Într-adevăr părea să îmi poarte noroc. Salim era însă trist că viitorul meu nu s-a dovedit a fi la fel de strălucit ca al lui. Dar era aşa de încântat că o să ajungă vedetă de cinema… În faţa noastră, am

zărit un afiş enorm care anunţa premiera unui nou film. În culori stridente, înfăţişa un erou cu arma în mână, cu sânge pe piept şi o bandană neagră în jurul capului. Personajul negativ, mai în spate, rânjea strâmb; era şi o eroină cu ei, cu un piept generos. Salim a încremenit în faţa posterului, holbându-se la el, transfigurat şi foarte concentrat.

— La ce te uiţi, Salim? am întrebat.

— Încerc să-mi dau seama dacă mi-ar sta bine cu bandana asta neagră, mi-a răspuns el.

Suntem în clasă, dar domnul Joshi, profesorul nostru corpolent, specialist în râgâieli şi scobit în nas, nu ne predă nimic. Citeşte un roman care este ascuns cu grijă în manualul pe care-l ţine în mână. Noi ne petrecem timpul făcând avioane din hârtie, desenând modele pe pupitrele din lemn şi moţăind. Brusc, Munna, care trebuia să urmărească ce se întâmplă pe hol, intră în fuga mare.

— Masterji, Masterji! se precipită el, cu răsuflarea întretăiată. Vine directorul Sahib.

Domnul Joshi râgâie zdravăn şi îşi ascunde iute romanul. Pocneşte din degete şi se ridică în picioare.

— Deci, băieţi, ce spuneam? Da, tocmai îmi povesteaţi despre ce vreţi să vă faceţi când o să fiţi mari. Cine vrea să continue?

Salim ridică mâna. Este prima dată când o face.

— Da, Salim, tu ce vrei să te faci?

— Eu am să devin un actor celebru, Masterji. Mi-a spus-o un astrolog, zice el triumfător.

Întreaga clasă izbucneşte în hohote de râs.

Circulă două variante de zvonuri despre acest individ. Unii zic că este un foarte bogat negustor de diamante, care n-are urmaşi. Aşa încât, din când în când, vine la Internat ca să înfieze copii, care sunt duşi apoi la casa lui din Mumbai, care arată ca un palat. Alţii zic că ar fi, de fapt, proprietarul unei şcoli din Mumbai, unde îi duce pe copiii care i se

par promiţători, ca să facă şcoală ca lumea. Indiferent cum ar fi, un lucru e clar. Dacă eşti ales de Sethji, om te-ai făcut.

Lui Salim puţin îi pasă dacă omul este negustor de diamante sau proprietarul unei şcoli. Pe el îl preocupă faptul că omul e din Mumbai, capitala industriei cinematografice. E convins că dacă Sethji vine şi-l ia de aici, îl va duce direct în lumea strălucitoare a Bollywoodului. Aşa-i e scris. Se vor adeveri spusele ghicitorului.

Suntem cu toţii aşezaţi în şir indian în sala de mese pentru a fi inspectaţi de Sethji. Salim tocmai a făcut baie. De fapt a făcut trei băi. S-a frecat zdravăn, ca să cureţe tot jegul. Şi-a pus hainele cele mai bune. Şi-a pieptănat frumos părul. Este cel mai prezentabil băiat din tot Internatul. Dar mă tem pentru disperarea care l-ar putea cuprinde după aceea. Dacă nu va fi ales, va fi distrus.

În cele din urmă, soseşte şi Sethji, însoţit de alţi doi bărbaţi. Nu prea arată a negustor de diamante. Are mai degrabă faţă de gangster. Dar, la urma urmelor, nici n-am văzut niciodată un negustor de diamante. Poate chiar aşa arată. Ca gangsterii. Este foarte oacheş şi are o mustaţă groasă, neagră, asemenea lui Veerappan[39]. E îmbrăcat într-un costum alb cu *bandgala*[40]. Are un lanţ lung şi gros din aur la gât, care atârnă până la al doilea nasture. Degetele îi sunt pline de ghiuluri, cu pietre preţioase de diverse culori. Unele sunt roşii, altele verzi, unele albastre. Cei doi gealaţi cu care a venit arată ca nişte complici din filme. Mai târziu, am să aflu că-i cheamă Mustafa şi Punnoose. Gupta e şi el cu ei, arătându-le drumul. Cele două lanţuri ale lui par nişte gâgâlici pe lângă cele ale lui Sethji.

— Sethji, am crezut că ne-aţi uitat. N-aţi mai venit de atâta vreme. Au sosit mulţi băieţi noi de când n-aţi mai fost pe la noi. Precis că o mare parte dintre ei o să vă fie pe plac, zice Gupta.

Începe inspecţia. Cu toţii zâmbim cum ştim noi mai frumos. Sethji trece prin faţa fiecărui băiat,

măsurându-l din cap până în picioare. Nu ştim ce urmăreşte, pentru că nu ne pune niciun un fel de întrebări. Ne cercetează doar chipul. Termină o primă inspecţie. Pe mine nici că mă priveşte de două ori. O ia de la cap. Mai trece o dată totul în revistă. Când ajunge în dreptul lui Salim, se opreşte.

— Cum te cheamă? întreabă, cu un puternic accent din sudul ţării.

— Sss… Salim Ilyasi, se bâlbâie Salim, sufocat de entuziasm.

— Când a sosit? întreabă omul pe Gupta.

— Acum vreo unsprezece luni, din Chhapra, din Bihar.

— Câţi ani are?

— Opt.

— Are pe cineva pe lume?

— Nu, Sethji. Întreaga lui familie a murit într-o tulburare din comunitatea lor.

— Ce trist, spune Sethji. Dar este exact genul de băiat care-mi trebuie. Îmi puteţi pregăti actele?

— E de ajuns să-mi spuneţi, Sethji. Vă va fi încredinţat imediat. O să spunem că Mustafa îi este unchi. Cei din Consiliul Director n-o să ne facă probleme. De fapt şi ei de-abia aşteaptă să scape de cât mai mulţi copii.

— Foarte bine. Pentru vizita de faţă o să ne oprim doar la acest copil.

Gupta se uită la Salim şi apoi la mine, care stau chiar lângă Salim.

— Şi ăsta? arătă spre mine.

Sethji mă priveşte în ochi şi clatină din cap.

— E prea mare.

— Nu, Sethji, n-are decât zece ani. Îl cheamă Thomas şi vorbeşte perfect englezeşte.

— Pentru mine n-are nicio importanţă. N-am nevoie de el. Îl vreau pe celălalt.

— Ăştia doi sunt nedespărţiţi. Dacă-l luaţi pe Salim, trebuie să-l luaţi şi pe Thomas.

Sethji începe să se enerveze.

— Gupta, ţi-am spus că nu vreau niciun Thomas. Nu iau decât un băiat şi acela e Salim.

— Iertare, Sethji, dar mă văd nevoit să insist. Dacă îl luaţi pe Salim, el vine la pachet cu Thomas. Asta e oferta.

— Ofertă?

— Da. Cumperi unul şi pe celălalt îl ai pe gratis. Nu vă iau niciun sfanţ pe Thomas, rânjeşte Gupta, arătându-şi dinţii pătaţi de *paan.*

Sethji se întoarce pe călcâie, împreună cu complicii lui.

— Bine, se resemnează el. Pregăteşte actele pentru ăştia doi. Vin luni să-i iau.

Salim se aruncă în braţele mele. Este în al nouălea cer. În noaptea aceea nu poate să doarmă de emoţie. Are doar vise din celuloid despre viaţa lui la Mumbai. Apusuri de soare aurii pe Marine Drive cu Amitabh şi zori roz pe Chowpatty cu Shahrukh.

N-am dormit nici eu în noaptea aceea. M-am învârtit întruna în pat. Doar că n-am visat praf de stele şi paradisul. Am visat că se făcea că eram negustor ambulant şi vindeam în stradă fructe.

Un bărbat oacheş se apleca spre mine ca să cumpere nişte mango. Îi vedeam lanţul de aur şi îl auzeam cum îi zornăie. Îmi arunca nişte mărunţiş. Iar eu îi puneam un mango zemos în sacoşă. Şi apoi îi strecuram pe gratis şi o banană putredă.

În călătoria cu trenul până la Mumbai nu s-a întâmplat nimic deosebit. Am călătorit amândoi la clasa a doua, la vagoanele de dormit, împreună cu oamenii de încredere ai lui Sethji, Mustafa şi Punnoose. Sethji, ni s-a spus, ne-o luase înainte cu avionul. Mustafa şi Punnoose erau îmbrăcaţi în *lungi*[41], fumau *bidi*[42] şi moţăiau mai tot timpul. Nu ne-au dat prea multe informaţii despre Sethji. Ne-au zis doar că numele lui adevărat e Babu Pillai, însă toată lumea îi spune Maman, care înseamnă „unchiule” în limba malayalam[43]. Am mai aflat că

e de loc din Kollam, din Kerala, dar se stabilise de multă vreme la Mumbai. E un om foarte cumsecade, ziceau ei, care conduce o şcoală cu copii cu handicap, pe care-i ajută să-şi refacă viaţa. Maman e convins că aceşti copii schilozi sunt mai aproape de Dumnezeu. El salvează puşti din şcolile de corecţie pentru că ştie că de fapt acestea nu sunt altceva decât puşcării sub un alt nume. Dacă nu ne salva Maman, am fi sfârşit spălând parbrize pe la stopuri sau frecând podelele prin casele oamenilor. La el însă vom fi învăţaţi lucruri utile şi acesta ne va fi drumul spre succes. Mustafa şi Punnoose sunt nişte negustori versaţi. Până la capătul călătoriei, până şi eu mă convinsesem că să fii ales de Maman e cel mai bun lucru care mi se putea întâmpla, că viaţa mea se va schimba, după întâlnirea cu el, radical.

Din când în când, trenul trecea prin mahalalele ce întovărăşeau calea ferată ca o fundă de gunoi. Vedeam copii mai mult goi, cu burţile umflate, care ne făceau semne cu mâna, în vreme ce mamele lor îşi spălau ustensilele în apa de prin canale. Le-am răspuns şi noi, făcându-le cu mâna.

Priveliştea şi vacarmul din Mumbai ne copleşesc. Gara Churchgate arată exact ca în filmul *Dragoste la Bombay.* Salim aproape că se aşteaptă să dea de Govinda, făcându-şi numărul de cântec şi de dans lângă biserică. Mustafa ne arată plaja din Marine Drive. Sunt fascinat pentru că văd pentru prima dată oceanul, cu valurile mari care se sparg la mal şi se izbesc de stânci. Salim nici nu observă minunatul ocean. El inspectează atent tarabele unde vânzătorii ambulanţi vând sucuri şi gustări.

— Aici s-a filmat scena când au luat Govinda şi Raveena *bhel puri*[44], îmi arată el foarte exaltat.

Trecem pe lângă *dargah*-ul lui Haji Ali[45]. Salim ridică mâinile spre Allah, aşa cum a văzut el că a făcut Amitabh Bachchan în filmul *Coolie.* Trecem prin cartierele Worli, Dadar şi Mahim. Mustafa şi

Punnoose ne arată cele mai importante destinaţii turistice. La Fortul Mahim, Salim îi face semn şoferului de taxi să oprească.

— Ce s-a întâmplat, întreabă Mustafa?

— Nimic. Vroiam doar să văd mai bine locul în care traficanţii îşi ţineau marfa în filmul *Mafia!*

Pe măsură ce ne apropiem de Bandra, Juhu şi Andheri, tot mai multe reşedinţe ale vedetelor de cinema apar la orizont. Au ziduri înalte şi groase şi armate întregi de paznici în uniforme, aşa încât Salim devine foarte sentimental. Prin ferestrele colorate ale taxiului, ne zgâim la vile şi blocuri mai ceva ca nişte ţărani ajunşi pentru prima dată la oraş. E ca şi cum am vedea Mumbai-ul prin nişte lentile colorate. Soarele pare mai strălucitor, aerul mai răcoros, oamenii mai prosperi, oraşul străluceşte de fericirea de a împărţi acelaşi loc cu megastarurile Bollywood-ului.

Am ajuns la destinaţia noastră: Goregaon. Casa lui Maman nu este nicidecum reşedinţa somptuoasă la care ne aşteptam. E o clădire mare, dar căzută în paragină, înfundată într-o curte murdară, cu o grădină mică şi doi palmieri. Totul e înconjurat de un zid înalt cu sârmă ghimpată. Doi bărbaţi foarte negri şi zdraveni, îmbrăcaţi în *lungi* foarte colorate, stau pe verandă fumând *bidi.* Au nişte bâte groase de bambus în mână. Stau picior peste picior şi, pentru o clipă, zărim lenjeria lor intimă în dungi. Miroase foarte tare a rachiu de orez din direcţia lor. Punnoose le vorbeşte foarte aprins în malayalam. Singurul cuvânt pe care-l pricep este Maman. E limpede că sunt gărzile de corp ale lui Babu Pillai.

Cum intrăm în casă, Mustafa ne arată nişte magazii din tablă ondulată, undeva dincolo de curte, asemănătoare cu nişte grajduri.

— Asta este şcoala pe care o conduce Maman, pentru copiii schilozi. Tot acolo şi locuiesc.

— Dar cum de nu văd niciun copil? întreb eu.

— Sunt la cursuri speciale. Fac un fel de practică. Nu te teme, o să-i vezi diseară. Hai să vă conduc în camera voastră.

Încăperea noastră este mică şi foarte compactă, cu două paturi suprapuse şi o oglindă mare în perete. Salim alege patul de sus. La subsol, există şi o baie, pe care o putem folosi şi noi. Are cadă şi o perdea la duş. Nu e aşa luxoasă precum cele din casele vedetelor de cinema, dar merge. Am impresia că suntem singurii copii care locuim în casă.

Seara apare şi Maman. Salim îi spune cât este de încântat că se află la Mumbai şi îi explică toată tărăşenia, cum vrea el să ajungă o celebră vedetă de cinema şi aşa mai departe. Maman zâmbeşte când aude asta.

— Ca să ajungi aşa ceva, întâi de toate trebuie să fii în stare să cânţi şi să dansezi. Ştii să cânţi? îl întreabă el pe Salim.

— Nu, răspunde Salim.

— Nu-i nimic. Am să-ţi iau un profesor de muzică excepţional, care o să-ţi dea lecţii. Cât ai clipi ai să ajungi asemeni lui Kishore Kumar[46].

Salim mai are puţin şi îl ia în braţe pe Maman, dar se abţine.

Seara, mergem la cină, în incinta şcolii. Există acolo o sală de mese care seamănă cu cea de la şcoala de corecţie. Pe jos este aşternut un linoleum de doi bani, iar mesele lungi sunt din lemn.

Bucătarul pare şi el copia la indigo a celui de la Internat. Suntem poftiţi să luăm loc la o masă rotundă, cu Mustafa. Suntem serviţi înainte să vină toţi ceilalţi copii. Mâncarea e fierbinte şi gustoasă. Categoric, o mare diferenţă faţă de cea fără niciun gust de la Delhi.

Unul câte unul, încep să dea năvală copiii şi brusc ne schimbăm părerea despre cum trebuie să arate iadul. Vedem băieţi fără ochi, care pipăie cu ajutorul bastoanelor podeaua din faţa lor, ca să înainteze. Copii cu membrele chircite sau lipsă,

care abia se târăsc până la mese. Copii care, cu două cioturi în loc de picioare, merg în cârje, ori băieţi cu guri groteşti şi degete răsucite sau boante, înfulecând bucăţi de pâine pe care le apucă între coate. Unii arată ca nişte clovni, doar că, în loc să ne facă să râdem, ne fac să plângem. Bine că eu şi Salim am apucat să îmbucăm ceva.

Zărim trei băieţi care stau într-un colţ şi se uită la ceilalţi, cum mănâncă. Dar ei nu primesc nimic. Unul îşi linge buzele.

— Cine sunt băieţii ăştia? îl întreb pe Mustafa. Ei de ce nu mănâncă?

— Sunt pedepsiţi, ne răspunde Mustafa. Pentru că nu muncesc destul. Stai liniştit. O să mănânce şi ei mai târziu.

A doua zi, apare profesorul de muzică. E un bărbat tinerel, cu o faţă ovală, proaspăt bărbierită, cu urechi mari, slab şi cu degete osoase. Are o muzicuţă la el.

— Puteţi să-mi spuneţi Masterji. Acum fiţi atenţi la mine.

Ne aşezăm pe jos, foarte atenţi.

— *Sa re ga ma pa dha ni sa.* Acestea, ne explică el, sunt cele şapte note de bază care există în orice compoziţie. Acum încercaţi şi voi. Să vă aud. Lăsaţi să iasă sunetul printre buze şi nu pe nas, ci din gât.

Salim îşi drege glasul şi începe.

— *Sa re ga ma pa dha ni sa.*

Cântă din toată inima, trup şi suflet. Camera răsună de notele lui, care sună atât de cristaline. Vocea lui cuprinde întreaga încăpere, iar notele răsună pur şi fără greş.

— Foarte bine, aplaudă profesorul. Ai talent. Ţi-a dat Dumnezeu darul vocii. Sunt convins că, dacă vei exersa mult, foarte curând vei reuşi să cuprinzi toate cele trei octave şi jumătate.

Apoi se întoarce spre mine.

— Ce-ar fi să cânţi şi tu aceleaşi note?

— *Sa re ga ma pa dha…*

Încerc, dar vocea mi se frânge. Notele ies tremurate, sacadate, de parcă aş fi scăpat pe jos un pumn de bile. Profesorul îşi bagă degetele în urechi.

— *Hare Ram*[47]*… Hare Ram…* se vaită profesorul, cânţi ca o cizmă. Cu tine o să am mult de lucru.

Salim sare în apărarea mea.

— Nu, Masterji, Mohammad are şi el voce foarte bună. Numai să-l auziţi cum ştie să zbiere.

În următoarele două săptămâni, Masterji ne învaţă mai multe cântece religioase ale unor sfinţi bine cunoscuţi şi cum să cântăm la muzicuţă. Învăţăm o sumedenie de *doha*[48] de Kabir şi *bhajanuri*[49] de Tulsidas şi Mirabai. Masterji e un profesor desăvârşit. Nu numai că ne învaţă cântecele, dar ne şi explică, în limbajul simplu al omului de rând, adevărurile spirituale cuprinse în aceste melodii. Cel mai tare mi-a plăcut Kabir, care spune în nişte versuri ale sale:

Maala pherat jug bhaya,
Mita na man ka pher,
Kar ka manka chhod de,
Man ka manka pher.

Dintotdeauna ai numărat mătănii
Dar mintea-ţi umbla haihui fără răgaz.
Leapădă din mâini rozariul, că n-are haz
Şi-n suflet caută şi vei găsi mătănii.

Faptul că Salim e musulman n-are prea mare importanţă pentru Masterji, care-i predă *bhajanuri* hinduse. De fapt, nici pe Salim nu-l deranjează. Dacă Amitabh Bachchan poate juca rolul unui coolie musulman şi Salman Khan poate fi un împărat hindus, atunci şi Salim Ilyasi poate cânta liniştit *Thumaki Chalat Ram Chandra Baajat*

Painjaniya, cu acelaşi abandon ca şi un preot din templu.

În tot acest răstimp, am mai aflat câte ceva despre băieţii din şcoala de schilozi, în ciuda încercărilor subtile ale lui Mustafa şi Punnoose de a ne împiedica să ne amestecăm prea mult cu cei pe care îi numeau, în prostia lor, *„handicapaţi”*. Am ascultat poveştile foarte triste ale acelor băieţi şi am descoperit că, în ceea ce priveşte rudele nemiloase ori poliţiştii, Mumbai nu este cu nimic altfel decât Delhi. Pe măsură ce aflam tot mai multe despre băieţi, începeam să ne dăm seama şi cam cine era de fapt Maman.

Ne împrietenim cu Ashok, un băiat de 13 ani, cu un braţ diform; e primul şoc.

— Şcolari? Nu suntem deloc şcolari, ne spune el. Suntem cerşetori. Cerem de pomană prin trenuri. O parte dintre noi suntem şi hoţi de buzunare.

— Şi ce se întâmplă cu banii pe care-i câştigaţi?

— Ni se cere să-i dăm oamenilor lui Maman în schimbul meselor şi adăpostului.

— Adică Maman e un gangster?

— Da’ voi ce credeaţi, că doar n-o fi vreun înger… Măcar ne alegem cu două mese pe zi.

Părerea mea despre Maman se schimbă radical, dar Salim continuă să aibă încredere în bunătatea înnăscută a binefăcătorului nostru.

Ne împrietenim cu Raju, un băiat orb de zece ani.

— De ce ai fost pedepsit azi?

— N-am câştigat destul.

— Cât trebuie să dai în fiecare zi?

— Tot ce câştig. Dar dacă asta înseamnă mai puţin de o sută de rupii, eşti pedepsit.

— Şi ce-ţi fac atunci?

— Nu capeţi nimic de mâncare. Te culci flămând şi te simţi ca şi cum ai avea şobolani în stomac.

— Ia *chapatti* acesta de la mine. Ţi l-am păstrat ţie.

Radhey e un băieţel de unsprezece ani, căruia îi lipseşte un picior.

— Tu cum de nu eşti pedepsit niciodată? întotdeauna câştigi destul?

— Şşşt… E secret.

— Nu te teme, de la noi n-o să afle nimeni.

— Bine, dar să nu le spuneţi celorlalţi. E o actriţă care locuieşte în Juhu Vile Parle. De câte ori am probleme, mă duc la ea. Nu numai că-mi dă de-ale gurii, dar îmi dă şi toţi banii cu care nu ies la socoteală.

— Cum o cheamă?

— Neelima Kumari. Se spune că a fost celebră cândva.

— Cum arată?

— Cred că a fost frumoasă în tinereţea ei, dar acum a început să îmbătrânească. Mi-a zis că ar avea nevoie de personal de serviciu. Dacă nu mi-ar fi lipsit un picior, de mult aş fi fugit de aici şi m-aş fi făcut servitor în casa ei.

În noaptea aceea am visat că mergeam la casa din Juhu Vile Parle. Sunam şi aşteptam. O femeie înaltă îmi deschidea uşa. Era îmbrăcată într-un sari alb. Începea să şuiere un vânt puternic şi părul lung şi negru îi acoperea chipul. Deschideam gura să spun ceva şi-mi dădeam seama că se uită spre picioarele mele într-un fel ciudat. Mă uitam şi eu în jos şi descopeream şocat că nu mai aveam picioare.

M-am trezit asudat tot.

Moolay, un puşti de treisprezece ani, are un braţ amputat.

— Urăsc viaţa asta, ne spune el.

— De ce nu fugi?

— Unde? Aici e ditamai Mumbaiu', nu sunt la mine în sat. O fi oraşul ăsta enorm, da' nu-i loc să te piteşti nicăieri. Trebuie să ai relaţii şi ca să dormi într-un canal. Şi trebuie să te apere cineva de bande.

— De bande?

— Da. Luna trecută au fugit doi băieţi. După trei zile s-au întors. Nu şi-au găsit de lucru. Banda lui Bhiku nu le-a permis să opereze pe teritoriul lor. Măcar aici avem casă şi masă. Şi când muncim pentru Maman, ne dau pace celelalte bande.

— Nu vrem să ne amestecăm cu alte bande, i-am spus eu, recitând o *doha: Kabira Khara Bazaar Mein, Mange Sabki Khair, Na Kahu Se Dosti, Na Kahu Se Bair.* „Kabir e-n piaţa mare, Şi binele ţi-l vrea. Nu caută prietenia, Ori duşmănia ta."

Sikandar e noua achiziţie; e „importat" din Pakistan.

În sala de mese s-a stârnit mare agitaţie. A sosit o prospătură. L-a adus Mustafa şi noi ne-am adunat toţi ciorchine în jurul lui. Mustafa e cel mai încântat.

— Azi dimineaţă l-am luat din arest de la Shakeel Rana, spune el şi se pocneşte fericit peste coapse.

Băiatul n-are mai mult de doisprezece ani; îl pipăim de parcă ar fi un animal în cuşcă. Dar nu arată a animal. Arată mai degrabă a extraterestru, aşa cum am văzut noi la televizor, la reclamele cu biscuiţi Britannia: are o faţă ovală, ascuţită, ochi de chinez, un nas mare şi buze subţiri. Mustafa îi spune lui Punnoose:

— Este de la Altarul lui Shah Dola din Punjab-ul pakistanez. Băieţilor ăstora li se mai spune şi „Copiii Şobolani".

— De ce au capul aşa?

— Am auzit că ăia pun nişte inele de fier pe capul sugarului, ca să oprească mai repede creşterea. Aşa se obţine această formă unică.

— Cred că are un mare potenţial. Maman o să fie foarte mulţumit, spune Punnoose, încântat.

— Da, trage concluzia Mustafa. Un bun de mare valoare.

Dintr-un motiv sau altul, băiatul şobolan îmi aminteşte de un urs pe care l-am văzut cândva cu părintele Timothy în Connaught Place. Avea o zgardă strânsă în jurul gâtului şi o mască neagră îi acoperea botul. Stăpânul îl lovea zdravăn cu un băţ ascuţit şi el se ridica pe labele din spate, salutându-i pe cei care se strânseseră în jurul lui. Aceştia îi aruncau bănuţi, pe care stăpânul îi aduna şi apoi îl ducea de acolo, să repete spectacolul în alt loc. Ţin minte pentru că am fost impresionat de ochii ursului. Păreau atât de trişti, încât l-am întrebat pe părintele Timothy:

— Oare urşii plâng?

L-am descoperit pe Jitu ascuns într-o debara.

Avea o pungă de plastic în mână şi înăuntru o substanţă alb-gălbuie. O deschidea la un capăt şi-şi strecura nasul şi gura înăuntru ca să inhaleze profund, trăgând baza pungii spre faţa lui. Hainele îi miroseau a vopsea şi a dizolvant. În jurul nasului avea o iritaţie. Gura îi era dulceagă şi lipicioasă. După ce inhala, ochii lui pe jumătate închişi deveneau sticloşi şi începea să-i tremure mâna.

— Jitu!… Jitu! l-am scuturat eu. Ce faci?

— Nu mă deranja, îmi zise el, cu voce vlăguită. Plutesc. Adorm peste nori.

L-am pălmuit. A început să scuipe o flegmă neagră.

— Sunt dependent de lipici, mi-a spus el mai târziu. Îl cumpăr de la cizmar. Cu lipiciul acesta, uiţi de orice foame şi de orice durere. Văd culori strălucitoare şi uneori o zăresc şi pe mama.

I-am cerut nişte lipici ca să încerc şi eu. După ce l-am inhalat, am început să simt că plutesc puţin. Podeaua părea că se mişcă din loc şi au apărut tot felul de imagini. Am văzut o femeie înaltă, înveşmântată într-un sari alb, ţinând un copilaş în braţe. Vântul şuiera. Părul îi flutura şi-i acoperea faţa, ascunzându-i-o. Copilaşul scotea o mânuţă şi cu degeţelele lui îi dădea la o parte şuviţele care-i acopereau chipul. Atunci el vedea doi ochi cu o privire sălbatică, duşi în fundul capului. Un nas strâmb, dinţi foarte ascuţiţi, pe care se scurgea sângele proaspăt, iar larvele se târau pe faţa plină de riduri, adunându-i-se în bărbie. Bebeluşul urla de groază şi sărea jos din braţele femeii.

N-o să mai încerc niciodată lipiciul.

Între timp, pregătirea noastră muzicală s-a terminat. Masterji e foarte încântat de progresele lui Salim.

— Acum stăpâneşti arta cântatului. N-a mai rămas decât o lecţie.

— Care anume?

— *Bhajanurile* lui Surdas.

— Cine-i Surdas?

— Cel mai mare cântăreţ *bhakti*[50]*;* a compus mii de cântece întru lauda zeului Krişna. Într-o zi, a căzut într-o fântână părăsită şi n-a mai putut să iasă. A rămas acolo şase zile. A ţinut-o tot într-o rugăciune şi în a şaptea zi a auzit vocea unui copil, care i-a spus să-l ia de mână ca să-l poată trage afară. Cu ajutorul puştiului, Surdas a ieşit din fântână, dar copilul a dispărut. Nu era nimeni altul decât zeul Krişna. După aceea, Surdas şi-a dedicat întreaga viaţă compunerii de cântece întru lauda lui Krişna. Cu o *ektara* cu o singură coardă în mână, a început să cânte melodii care descriau copilăria lui Krişna.

Masterji începe să cânte.

— *Akhiyan hari darshan Ki Pyasi* – „Ochii mei tânjesc să te vadă, o, măreţul meu Krişna”.

— Cum adică tânjesc ochii? întreb eu.
— Nu ţi-am spus? Surdas orbise complet.

În ultima zi a cursului de muzică, Masterji îl îmbrăţişează de zor pe Salim, pentru că a reuşit să cânte perfect *bhajanurile* lui Surdas. Eu mă gândesc la ale mele.

Întâlnirile mele cu băieţii lui Maman m-au lăsat pe gânduri. Chiar dacă toţi cei de teapa noastră suntem copiii unui Dumnezeu mai mic, băieţii lui Maman par să aibă unul şi mai mic.

Punnoose intră în încăpere şi vorbeşte în şoaptă cu Masterji. Apoi Punnoose îşi scoate punga cu bani şi începe să-i numere. Îi dă o mulţime de bancnote profesorului de muzică, care îi vâră recunoscător în buzunarul *kurtei.* Ies împreună, lăsându-mă împreună cu Salim şi cu muzicuţa.

— N-ar fi trebuit să plec niciodată de la Delhi, i-am spus lui Salim. Tu măcar ai ajuns un bun cântăreţ, dar eu n-am avut nimic de câştigat de pe urma acestei călătorii.

Atunci zăresc pe jos bancnota. Mă uit mai bine. E una de 100 de rupii. Probabil că i-a căzut lui Punnoose când a numărat banii. Primul impuls e s-o bag în buzunar. Salim, însă, mi-o înşfacă din mână şi insistă s-o dăm înapoi. Ieşim pe hol şi pornim spre camera pe care Maman o foloseşte ca birou; acolo îşi fac veacul Punnoose şi Mustafa.

Când ne apropiem de uşă, auzim de departe vocile. Maman vorbeşte cu Punnoose.

— Ce-a zis profesorul după ce şi-a terminat lecţiile? Tipu' a devenit tot mai costisitor.

— A zis că ăl mai mare nu e bun de nimic, dar că ăl mic are potenţial. Şi a mai spus că niciodată n-a avut vreun ţânc mai talentat.

— Crezi c-ar putea să ne aducă măcar câte trei sute?

— Trei sute?! E o minune când cântă. Şi cu chipu' ăla angelic… Cine-i poate rezista? Eu zic că

uşor poate să aducă patru-cinci sute. Am dat lovitura, Maman.

— Şi celălalt? Înaltul?

— Cui îi pasă? N-are decât să se descurce singur. Ori ne aduce câte o sută pe seară, ori rămâne flămând.

— Bine. De săptămâna viitoare îi trimiteţi prin trenuri, îi aranjăm diseară. După cină.

Simt cum mă trece un fior pe şira spinării. Îl apuc pe Salim de mână şi ne întoarcem iute la noi în cameră. Salim nu înţelege nimic din conversaţia pe care tocmai am auzit-o şi mai ales referirile la cifre. Dar în mintea mea eu deja am compus puzzle-ul.

— Salim, trebuie să fugim de aici. În clipa asta.

— De ce naiba?

— Pentru că astă seară după cină o să se întâmple ceva foarte rău.

— Nu înţeleg.

— Eu am înţeles tot. Ştii de ce ne-au învăţat *bhajanurile* lui Surdas?

— Pentru că-i un mare poet.

— Nu… *Pentru că era orb.* Asta o să devenim şi noi. Ca să putem cerşi prin trenuri. Acum sunt sigur că toţi schilozii pe care i-am cunoscut aici au fost mutilaţi anume de Maman şi de banda lui.

Atâta cruzime e mai presus de înţelegerea lui Salim. Vrea să rămână.

— De ce nu fugi singur? mă întrebă el.

— Nu pot să plec fără tine.

— De ce?

— Pentru că sunt îngerul tău păzitor şi venim amândoi la pachet.

Salim mă îmbrăţişează. Scot din buzunar bănuţul meu fermecat, cel de o rupie.

— Uite, Salim, îi zic eu, tu crezi în destin, nu-i aşa? Să ne decidă soarta bănuţul ăsta. Cap – plecăm, pajură – rămânem, bine?

Salim dă din cap, că da. Arunc banul. Cap.

În sfârşit, Salim se obişnuieşte cu gândul să fugim din bârlogul lui Maman, dar e încă plin de îndoieli.

— Unde o să mergem? Ce-o să ne facem? Nu ştim pe nimeni în oraşul ăsta.

— Ştiu eu unde o să mergem. Mai ţii minte ce ne-a spus Radhey, despre actriţa Neelima Kumari? Are nevoie de un servitor. Am adresa ei şi ştiu şi ce tren local ajunge la ea.

— N-ar fi mai bine să mergem la poliţie?

— Ai înnebunit? Chiar n-ai învăţat nimic din Delhi? Orice ai face, oriunde te-ai duce, niciodată la poliţie. *Niciodată!*

Suntem în baia de la subsol şi auzim cum picură apa dintr-un robinet stricat. Salim e căţărat pe umerii mei, are un cuţit în mână şi încearcă să deşurubeze bolţurile în care e fixată plasa de sârmă ghimpată din geam.

— Mai repede, îi şoptesc eu, cu dinţii încleştaţi.

Sus, oamenii lui Maman cotrobăie prin camera noastră, deschid debaralele şi dulapurile. Auzim ţipete şi înjurături. Se sparge o sticlă. Ceea ce ne face să ne încordăm şi mai tare nervii. Salim e îngrozit. Respiră rapid şi întretăiat. Inima îmi bate tot mai repede, până ce nici n-o mai aud. Se apropie nişte paşi.

— N-a mai rămas decât unul, spune Salim, dar e blocat. Nu cred că o să-l pot deschide.

— Te rog. Te rog, încearcă, îl implor eu. Dacă nu reuşeşti, am terminat-o cu viaţa.

Salim atacă bolţul cu şi mai mare grabă, răsucind în el cuţitul cu toată puterea. În sfârşit, cedează. Scoate cele patru bolţuri şi ridică plasa de sârmă ghimpată. Afară se văd palmierii, care se leagănă uşor în adierea vântului. E destul loc ca să ne târâm afară. Oamenii lui Maman sunt pe cale să coboare în subsol, în vreme ce Salim se străduieşte să iasă pe geam. Apoi mă apucă de mână şi mă ajută să mă târăsc spre el. Înaintăm, gâfâind şi

mergând de-a buşilea. Ne pomenim pe o moviliţă de pietriş. E lună plină şi o noapte liniştită. Tragem adânc în piept aerul curat, ca nişte înecaţi. Miroase a nuci de cocos.

Suntem într-un tren local, care a plecat de la Goregaon spre vastul centru al metropolei. Nu e foarte aglomerat la ora asta din noapte şi sunt doar câţiva pasageri în compartimentul nostru. Citesc ziare, joacă partide de cărţi, critică guvernul, trag vânturi. Un negustor ambulant de sucuri intră în compartiment, cu lădiţa lui frigorifică din plastic plină cu sticle multicolore:

— Cola, Fanta, Thums Up, Linca, Seven Up, strigă el, cu o voce ascuţită.

Sticlele sunt de la gheaţă şi se văd nişte broboane scurgându-se pe ele. Salim se uită la sucuri şi se linge pe buze. Duce mâna la buzunar şi îl pipăie liniştit. Vânzătorul se uită cu speranţă spre el. Salim clatină din cap, în vreme ce acesta merge mai departe. Curând, apare un alt negustor ambulant în compartiment. Un bătrân cu barbă şi ochelari rotunzi. Îi atârnă de gât o tavă mare plină ochi cu nişte cutiuţe ruginite, nişte sticle aburite şi nişte pacheţele de plastic în care e un amestec de rădăcini noduroase, frunze uscate, prafuri şi seminţe.

— Yusuf Fahim, *hakim* ambulant, anunţă el. Am leac pentru toate suferinţele. De la cancer la constipaţie, spuneţi-mi doar de ce suferiţi.

Din nefericire pentru el, nu-i nimeni bolnav în compartiment; pleacă repede, lăsând în urmă un miros de curcuma şi ghimbir.

Privim luminile ce clipesc în oraş, în vreme ce trenul trece pe lângă o serie de locuinţe şi stadioane sportive. Din când în când, zărim oameni care stau la ei în salon, se uită la televizor, îşi iau cina, îşi fac patul. Atunci când nu mai sunt decât două staţii până la staţia noastră, auzim nişte

paşi târşiţi venind din celălalt capăt al compartimentului.

Un băieţel mic, subnutrit, cam la vreo şapte anişori, sau poate opt, îşi face apariţia printre banchete. Are o cămaşă albastră şi nişte pantaloni scurţi prăfuiţi. Umblă cu ajutorul unui baston şi ţine o *ektara* în mână. Nu-l recunoaştem: nu-i unul dintre băieţii lui Maman.

Se opreşte la câţiva paşi de noi şi se lansează într-o incantaţie din tot sufletul: *„Sunire Maine Nirba Ke Balaram – Am auzit că în sprijinul celui sărac vine întotdeauna Krişna”.* Este una dintre cele mai cunoscute poezii ale lui Surdas.

Ne ghemuim când auzim vocea atât de melodioasă a cântăreţului, care învăluie întreg compartimentul. Brusc, ne copleşesc amintirile cu băieţii lui Maman. Raju şi Radhey, şi Ashok, şi Moolay. Salim mă strânge şi eu mă adun în colţişorul scaunului meu. Dar, asemeni unui radar, copilul ne simte. Pare că se uită la noi acuzator, prin ochii lui care nu văd. Vreme de cinci minute chinuitoare îi ascultăm melodia pe de-a întregul. După care scoate un vas pentru cerşit şi aşteaptă pomana. Doar câţiva călători au mai rămas în compartiment. Şi nimeni nu se deranjează să-i dea nicio leţcaie.

În vreme ce cântăreţul se pregăteşte să treacă pe lângă noi cu mâna goală, Salim scoate ceva din buzunar. Ţine bine acel ceva în pumn şi mă priveşte vinovat. Dau din cap, pe muteşte. Cu o expresie foarte îndurerată, Salim deschide pumnul peste mâna foarte întinsă a cântăreţului. O hârtie mototolită de o sută de rupii sfârşeşte în borcanul cerşetorului.

Smita se cutremură, fără să vrea.

— Nu-mi vine să cred că în ziua de azi mai există oameni care se pot purta atât de neîndurător cu nişte bieţi copii nevinovaţi.

— Trist, dar adevărat. Dacă n-aş fi fugit cu Salim în noaptea aia, probabil că aş mai fi cântat şi acum prin trenuri, precum cântăreţul orb, i-am răspuns eu.

— Şi până la urmă ai căpătat slujba aceea la Neelima Kumari?

— Da.

— Şi ce s-a întâmplat cu Salim?

— Neelima Kumari i-a găsit o cămăruţă în cartierul Gatkopar.

— Dar în povestea dinainte nu lucrai într-o oţelărie şi nu locuiai într-un *chawl?*

— Asta a fost după ce am plecat de la Neelima Kumari – sau mai degrabă după ce ea a plecat.

— Ce înseamnă asta?

— O să afli curând.

Smita dă din cap şi apasă pe butonul de „Play" al telecomenzii DVD-ului.

Prem Kumar e cu faţa spre camera de luat vederi.

— Şi acum, să trecem la întrebarea numărul cinci, pentru zece mii de rupii. Şi aceasta este una foarte directă, cu condiţia să ştii cântece religioase. Domnul Thomas ne-a învăţat să credem în toate religiile. Să sperăm că îşi ştie *bhajanurile.*

Se întoarce spre mine.

— Eşti pregătit?

— Pregătit, îi răspund eu.

— Bine. Întrebarea numărul patru. Surdas, poetul orb, a adorat următorul zeu: A) Rama, B) Krişna C) Siva sau D) Brahma?

Începe muzica.

— Răspunsul este „B". Krişna.

— Eşti absolut sigur, sută la sută sigur de asta?

— Da.

Tobele bat în crescendo. Răspunsul corect pâlpâie.

— Categoric sută la sută corect! Tocmai ai câştigat zece mii de rupii! declamă Prem Kumar.

Publicul aplaudă.
Prem Kumar râneşte. Eu nu.

50.000 DE RUPII

CUM SĂ VORBEŞTI AUSTRALIANA

— Numele, sexul şi vârsta, vă rog, domnule, spune timid tipul care face recensământul.

E în picioare pe verandă. Poartă o pereche de ochelari groşi cu rame negre. Are un snop de formulare la el, în care scrie cu un creion chimic.

Colonelul Taylor pare enervat când începe prezentările. E îmbrăcat într-un costum crem de in. E mereu îmbrăcat la costum, şi vara, şi iarna. Îi vine bine. Are o faţă ovală, cu o mustaţă groasă, căruntă, buze subţiri şi obraji rumeni. Părul este nisipiu şi pieptănat spre spate. Întreaga familie Taylor, împreună cu toţi servitorii, s-au adunat pe verandă, de parcă ar urma să facă o fotografie de grup.

— Sunt colonelul Charles Taylor, de sex masculin, patruzeci şi şase de ani. Ea este soţia mea, Rebecca Taylor, de sex feminin, patruzeci şi patru de ani.

Arată spre doamna Taylor, o femeie subţire şi blondă, îmbrăcată într-o fustă lungă.

— El este fiul nostru, Roy, de sex masculin, cincisprezece ani.

Roy tastează ceva pe telefonul mobil. E înalt şi deşirat, şi poartă blugii lui de firmă spălăciţi, un tricou şi pantofi sport.

— Ea este fiica mea, Maggie, de sex feminin, şaptesprezece ani.

Maggie nu e aşa înaltă, dar e frumuşică, are faţa rotundă, ochi albaştri şi păr auriu. Poartă o fustă foarte scurtă.

Colonelul Taylor îşi îndreaptă spatele şi anunţă cu o voce şi mai răsunătoare.

— Sunt ataşat militar australian. Suntem diplomaţi. Deci nu credem că trebuie să ne socotiţi în recensământ. Singurii din casa asta care ar putea fi cuprinşi în raportul vostru sunt servitorii. Şi anume: Bhagwati, cel care stă lângă poartă. Este şoferul şi grădinarul nostru de sex masculin, cincizeci şi doi de ani. Avem o menajeră, Shanti, de sex feminin, optsprezece ani, cred, dar care nu e acasă pentru moment. El este Ramu, bucătarul nostru, de sex masculin, douăzeci şi patru de ani. Şi acesta este Thomas, de sex masculin, paisprezece ani. Asta-i tot?

— Nu, domnule, trebuie să le pun câteva întrebări servitorilor, domnule. La ultimul recensământ s-a introdus un lung chestionar, domnule. Tot felul de întrebări bizare cum ar fi: la ce programe TV vă uitaţi, ce mâncaţi, în ce oraş aţi fost şi chiar şi, chicoteşte el, cât de des faceţi sex.

Doamna Taylor îi şopteşte ceva soţului ei.

— Charles, nu vrem ca Ramu şi Thomas să-şi piardă vremea cu prostia asta. Nu poţi să scapi de trogloditul ăsta?

Colonelul Taylor scoate un pachet de ţigări din buzunar.

— Uite ce e, domnule indiferent cum te-o chema. Servitorii mei chiar nu au timp să se ocupe de chestionarul dumitale. Ce-ar fi să primeşti pachetul ăsta de Marlboro şi să te duci la adresa următoare. Sunt sigur că poţi să te lipseşti de patru oameni din sondaj.

Tipul cu recensământul se uită la pachet şi se linge pe buze.

— Păi… sunteţi foarte amabil, domnule, dar, vedeţi dumneavoastră, eu nu fumez, domnule. Dacă aţi avea, însă, nişte Whisky Black Label… sau chiar şi un Red Label, aş fi foarte fericit să vă fac pe plac, domnule. La urma urmei ce contează dacă scoatem patru dintr-un ocean. N-o să observe nimeni că lipsesc patru oameni dintr-un miliard, domnule, râde el, emoţionat.

Colonelul Taylor se uită urât la tipul cu recensământul. Apoi dă buzna în salon şi revine cu o sticlă de whisky Johnny Walker, Red Label.

— Poftim, ia-o şi dispari. Şi nu ne mai deranja altădată.

Tipul cu recensământul îl salută pe colonelul Taylor.

— Nu vă faceţi griji, domnule, n-o să vă mai deranjez în următorii zece ani.

Pleacă fericit.

Şi doamna Taylor e fericită.

— Ai naibii indienii ăştia, zice ea zâmbind. Le dai o sticlă de whisky şi sunt în stare de orice.

Bhagwati rânjeşte din poartă. Habar n-are ce se întâmplă. Dar zâmbeşte ori de câte ori Sahib şi Memsahib[51] zâmbesc. Ramu rânjeşte şi el. Zâmbeşte ori de câte ori o vede pe Maggie în fuste scurte.

Sunt singurul care nu zâmbeşte. Ştiu că noi, servitorii, suntem invizibili. Nici vorbă să ni se audă gura în timpul petrecerilor sau ocaziilor de familie, dar să nu fiu inclus nici măcar în recensământul ţării mele e prea de tot. Şi aş fi vrut ca familia Taylor să înceteze cu vorba asta „Ai naibii indieni”. Cred că este a cincizecea oară când îi aud folosind-o, de când mă aflu la ei. De câte ori o zic, simt cum îmi fierbe sângele în vine. Bine, hai să zicem, poştaşul, electricianul, reparatorul de la telefoane şi poliţistul şi acum până şi ăsta cu recensământul au slăbiciune pentru whisky. Asta

nu înseamnă că toţi indienii sunt beţivi. Aş vrea să-i pot explica asta într-o bună zi doamnei Taylor. Dar ştiu că n-am să pot. Când locuieşti într-o localitate elegantă din Delhi, într-o casă drăguţă, şi primeşti trei mese calde pe zi, şi un salariu de 1.500, da, ai auzit bine, 1.500 de rupii pe lună, înveţi să-ţi stăpâneşti orgoliul şi să zâmbeşti ori de câte ori Sahib şi Memsahib zâmbesc. Ca să fiu cinstit, familia Taylor a fost foarte bună cu mine. Nu mulţi ar fi angajat pe cineva care-ţi răsare aşa la uşă, venit într-o bună zi de la Mumbai. Mai mult, le-am dat şi nişte referinţe aiurea. Colonelul Waugh era predecesorul colonelului Taylor. De două ori mutat. Fiind anglicani, cei din Familia Taylor nu aveau nicio treabă cu părintele Timothy, romano-catolicul. A fost un simplu noroc că aveau nevoie chiar atunci de un servitor, pentru că pe anteriorul tocmai îl dăduseră afară.

În cele cincisprezece luni de când sunt la această familie, au mai fost concediaţi cinci servitori. Toţi din cauza colonelului Taylor. El e cel care le ştie pe toate. Aşa cum există acolo sus un Dumnezeu omniprezent, există şi colonelul Taylor aici jos. Jagdish, grădinarul, a furat îngrăşăminte din magazie şi colonelul a aflat. Rezultatul: a doua zi a fost dat afară. Sheela, menajera, a şterpelit o brăţară din camera doamnei Taylor. Şi colonelul a aflat. Rezultatul: a fost concediată a doua zi. Raju, bucătarul, a deschis dulapul cu băuturi şi a băut nişte whisky peste noapte. Rezultatul: a fost bătut şi concediat ziua următoare. Ajay, noul bucătar, a pus la cale un plan ca să fure nişte bani. Şi i-a pomenit despre asta unui prieten la telefon. Rezultatul: a fost concediat a doua zi şi atât el, cât şi prietenul său, au fost arestaţi de poliţie. Basanti, noua menajeră, a probat una dintre rochiile lui Maggie. Rezultatul: da, a fost concediată a doua zi. Cum de ştia colonelul Taylor toate astea, lucruri care se întâmplau în spatele uşilor închise, în toiul

nopţii sau la telefon, dar cu nimeni împrejur, este un mare mister.

Am fost singurul care a supravieţuit. Recunosc că din când în când sunt şi eu ispitit să palmez mărunţişul care tronează pe toaleta doamnei Taylor sau să pun mâna pe una dintre delicioasele ciocolate elveţiene din frigider, dar m-am stăpânit. Ştiu că domnul colonel Taylor este omul care le ştie pe toate. Şi familia are încredere în mine. Faptul că am un nume creştin şi vorbesc englezeşte ajută. În afară de Shanti, care a fost angajată cu două luni mai înainte, sunt singurul cu acces absolut în zonele private. Pot intra în toate dormitoarele şi sunt singurul care are voie să se uite la televizor. Şi din când în când să mai joc un Nintendo cu Roy, în sufragerie. Dar nici măcar eu nu am voie să intru în biroul colonelului Taylor, căruia i se mai spune şi bârlogul. E cămăruţa de pe lângă dormitorul cel mare. Are o uşă zdravănă din lemn maro, protejată de un grilaj gros din fier. Grilajul din fier are trei încuietori: două mici şi una imensă, pare-se cu un lacăt din aur. Pe care scrie: „Yale. Blindat. Lanţuri”. Pe perete, lângă lacăt, e un mic panou alb electronic cu un cap de mort şi două oase încrucişate. Şi cu cifrele 0-9, ca la tastatura de la telefon. Nu poţi deschide lacătul decât după ce faci un cod. Dacă încerci să-l deschizi cu forţa, primeşti un şoc electric de 440 volţi şi mori. O luminiţă roşie se află pe panou şi arde atunci când încăperea e închisă. De câte ori intră colonelul, becul devine verde. Niciun membru al familiei nu are voie să intre în această încăpere. Nici măcar doamna Taylor, Maggie sau Roy.

Vremea pe care am petrecut-o la familia Taylor m-a ajutat să uit de întâmplările traumatizante de la Mumbai. Shantaram şi Neelima Kumar au devenit amintiri dureroase, dar îndepărtate. Primele luni am trăit într-o groază permanentă, mă

ghemuiam ori de câte ori auzeam o maşină a poliţiei cu girofarul ei trecând prin cartier. Cu timpul, sentimentul acela a început să se mai domolească. Mă gândeam adesea la Gudiya şi mă întrebam ce s-o fi întâmplat cu ea. Dar e greu să păstrezi o amintire când nu ai un chip căruia să-i asociezi numele. Treptat, a dispărut în coşul de hârtii al trecutului meu. Pe Salim, însă, nu-l puteam uita. Adesea mă cuprindea un sentiment de vinovăţie că l-am părăsit. Mă întrebam cum se descurcă, dacă mai lucrează ca *dabbawallah,* dar mă abţineam şi nu făceam nicio încercare să-l contactez, de teamă să nu afle poliţia de ascunzătoarea mea.

Locuind cu familia Taylor, am învăţat să fac grătar şi fondue. Am devenit expert în cocteiluri şi în măsurarea whisky-ului după categorii. Am gustat friptura de cangur şi găluştele de crocodil, importate direct de la Canberra. Am devenit microbist de rugby, tenis şi ceva care se chema Aussie Rules, la care mă uit cu Roy. Dar chiar şi după tot acest timp, tot mă mai lupt cu accentul australian. În fiecare seară mă duc în camera mea şi învăţ să vorbesc ca un australian.

— G'day Maite (salut bărbate), du-te la India Gayte' seară, zic, şi mă apucă râsul.

Cel mai tare îmi place să merg la cumpărături cu doamna Taylor. Majoritatea proviziilor vin din Australia. Dar din când în când cumpără produse de import de la Super Bazaar şi de la Khan Market. Luam chorizo spaniol şi brânză Roquefort, castraveciori în saramură şi ardei iuţi în ulei de măsline. Cel mai bine mi-e când îi ia cu ea la Kids Mart şi pe Maggie şi pe Roy. Acesta e cel mai mare magazin din lume pentru copii. Acolo se vând haine şi jucării, biciclete şi casete. Maggie şi Roy îşi iau flanele şi blugi, iar eu am voie să mă dau în căluşeii gratuiţi.

Roy şi Maggie primesc în fiecare lună o revistă. Ea se numeşte *Australian Geographic.* Cred că e cea mai grozavă revistă din lume. E plină de pagini întregi cu fotografii cu cele mai senzaţionale locuri de pe planetă, dintre care cele mai spectaculoase sunt în Australia. Sunt plaje cu kilometri întregi de nisip auriu. Insule cu liziere cu palmieri splendizi, oceane pline de balene şi rechini. Oraşe cu o mulţime de zgârie nori. Vulcani ce împrăştie o lavă ucigaşă. Munţi acoperiţi cu zăpadă şi cu văi verzi şi liniştite. La cei paisprezece ani ai mei, singura mea ambiţie este să văd toate aceste locuri frumoase. Visez să vizitez Queensland şi Tasmania şi Marele Recif de corali înainte să mor.

Viaţa mea alături de familia Taylor este una comodă, pentru că nici n-am mare lucru de făcut. Spre deosebire de casa actriţei, unde eram singurul servitor, aici există alţi trei cu care împart munca. Ramu este bucătarul, iar bucătăria este întru totul la dispoziţia sa. Shanti face paturile şi spală. Eu nu trebuie decât să dau cu aspiratorul şi să fac curăţenie. Din când în când, lustruiesc tacâmurile de argint, aranjez cărţile din biblioteca domnului colonel Taylor şi îl ajut pe Bhagwati să tundă gardul viu. Cu toţii locuim în casele pentru servitori, care sunt lângă clădirea principală. Avem o cameră mare şi două mici numai pentru noi. Bhagwati stă în cea mare cu soţia lui şi cu fiul lor. Shanti locuieşte singură în cea de-a doua, iar eu o împart pe cea de-a treia cu Ramu. În încăpere sunt paturi suprapuse. Eu dorm în cel de sus.

Ramu este un băiat drăguţ. A venit la familia Taylor acum patru luni şi e un bucătar grozav. E vestit mai ales pentru că ştie să gătească franţuzeşte, pentru că mai înainte a lucrat la o familie de francezi. Ştie să facă *gâteau de saumon* şi *crêpes suzette* şi *crevettes au gratin,* acesta fiind felul meu preferat. Ramu e un bărbat bine făcut şi chipul lui, dacă reuşeşti să nu iei în seamă ciupiturile de vărsat, e destul de frumos. Îi place la

nebunie să vadă filme indiene. Preferatele lui sunt cele în care eroina bogată fuge cu eroul sărac. Am eu o bănuială că Shanti a pus ochii pe Ramu. După felul cum îl priveşte, făcându-i din când în când cu ochiul, gândesc că încearcă să-i dea un semn. Dar lui Ramu nu-i pasă de Shanti. E îndrăgostit de altcineva. M-a pus să jur că nu pomenesc nimănui, aşa încât nu-ţi pot spune numele persoanei. Dar presupun că pot să-ţi zic că este o fată foarte frumoasă, cu ochii albaştri şi părul auriu.

Deşi locuiesc cu servitorii, familia Taylor mă tratează aproape ca pe un membru al familiei. Ori de câte ori merg în oraş la McDonald îşi aduc aminte să-mi cumpere şi mie un Happy Meal. Când Roy şi Maggie joacă *Scrabble,* nu există să nu mă ia şi pe mine. Când Roy se uită la un meci de crichet în camera în care e televizorul, mă pofteşte şi pe mine (deşi devine foarte nesuferit când pierde Australia). De câte ori familia Taylor pleacă în vacanţă în Australia, au grijă să-mi aducă şi mie un cadouaş – un portchei pe care scrie I LOVE SYDNEY sau un tricou cu un mesaj caraghios. Uneori bunătatea lor mă face să-mi dea lacrimile. Când mănânc o felie de brânză Edam sau beau o cutie de bere de rizocarp, îmi vine greu să cred că sunt acelaşi orfan care, cu numai cinci ani în urmă, mânca *chappatti* arse şi sleioase sau tocăniţe indigeste într-un internat jegos. Uneori aproape că îmi imaginez că fac parte din această familie de australieni. Eu, Rama Mohammad Taylor. Dar, când unul dintre servitori este admonestat sau concediat, sau când domnul colonel Taylor face semn ameninţător cu degetul şi spune „Ai naibii indieni”, lumea mea de vis se năruie şi mă văd din nou o corcitură care trage cu ochiul printr-o fereastră zăbrelită spre o lume exotică, care nu-mi aparţine.

Totuşi, ceva îmi aparţine. Şi anume banii care se adună grămadă din salariu, pe care am voie să-i văd sau să-i pipăi. După experienţele nefericite cu

o mulţime de alţi servitori, colonelul Taylor a decis să nu-mi mai dea leafa lunară, pe motiv că sunt minor. Îmi oferă doar cincizeci de rupii pe lună ca bani de buzunar. Restul salariului o să-l primesc adunat sub formă de economii doar când o să-mi termin treaba aici. Şi numai dacă am să mă port frumos. Altfel, ca şi în cazul lui Raju şi Ajay, adio bani. Spre deosebire de mine, Ramu primeşte leafa lunar. Două mii de rupii. A adunat deja vreo opt mii, pe care îi ţine ascunşi undeva în salteaua patului lui. Eu n-am decât o sută de rupii în buzunar şi un carneţel roşu în care îmi tot adun leafa. Până în prezent, familia Taylor îmi datorează 22.500 rupii. Numai ideea că am atâţia bani şi mă ameţeşte. În fiecare noapte, visez să vizitez locurile din *Australian Geographic.* Ramu are ambiţii mult mai mari. Visează să se căsătorească cu o fată frumoasă, albă, şi să-şi facă luna de miere la Sydney, să-şi deschidă un lanţ de restaurante franţuzeşti, unde să servească vânat şi *crème brûlée,* adică ceva de genul cremă de zahăr ars.

A venit *kabariwalla,* negustorul de vechituri din cartier. Doamna Taylor îi vinde lui toate ziarele şi revistele care s-au adunat în ultimele şase luni. Precis că au costat vreo zece mii de rupii. Le vinde cu cincisprezece rupii pe kilogram. Ramu şi cu mine aducem teancurile grele de *Times of India, Indian Express, The Pioneer* şi *The Hindu.* Scoatem şi exemplarele din *India Today, Femina, Cosmopolitan* şi *The Australian. Kabariwalla* le cântăreşte pe un taler prăfuit. Deodată apare şi Roy.

— Ce se întâmplă? o întreabă el pe mama lui.

— Nimic, scăpăm de maculatura asta din casă, îi răspunde ea.

— Chiar aşa? spune el şi dispare iute înapoi în casă.

Reapare, cinci minute mai târziu, cu vreo treizeci de exemplare din *Australian Geographic.*

Îmi cade faţa de şoc. Cum i-a trecut prin cap lui Roy să renunţe la frumuseţe de reviste? Dar înainte să apuc să spun ceva, *kabariwalla* a şi cântărit revistele cu foi lucioase.

— Şase kilograme per total, aşa încât vă dau nouăzeci de rupii pe ele, îi spune el lui Roy.

Băiatul încuviinţează. Tranzacţia s-a făcut. Fug repede la mine în cameră.

De îndată ce *kabariwalla* pleacă, îi şi tai drumul.

— Scuze, dar Memshahib vrea revistele astea înapoi, îi spun eu.

— Foarte rău, ridică el din umeri. Deja le-am cumpărat. E o hârtie de foarte bună calitate pe care o să iau bani buni.

În cele din urmă am fost nevoit să-i dau suta mea de rupii, dar am recuperat revistele *Australian Geographic.* Acum sunt ale mele. Seara, le întind pe toate în cămăruţa mea minusculă şi privesc fericit munţii şi plajele, meduzele, langustele, kookaburra şi cangurii. Nu ştiu de ce toate aceste locuri exotice îmi par acum mai puţin accesibile. Poate că faptul de a şti că revistele îmi aparţin acum mie mă face să-mi imaginez că deţin o părticică din conţinutul lor, undeva în inima mea.

Un alt lucru remarcabil care s-a petrecut în luna aceea a fost că a început pe Star TV *Spycatcher, Vânătorul de spioni,* serialul care cucerise Australia. Totul se petrecea în anii ’80 şi era vorba despre un ofiţer de poliţie australian care se numea Steve Nolan şi care prindea spioni. Colonelul Taylor a devenit dependent de aceste episoade. Aproape în fiecare seară dispărea în bârlogul lui şi nu mai ieşea de acolo decât la cină. Dar, miercurea seara, se aşeza în camera cu televizorul şi cu berea Foster alături şi se uita la Steve Nolan, care prindea nişte străini dubioşi (cărora le zicea comunişti) şi care vindeau secrete unei organizaţii ruseşti pe nume KGB. Îmi plăcea serialul pentru că erau urmăriri cu maşini, cascadorii foarte

periculoase şi tot felul de gadgeturi foarte mişto cum ar fi un stilou care e şi aparat de fotografiat în miniatură sau un casetofon care devine armă de foc. Eram fascinat de automobilul lui Steve Nolan – un Ferrari roşu strălucitor care îşi croia drum pe străzi mai ceva ca o rachetă.

Garden party-ul familiei Taylor este o petrecere cu dată fixă, peste vară, numai că cea de astăzi e mai specială. Ea se dă în onoarea unui general venit din Australia şi va lua parte chiar şi înaltul Comisar. De data aceasta Ramu şi cu mine şi până şi Bhagwati suntem „scoşi din bârlog" şi îmbrăcaţi în uniforme impecabile, albe, cu nasturi rotunzi şi aurii. Purtăm mănuşi albe şi pantofi negri; turbanele albe cu nişte codiţe sunt destul de incomode, pentru că avem capetele prea mici pentru ele. Sunt din cele pe care le poartă mirii la nunţi. Numai că nu arătăm ca nişte miri călare. Arătăm ca nişte chelneri ferchezuiţi la un garden party foarte elegant.

Au început să sosească musafirii. Colonelul Taylor îi întâmpină pe peluza tunsă impecabil. Este îmbrăcat într-un costum albastru deschis. Ramu are treabă să pregătească frigăruile din pui, porc, peşte şi oaie la grătar. Bhagwati le serveşte invitaţilor cocteilurile de pe o tavă din argint. Eu mă ocup de bar. Numai eu înţeleg ce spun musafirii când cer un Campari cu sifon sau un Bloody Mary. Shanti e cu treabă la bucătărie. Chiar şi ea poartă o fustă elegantă şi nu sariul obişnuit.

Invitaţii sunt mai ales albi de la alte ambasade. Sunt şi ceva indieni – câţiva ziarişti şi reprezentanţi ai Ministerului Apărării. Albii beau bere Kingfisher şi cocteiluri. Indienii, ca de obicei, nu cer decât whisky Black Label.

Conversaţia de la petrecere e pe categorii. Indienii vorbesc despre politică şi crichet.

Diplomaţii şi expaţii îşi bârfesc servitorii şi colegii şi se plâng de caniculă.

— E al naibii de cald! Ar trebui să dea liber.

— Menajera mea a fugit deunăzi cu grădinarul şi asta după ce le mărisem leafa la amândoi.

— Greu mai găseşti personal de serviciu în ziua de azi. Majoritatea servitorilor ăstora nenorociţi sunt nişte hoţi ordinari.

Sosirea înaltului Comisar, împreună cu un bărbat bine şi foarte elegant, care e general, cel puţin aşa mi s-a spus, creează mare agitaţie. Doamna Taylor aproape se împiedică din pricina grabei, ca să-l întâmpine pe înaltul Comisar. Urmează o grămadă de sărutări şi de strângeri de mâini. Colonelul Taylor pare încântat. Petrecerea merge foarte bine.

Pe la unsprezece, deja toţi musafirii au plecat care încotro. Au mai rămas doar doi ziarişti indieni şi un oficial de la Ministerul Apărării, pe care-l cheamă Jeevan Kumar. Cu toţii se tratează deja cu al zecelea pahar de whisky Johnny Walker. Doamna Taylor îi priveşte cu dispreţ.

— Charles, îi spune ea soţului său. De ce a trebuit să-i inviţi pe nenorociţii ăştia de scârţa-scârţa pe hârtie. Întotdeauna pleacă ultimii.

Colonelul Taylor scoate nişte onomatopee prin care îi dă de înţeles că e de aceeaşi părere. Oficialul de la Ministerul Apărării, un bărbat masiv şi cu pielea foarte închisă la culoare, intră în casă.

— Putem discuta puţin, domnule Taylor? îl cheamă el.

Colonelul Taylor se grăbeşte să-l ajungă din urmă.

E trecut de miezul nopţii şi Ramu încă nu doarme. Îl aud cum se învârteşte în patul lui de campanie.

— Ce s-a întâmplat, Ramu? Nu poţi dormi în noaptea asta? am întrebat eu.

— Cum aş putea să dorm, Thomas, drăguţa mea mă chinuieşte.

— Ce nătâng eşti! De câte ori nu ţi-am spus să renunţi la ideea asta idioată. Dacă află cumva colonelul Taylor, te măcelăreşte.

— Cei care iubesc trebuie să fie pregătiţi să se sacrifice pentru dragostea lor. Acum am măcar o bucăţică din iubirea mea cu mine.

— Ce? Ce ai?

Am coborât repede din pat.

— Şşşt… Nu pot să-ţi arăt decât dacă juri că nu spui nimănui.

— Bine, bine, jur. Şi acum arată-mi ce ai.

Ramu bagă mâna sub pernă şi scoate o bucăţică de pânză roşie. O duce la nări şi inspiră adânc. Chiar şi eu simt un parfum uşor.

— Ce-i aia? Dă-mi să văd.

Ramu îl agită ca pe un stindard. E un sutien roşu. Sar şocat şi mă lovesc la cap de balustrada din lemn.

— Dumnezeule! De unde l-ai luat? Să nu-mi spui că-i al ei.

— Uită-te şi tu, şi Ramu îmi întinde sutienul.

Îl întorc pe toate feţele. Pare un obiect foarte scump şi e brodat cu dantelă. Are o etichetă mică albă lângă închizătoare şi pe care scrie ceva despre un secret al Victoriei.

— Cine e Victoria? întreb eu.

— Victoria? se fâstâceşte el. Nu ştiu nicio Victoria.

— Ăsta e sutienul Victoriei. Are şi numele pe el. Şi e secret. De unde l-ai luat?

Ramu e total dezorientat.

— Bine, dar eu l-am furat din camera lui Maggie.

— Dumnezeule mare, Ramu, ştii că n-ai voie să intri în dormitoarele copiilor. Acum chiar că o să dai de naiba.

— Thomas, ai promis că nu spui nimănui. Te implor să nu mă spui.

Mă jur pe inimă şi mă caţăr la loc în patul meu. Curând Ramu începe să sforăie. Ştiu că o visează pe fata cu ochi albaştri şi păr auriu. Eu visez un Jeep cu girofar. Sunt convins că Ramu o să aibă mari necazuri, pentru că domnul colonel Taylor este Omul Care Le Ştie Pe Toate.

Şi într-adevăr, două zile mai târziu, apare Jeep-ul cu girofar; frânează zgomotos în faţa casei. Un inspector de poliţie cu ochelari fumurii păşeşte ţanţoş în salon. E acelaşi inspector Tyagi, care l-a ridicat şi pe Ajay. Întreabă de Ramu şi poliţiştii îl târăsc pe bucătar din bucătărie şi-l duc în camera lui. Fug în urma lor. E şi camera mea. Cotrobăie în patul lui Ramu. Găsesc banii pe care-i ţine ascunşi în saltea. Descoperă şi un colier cu diamante sub perna lui. Habar n-am cum a ajuns acolo, dar ştiu sigur că Ramu nu e hoţ. Apoi poliţiştii încep să-mi cotrobăie prin lucrurile mele. Găsesc revistele *Australian Geographic* frumos stivuite într-un colţ. Dau peste portcheiuri şi tricouri. Iar apoi peste un sutien roşu mototolit şi băgat sub salteaua mea. Habar n-am cum a ajuns acolo, dar ştiu sigur că este acelaşi pe care Ramu l-a şterpelit din camera lui Maggie.

Sunt adus în faţa familiei Taylor, asemeni unui răufăcător feroce.

— Taylor Sahib, spuneai că ai un singur escroc în casă, dar am găsit şi un colier cu diamante şi bani furaţi ascunşi în pat. Şi ia uite ce-am găsit în patul nemernicului ăstuia mic. Revistele astea, pe care precis că le-a şterpelit de la alţi copii – şi a dat drumul pe jos teancului de *Australian Geographic.* Şi am mai dat de chestia asta.

Inspectorul arborează sutienul ca pe un stindard.

Maggie începe să ţipe. Am impresia că Ramu e cât pe ce să leşine. Colonelul Taylor are o căutătură ucigaşă în priviri.

— Ce naiba, şi tu, Thomas, spune doamna Taylor, complet şocată.

După care se repede furioasă şi mă pălmuieşte de vreo patru-cinci ori.

— Ai naibii indieni, bombăne ea. Toţi sunteţi la fel. Nişte nerecunoscători nenorociţi. Vă hrănim, vă îmbrăcăm şi asta ne e răsplata. Ne furaţi.

Colonelul Taylor îmi sare în ajutor.

— Nu, Rebecca, îi spune el soţiei sale. Se vede cu ochiul liber. Thomas e băiat bun; Ramu e cel care i-a ascuns ăsta în pat. Crede-mă că ştiu.

Colonelul Taylor dovedeşte încă o dată că este omul care ştie tot. Omniprezenţa sa m-a salvat în acea zi şi am primit înapoi colecţia de *Australian Geographic.* Dar plajele din Queensland şi viaţa din jungla Tasmaniei nu mă mai tentau. Ramu a plâns şi a mărturisit că a furat sutienul, dar a continuat să susţină că nu a şterpelit colierul. A arătat cu degetul, acuzator, spre Shanti. Dar n-a ajutat la nimic. Inspectorul l-a băgat în Jeep. Şi-a luat şi nelipsita sticlă de whisky Black Label de la colonelul Taylor, zâmbind ştirb:

— Mulţumesc foarte mult, Taylor Sahib. Oricând vă stau la dispoziţie. E de ajuns să daţi un telefon şi venim. E o plăcere să vă putem face un serviciu. Iată cartea mea de vizită.

Colonelul Taylor ia distrat cartea de vizită şi o lasă pe măsuţa din salon.

În casă e mare mare agitaţie. Familia Taylor i-a luat un căţeluş lui Maggie. Colonelul l-a adus în lesă. E mic şi pufos, cu un năsuc umed şi o coadă lungă. Seamănă cu un căţel de jucărie. Şi mai mult scânceşte decât latră. Maggie spune că este un Apso. Decide să-i zică Rover.

Iar e agitaţie în casă. A sosit un nou bucătar. Îl cheamă Jai. Nu e nici pe jumătate priceput ca Ramu. Nici vorbă de bucătărie franţuzească, ăsta nici nu-i în stare să pronunţe *au gratín.* Primeşte însă slujba, pentru că e un om în toată firea, însurat, cu nevastă şi două fete, care locuiesc într-

un sat din apropiere. Nu sunt prea încântat că trebuie să împart iar camera cu cineva. Mi-a plăcut să dorm singur în paturile suprapuse. Uneori în cel de sus şi alteori în cel de jos.

De la început mi-a fost antipatic Jai. Are nişte ochi alunecoşi. Fumează pe ascuns în încăpere (deşi fumatul în reşedinţa Taylor este interzis). Mă tratează ca pe un servitor.

— Care e ambiţia ta în viaţă? mă întreabă el, ca profesorul de la şcoala de corecţie.

— Să am un Ferrari roşu, mint eu. Dar a ta?

Îşi aprinde încă o ţigară şi scoate cerculeţe de fum.

— Vreau să deschid un atelier de reparaţii, dar costă bani mulţi. Am un prieten foarte bogat, Amar, care mi-a promis că dacă fac rost de o sută şi cincizeci de mii, pune el restul. Câţi bani crezi că au în casă *firangi*[52] ăştia?

Îmi ţin gura. Deci din prima săptămână domnul Jai începe să pună la cale un jaf. Bine că n-a aflat de omul care ştie tot. Dar n-o să mai dureze mult.

Colonelul Taylor mergea dis-de-dimineaţă la plimbare cu Rover în Grădina Lodhi, aproape de casă. Asta până când guvernul de la Delhi a dat o lege nouă conform căreia cei care-şi plimbă câinii trebuie să adune mizeria, pentru că, în caz contrar, vor fi aspru amendaţi. De atunci a trebuit să-l însoţesc pe stăpân şi pe câine şi să fiu măturătorul lui Rover. Urăsc treaba asta. Să fii nevoit să te scoli la cinci şi jumătate, să alergi şi să strângi mizeria unui câine nesimţit care îşi face nevoia din două în două minute… Grădina Lodhi este totuşi un loc frumos pentru o plimbare de dimineaţă. E multă verdeaţă şi un monument gata să se dărâme, care se numeşte Bara Gumbad şi e chiar în mijloc. În dimineaţa aceea parcul era plin de diverşi care făceau jogging. Am văzut femei grase şi bătrâne care făceau yoga şi fete subţiri şi anorexice care făceau aerobic. Am mai observat că uneori

colonelul Taylor dispărea. Perioade destul de lungi, cât eu mă ocupam de răhăţeii lui Rover. Asta m-a intrigat, aşa încât într-o dimineaţă l-am lăsat pe Rover cu treaba lui şi l-am urmărit pe colonelul Taylor. Am văzut cum trece de Bara Gumbad şi se îndreaptă spre nişte tufişuri.

Mă pitesc în spatele unei tufe dese şi văd cum colonelul Taylor îl salută pe acelaşi indian de la Ministerul Apărării care venise la garden party.

— Domnule Kumar, ştii că te-am urmărit aseară când ai plecat de acasă şi ai ajuns până în South Ex, la un magazin de dulciuri, şi habar n-ai avut, îi spune colonelul Taylor.

Jeevan Kumar asudă din greu şi e foarte agitat. Pare speriat.

— Îmi pare rău, colonel Sahib, data viitoare o să fiu mai atent. Ştiu că lumea n-ar trebui să ne vadă împreună.

— Fireşte, domnule Kumar, e de la sine înţeles. Dar dacă o să fii tot aşa de imprudent, va trebui să renunţăm la aceste întâlniri directe. Nu uita o regulă cât se poate de simplă. DUSE.

— DUSE?

— Da, Derutează-ţi Urmăritorul, Scapă de El. E chiar foarte simplu, ceea ce înseamnă că nu trebuie să mergi niciodată pe un drum drept până la destinaţie. Schimbă traseele, maşinile, intră într-un magazin, ieşi din altul, orice ca să-ţi derutezi urmăritorul. Odată ce vei proceda aşa, va fi extrem de greu să te mai urmărească. Oricine ar fi respectivul, se va da bătut.

— Bine, colonel Sahib, am să ţin minte asta. Dar să vă dau şi o veste bună. Cred că am să vă pot furniza ceea ce mi-aţi cerut. Haideţi să ne întâlnim vineri, pe paisprezece, în parcarea din spatele Balsons din South Ex. De obicei e aproape pustiu acolo. La opt seara. Ne-am înţeles?

— Bine.

Întâlnirea s-a încheiat. Mă întorc repede la Rover, înainte să revină colonelul Taylor.

Sunt numai ochi şi urechi în acea vineri de paisprezece.

— McGill, noul ataşat comercial, vrea să-i arăt puţin oraşul după orele de program, îi zice nevestei. Deci o să întârzii, Rebecca. Nu mă aşteptaţi la cină.

— Foarte bine. Soţia înaltului Comisar m-a invitat la o partidă de bridge, aşa că o să fiu şi eu plecată, spune doamna Taylor.

Încerc să pun lucrurile cap la cap. Oare de ce şi-a minţit colonelul Taylor soţia în legătură cu întâlnirea sa? În ziua aceea a scăzut în ochii mei. Şi m-am întristat pentru doamna Taylor.

După Ramu vine rândul lui Roy. Colonelul Taylor l-a prins sărutând-o pe Shanti la el în dormitor. Shanti s-a jurat pe mama ei moartă că nu este nimic între ea şi Roy *Baba* şi că era prima dată când o sărută Roy şi că oricum a fost o greşeală… Numai că toate rugăminţile ei nu au ajutat la nimic. Rezultatul e unul previzibil: concedierea imediată. Dar măcar se alege cu leafa. Roy probabil că va căpăta şi o mamă de bătaie pentru că s-a apropiat prea mult de „indienii naibii" şi nu va mai avea voie să facă niciun fel de cumpărături din Kids Mart. Am decis să nu mai fac curat în camera lui Maggie măcar următoarele zece zile, aşa ca măsură de precauţie.

Probabil că dacă aş fi făcut, aş fi salvat-o. Pentru că nu au trecut nici două săptămâni după povestea cu Roy şi vine rândul lui Maggie.

Omul care ştie tot a găsit o dovadă incontestabilă că s-a fumat în camera ei, în ciuda interdicţiilor foarte categorice. Maggie încearcă să nege acuzaţia, dar colonelul aduce un cartuş de ţigări pe care l-a ascuns în *almirah*-ul ei, ba chiar şi chiştoacele pe care a uitat să le arunce. S-a terminat cu mersul la cumpărături la Kids Mart şi pentru Maggie.

Incredibil, dar, două luni mai târziu, colonelul Taylor mai prinde pe cineva: pe soţia lui care-l înşală. Pe doamna Rebecca Taylor. Se pare că are o aventură cu cineva de la ambasadă.

— Târfa naibii! ţipă el la ea, în dormitor. Am să te învăţ eu minte şi pe tine şi pe puţoiul tău.

Aud nişte palme şi ceva care se sparge. Un vas. Doamna Taylor nu coboară la cină în seara aceea. Maggie şi Roy se ţin la distanţă de tatăl lor. Nu mă pot abţine să nu-i plâng de milă doamnei Taylor. Soţul ei i-a descoperit mica idilă, dar ea habar n-are de secretul lui ordinar. Tare aş fi vrut să-l dau în vileag pe colonelul Taylor, să spun cum se întâlnea prin parcări pustii, cu bătrânul Jeevan Kumar.

Dar cine nu se ştie curat, e bine să nu arunce cu piatra şi mai ales să nu-l mânie pe omul care ştie tot, că s-ar putea să afle cum l-am împins peste balustradă pe Shantaram. Şi poate chiar să ştie despre mine lucruri de care nici eu nu am habar.

În vreme ce în familia Taylor se întâmplă toate nenorocirile astea, Jai mă enervează tot mai tare. Găteşte din ce în ce mai prost. Supele lui chioare n-au niciun gust, curry-ul pe care-l pregăteşte el mă face să mă îngrijorez şi nici măcar Rover nu-i mai mănâncă fripturile. Mă plictiseşte de moarte, povestindu-mi despre atelierul lui tâmpit de reparat şi cum o să facă el rost de o sută şi cincizeci de mii.

Aproape că mă hotărâsem să mă plâng colonelului Taylor când familia a fost lovită de o nouă tragedie. Mama colonelului Taylor a murit la Adelaide. Toată lumea e foarte tristă. Pentru prima dată observ că şi un ofiţer de armată are slăbiciuni.

— O să lipsim cu toţii o săptămână, îi spune el lui Jai, cu o voce slăbită. Casa se va încuia, tu şi cu Thomas o să mâncaţi în oraş.

Maggie şi Roy plâng de mama focului. Ochii doamnei Taylor sunt roşii. Fireşte plânge şi

Bhagwati. Până şi mie mi se umplu ochii de lacrimi. O singură persoană zâmbeşte prosteşte, dincolo de peretele bucătăriei. Jai.

În noaptea aceea, Jai intră în casa familiei Taylor, nu merge în camera copiilor sau în dormitorul părinţilor, ci direct în birou, în bârlog. Mai întâi taie curentul şi face să sară toate siguranţele, cu un fierăstrău secţionează lacătul, dă la o parte grilajul de fier şi deschide de perete uşa din lemn. Mă trezesc din pricina unui ţipăt ascuţit care vine din reşedinţa familiei Taylor. La trei dimineaţa, dau buzna în casă şi descopăr ce a făcut Jai. E în birou şi se dă cu capul de pereţi.

— Nenorociţii naibii! Trăiesc regeşte şi n-au un ban în casă, clocoteşte el, cuprins de nebunie.

În cap îmi sună alarmele. Sunt convins că omul care ştie tot va afla de fapta lui Jai, pe care a săvârşit-o în vreme ce el este la înmormântare, la zece mii de mile distanţă. Iar eu voi fi socotit complice.

— Jai, nenorocitule, ce-ai făcut? ţip eu, înspăimântat.

— Nimic deosebit, doar pentru asta am venit aici. Sunt hoţ de meserie, Thomas. Am petrecut opt ani în închisoarea Tihar. Am crezut că de vreme ce e atâta pază, precis că nenorocitul ăsta de Taylor ţine acolo bijuteriile familiei. Dar n-are niciun chior. Şase luni de efort zadarnic. Bine, am să repar curentul şi am întins-o. O să iau combina din camera cu televizorul. E o rablă, dar trebuie să am puţin respect faţă de meseria mea. Dacă vrei, poţi să strângi după mine. Dacă îndrăzneşti să chemi poliţia, îţi rup oasele.

După ce pleacă, dau o raită prin încăpere. E plin de tot felul de obiecte ciudate: nişte microfoane ca nişte floarea soarelui minuscule, aparate de fotografiat în miniatură, care seamănă cu nişte ochi scoşi. Pe nişte carnete scrie „Cifru” şi apar nişte combinaţii de cifre şi litere fără cap şi coadă. Mai sunt şi câteva cărţi: *Arta spionajului, Elementele*

esenţiale pentru un contraspion, Spionajul pentru fraieri. Mai văd şi nişte hârtii pe care scrie „Strict Secret" sau „Doar pentru ochii tăi", desene de tot felul, pe unul scrie „Planul unui reactor nuclear pentru un vas cu tehnologie avansată". Pe altul, schema unui submarin. Apoi e un sertar întreg cu minicasete. Mă chiombesc la etichetele de pe ele, sunt puse în ordine alfabetică: Ajay, Bhagwati, HC, Jeevan, Jones, Maggie, McGill, Raj, Ramesh, Rebecca, Roy, Shanti, Stuart şi Thomas. Ascuns în al doilea sertar găsesc un video portabil. Cu mâinile tremurânde, scot caseta cu numele meu şi o bag în aparat. Ecranul prinde viaţă şi apar imagini din camera mea. Mă văd stând aplecat în pat şi scriind în jurnalul meu cel roşu; stând de vorbă cu Ramu; dormind. Dau pe repede-înainte să văd dacă sunt şi imagini cu Shantaram pe casetă. Nu sunt. O bag apoi pe cea cu numele doamnei Taylor. Stă pe pat. Un bărbat intră pe furiş şi o ia de mână. Nu-i văd decât spatele. O sărută lung şi cu foc. Brusc, bate cineva la uşă, tipul se întoarce şi se uită fix în ochii mei. Aproape că am murit de frică. E chiar Înaltul Comisar. Scot repede caseta şi opresc aparatul. Câteva minute rămân încremenit, îngrijorat că poate o cameră video funcţionează şi acum în încăpere şi sunt filmat. Apoi trag aer adânc în piept. Am înţeles acum cum de colonelul Taylor a ajuns omul care ştie tot. Înregistrează tot ce se întâmpla în casă şi probabil şi la Înaltul Comisariat. E spion. Dar eu nu sunt Steve Nolan din *Vânătorul de spioni.* Câştig 1.500 de rupii pe lună, care conform socotelilor mele din jurnalul cel roşu înseamnă până acum 43.500 de rupii. N-aş vrea ca toţi banii aceştia să rămână doar trecuţi în jurnal. Vreau să simt bancnotele, să le aud cum foşnesc. Aşa încât îmi voi ţine gura. Şi voi zâmbi ori de câte ori zâmbesc Sahib şi Memsahib.

Îl sun pe colonelul Taylor, pe numărul lui de celular.

— Îmi cer iertare că vă deranjez, domnule, dar s-a dat o spargere în casă. Jai a luat combina. Şi a intrat şi în birou.

— Ceee???

— Da, domnule, îmi cer iertare.

— Ascultă, Thomas, uite ce trebuie să faci. Izolează imediat biroul. Scoate lacătul spart. Nu-i nevoie să intri în cameră. Pune orice lacăt la uşă şi nu îngădui nimănui să intre. E foarte important să nu chemi poliţia. Dacă se porneşte alarma, fă următorul cod pe dispozitivul de la uşă: 0007. Ai înţeles? 0007 şi totul se opreşte. Am să mă întorc imediat acasă cu avionul, aşa încât până mâine după-amiază voi fi la Delhi. Dar până atunci ai grijă să nu intre nimeni în bârlog. Ai priceput?

— Da, să trăiţi.

Colonelul Taylor se întoarce la Delhi, fără să mai apuce înmormântarea mamei sale. Dă buzna în bârlog de îndată ce l-a lăsat taxiul în faţa casei. Iese uşurat.

— Slavă domnului! Nu a luat nimic de acolo. Bravo, Thomas, ştiam eu că mă pot bizui pe tine.

În următoarele şase luni, viaţa mea a reintrat pe acelaşi făgaş. A fost angajat un nou bucătar care n-a trecut nici la vreo mie şi ceva de kilometri de închisoarea Tihar. Bhagwati a fost concediat pentru că a luat maşina fără să ceară voie şi s-a dus la o nuntă în familie. Noul iubit al lui Maggie, James, este prins şi i se interzice să mai intre în casă. Roy e prins că se droghează şi i se administrează o mamă de bătaie. Doamna Taylor şi soţul ei continuă să-şi vorbească, dar pe un ton foarte rece şi strict protocolar, când n-au încotro. Presupun că domnul colonel Taylor tot se mai întâlneşte cu Jeeva Kumar pe străduţe lăturalnice şi parcări pustii.

Maggie şi Roy joacă *Scrabble* în living. Mă poftesc şi pe mine. Am învăţat multe cuvinte datorită acestui joc, cum ar fi „bairam”, „izmene”,

„cretos”, „biştari”, „schetch” şi „tupeu”. Maggie câştigă întotdeauna. Vocabularul ei este foarte vast. E singura care ştie cuvinte din opt litere şi o dată a compus unul chiar din nouă. Eu sunt cel mai slab. Scriu cuvinte simple ca „plec” şi „mănânc”, „cânt” şi „durez”. Foarte rar găsesc şi eu cuvinte cu şase sau şapte litere. Dar tot cu cele mai puţine puncte termin. Uneori am impresia că Roy mă invită ca al treilea jucător ca să nu iasă el pe ultimul loc. Azi n-am stat deloc bine cu literele. O grămadă de X-uri, J-uri, K-uri şi L-uri. Partida se apropie de sfârşit. Maggie are 203 puncte. Roy 175 şi eu 104. Ultimele mele litere sunt J, N, P, I, S şi A. Mă gândeam să fac „an” sau „în”. Apoi Roy foloseşte un O din cuvintele lui Maggie şi face „om”. În secunda aceea îmi vine o idee. Pun şi eu S, P, I, în faţa O-ului şi mai adaug N, A, şi J. Spionaj. Mă aleg cu 17 puncte. Şi triplez, pentru că am pus pe un pătrăţel roşu, ceea ce îmi mai dă cincizeci de puncte pentru că am găsit toate cele şapte spaţii. 101 puncte. Aşa îţi trebuie, Maggie!

M-am învârtit pe lângă telefon toată ziua. Maggie aşteaptă s-o sune James şi mi-a făcut instructajul cum să răspund eu înainte să apară tatăl ei din birou. În sfârşit, sună la şapte şi un sfert seara. Ridic receptorul cât ai clipi. Dar colonelul Taylor mi-a luat-o înainte.

— Alo, spune el.

La celălalt capăt se aude o respiraţie grea. Apoi aud vocea lui Jeevan Kumar.

— Ne întâlnim mâine, joi, la opt seara, la magazinul de îngheţată Kwality de lângă India Gate. Am o chestie dinamită.

— Bine, spune colonelul Taylor şi întrerupe legătura.

Colonelul Taylor stă cu berea lui în living, uitându-se la cel mai recent episod din *Spycatcher.* De data asta Steve Nolan are o mare dilemă. A descoperit că cel mai bun prieten al său, colegul lui

de şcoală şi cavalerul lui de onoare la nuntă e spion comunist. E foarte trist. Nu ştie ce să facă. Stă într-un bar, amărât, şi bea cantităţi industriale de whisky. Apoi barmanul îi spune:

— Oribilă lume. Dar dacă nimeni nu vrea să facă treburile neplăcute, ţara asta o să se ducă de râpă.

Steve Nolan îl aude şi îşi revine brusc. Se năpusteşte spre casa spionului comunist cu Ferrari-ul lui roşu.

— Eşti un om bun, dar care face o treabă urâtă, îi spune prietenului său, înainte să-l ameninţe cu arma. Prietenia este importantă, dar ţara este pe primul loc, spune el, şi-l împuşcă mortal.

Noaptea următoare, un Jeep al poliţiei şi maşina ambasadorului, ambele cu girofar, pun frâne bruşte în faţa casei, pe la zece seara. Acelaşi inspector care l-a arestat pe Ramu coboară împreună cu şeful poliţiei. Colonelul Taylor este cu ei, pare abătut ca Steve Nolan în scena din bar. În zece minute soseşte şi Înaltul Comisar, care pare şi el foarte abătut.

— Ce înseamnă toate astea? îl întreabă pe şeful poliţiei. De ce a fost declarat colonelul Taylor *persona non grata* şi i s-a cerut să părăsească Ministerul de Externe în următoarele patruzeci şi opt de ore?

— Ei bine, Excelenţa Voastră, avem dovezi că militarul dumneavoastră participă la activităţi incompatibile cu statutul diplomatic. Va trebui să părăsească ţara, îi răspunde şeful poliţiei.

— Dar de ce este acuzat?

— A fost prins asupra faptului când prelua documente strict secrete de la un tip pe nume Jeevan Kumar, care este funcţionar la Ministerul Apărării.

Chipul Colonelului Taylor a devenit cadaveric. Nu mai spune că indienii ăştia sunt nişte mincinoşi ordinari. Stă în mijlocul salonului, cu capul plecat.

Înaltului Comisar îi scapă un oftat.

— Trebuie să recunosc că e pentru prima dată în lunga mea carieră când un ofiţer este declarat *persona non grata.* Şi credeţi-mă, Charles nu e spion. Dar dacă nu se poate altfel, o să plece.

Apoi îl ia deoparte pe şeful poliţiei.

— Domnule Chopra, de-a lungul anilor ţi-am trimis multe lăzi cu Black Label. Poţi să-mi faci o favoare şi să-mi răspunzi la o întrebare?

— Desigur.

— Aşa, pentru cultura mea generală. Cum de-ai aflat de întâlnirea lui Charles de azi? L-a turnat individul ăsta, Kumar?

— E ciudat că mă întrebaţi. Nu Jeevan Kumar l-a turnat. Dimpotrivă. Unul dintre oamenii voştri. A sunat la inspectorul Tyagi azi dimineaţă şi i-a spus să meargă în India Gate la opt seara ca să-l prindă pe colonelul Taylor, care va primi nişte documente secrete.

— Nu-mi vine să cred. De unde ştii că era australian?

Intervine inspectorul Tyagi.

— Ei bine, domnule ambasador, accentul l-a dat de gol. Tipul a spus ceva de genul: „G'day Maite du-te la India Gayte' seară". Numai un australian poate să vorbească aşa!

A doua zi, colonelul Taylor a părăsit singur oraşul Delhi, cu un zbor Qantas. Doamna Taylor şi copiii îl vor urma ceva mai târziu. Am plecat şi eu de la familia Taylor. Cu trei portcheiuri, şase tricouri, treizeci de reviste *Australian Geographic,* pe care le voi vinde unui *kabariwalla.* Şi cu 52.000 de rupii, toate în bancnote nou-nouţe.

Mi-am luat adio de la familia Taylor. Roy se comportă ca un dement de când s-a apucat de droguri şi a dat drumul cangurilor din padoc. Maggie e nebună după James, iar pentru doamna Taylor nu-mi fac griji. Câtă vreme Înaltul Comisar e prin preajmă, ştiu că o să-i fie bine. În ceea ce

mă priveşte, plec să mă întâlnesc cu Salim, la Mumbai. O să mă fac domn, un *bonzer,* vorba australienilor!

Smita se uită la ceas. Este unu şi jumătate dimineaţa.

— Sigur vrei să continuăm? o întreb eu.

— Am de ales? îmi răspunde ea. Mâine o să se facă plângere scrisă împotriva ta.

Şi apasă pe „Play”.

Din nou, pauză publicitară. Prem Kumar bate tactul pe birou.

— Ştii ceva, domnule Thomas? Ţi s-a cam dus norocul. Pun pariu că n-o să mai poţi răspunde la următoarea întrebare. Aşa că pregăteşte-te să foloseşti una dintre bărcile de salvare.

Începe jingle-ul. Se face linişte. Prem Kumar se întoarce spre mine.

— Trecem la întrebarea numărul cinci, pentru cincizeci de mii de rupii. O întrebare din domeniul diplomaţiei. Când un guvern declară un diplomat străin *persona non grata,* ce înseamnă? A) că diplomatul este onorat; B) că şederea diplomatului este prelungită, C) că diplomatul este recunoscător sau că D) diplomatul nu mai este acceptabil? Ai înţeles întrebarea, domnule Thomas?

— Da, am răspuns eu.

— Bine, să-ţi auzim răspunsul. Nu uita că ai încă la dispoziţie cele două bărci de salvare. Poţi să suni un prieten sau să-mi ceri să fac *Fifty-Fifty* şi să scot două dintre răspunsurile greşite, lăsându-ţi de ales doar între două posibilităţi. Ce spui?

— Spun „D”.

— Poftim?

— Am spus că aleg „D”. Diplomatul nu mai este acceptabil.

— O spui la nimereală? Ai grijă că eşti pe cale să pierzi cele zece mii de rupii pe care deja le-ai

câştigat, în cazul în care dai un răspuns greşit. Dacă vrei, poţi să renunţi chiar acum.

— Ştiu răspunsul. Este „D”.

Publicul începe să şuşotească.

— Eşti absolut sigur, sută la sută sigur?

— Da, absolut sigur.

Tobele bat în crescendo. Răspunsul corect pâlpâie.

— Categoric, sută la sută corect! Tocmai ai câştigat cincizeci de mii de rupii! anunţă cu voce tunătoare Prem Kumar.

Mulţimea se ridică în picioare şi aclamă. Prem Kumar îşi şterge sudoarea de pe frunte.

— Trebuie să recunosc că e remarcabil, anunţă el. În seara aceasta domnul Thomas pare, într-adevăr, omul care ştie tot.

100.000 DE RUPII

ATENŢIE LA NASTURI

— *Khallas.* Ga-ta, spun eu, vorbind în monosilabe. S-a ter-mi-nat cu whis-ky-ul. S-a în-chis ba-rul. A-ca-să.

— Nuuuu. Te roooooog, nu spune asta. Încă uuuuuuuuuuuuunul singuuuuur. Ultimuuul, mă imploră clientul, întinzând paharul gol.

Mă uit la ceas. Este douăsprezece patruzeci şi cinci în noapte. Teoretic, barul nu se închide până la ora unu. Cu o strâmbătură, iau sticla de rom Black Dog.

— O sută de rupii, te rog, îi cer eu.

Bărbatul ia o bancnotă şifonată din buzunarul cămăşii şi eu îi torn cu grijă o porţie în pahar.

— Mulciuuumeşc, bbbarman, spune el, ia o gură de rom şi se prăbuşeşte pe masă, scăpând paharul pe jos, împrăştiind sifonul din sticlă şi dărâmând şi castronul cu bomboane de mentă.

În câteva secunde, o să adoarmă buştean. Va trebui nu numai să strâng de pe urma lui, ci să chem şi un taxi, să-l ajut să se pună pe picioare şi să-l trimit cumva acasă.

Şi, deşi am fost suficient de deştept ca să-i iau banii pe băutură în avans, pot să-mi iau adio de la bacşiş.

Poate că e şi vina mea că am ajuns în situaţia asta. Clientul a dat toate semnele că mai are puţin

şi se va face praf. Dar m-am gândit că o să mai reziste la încă un pahar. Ca de obicei, m-am înşelat.

Chiar şi după două luni la Barul şi Restaurantul lui Jimmy, sunt incapabil să evaluez corect cât rezistă un beţiv la băutură. Totuşi, îmi făcusem un fel de clasificare a beţivanilor. Pe primul loc erau caii, sau înrăiţii. Rezistau până la opt pahare fără să li se împleticească limba. Veneau apoi la rând măgarii, adică fraierii, care începeau să zbiere sau să flecărească după al doilea sau al treilea pahar, devenind apoi foarte sentimentali şi romantici, ba chiar începeau şi să plângă. După aceea urmau câinii. Cu cât beau mai mult, cu atât ţineau neapărat să se certe sau să se bată. Unii chiar se luau şi de Rosie. Sub ei ar fi urşii, care beau şi apoi adorm buştean. Iar la bază sunt porcii. Care varsă după ultimul pahar. Sigur că această clasificare nu e bătută în cuie. Am văzut clienţi care încep ca înrăiţii şi sfârşesc ca porcii. Ori câini care devin urşi. Slavă Domnului că acest client o sfârşeşte ca ursul şi nu ca porcul.

Am scăpat şi de ultimul trotilat şi m-am uitat la ceasul de pe perete. Unu şi zece dimineaţa. De când Rosie şi tatăl ei au plecat la Goa într-o vacanţă, nu mai apuc să mă întorc în văgăuna mea din Dharavi decât după miezul nopţii, aproape în fiecare seară. În parte este vina mea. Dacă nu i-aş fi spus patronului că ştiu să fac cocteiluri şi să măsor paharele de whisky, că ştiu care este diferenţa între un Campari cu sifon şi un Bloody Mary, nu mi s-ar fi cerut să fac pe barmanul cât lipseşte Alfred.

Jimmy’s Bar and Restaurant din Colaba are nişte desene care de-abia se mai ghicesc pe pereţi, oglinzi în spatele barului, o mobilă greoaie de lemn şi cel mai bun meniu din partea de sud a Bombay-ului. Cum mâncarea este aşa de bună şi preţurile atât de mici, vin clienţi de toate categoriile. În fiecare zi poţi da de un director, care

îşi potoleşte setea la bar lângă un biet muncitor necalificat dintr-o fabrică. Patronul insistă să facem conversaţie cu clienţii de la bar, pentru că oamenii beau mai mult când au o companie. Tatăl lui Rosie, ramolitul Alfred D'Souza, este adeptul pălăvrăgelii prelungite. Îi cunoaşte pe majoritatea clienţilor obişnuiţi după nume, şi stă cu ei la vorbă ore întregi, ascultându-le poveştile de dragoste, în timp ce nota de plată la băutură se încarcă vertiginos. Şi Rosie a devenit o barmaniţă destul de pricepută. Stă la bar, cu o bluză foarte decoltată şi o fustă strâmtă, uneori aplecându-se, afişându-şi curbele ademenitoare, astfel încât clienţii comandă un whisky scump, de import, în locul mărcilor ieftine indiene. Uneori însă tactica asta o bagă în mare bucluc cu clienţii mai bădărani, care o consideră uşuratică. Atunci trebuie să mă transform în gorila ei neoficială.

Domnul Alfred D'Souza are impresia că se coace ceva între mine şi Rosie, aşa încât mă urmăreşte cu ochi de vultur când e ea prin preajmă. Se înşală amarnic. Roşie e o fată tare dulce. Este mărunţică şi pieptoasă. Felul în care dă din cap către mine, şi uneori chiar îmi face cu ochiul, îmi dă de înţeles că vrea să-mi atragă atenţia. Numai că deocamdată creierul meu este incapabil să primească vreun mesaj. O singură fiinţă are loc în inima mea, şi aia e Nita. Doctorii din Agra mi-au spus că vor trece cel puţin patru luni ca să i se vindece rănile. Ştiu că Şhyam nu îmi va îngădui niciodată să mă întâlnesc cu ea. De asta m-am şi întors la Mumbai: ca să exorcizez fantomele din Agra, atât ale viilor cât şi ale morţilor. Dar nu pot scăpa de propriul meu trecut, în acest oraş. Amintirile pun stăpânire pe mine la fiecare colţ. Shantaram, astronomul ratat, se strâmbă la mine din mijlocul străzii. Neelima Kumari, actriţa, mă strigă din trenul local. Iar Salim, tovarăşul meu, mă priveşte de sus din fiecare afiş. Am luat însă o hotărâre foarte serioasă şi bine gândită, să nu mă

văd cu Salim. Nu vreau să-l mai atrag şi pe el în vâltoarea vieţii mele nebuneşti şi în planurile mele demente.

Locuiesc într-o parte săracă a Mumbai-ului care se numeşte Dharavi. Bârlogul meu constă într-o baracă prăpădită, unde nu există lumină naturală sau ventilaţie, cu o bucată de metal îndoit servind drept acoperiş deasupra capului. Se scutură din ţâţâni, ori de câte ori trece trenul. Nu există apă curentă şi nici grupuri sanitare. E tot ce-mi pot permite. Dar nu sunt singurul care trăieşte aşa în Dharavi. Sunt un milion de oameni ca mine, pe o întindere de două sute de hectare, un maidan mlăştinos în formă de triunghi, unde trăim ca animalele şi murim ca insectele. Nevoiaşii veniţi din toată ţara se bat între ei pentru o mână de cer pe care s-o numească a lor, în cea mai mare mahala din Asia. Sunt scandaluri zilnice – pentru fiecare centimetru de loc, pentru fiecare găleată de apă – adesea terminându-se tragic, chiar mortal. Locuitorii din Dharavi provin din bălţile pline de praf din Bihar şi Uttar Pradesh, precum şi din Tamil Nadu şi Gujarat. Vin la Mumbai, oraşul de aur, visând în adâncul sufletului că o să dea norocul peste ei şi o să se îmbogăţească, şi o să trăiască asemeni celor putred de bogaţi. Numai că aurul s-a transformat de mult în plumb, lăsând doar inimi zdrobite şi minţi cangrenate. Ca şi în cazul meu.

Dharavi nu e un loc pentru cei ce se scârbesc uşor. Dacă internatul din Delhi ne-a făcut să ne pierdem respectul de sine, peisajul dezolant din Dharavi ne omoară sufletul şi ne aspreşte. Canalele de scurgere sunt învăluite într-un nor de ţânţari. Pute a excremente din latrinele comune, unde e plin de şobolani, ceea ce te face, când te uşurezi, să te gândeşti mai puţin la duhoare, şi mai mult la fundul propriu, pe care trebuie să ţi-l păzeşti cu mare atenţie. La fiecare colţ sunt munţi de gunoaie

unde, culmea, cei care caută zdrenţe reuşesc să mai găsească uneori câte ceva util. Adesea trebuie să-ţi ţii respiraţia, ca să te strecori prin aleile înguste, claustrofobice. Dar pentru locuitorii muritori de foame din Dharavi, aici e căminul lor.

Printre zgârie norii moderni şi complexele comerciale din Mumbai, luminate cu neoane, Dharavi e mai degrabă ca o excrescenţă canceroasă apărută drept în inimă. Oraşul refuză însă s-o recunoască. Aşa încât a scos-o în afara legii. Toate casele din Dharavi sunt „construcţii ilegale", ce pot fi demolate în orice moment. Însă cum locuitorii de acolo se zbat pur şi simplu pentru supravieţuire, nu le pasă nici cât negru sub unghie de restul. Stau în case ilegale, folosesc ilegal curentul, beau ilegal apa, şi se uită ilegal la televiziunea prin cablu. Muncesc în numeroasele fabrici ilegale din Dharavi, şi în atelierele ilegale de acolo, călătoresc ilegal – adică fără bilet – cu localele care traversează colonia.

Oraşul a decis să ignore această urâtă tumoră, Dharavi, dar cancerul nu poate fi oprit şi nici nu poate fi declarat ilegal. Ucide treptat şi sigur, cu otrava lui.

Zilnic fac naveta din Dharavi la Jimmy's Bar and Restaurant. Singurul lucru bun, în privinţa lucratului acolo, este că nu trebuie să vin la muncă decât cel mai devreme la ora prânzului. Dar avantajul e însoţit de dezavantajul muncitului până noaptea târziu, al servitului de beţivani mitocani veniţi de prin tot oraşul şi al obligaţiei de a asculta poveşti jalnice. Concluzia la care am ajuns este că whisky-ul aduce pe toată lumea la acelaşi nivel. Poţi fi mare mahăr în publicitate sau un biet lucrător la sapă, dar dacă nu rezişti la băutură tot un beţivan nenorocit se numeşte că eşti.

După experienţa traumatizantă cu Shantaram, m-am gândit că n-aş mai putea îndura beţivii. Dar aici a fost singurul loc unde mi s-a oferit de lucru. Mă consolez cu gândul că mirosul de whisky e mai

puţin scârbos decât cel de latrină comună de lângă bordeiul meu, şi să ascult un beţivan e mai puţin dureros decât să fiu martorul poveştilor sfâşietoare despre viol, abuz, boală şi moarte, care se petrec în fiecare zi în maghernițele din Dharavi. Am învăţat să mă prefac interesat şi să spun „Aha” şi „Aşa deci” sau „Nu zău?” ori „Auzi, domne, ce chestie!” pentru toate poveştile cu neveste care înşală, cu şefi nesuferiţi, pe care le aud, vrând-nevrând, în fiecare seară la *Barul şi Restaurantul lui Jimmy,* totodată încurajându-i pe clienţi să mai comande o porţie de pui fript şi încă un castron cu alune sărate, „ca să meargă la băutură”. În fiecare zi sper că va sosi o scrisoare de la VSFM *(Vrei să fii miliardar?),* ca să-mi spună că am fost selecţionat să particip la emisiune. Dar poştaşul nu aduce niciodată nimic pentru mine.

Începe să mă cuprindă sentimentul că am fost înfrânt. Simt că scopul pentru care am venit la Mumbai se depărtează tot mai mult. Că înot împotriva curentului. Că mi se pune împotrivă un fluviu sălbatic cu care nu mă pot lua în piept. Dar când sunt mai disperat, aud iarăşi, ca prin vis, planşetele iubitei mele Nita şi bocetele Neelimei Kumari şi atunci mă adun şi îmi regăsesc voinţa necesară. Trebuie să merg până la capăt cu emisiunea aia. Până atunci, fie ce-o fi; dacă aşa trebuie, voi continua să ascult poveştile beţivilor din oraş. Unele mai bune. Altele mai rele. Unele amuzante. Altele triste. Iar unele de-a dreptul bizare.

E trecut de miezul nopţii, dar clientul singuratic de la bar refuză să se urnească de acolo. A venit adus de un şofer, cu un Mercedes, parcat acum afară. Bea sistematic, de la ora zece seara, şi a ajuns la al cincilea pahar. Şoferul lui în livrea sforăie în maşină. Probabil că ştie că patronul său n-o să se grăbească să plece.

Tipul are vreo treizeci şi un pic de ani şi e îmbrăcat într-un costum elegant, de culoare închisă, cu o cravată de mătase, şi pantofi de piele strălucitori.

— Fratele meu drag, fratele meu drag, repetă el, din două în două minute, între două înghiţituri zdravene de whisky Black Label, luând şi câte o gură de kebab.

Patronul pocneşte din degete spre mine.

— Thomas, ia du-te şi stai cu el şi întreabă-l de fratele lui. Nu vezi, săracul, ce disperat e?

— Dar… dom' patron, e trecut de miezul nopţii. Ar trebui să-i spunem să plece, că altfel o să pierd trenul de douăsprezece şi jumătate.

— Nu-mi întoarce vorba că-ţi mut falca, se stropşeşte el la mine. Du-te şi fă conversaţie cu clientul. Fă-l să comande Scottish Single Malt, din cel din care am primit ieri. A venit cu Mercedes-ul, nu văzuşi?

Mă uit la patron asemeni unui şcolar care se teme de un diriginte bătăuş. Fără chef, mă întorc la bar şi mă apropii de client.

— Fratele meu drag, sper să mă ierţi, mormăie el şi mai ciuguleşte din kebab.

Se comportă precum beţivii din categoria măgarilor, dar măcar e încă în faza lucidă, după ce şi-a turnat vreo două pahare în sânge, şi a început să trăncănească.

— Dar ce s-a întâmplat, domnule, cu fratele dumitale? întreb eu.

Omul îşi ridică puţin capul, ca să fie la nivelul meu, şi-mi spuse, cu ochii întredeschişi:

— De ce întrebi? N-ai să faci decât să-mi sporeşti suferinţa, zice el.

— Povesteşte-mi despre fratele dumitale, domnule. Poate că asta îţi va mai alina durerea.

— Nu, nu, nimic nu-mi mai poate alina durerea. Nici măcar whisky-ul.

— Prea bine domnule. Dacă nu vrei să vorbeşti despre fratele dumitale, eu nu te mai întreb.

Atunci, poate vrei să-mi vorbeşti despre dumneata.

— Nu ştii cine sunt?

— Nu, domnule.

— Sunt Prakash Rao, director general la Surya Industries. Cel mai mare producător de nasturi din India.

— De nasturi?

— Da. Ştii, nasturi pentru cămăşi, pantaloni, haine, fuste şi bluze. Noi îi facem pe toţi. Facem tot felul de nasturi, din tot felul de materiale. Folosim mai ales răşini din poliester, dar am făcut şi nasturi din pânză, plastic, piele şi chiar şi din os de cămilă, din corn şi din lemn. N-ai văzut anunţul nostru din ziare? „Pentru cea mai largă gamă de nasturi, podoabe pentru încheiat şi până la butoane de sertare – poftiţi la Surya. Nasturii Suntem Noi.” Sunt absolut sigur că şi cămaşa pe care o porţi are nasturi făcuţi la firma mea.

— Cum îl cheamă pe fratele dumitale?

— Pe fratele meu? Arvind Rao. Sărmanul meu frate. Vai de mine, Arvind, frăţioare!

Şi începe iar să se jelească.

— Ce s-a întâmplat cu Arvind? Ce-a făcut?

— El era la început proprietarul firmei Surya Industries. Până i-am luat eu locul.

— De ce i-ai luat locul? Hai, las’ să-ţi mai torn un pahar din licoarea asta; whisky-ul ăsta e special, e unic, a venit tocmai din Scoţia.

— Mulţumesc. Miroase bine. Îmi amintesc că am fost în Insulele Mauritius, în luna de miere, la Port Louis, şi acolo am gustat pentru prima dată un whisky din malţ.

— Spuneai ceva despre fratele matale, că l-ai înlocuit.

— A da. Fratele meu era un om tare bun. Dar a trebuit să fie înlocuit ca Director General la Surya Industries, pentru că a înnebunit.

— A înnebunit, cum aşa? Mai ia aci un castron cu alune.

— E o poveste lungă.

Şi aici am împrumutat una din replicile lui Rosie.

— E încă devreme. Sticla-i plină. Ce-ar fi să începi?

— Eşti prietenul meu, nu-i aşa? spune el, uitându-se la mine cu ochi sticloşi.

— Sigur că sunt prietenul dumitale, răspund eu, rânjind cu toţi dinţii.

— Ei bine, amice al meu, atunci am să-ţi spun povestea. Sunt beat, cred că ţi-ai dat seama. Matolul adevăr grăieşte. Nu-i aşa prietene?

— Întocmai.

— Aşa încât, prietene dragă, fratele meu, dragul meu frate Arvind, era un mare om de afaceri. A construit Surya Industries de la zero. Vindea mărgele în piaţa Laadbazaar din vechiul Hyderabad. O ştii care, piaţa aia de lângă Charminar. El e cel care, cu mari eforturi, a clădit un imperiu pe care eu l-am moştenit.

— Dar trebuie că l-ai ajutat pe fratele dumitale în afaceri.

— Foarte puţin. Eram un ratat. Nici măcar fişa de înmatriculare n-am fost în stare să o completez. În marea lui generozitate fraternă, m-a luat sub aripa lui şi m-a angajat la departamentul de vânzări al companiei. Eu m-am străduit cât am putut, timpul a trecut şi încrederea fratelui meu în capacităţile mele a crescut. În final, m-a făcut şeful Vânzărilor Internaţionale şi m-a trimis la New York, unde îşi are sediul internaţional firma noastră.

— New York? Măiculiţă! Trebuie să fi fost senzaţional.

— Da, New York-ul e un loc minunat. Dar aveam o slujbă grea, trebuia să ies în fiecare zi să mă întâlnesc cu negustorii şi distribuitorii, să mă ocup de comenzi şi să asigur livrarea la timp. Eram ocupat din zori şi până în noapte.

— Bun. Şi după aceea ce s-a întâmplat? Aşteaptă puţin, să-ţi mai aduc o porţie de *shammi*

kebab.

— Mulţumesc prietene. La New York am cunoscut-o pe Julie.

— Pe Julie? Ea cine mai e?

— Numele adevărat era Erzulie De Ronceray, dar toată lumea îi spunea Julie. Era brunetă, foarte temperamentală, avea un păr des şi creţ, buze senzuale şi o talie foarte subţire. Era femeie de serviciu în blocul în care închiriasem biroul meu. Imigrantă ilegală din Haiti. Ai auzit de Haiti?

— Nu, unde e?

— E o ţară foarte mică în Caraibe, lângă Mexic.

— Deci ai cunoscut-o pe tipa asta, Julie.

— Iniţial, doar ne salutam ocazional. Într-o zi, cei de la INS au prins-o muncind la negru, fără Green Card. M-a implorat să mă dau drept patronul ei, ca să poată rămâne în SUA oficial. Într-un exces de generozitate, am decis s-o sponsorizez. În schimb, mi-a dăruit iubirea ei, respectul şi cele mai nebuneşti partide de sex pe care le-am trăit vreodată în viaţă. Crede-mă. Sunt matol. Beţivii spun întotdeauna adevărul. Nu i aşa?

— Aşa e. Mai ia un rând. Whisky-ul ăsta veritabil din Scoţia e foarte bun, nu-i aşa?

— Mulţumesc, prietene. Eşti foarte amabil. Mult mai amabil decât Julie. Ea chiar m-a manipulat, să ştii. A profitat de slăbiciunile mele. Eram un bărbat singur într-un oraş mare. Din una într-alta, am ajuns să mă căsătoresc cu ea.

— Şi apoi aţi plecat în luna de miere la Port Louis, nu-i aşa?

— Întocmai. Dar când m-am întors din luna de miere, am descoperit că se schimbase, că ieşise la iveală o latură mult mai întunecată a ei. Am mers la ea în apartament, pentru prima dată după ce ne-am căsătorit, şi am dat peste tot felul de lucruri ciudate – sticle de rom împodobite cu paiete şi mărgele, tot felul de păpuşi ciudate, pietre de diverse forme, cruci, zornăitoare şi chiar şi un pergament făcut din piele de şarpe. Avea şi un

motan negru pe nume Bossu, adică Cocoşatul, care era foarte rău şi nesuferit. Pentru prima dată am descoperit că era ceva în neregulă cu Julie atunci când am fost atacat în Bronx de un hoţ înarmat cu un cuţit. Am avut noroc că am scăpat cu viaţă, dar m-am ales cu o tăietură zdravănă în braţ. Julie nu mi-a dat voie să mă duc la spital. Mi-a pus nişte leacuri pe mână şi mi-a făcut nişte descântece. Şi, fix în două zile, rana a dispărut complet. N-a mai rămas nici măcar o cicatrice. După aceea, mi-a spus că e preoteasă voodoo.

— Voodoo… ce înseamnă asta?

— Nici nu vrei să ştii, prietene. Voodoo e o religie din Haiti. Cei care o practică, venerează spiritele supranumite *loas* şi cred că totul în univers interacţionează. Orice poate afecta altceva. Nimic nu e întâmplător şi totul e posibil. De aceea, cei care cunosc ce înseamnă voodoo pot face tot felul de lucruri uimitoare. De exemplu, să învie morţi.

— Glumeşti!

— Deloc. Morţii se numesc şi *zombi.* Ţi-am zis că sunt matol. Beţivii întotdeauna spun adevărul, nu-i aşa?

— Întocmai.

Mă prinsese cu totul povestea lui. Uitasem să-l mai îndemn cu whisky şi alune.

— Julie mi-a întors viaţa pe dos. O fi fost ea o biată femeie de serviciu, dar acum voia cu tot dinadinsul să facă parte din înalta societate. Uitase că e măritată cu fratele unui bogat om de afaceri, şi nu cu omul de afaceri în persoană. Voia bani, bani şi iar bani. Nu puteam să-i dau, pentru că nu erau banii mei. Erau ai fratelui meu şi ai companiei. Atunci m-a pus să fur. Am început cu mărunţişuri – câţiva dolari contra bonuri false de taxi. Apoi am trecut la lucruri mai serioase. Bani primiţi de la vreun client şi netrecuţi în registre. Un contract semnat, avansul primit şi neprezentat la cartierul general. Cu timpul, suma delapidată ajunsese la o

jumătate de milion de dolari. Atunci, fratele meu, care locuia aici la Mumbai, a descoperit ce făceam.

— Dumnezeule mare, şi ce s-a întâmplat?

— Păi ce crezi? S-a înfuriat rău. Dacă ar fi vrut, m-ar fi putut da pe mâna poliţiei şi aş fi fost arestat cât ai zice peşte. Dar sângele apă nu se face. L-am implorat să mă ierte; şi a făcut-o. Bineînţeles că m-a transferat din America şi m-a trimis la un birou umil din Hyderabad, insistând să dau înapoi, din salariu, măcar jumătate din suma deturnată, pe o perioadă de douăzeci de ani. Am fost chiar fericit să-i accept condiţiile. Orice, numai să n-ajung în puşcărie. Dar Julie era turbată: „Cum a putut fratele tău să se poarte aşa?" mi-a zis ea, furioasă. „Aveţi aceeaşi poziţie în companie. Trebuie să te lupţi pentru drepturile tale." Cu timpul veşnicele ei cicăleli au început să dea roade. Arvind începuse să mi se pară un tip nesincer, un escroc care mi-a oferit o soluţie nemiloasă. Într-o zi, Arvind a venit la Hyderabad, să mă viziteze la micuţul meu sediu. A găsit iar mici furăciuni şi şi-a ieşit din fire. În faţa întregului personal, m-a bruscat, m-a insultat, a zis că nu sunt bun de nimic şi m-a ameninţat că mă dă afară din companie. Eram distrus. Pentru prima dată am vrut să dau şi eu în fratele meu. I-am povestit incidentul lui Julie, şi a luat foc de supărare. „E timpul să-i dai o lecţie fratelui tău" mi-a spus ea. „Eşti gata să te răzbuni?" „Da" i-am spus eu, pentru că nu mai judecam bine după atâtea insulte. „Bine, fă-mi rost de un nasture de la o cămaşă murdară de-a fratelui tău şi de un fir de păr din cap." „De unde să iau un fir de păr din capul lui?" am întrebat, „Te priveşte" mi-a spus Julie. Hei, ce-ar fi să-mi mai torni un rând?

I-am umplut în mare grabă paharul.

— Şi cum ai făcut rost de un fir de păr şi de un nasture de la cămaşa fratelui tău?

— Simplu. I-am făcut o vizită de o zi la Mumbai, am stat la el acasă, şi am smuls un nasture din cămaşa pe care o băgase în coşul de

rufe. Apoi am dat de frizerul lui, şi l-am mituit să-mi dea o şuviţă de păr când va veni la tuns. I-am spus că-mi trebuie ca ofrandă pentru zeul Venkateshwara de la templul din Tirupati. În concluzie, într-o lună i-am făcut rost lui Julie şi de nasture şi de păr. Ceea ce a urmat a fost uluitor. Julie a luat o păpuşă băiat şi a îmbrăcat-o cu o pânză cu tot felul de linii negre ciudate pe ea. A cusut nasturele pe pieptul păpuşii şi a înfipt părul în capul acesteia. Apoi a omorât un cocoş, şi i-a scurs într-un vas tot sângele. A înmuiat capul păpuşii în sângele cocoşului, apoi a dus-o la ea în cameră, a proferat diverse incantaţii şi a lipit tot felul de ierburi şi rădăcini ciudate pe păpuşă. Apoi a scos un ac negru şi a zis: „Păpuşa voodoo e gata. I-am insuflat spiritul fratelui tău. Din acest moment, tot ceea ce-i faci păpuşii cu acest ac negru, i se va întâmpla în realitate fratelui tău la Mumbai. De exemplu, dacă îi bag acul în cap păpuşii, pe fratele tău îl va apuca o migrenă cumplită. Dacă îl bag în nasture, fratele tău va avea nişte dureri îngrozitoare în piept. Poftim, încearcă.” Am crezut că glumeşte, şi ca să-i fac pe plac am băgat acul cel negru în nasturele cel alb din pieptul păpuşii. În două ore am primit un telefon de la Mumbai, ca să-mi spună că Arvind a avut o uşoară criză de inimă şi că a fost internat la Breach Kandy Hospital.

— Dumnezeule, e de necrezut, am strigat eu.

— Da. Imaginează-ţi ce şoc am avut eu. Şi nu pentru că a făcut Arvind o criză de inimă, ci pentru că mă lămurisem că Julie într-adevăr făcuse o păpuşă voodoo numai bună pentru magie neagră. În următoarele două luni, păpuşa a devenit un fel de jucărie secretă pentru mine. Mi-am satisfăcut toate frustrările, toate resentimentele latente împotriva fratelui meu. Aveam o plăcere perversă să-l chinuiesc şi să-l văd cum suferă. Devenise pentru mine o sursă de distracţie nebunească. Aş fi fost în stare să duc păpuşa la Mumbai, şi să văd

cum Arvind se tăvăleşte pe gazon în timp ce eu mă joc puţin cu nasturele de pe păpuşă, ajutat de acul cel negru. Treptat, am început să folosesc păpuşa când erau şi alţii de faţă. Am luat-o cu mine într-un hotel de cinci stele unde Arvind se ocupa de nişte clienţi japonezi. M-am aşezat la un colţ de masă fără nicio jenă. Îl auzeam pe fratele meu cum le vorbea. „… da, domnule Harada, intenţionăm să deschidem o sucursală în Japonia, dar răspunsul din partea lui Nippon Button Company n-a fost tocmai pozitiv. De asemenea…" Tocmai înfipsesem acul în capul păpuşii… „Auuuuuuuuuuuu!" a ţipat fratele meu şi s-a luat de cap cu ambele mâini. Clienţii lui străini au plecat fără să mai cineze. Am dus după aia păpuşa la o nuntă în familie, în Bangalore, unde am fost invitaţi amândoi, eu şi fratele meu. Când Arvind tocmai se pregătea să le dea binecuvântarea mirelui şi miresei, mi-am făcut de lucru cu acul cel negru. „Fie ca Domnul să vă binecuvânteze pentru amândoi… auuuuuuuuuuuuuuuuuuu!" a ţipat el şi l-a lovit cu capul pe mire, spre întristarea tuturor oaspeţilor. Mulţi m-au compătimit în acea seară, spunându-mi că le pare foarte rău că Arvind a luat-o razna în halul ăsta.

Am dus apoi păpuşa acolo unde fratele meu urma să primească un premiu pentru cel mai bun întreprinzător. Arvind tocmai îşi ţinea speech-ul de mulţumire, cu trofeul strălucitor de cristal în mână. „Prieteni, mă simt foarte onorat să ţin în mână acest splendid trofeu. Toată viaţa ani crezut în zicala că multă muncă şi auuuuuuuuuuuuuuuuuu!" Trofeul de sticlă i-a alunecat din mână şi s-a spart în mii de bucăţi.

Arvind s-a dus la un doctor care i-a făcut un RMN şi n-a descoperit nimic fizic în neregulă în capul lui. Medicul l-a sfătuit să meargă la un psihiatru.

În final, am dus păpuşa la întrunirea anuală a acţionarilor, şi m-am aşezat în ultimul rând. Arvind

prezenta raportul anual al Directorului General. „Dragii mei acţionari, mă bucur să vă anunţ că reuşitele companiei noastre în ultimul trimestru, au însemnat o creştere semnificativă a cifrei auuuuuuuuuuuuuuuuuu!” A fost un adevărat iad, imediat după aceea; acţionarii au început să vocifereze, solicitând demisia imediată a acestui Director General dement. În următoarea săptămână, a fost obligat să-şi dea demisia. Eu am devenit noul Director General, iar fratele meu a fost închis la balamuc. Fratele meu a rămas la azilul de nebuni doi ani. În acest răstimp, eu m-am îmbogăţit mai presus de orice imaginaţie. În sfârşit, Julie avea tot ce-i dorea inima. I-a chemat şi pe mama şi pe fratele ei de la Port-au-Prince, să se mute la Mumbai. Căzusem în toate capcanele omului bogat. Dar la un moment dat am început să-mi analizez viaţa şi mijloacele prin care m-am înavuţit într-atât. Şi atunci am cunoscut-o pe Jyotsna.

— Ea cine mai e?

— Oficial, nu este decât noua mea secretară, dar de fapt e mult mai mult decât atât, e sufletul meu pereche, am atâtea în comun cu ea, cum nu voi avea niciodată cu o străină ca Julie. Este exact opusul lui Julie. Jyotsna mi-a dat de înţeles ce cumplită nedreptate i-am făcut fratelui meu mai mare. Am decis să-l scot pe Arvind din spitalul de nebuni.

— Şi ai reuşit să-l scoţi?

— Nu, a fost prea târziu. Acolo l-au torturat pe fratele meu, l-au supus şocurilor electrice. Acum două săptămâni a murit.

— Ce?

— Da. Bietul meu frate a murit, scânceşte el. Dragul, nepreţuitul meu frate a murit. Îşi ia capul în mâini. Şi eu sunt cel care l-a ucis.

Mă trezesc din uimire. Domnul Rao cade rapid pe scara beţiei, de la poziţia de fraier la cea de câine.

— Pe nemernica asta de Julie am s-o dau în vileag. O s-o arunc în stradă pe grăsana de maică-sa şi o să scap şi de neisprăvitul de frate-său. Am să-i omor motanul cel nesuferit, şi o să-i alung pe toţi din Mumbai. Să putrezească în iadul din Haiti. Ha!

— Şi cum ai de gând să faci toate astea?

Îi apare o strălucire diabolică în priviri.

— Eşti prietenul meu, şi eu sunt beat. Beţivul întotdeauna spune adevărul. M-am întâlnit deja cu un avocat, care mi-a întocmit actele de divorţ. Dacă Julie va accepta totul va fi bine mersi, în caz contrar însă îi pregătesc altceva. Uite.

Din buzunarul pantalonilor scoate un obiect. E un revolver mic cu ţeava scurtă, foarte compact, cât pumnul. Are o culoare metalizată şi străluceşte tot, fără să aibă nimic înscris pe el.

— Uită-te la minunăţia asta. Am s-o folosesc ca să-i zbor creierii. Şi după aia mă căsătoresc cu Jyotsna. Tu eşti prietenul meu. Sunt beat. Beţivii spun întotdeauna… auuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuuu!!!

Brusc, scoate un ţipăt înfiorător de durere, duce mâna la inimă, se schimonoseşte de durere şi se prăbuşeşte cu faţa în jos peste masă, răsturnând sticla de whisky scump, şi împrăştiind toate alunele pe jos.

Iar am ratat bacşişul.

După o jumătate de oră, vine jeep-ul cu girofar al poliţiei. Soseşte şi o ambulanţă, din care descinde un doctor în halat alb, care declară decesul lui Prakash Rao, în urma unui devastator atac de cord. Îl caută prin buzunare. Se găseşte un portofel plin cu bani, poza unei foarte frumoase indience, nişte hârtii pe care scrie „divorţ”. Nu se găseşte niciun fel de armă. Oricum morţilor nu le mai trebuie arme.

Smita se uită la mine, amuzată.

— Sper că nu te aştepţi să cred toată parascovenia asta.

— Eu nu judec. Am povestit ce mi s-a spus de către Prakash Rao. Doar ce-am auzit şi ce am văzut, atâta tot.

— N-are cum să fie nici măcar un strop de adevăr în toată povestea asta.

— Tot ce pot să spun e că adevărul este uneori mai ciudat decât ficţiunea.

— Nu pot să cred că Rao a fost ucis de cineva înfigând nişte ace într-o păpuşă voodoo. Cred că e o invenţie.

— Foarte bine! N-ai decât să nu crezi povestea. Dar atunci cum poţi explica răspunsul la următoarea întrebare?

Smita apăsă „Play”.

Prem Kumar bate tactul pe masă.

— Doamnelor şi domnilor, trecem acum la următoarea întrebare, întrebarea numărul şase, pentru o sută de miare de rupii. Asta este întotdeauna întrebarea preferată din întreg concursul. Da. Este vorba despre ţări şi capitale. Domnule Thomas, cât de bine stai la cunoştinţele despre capitalele lumii? De exemplu, ştii care-i capitala Indiei?

Publicul râde pe înfundate. E gata să creadă că amărâtul ăsta de chelner s-ar putea să nu ştie nici măcar care este capitala ţării sale.

— New Delhi.

— Bravo. Şi care este capitala Statelor Unite?

— New York.

Prem Kumar izbucneşte în râs

— Nu, nu e corect. Bun, care este capitala Franţei?

— Nu ştiu.

— Dar a Japoniei?

— Nu ştiu.

— Poate a Italiei ştii care e?

— Nu.

— Ei bine, atunci nu ştiu cum ai să răspunzi la următoarea întrebare fără să foloseşti vreuna dintre bărcile de salvare. Iată întrebarea numărul şase. Pentru o sută de mii de rupii. Care este capitala Papuei Noua Guinee? A) Port Louis, B) Port-au-Prince, C) Port Moresby sau D) Port Adelaide.

Începe să se audă muzica prin care se sporeşte tensiunea.

— Ai cât de cât idee, domnule Thomas, în privinţa acestei întrebări?

— Da, ştiu care sunt răspunsurile incorecte.

— Chiar ştii? spuse Prem Kumar, neîncrezător.

Publicul începe să vocifereze.

— Da. Ştiu că nu este Port-au-Prince, care este capitala statului Haiti. Şi nici Port Louis, care este în Mauritius, şi nu e nici Port Adelaide, pentru că Adelaide este în Australia. Deci trebuie să fie „C". Port Moresby.

— Uluitor. Eşti absolut sigur, sută la sută?

— Da.

Tobele bat în crescendo. Răspunsul corect pâlpâie.

— Categoric, sută la sută corect! Incredibil, este întocmai cum ai spus… Port Moresby! Tocmai ai câştigat o sută de mii de rupii, domnule Thomas. În acest moment eşti un adevărat *lakhpati*[53]*!* declară Prem Kumar.

Publicul se ridică în picioare şi ovaţionează prelung. Prem Kumar îşi şterge sudoarea de pe frunte.

— După felul în care dai răspunsurile, domnule Thomas, aş putea să jur că eşti un magician!

Pe Smita o umflă râsul.

— Nu e nicio magie, tâmpitule, îi spune ea lui Prem Kumar, cel de pe ecran. E voodoo.

Deodată, privirea ei rămâne aţintită spre un obiect mic ce zace pe covorul din dormitor. Se apleacă să-l ridice. E un nasture cu patru găurele. Dintre cele care se cos de obicei la cămăşi. Se uită

la cămaşa mea. Într-adevăr, al treilea nasture lipseşte. Mi-l întinde.

— Poftim. Vezi să nu rămâi descoperit.

200.000 DE RUPII

CRIMA DIN OCCIDENT EXPRES

New Delhi. În gara Paharganj e un vacarm obositor; colcăie de lume. Peroanele cenuşii sunt scăldate într-o lumină albă. Locomotivele scuipă fum şi fornăie asemenea taurilor nerăbdători înaintea atacului.

Dacă ar fi să mă cauţi, în acest labirint de mulţime, unde te-ai uita după mine? Probabil că ai încerca să mă identifici printre zecile de copii ai străzii, întins ca şi ei pe podeaua de ciment lucioasă, încercând să-mi trag sufletul pe cât pot, poate chiar să încerc să trag un pui de somn, indiferent la zumzete, bagaje şi călători. Ba chiar ţi-ai putea imagina că aş fi un adolescent care vinde te miri ce, eventual sticle de plastic cu eticheta de la apa minerală Himalayan, pe care le-am umplut de la robinetul din toaleta gării. Sau ai putea crede că mă vei depista printre măturătorii din gară, cu cămăşile lor murdare şi pantaloni zdrenţuiţi, cei care adună mizeria de pe peron cu un măturoi cu coadă lungă, aruncând-o de fapt de pe caldarâm pe şine. Sau ai cerceta, în speranţa că voi fi printre ei, feţele hamalilor cu uniforme roşii, regimente întregi de hamali, care aleargă de colo-colo, cărând bagaje extrem de grele direct pe cap.

Ei bine, mai gândeşte-te, pentru că de data asta nu sunt nici negustor ambulant, nici hamal şi nici măturător. Azi sunt un călător serios care va merge la Mumbai, şi nu oricum, ci cu vagonul de dormit; pe deasupra am chiar şi rezervare, cum scrie la carte. Port o cămaşă albă scrobită, făcută din bumbac sută la sută, şi jeanşi Levi – da, ai auzit bine, *jeanşi Levi,* cumpăraţi din Piaţa Tibetană. Mă îndrept foarte băţos spre peronul numărul cinci, ca să mă urc în Expresul Paschim către Mumbai. Există şi un hamal, care se târăşte pe lângă mine, cărând pe cap o valiză maro deschis. Hamalul a fost angajat *de mine,* iar valiza de pe capul lui îmi aparţine. În ea sunt câteva haine, nişte jucării vechi, un vraf de reviste *Australian Geographic* şi un joc electronic pentru Salim. În valiză nu există niciun fel de bani. Am auzit prea multe poveşti despre hoţii din trenuri, care te droghează noaptea şi o şterg cu bunurile tale, aşa încât n-am vrut să risc să ţin cea mai de preţ încărcătură a vieţii mele în valiză – respectiv salariul meu de la familia Taylor. Plicul fin e plin cu bancnote noi nouţe de câte o mie de rupii – cincizeci la număr – şi am avut grijă să-l ascund într-un loc unde să nu-l vadă nimeni. În lenjeria de corp. Cele două mii care mi-au mai rămas i-am folosit ca să-mi finanţez călătoria. Din ele mi-am plătit hainele, biletul şi jocul pentru Salim, şi acum o să-l plătesc şi pe hamal, şi o să-mi cumpăr ceva de mâncat şi de băut. Mă uit nervos la bancnotele din buzunarul din faţă. Cred că-mi vor ajunge ca să-mi iau o auto-ricşă, de la Bandra Terminus până la bordeiul lui Salim din Ghatkopar. Ce-o să se mai mire Salim să mă vadă sosind pe trei roţi în loc de trenul local! Şi când va vedea jocul, tot ce sper e să nu leşine de fericire.

Peronul numărul cinci e mai aglomerat decât Super Baazar. Negustorii ambulanţi sunt la fel de insistenţi precum cei care fac lobby la birourile guvernamentale. Pasagerii îşi caută numele pe

plăcuţele cu rezervări cu aceeaşi fervoare cu care studenţii scanează rezultatele la examene. Descopăr că ăştia de la căile ferate mi-au schimbat ordinea numelor şi m-au botezat T.M. Ram. Sunt totuşi fericit că mi s-a dat un pat de jos în cabina S7.

Vagonul de dormit este undeva la capătul unui tren foarte lung; hamalul deja a obosit şi, când în sfârşit urcăm, asudă tot. Mă instalez în patul care mi-a fost desemnat, care este chiar lângă uşă, şi îmi aranjez cu grijă valiza în spaţiul de sub el. Îi dau hamalului douăzeci de rupii. Face scandal că vrea mai mult, argumentând că a fost prea lung drumul de la intrarea în gară până la vagonul de dormit, aşa că îi mai dau două rupii bacşiş. După ce îl concediez pe hamal, analizez atent cam ce se întâmplă în jurul meu.

Cabina are şase paturi. Unul deasupra mea, două în faţa mea şi două laterale, dincolo de culoarul de trecere al trenului. Pe bancheta de jos, vizavi de a mea, este o familie de patru persoane, tatăl, mama şi doi copii – un băiat, cam de vârsta mea, şi o fată puţin mai mare. Tatăl este un bărbat de vârstă mijlocie, un *Marwari*[54], îmbrăcat într-un costum de firmă negru cu vestă şi şapcă neagră. Are nişte sprâncene foarte groase, stufoase, o mustaţă subţire şi o expresie extrem de severă. Soţia lui e cam de aceeaşi vârstă şi la fel de încruntată. E îmbrăcată într-un sari verde cu o bluză galbenă şi mă priveşte cu suspiciune. Băiatul este înalt şi cam derbedeu, dar pare prietenos, în schimb fata, care stă la geam, mi-a atras atenţia ca un magnet. Este foarte subţire şi cu pielea albă, poartă nişte şalvari albaştri şi un *kamiz* de aceeaşi culoare, cu un *chunni*[55] tras peste piept. Ochii ei extrem de expresivi sunt creionaţi cu câte o linie subţire neagră de *kohl.* Are un ten splendid şi nişte buze de vis. De multă vreme n-am mai văzut aşa o frumuseţe de fată. Este din categoria celor la care merită să te uiţi de două ori. Ba chiar de trei ori.

Cred că m-aş putea pierde în privirea ei, care vrăjeşte. Dar înainte să mai fac eu comparaţii şi să găsesc cuvinte pentru frumuseţea ei, atenţia mi-e atrasă de un copilaş care a început să plângă tare de tot. E un băieţel de doar câteva luni, care se află în poala mamei sale, o femeie aşezată pe bancheta laterală. Este o tânără posacă, îmbrăcată într-un sari roşu şifonat. Pare că nu călătoreşte cu nimeni altcineva. Încearcă să potolească pruncul cu o suzetă, dar copilul continuă să urle. În cele din urmă femeia îşi dă bluza la o parte şi îi oferă copilaşului sânul ei. El suge mulţumit, şi ea îl leagănă până când adoarme. De pe locul unde mă aflu, zăresc sânul rotund şi ciocolatiu şi simt cum mi se usucă gura, până ce simt că negustorul *Marwari* mă fixează din priviri, şi atunci mă fac că privesc spre fereastra din spatele ei.

În compartiment intră un negustor ambulant de ceai. Sunt singurul care cere o ceaşcă. Toarnă nişte ceai călduţ într-un vas de pământ, care are un uşor gust de noroi. După el vine un băiat care vinde ziare. Negustorul cumpără un *Times of India.* Fiul lui ia nişte benzi desenate cu *Archie.* Eu cumpăr cel mai recent număr din *Starburst,* din mărunţişul pe care îl mai am şi care se împuţinează văzând cu ochii. Trenul mai trage un ţignal şi o ia din loc, cu o întârziere de o oră şi jumătate. Mă uit la ceasul meu, şi deşi văd clar că arată cifra 18:30, arunc o privire şi spre ceasul digital de pe peron. Scutur bine încheietura mâinii, în speranţa că ceilalţi, şi mai ales fata, vor observa că port un ceas nou nouţ, Kasio, digital, fabricat în Japonia, cu ziua şi data, care m-a costat ditamai suma de două sute de rupii în Palika Bazaar.

Tatăl se cufundă în lectura ziarului şi fiul în cea a benzilor desenate. Mama deja discută despre cina familiei. Cealaltă tânără mamă a adormit cu copilul cu buzele lipite de sânul ei. Eu mă prefac că citesc o revistă de cinema. Am deschis-o chiar la mijloc, unde se află cel mai recent sex simbol,

Poonam Singh, în bikini, dar nu-mi trezeşte niciun fel de interes special aspectul ei. Continui să arunc priviri rapide către fată, care se uită absentă spre peisajul urban pe care-l zăreşte pe fereastră, în goana trenului. Nu se uită la mine nici măcar o dată.

La opt seara, un conductor cu vestă neagră intră în compartiment. Ne cere tuturor tichetele. I-l întind pe al meu, cu un gest foarte teatral, dar nici măcar nu se uită la el. Îl capsează şi mi-l dă înapoi. De îndată ce pleacă, mama deschide nişte cutii dreptunghiulare din carton, în care se află mâncarea. O grămadă de lucruri delicioase. Văd *puri*[56] umflate, cartofi aurii, murături roşii şi desert. Îmi lăsa gura apă când îmi ajunge la nări mirosul de *gulab jamun* şi *barfee*[57] făcute în casă. Tot compartimentul a fost învăluit în aroma minunată. Mi se face şi mie foame, dar băiatul care ar fi trebuit să vină să ia comanda pentru cină încă n-a ajuns la noi. Poate că ar fi trebuit să îmi cumpăr ceva din gară.

Familia de *Marwari* mănâncă de zor cu mare poftă. Tatăl înfulecă *puri* după *puri.* Mama curăţă cartofii galbeni aurii, şi după fiecare înghiţitură muşcă dintr-un ardei iute zemos. Băiatul se aruncă direct la dulciuri şi îi curge pe bărbie o dâră de lichid, după ce muşcă din gogoşile de *gulab jamun* şi soarbe cu zgomot din miezul lor însiropat. Doar fata mănâncă delicat. Eu îmi ling buzele în tăcere. Pe neaşteptate, puştiul îmi oferă câteva *puri,* dar eu mă văd nevoit să-l refuz politicos. Am auzit multe istorii despre tâlhari deghizaţi în pasageri care îţi oferă de-ale gurii, bucate în care bagă somnifere, şi după aceea o şterg cu banii tăi. Ce îl împiedică pe un puşti care citeşte benzi desenate cu *Archie* să fie tâlhar? Deşi, dacă stau să mă gândesc bine, dacă fata ar fi fost cea care să mă îmbie cu o gustare, atunci s-ar fi putut – ba nu, atunci *în mod sigur* aş fi acceptat.

După ce au terminat cina, băiatul şi fata încep să joace ceva care se numeşte *Monopoly.* Tatăl şi mama s-au aşezat alături şi au început să stea de vorbă. Comentează cele mai recente seriale de televiziune, discută despre cumpărarea unor proprietăţi şi de o posibilă vacanţă în Goa.

Îmi pipăi uşor abdomenul, acolo unde se află cele cincizeci de mii de rupii în bancnote nou nouţe, cuibărite sub un cordon, în dreptul lenjeriei mele intime, şi simt forţa acestor bani, cum mi se strecoară în stomac, în intestine, în ficat, în plămâni, în inimă şi în creier. Ca prin minune, foamea care mi-a dat târcoale atâta timp dispare complet.

Uitându-mă la această scenă tipică de familie de clasă mijlocie, care se desfăşoară sub ochii mei, nu mă mai simt ca un interlop. Nu mai sunt un outsider care se uită pe furiş în lumea lor exotică, sunt un *insider* care poate fi tratat de oamenii ăştia cu ştaif ca de la egal la egal şi cu care ei pot vorbi aceeaşi limbă. Ca şi ei, acum şi eu mă pot uita la seriale pentru clasa de mijloc, pot juca *Nintendo* şi pot merge în weekend la Kids Mart.

Călătoriile cu trenul înseamnă noi oportunităţi. Ele denotă o schimbare de statut. Când ajungi la destinaţie, nu mai eşti acelaşi care a plecat. Îţi poţi face noi prieteni pe drum sau poţi întâlni vechi duşmani; poţi să faci diaree pentru că mănânci *samosa* stricate, sau holeră, pentru că bei apă infestată. Şi îndrăznesc să spun că poţi chiar să-ţi întâlneşti şi dragostea. Cum stăteam eu acolo în patul numărul trei din cabina S7 a trenului 2926A, cu cincizeci de mii de rupii bine ascunse în izmene, posibilitatea tulburătoare care mi-a gâdilat simţurile şi mi-a înfiorat inima era că aş putea, eventual, să mă îndrăgostesc de frumoasa călătoare în şalvari albaştri şi un *kamiz* la fel. Şi când spun să mă îndrăgostesc, nu mă refer la o iubire neîmpărtăşită, inegală, aşa cum se practică în lumea fanilor stelelor de cinema şi ai celebrităţilor.

Mă refer la una adevărată, o iubire evidentă, palpabilă. O iubire care nu se sfârşeşte în lacrimi, ci este fructificată într-o căsătorie. Cu copii. Şi cu vacanţe de familie în Goa.

Nu am decât cincizeci de mii de rupii, dar fiecare rupie în parte are un vis tehnicolor pe ea, transformându-se într-un ecran cinemascop, în mintea mea devenind cincizeci de milioane. Îmi ţin respiraţia şi îmi doresc ca această clipă să dureze la nesfârşit, pentru că trezirea dintr-un vis este întotdeauna mai de scurtă durată decât somnul în sine.

După o vreme, fratele şi sora s-au plictisit de jocul lor. Puştiul vine şi se aşază lângă mine. Începem o conversaţie. Aflu că-l cheamă Akshay şi pe sora lui o cheamă Minakshi. Că locuiesc la Delhi şi merg la Mumbai la nunta unui unchi. Akshay este foarte încântat de Playstation 2 şi de jocurile lui pe calculator. Mă întreabă de MTV şi dacă navighez pe Internet şi îmi menţionează nişte site-uri pornografice. Îi spun că vorbesc englezeşte, citesc *Australian Geographic,* joc Scrabble, am şapte iubite, dintre care trei străine. Îi spun că am o consolă Playstation 3 şi un calculator Pentium 5, şi că stau pe Internet zi şi noapte. Îi spun că merg la Mumbai ca să mă întâlnesc cu cel mai bun prieten al meu, Salim, şi că voi lua un taxi de la Bandra Terminus până la Ghatkopar.

Ar fi trebuit să ştiu că e mai greu să păcăleşti pe unul de şaisprezece ani decât pe unul de şaizeci. Akshay mă citeşte imediat.

— Ha! Habar n-ai de computere. Playstation 3 nici n-a apărut încă. Nu eşti decât un mare mincinos, mă ia el peste picior.

Nu mă pot abţine.

— Aşa deci, şi zici că sunt un mincinos? Ei bine, domnule Akshay, află că acum şi aici am cincizeci de mii rupii în buzunar. Ai văzut vreodată în viaţa ta atâta bănet?

Akshay refuză să mă creadă. Mă provoacă să-i arăt banii, iar ideea că l-aş putea impresiona e prea tentantă pentru mine. Mă întorc, îmi bag mâna în pantaloni şi scot plicul fin, uşor umed şi mirosind a urină. Pe furiş, scot din el mormanul de bancnote noi nouţe şi i le flutur triumfător în faţa ochilor. După care le pun repede la loc, şi vâr plicul în locul iniţial.

Ar merita să-i vezi privirea lui Akshay. I-au ieşit literalmente ochii din orbite. Este o victorie ce merită savurată pe veci. Pentru prima dată în viaţă, am ceva mai palpabil decât un vis prin care să-mi susţin argumentaţia. Şi, tot pentru prima dată în viaţă, zăresc ceva nou în ochii cu care mă priveşte celălalt. Respectul. Am învăţat o lecţie de mare preţ. Visurile nu au putere decât asupra minţii noastre. Cu bani, poţi avea putere asupra minţii altora. Şi din nou cele cincizeci de mii din izmenele mele valorează cât cincizeci de milioane.

E zece seara şi toată lumea se pregăteşte să se culce. Mama lui Akshay scoate nişte aşternuturi dintr-o bocceluţă verde şi pregăteşte cele patru paturi pe care urmează să le folosească familia ei. Tânăra mamă cu bebeluşul doarme în patul lateral, fără să-i pese de perne şi cearceafuri. Eu n-am aşternuturi şi nici nu-mi e atât de somn, aşa că stau la fereastră şi simt cum îmi mângâie obrazul vântul rece, în vreme ce urmăresc capătul trenului care intră în bezna unui tunel. Patul de jos, vizavi de al meu, este ocupat de mama lui Akshay, iar cel de sus de Minakshi. Tatăl se urcă în cel de deasupra mea şi Akshay îl ia pe cel de sus din laterală, deasupra mamei cu copilul.

Tatăl adoarme imediat – îl aud cum sforăie. Mama se întoarce pe o parte şi îşi trage cearceaful peste cap. Îmi întind gâtul ca s-o zăresc pe Minakshi, dar nu-i văd decât mâna dreaptă, pe care are o brăţară groasă de aur. Cu o mişcare bruscă, se ridică în capul oaselor şi se aplecă spre mine, ca să-şi arunce pantofii. *Chunni* i-a alunecat mai tare

şi îi văd partea de sus a sânilor prin decolteul în formă de V al *kamizului* albastru. Această priveliştе îmi provoacă fiori de plăcere. Cred că a observat că o urmăresc, pentru că îşi aranjează repede *chunni* peste piept, şi mă priveşte dezaprobator.

După o vreme, am adormit şi eu, visând la o clasă de mijloc, la cum aş cumpăra un milion de lucruri diferite, inclusiv un Ferrari roşu şi o frumoasă mireasă în şalvari şi *kamiz* albaştri. Şi totul, cu numai cincizeci de mii de rupii.

Mă trezesc brusc; ceva mă înghioldeşte în stomac. Deschid ochii şi dau cu ochii de un individ cu pielea măslinie şi o mustaţă deasă, neagră. Tipul îmi vâră un băţ subţire în stomac. Nu băţul mă deranjează. Ci arma din mâna lui dreaptă, care nu este îndreptată spre nimeni în mod special.

— Sunteţi tâlhăriţi, declară el calm, cu acelaşi ton cu care ar fi spus „azi e miercuri”.

E îmbrăcat într-o cămaşă albă, poartă nişte pantaloni negri şi are părul lung şi slinos. E tânăr şi arată ca un Romeo de mahala. Sau ca un student. Eu n-am văzut tâlhari decât la cinema. Poate că arată ca studenţii. Vorbeşte iar.

— Coborâţi cu toţii din paturi. Uşurel. Dacă nimeni nu încearcă să facă pe eroul, n-o păţeşte nimeni. Să nu încercaţi să fugiţi, pentru că în cealaltă uşă vă aşteaptă partenerul meu. Dacă sunteţi cooperanţi, în zece minute am isprăvit.

Akshay, Minakshi şi tatăl lor sunt trataţi similar şi obligaţi să coboare din paturi. Sunt ameţiţi şi total dezorientaţi. Când cineva te trezeşte brusc în toiul nopţii, uneori durează până ce creierul începe să reacţioneze.

Acum stăm cu toţii pe paturile de jos. Akshay şi tatăl său stau lângă mine, iar Minakshi, mama ei şi femeia cu bebeluşul, vizavi. Copilul e agitat şi începe iar să urle. Femeia încearcă să-l liniştească, dar plodul zbiară şi mai abitir.

— Dă-i să sugă, zice tâlharul, pe un ton foarte aspru.

Mama copilului este foarte tulburată. Îşi deschide bluza şi, în loc să scoată un sân, din pricina spaimei, îi scoate pe amândoi. Tâlharul îi rânjeşte şi se preface că îi înşfacă unul dintre sâni. Ea ţipă şi îl acoperă repede. Tâlharul râde. De data asta, nu mă simt excitat. Un pistol încărcat pe care cineva ţi-l ţine la tâmplă e mai impresionant decât orice sân la vedere.

Acum că tâlharul a reuşit să ne trezească atenţia tuturor, se apucă de treabă. Scoate un sac maroniu, pe care îl ţine în mâna stângă, în timp ce cu dreapta ţine bine de armă.

— OK, şi acum băgaţi aici toate bunurile pe care le aveţi. În sac. Bărbaţii, portofelele şi ceasurile şi banii de prin buzunare. Femeile, gentile, brăţările şi lanţurile de aur. Dacă încearcă cineva să facă pe nebunu', îl împuşc pe loc.

Mama lui Minakshi şi mama bebeluşului ţipă la unison, la auzul acestor vorbe. Auzim ţipete şi din celălalt capăt al compartimentului. Partenerul tâlharului probabil că dă nişte instrucţiuni similare pasagerilor de-acolo.

Tâlharul trece, cu sacul întins ca la cerşit, prin dreptul fiecăruia. Începe cu mama şi copilul. Cu un chip îngrozit, femeia scoate geanta ei de piele maro, o deschide cu mâini tremurânde, ca să scoată suzeta şi biberonul, după care aruncă geanta cu totul în sac. Copilaşul ei, al cărui supt a fost întrerupt momentan, începe iar să zbiere. Minakshi se uită la toate astea împietrită. Îşi scoate şi ea brăţara de aur, dar, când tocmai se pregăteşte s-o pună în sac, tâlharul o apucă de încheietura mâinii.

— Eşti mult mai frumoasă decât o amărâtă de brăţară, draga mea, spune el, în timp ce Minakshi se străduieşte cu disperare să scape din strânsoarea libidinoasă a bărbatului.

Tâlharul îi dă drumul mâinii şi o apucă de *kamiz,* o înşfacă de cămaşă, de guler, iar ea se

trage îngrozită înapoi. Materialul se sfâşie în două, scoţându-i la iveală sutienul. Ne uităm cu toţii îngroziţi. Tatăl lui Minakshi nu mai poate îndura.

— Nemernicule! strigă el, şi încearcă să-i ardă un pumn tâlharului.

Numai că individul are reflexe de panteră. Dă drumul cămăşii lui Minakshi şi-l loveşte pe tată cu patul armei. Fruntea omului de afaceri începe să sângereze năvalnic. Mama lui Minakshi ţipă ca din gură de şarpe.

— Gura, zbiară tâlharul, că vă omor pe toţi.

Aceste vorbe au un impact instantaneu asupra noastră, de parcă de-abia acum ne-am trezi la realitate. Nu mai mişcă nimeni în front. Mi se pune un nod în gât de frică, şi mi se răcesc mâinile. Ascult respiraţia întretăiată a călătorilor, atâta se mai aude. Minakshi suspină. Mama ei a dat drumul brăţărilor şi genţii în sac, tatăl ei a băgat ceasul şi portofelul, cu degetele tremurându-i, Akshay întreabă dacă trebuie să dea şi benzile desenate cu *Archie.* Asta îl scoate pe tâlhar din sărite.

— Ai impresia că glumesc, băi, puştiulache? şuieră el printre dinţi, şi-i pocneşte una băiatului.

Akshay tresare de durere, şi îşi mângâie obrazul. Mie schimbul de replici mi se pare oarecum amuzant, ca o scenă comică înserată într-un film de groază. Tâlharul mă ocărăşte.

— Şi tu, la ce te rânjeşti? Ia să vedem, tu ce ai de dat? mă ia el la rând.

Scot bancnotele şi mărunţişul din buzunar şi le dau drumul în sac, păstrând doar moneda mea norocoasă de o rupie. Mă pregătesc să-mi scot ceasul, dar tâlharul se uită la el şi zice:

— Acela-i un fals, n-am nevoie.

Pare mulţumit cu prada din cabina noastră şi se pregăteşte să plece, când Akshay strigă spre el:

— Staţi aşa, nu cumva aţi uitat ceva?

Urmăresc scena de parcă s-ar derula cu încetinitorul. Tâlharul se răsuceşte pe călcâie. Akshay arată spre mine şi spune:

— Băiatul ăsta are cincizeci de mii de rupii la el.

O spune aproape în şoaptă, dar eu am impresia că l-a auzit tot trenul.

Tâlharul se uită ameninţător la Akshay.

— Mă iei de prost?

— Nu, nu, spune Akshay, jur.

Tâlharul se uită sub patul meu.

— Unde sunt banii, în valiza asta maro?

— Nu, i-a ascuns în izmene, într-un pachet, răspunde Akshay, cu un zâmbet superior.

— Aha, răsuflă tâlharul, cu lăcomie în ochi.

Eu încep să tremur – nici nu ştiu dacă de frică sau de furie. Tâlharul se apropie de mine.

— Îmi dai banii de bunăvoie sau mă faci să-ţi scot ţoalele în faţa tuturor? întreabă el.

— Nu! Sunt banii mei, strig eu şi instinctiv duc mâna să îmi protejez sexul, ca un fotbalist care se fereşte de o lovitură liberă. I-am câştigat, nu ţi-i dau. Nici măcar nu ştiu cum te cheamă.

Tâlharul râde, cu râs de tâlhar.

— Tu nu ştii cu ce se ocupă tâlharii? Luăm banii care nu ne aparţin nouă, de la cei care nici măcar nu ştiu cum ne cheamă. Ai de gând să-mi dai pachetul sau îţi dau jos nădragii şi mă servesc singur?

Îmi flutură pistolul în faţă.

Asemeni unui războinic înfrânt, mă predau în faţa atotputernicei arme. Îmi strecor degetele în dreptul taliei în pantaloni şi scot plicul fin, asudat şi mirosind a umilinţă. Tâlharul mi-l înşfacă din mână şi îl deschide. Îi scapă un fluierat când vede banii nou nouţi, în bancnote de o mie de rupii.

— Să mor eu… De unde naiba ai tu toţi banii ăştia? mă întreabă el, uluit. Precis că i-ai şmanglit de pe undeva, da’ nici că-mi pasă, zice el, şi dă drumul pachetului cu bani în sacul de iută. Şi acum, nu mişcă nimeni, până mă ocup de ceilalţi din compartiment.

Mă uit prostit cum îmi sunt şterpelite cele cincizeci de milioane de visuri şi contemplu neputincios sfârşitul lor nedemn, într-un sac gros de iută, unde intră la grămadă cu brăţările şi portofelele clasei de mijloc.

Tâlharul şi-a mutat sediul general în cealaltă parte a compartimentului şi niciunul dintre noi nu îndrăzneşte să tragă semnalul de alarmă. Am rămas înţepeniţi în locurile noastre, ca bocitoarele la o înmormântare. După zece minute, tipul se întoarce cu sacul strâns în spinare şi cu arma în mâna dreaptă.

— Bun, zice el, scuturând sacul, ca să vedem cât de plin şi de greu este. Se uită spre mine şi rânjeşte cum rânjesc mitocanii din clasele mari când au înşfăcat jucăria de la unul mai mic. Apoi privirea lui este atrasă din nou spre Minakshi. Şi-a acoperit cum a putut pieptul cu *chunni,* dar prin pânza străvezie sutienul încă se mai vede.

Tâlharul plescăie din buze.

Între timp, partenerul lui îl strigă:

— Eu am terminat, eşti gata?

— Da, îi răspunde tâlharul nostru.

Trenul începe brusc să încetinească.

— Grăbeşte-te!

Celălalt tâlhar sare din tren.

— Vin imediat. Uite aici, ia sacul.

Tâlharul nostru trimite sacul – şi cincizeci de milioane de visuri – învârtindu-se, spre colegul din uşă. E pe cale să sară şi el, dar se răzgândeşte în ultima secundă. Revine în cabina noastră.

— Repede, dă-mi o sărutare de adio, îi spune el lui Minakshi, ameninţând-o cu arma.

Minakshi e îngrozită. Se chirceşte toată.

— Nu vrei să-mi dai o sărutare? Bine, atunci scoate-ţi *chunni.* Să-ţi văd ţâţele, porunceşte el.

Ţine arma cu ambele mâini şi o îndreaptă ameninţător înspre Minakshi.

— Ultimul avertisment. Urgent, să le văd, că altfel îţi zbor creierii pe loc.

Tatăl lui Minakshi închide ochii. Mama ei leşină.

Scâncind şi plângând Minakshi începe să-şi desfacă *chunni.* Dedesubt nu este decât o bucată de pânză albă. Cu două bretele şi două cupe.

Dar nu văd ce se întâmplă cu adevărat. Văd doar o femeie înaltă, cu părul fluturând. Vântul vuieşte şi se înteţeşte în urma ei, părul negru tuci îi acoperă chipul şi nu-i mai pot distinge trăsăturile. E îmbrăcată într-un sari alb dintr-un material vaporos, care se zbate şi vibrează asemeni unui zmeu prins între curenţii de aer. Ţine un prunc în braţe. Un bărbat cu părul lung şi mustaţă stufoasă, cu pantaloni negri şi o cămaşă albă, se apropie de ea. O ameninţă cu arma şi rânjeşte.

— Desfă-ţi sariul, latră el.

Femeia începe să plângă. Se aprind fulgere. Praful se împrăştie. Frunzele zboară. Brusc, copilul sare din poala mamei şi se repede la bărbat, atârnându-se cu ghearele de faţa lui. Bărbatul se cutremură tot şi se descotoroseşte de copil, dar acesta nu se lasă; reuşeşte din nou să ajungă până la faţa răufăcătorului. Bărbat şi copil se rostogolesc pe jos, în vreme ce femeia în sari plânge în planul secund. Bărbatul răsuceşte mâna şi îndreaptă arma spre copil. Doar că acesta este binecuvântat azi cu puteri supranaturale. Cu degetele lui minuscule, împinge gura pistolului şi îi schimbă direcţia. Bărbatul şi copilul se luptă în continuare corp la corp, când în stânga când în dreapta, rostogolindu-se pe jos. Sunt cuprinşi de febra unei lupte pe viaţă şi pe moarte. Uneori bărbatul pare stăpân pe situaţie, alteori copilul dă impresia că are câştig de cauză. În cele din urmă, bărbatul îşi eliberează mâna cu arma. Degetele cuprind trăgaciul. Pieptul copilului este chiar în direcţia ţevii pistolului. Bărbatul se pregăteşte să apese pe trăgaci, dar în ultimul moment copilul reuşeşte să întoarcă arma dinspre el spre pieptul bărbatului. Se aude un zgomot asurzitor, şi

bărbatul dă înapoi, ca lovit de un glonţ foarte puternic. Pe cămaşa lui albă apare o pată stacojie.

— Dumnezeule Mare, aud eu vocea lui Akshay, ca un ecou într-o peşteră.

Tâlharul zace pe jos la câţiva centimetri de uşă, eu am un pistol în mână, din care iese un fum uşor care se îndepărtează şi se pierde. Trenul reintră în viteză.

Încă n-am înţeles ce se întâmplă. Când cineva te trezeşte brusc în toiul nopţii, uneori durează până ce creierul începe să reacţioneze. Dar, când ai o armă fumegândă în mână şi un mort la picioare, nu-i prea complicat să înţelegi ce s-a întâmplat. Cămaşa tâlharului este plină de sânge, petele închizându-se la culoare şi întinzându-se mereu. Nu e cum vezi în filme, unde glonţul face doar o găurică roşie şi rămâne aşa până ce duc cadavrul la ambulanţă. Nu. La început nici măcar nu curge sânge. Se produce treptat. Mai întâi sunt nişte punctişoare roşii care nu sunt mai mari decât o falangă, iar apoi ajung de dimensiunea unei monede, ulterior cât o farfurioară, ca să ajungă cât o farfurie întinsă, şi tot creşte pata aşa până când sângele gâlgâie. Fac eforturi ca să pot respira şi întreg compartimentul pare inundat într-un râu sângeriu, când tatăl lui Akshay mă scuturã zdravăn de umeri.

— Eu zic s-o ştergi de aici, strigă el, şi parcă dispare pânza sângerie.

Stau pe pat, cu o mulţime de lume în jurul meu. Practic tot compartimentul a venit să vadă ce s-a întâmplat. Bărbaţi, femei şi copii se înghesuie. Îl văd pe tâlharul mort, al cărui nume nimeni nu-l cunoaşte, zăcând pe jos, cu un petic roşu închis pe cămaşa cea albă, un tată cu fruntea străbătută de o rană adâncă, o mamă îngrozită, din ai cărei sâni au fost storşi ultimii stropi de lapte de un sugar flămând, un frate care nu va mai citi niciodată benzi desenate cu *Archie* în tren, şi o soră care va avea coşmaruri pentru tot restul vieţii. Şi un copil

al străzii care, pentru scurtă vreme, a avut nişte bani ai lui, dar care nu va mai avea probabil niciodată visuri despre clasa de mijloc.

Lumina galbenă din compartiment pare mai stridentă ca oricând. Clipesc de zor şi ţin încă arma în mână. Este un pistol mic, compact, argintiu şi cu tocul negru. Scrie pe el „Colt”, cu nişte litere dăltuite, şi există şi un desen cu un cal care sare de ambele părţi ale inscripţiei. Îl întorc. Pe cealaltă parte a ţevii scrie „categorie uşoară”, dar mi se pare caraghios de greu. Pistolul are şi nişte numere şi litere gravate pe el, dar care acum sunt cam şterse. Nu reuşesc să desluşesc decât „Conn USA” şi „DR 24691”.

Minakshi mă priveşte pe furiş. Se uită la mine cum se uita Salim la starurile de cinema. Ştiu că în momentul ăsta e îndrăgostită de mine. Dacă aş cere-o de nevastă acum, s-ar mărita cu mine. Mi-ar face fericită copii. Chiar şi fără cele cincizeci de mii. Dar nu-i întorc privirea, pentru că acum totul s-a schimbat. Mă uit doar la pistolul din mâna mea şi la chipul tâlharului mort, al cărui nume nu-l cunosc.

Ar fi putut muri în atâtea feluri. Ar fi putut muri într-o mulţime, într-o piaţă, într-o întâlnire cu poliţia. Ar fi putut fi măcelărit de o bandă rivală în timp ce-şi sorbea ceaiul, într-o cârciumioară. Ar fi putut muri de holeră, într-un spital. Ar fi putut muri de cancer sau de SIDA. Dar nu, n-a murit de niciuna dintre acestea. A murit de un glonţ tras de mine. Şi nici măcar nu ştiu cum îl cheamă.

În călătoriile cu trenul se poate întâmpla orice. Dar o gaură în inimă e sigur un sfârşit. Cadavrul nu mai călătoreşte. Poate doar până la rugul funerar, dar nu va mai întâlni pe drum nici negustori ambulanţi, nici conductori care să-i ceară biletul. Eu, în schimb, nu numai că am să mai întâlnesc negustori ambulanţi şi conductori, dar chiar aş putea avea de-a face şi cu poliţia. Oare cum s-ar purta cu mine, m-ar trata ca pe un erou

care a ocrotit onoarea unei fete şi a scăpat lumea de un tâlhar notoriu? Sau ca pe un criminal cu sânge rece, care l-a împuşcat fără ca măcar să ştie cum îl cheamă? Un singur lucru ştiu: nu pot risca să aflu. Şi atunci, vorbele colonelului Taylor mi-au răsunat în urechi şi m-au luminat precum un fulger venit din cer: „DUSE: Derutează-ţi Urmăritorul, Scapă de El.” Ştiu exact ce am de făcut.

Când trenul tocmai se pregăteşte să intre în următoarea gară, unde, fără îndoială, mă aşteaptă poliţia, sar pe uşă, cu arma încă în mână. Alerg peste şine şi mă arunc în primul tren, cel care tocmai porneşte de la peron. Nu stau în niciun compartiment. Rămân în dreptul uşii. În vreme ce trenul trece peste un pod, arunc arma în apa neagră ca smoala. Apoi, când ajung în următoarea gară, mă dau jos şi mă urc într-un alt tren, care merge într-o direcţie diferită. Asta fac toată noaptea; mă plimb din gară în gară şi sar din tren în tren.

Oraşele le văd tot mai în ceaţă. Nu mai ştiu dacă merg spre nord sau spre sud, spre est sau spre vest. Nici în ce tren sunt nu mai ştiu. Le tot schimb. Un lucru e clar, nu pot să mă duc la Mumbai. Akshay ar putea să spună la poliţie despre Salim şi aş fi arestat imediat ce pun piciorul în Ghatkopar. Nu vreau nici să cobor în vreo gară amărâtă, unde aş atrage atenţia. Aştept una cu lumină multă, agitaţie şi oameni.

La nouă dimineaţa, trenul în care mă aflu în acel moment intră năvalnic pe un peron perfect: e înghesuiala de pe lume. Cobor, în cămaşa mea sută la sută din bumbac, care acum e zdrenţe şi cu trei nasturi lipsă, în blugii mei Levi, acum plini de funingine şi mizerie, şi purtând ceasul meu digital fals. Locul pare numai bun ca să-mi găsesc o văgăună pentru o vreme. La capătul peronului, văd o pancartă mare pe care scrie numele oraşului în care am sosit. Cu litere mari negre, îngroşate, se poate citi: „AGRA, 169 de metri peste nivelul mării”.

Smita a dus mâna la gură.

— Dumnezeule mare, spune ea. Deci în toţi aceşti ani ai trăit cu povara vinei că ai ucis un om.

— A, ba nu unul, ci doi oameni, nu uita de Shantaram, cum l-am împins, am răspuns eu.

— Ce s-a întâmplat însă în tren a fost un accident. Şi se poate justifica prin dreptul la legitimă apărare. Întâi am să aflu dacă a fost undeva înregistrat cazul. Nu cred că ceilalţi pasageri din tren au vrut să te implice. La urma urmei, le-ai salvat pielea. Apropo, ce s-a mai întâmplat cu fata, Minakshi? N-ai mai văzut-o niciodată?

— Nu. Niciodată. Dar să ne întoarcem la emisiune.

În studio, luminile se sting din nou, încet.

Prem Kumar se întoarce către mine.

— Să trecem acum la întrebarea numărul şapte, pentru două sute de mii de rupii. Eşti pregătit?

— Pregătit, răspund eu.

— OK. Iată întrebarea numărul şapte.

— Cine a inventat revolverul? A) Samuel Colt, B) Bruce Browning, C) Dan Wesson, sau D) James Revolver?

Începe să se audă muzica. Cad pe gânduri.

— Ai auzit vreodată de numele astea? mă întreabă Prem.

— Unul îmi pare cunoscut.

— Deci vrei să te retragi, sau vrei să-ţi încerci norocul?

— Cred că am să-mi încerc norocul.

— Mai gândeşte-te. Ai putea să pierzi pogonul de rupii pe care le-ai câştigat până acum.

— Nu am nimic de pierdut. Sunt gata să joc.

— OK, care este răspunsul final?

— „A”. Colt.

— Eşti absolut sigur, sută la sută?

— Da.

Tobele bat în crescendo. Răspunsul corect pâlpâie.

— Categoric, sută la sută corect! într-adevăr, Samuel Colt a inventat revolverul, în 1835. Tocmai ţi-ai dublat câştigul la două sute de mii de rupii!

Nu-mi vine să cred. Mi-am recuperat cele cincizeci de mii de rupii cu de trei ori dobândă. Şi asta datorită unui tâlhar măsliniu, al cărui nume nici măcar nu-l cunoşteam.

Din public se aude: „Ooo!!!” „Aaaa!!!”. Este repetat jingle-ul, dar eu n-aud în urechi decât roţile unui tren care merge la nesfârşit, de la Delhi la Mumbai, trecând prin Agra.

Prem Kumar sare de pe scaunul lui, ca să-mi strângă mâna, dar se confruntă cu o reacţie bleagă şi unilaterală. Dacă eşti luat prin surprindere, în toiul unui concurs TV, uneori durează până ce creierul începe să reacţioneze.

500.000 DE RUPII

POVESTEA UNUI SOLDAT

Sirena de alarmă pentru raidurile aeriene urlă întotdeauna la fix opt şi jumătate în fiecare seară, ceea ce face ca agitaţia să sporească. Oamenii din *chawl* respectă întocmai instrucţiunile care au tot fost anunţate prin difuzoare, toată săptămâna trecută, anticipând izbucnirea ostilităţilor. Sunt stinse toate luminile, oprită orice fel de aparatură, închis gazul, încuiată casa. Şi toată lumea se aşază cuminte la coadă şi se îndreaptă în ordine spre adăpost.

Buncărul este sub clădirea şcolii. De fapt, este un hol mare dreptunghiular şi prost luminat. Pe jos, se află un covor roşu, prăfuit şi decolorat, şi singura mobilă sunt nişte scaune şubrede şi o masă metalică pe care este pus un televizor cu diagonala de 36 cm. În adăpost este o căldură insuportabilă, sufocantă, dar este spre binele nostru, aşa încât nu ne putem plânge prea tare, pentru că simţim că aşa suntem ocrotiţi. Asta cu toate că există zvonuri cum că în buncărul din Pali Hill ar fi un televizor cu diagonala de 76 cm, perne Dunlopillo şi aer condiţionat.

Cei care locuiesc în zonă se adună în dreptul televizorului, care este pus pe noile canale. Mă uit

în jur, în sala cea mare. Aproape toată mahalaua este prezentă. Familia Cokhale, familia Nene, Familia Bapat, domnul Wagle, domnul Kulkarni, doamna Damle, domnul Shirke, doamna Barwe… Numai domnul Ramakrishna, administratorul, lipseşte. Probabil că e ocupat să numere chitanţele de chirie şi să repare siguranţele, ţevile care curg şi balustradele şubrede.

Întâi sunt nişte reclame. Războiul este finanţat de Pasta de Dinţi Mama India şi de Ceaiul Jolly. Urmează un mesaj televizat al prim-ministrului. Forţele indiene câştigă războiul, spune el foarte sincer, şi e doar o chestiune de zile până când duşmanul se va preda. Va fi o luptă până la capăt, declară el, cu o voce foarte ascuţită. Astfel se va pune capăt terorismului. Şi foametei. Şi sărăciei. Şi ne mai cere apoi neapărat să contribuim cât mai generos la Fondul în Beneficiul Soldaţilor.

După speech-ul prim-ministrului apare la televizor o tânără actriţă care spune acelaşi lucru, dar în stil cinematografic. Femeile se uită pierdute la ea. Ce tânără arată, spun ele, şi ce frumoasă. Oare sariul e din mătase, sau din şifon? se întreabă ele. Oare cum face să aibă o piele atât de catifelată? Ce săpun o folosi? E atât de albă la piele. N-are nevoie de cremă Fair and Lovely. Bărbaţii sunt foarte furioşi. Nenorociţii ăştia ne-au creat destule probleme deja, spun ei. Gata, ajunge! De data aceasta vom distruge complet Pakistan-ul.

Domnul Wagle este expert în problemele de război. Ţine conferinţe la Universitate şi este persoana cu cea mai multă şcoală din *chawl.* Pakistan-ul are proiectile puternice şi bomba atomică, spune el. De aceea ne aflăm într-un buncăr – ca să fim protejaţi de radiaţii. Împotriva bombei atomice, însă, nu există niciun fel de protecţie. Când o cădea bomba, spune el, apa se va transforma în aer. Aerul în foc. Soarele va dispărea. Se va face un enorm nor în formă de

ciupercă, care se va înălţa spre cer. Şi vom muri cu toţii, conchide el solemn.

Dar moartea e greu de vizualizat, atunci când ai doisprezece ani ca mine sau ca Putul, ori doar zece, ca Salim şi Dhyanesh, şi pentru tine e abia primul război. Suntem plini de entuziasm şi curiozitate. Ne aşezăm în jurul televizorului, fascinaţi de imaginile de luptă.

Habar n-avem de radiaţii; şi ne doare în cot de ele. Ne interesează lucruri mult mai importante. Ca de exemplu:

Cât zgomot face o bombă atomică.

O să vedem avioane zburând deasupra caselor noastre?

Va fi ca la Diwali[58]?

Nu-i aşa că ar fi drăguţ să aterizeze o rachetă de război lângă mahalaua noastră?

Este cea de-a treia noapte de război. Viaţa noastră în buncăr a căpătat deja o rutină previzibilă. Femeile au început să-şi aducă legumele şi ce aveau de împletit acolo în marea încăpere. S-au aşezat în grup, tăind la roşii şi cartofi, făcând pulovere, curăţând la comun lintea, alegând frunzele sănătoase de spanac şi făcând legături de coriandru, profitând totodată de ocazie să mai schimbe şi ceva bârfe între ele. O clacă în toată regula. Ştiaţi că doamna Goswami şi-a cumpărat un nou televizor cu diagonala de 52 cm? Dumnezeu ştie de unde face bărbat-su rost mereu de atâţia bani. Se pare că domnul Bapat şi soţia s-au certat, nu glumă, azi noapte. Practic, este tocat tot cartierul. Şi se aude până în celălalt capăt. Aţi văzut ce scrie în ultimul număr din *Starburst?* Cică Armaan Ali ar fi gay! Bărbaţii ascultă foarte conştiincioşi ştirile şi comentează ultimele zvonuri. Oare e adevărat că se va declara starea de urgenţă? Se pare că Pathankot a fost complet distrus într-un bombardament. Au murit mulţi civili. Megta vine cu informaţii foarte solide,

direct de la minister, cum că benzina ar fi fost raţionalizată. Ceapa şi roşiile au dispărut practic de pe piaţă. E cazul să facem rezerve de lapte.

Noi, cei tineri, avem grupul nostru. Alergăm prin tot subsolul, strigând şi ţipând, ne împiedicăm unii de alţii, spre consternarea femeilor. Ne jucăm de-a „Eu spionez” până ce ne plictisim. Apoi Putul inventează un nou joc. El se numeşte, destul de nimerit: „Război şi Pace”. E relativ simplu. Ne împărţim în două echipe, una condusă de un general indian şi cealaltă de un general pakistanez. Cele două echipe trebuie să se urmărească îndeaproape. Cel care-i prins primul devine prizonier de război şi nu poate fi eliberat decât în schimbul altui prizonier din tabăra duşmană. Prinderea generalului face cât prinderea a doi prizonieri. Echipa cu cel mai mare număr de prizonier capturaţi câştigă partida. Rămâne o singură problemă. Nimeni nu vrea să fie generalul pakistanez. În cele din urmă, îl convingem pe Salim.

— Tu eşti musulman, îi spunem, deci poţi să devii pakistanez.

Iniţial nici Salim nu este de acord cu chestia asta, dar e repede ispitit prin mituire: face treaba, în schimbul a două pachete de gumă de mestecat. Mă alătur echipei lui Salim şi ne punem pe scărmănat indieni.

După ce terminăm cu toate jocurile, ne adunăm într-un colţ, să ne tragem sufletul după atâta efort fizic, şi discutăm despre război.

— Mie îmi place războiul ăsta, spun eu. E palpitant. Patroana mea, Neelima Kumari, mi-a dat liber toată săptămâna, pentru că este stare de asediu.

— Da, spune Putul, şi şcoala mea s-a închis pentru o săptămână.

— Eu aş vrea să fie război în fiecare lună, spune Dhyanesh.

— Ia mai termină cu prostiile! se aude vocea tunătoare a unui bărbat, în spatele nostru.

Ne întoarcem, alarmaţi şi îl vedem pe bătrânul *sikh* în cârje, stând chiar în ceafa noastră. Este foarte slab şi înalt, cu o mustăcioară subţire şi o faţă bătută de vreme. Poartă un turban verde măsliniu, bine asortat cu uniforma lui militară, care are o grămadă de buzunare şi o curea lată. Se uită la noi cu un aer foarte sever şi ne mustră cu degetul, acuzator.

— Cum îndrăzniţi să luaţi peste picior un război? Războiul e o treabă foarte serioasă. Seceră vieţi.

Abia atunci observ că nu mai are un picior.

Am aflat mai târziu că este Lance Naik Balwant Singh (ofiţer în retragere). De curând s-a mutat la noi în *chawl,* trăieşte singur şi şi-a pierdut un picior în luptă.

După ce ne-a băgat minţile în cap, Balwant Singh sare cu cârjele lui ceva mai încolo şi se aşază pe un scaun, drept în faţa televizorului.

La televizor se transmit în direct imagini de război. Ecranul este acoperit cu o lumină difuză verzulie. Ni se arată un lansator de rachete, gata de atac. Un soldat apasă pe un buton şi racheta porneşte, scuipând foc. După o jumătate de minut, vedem o lumină intermitentă, galben verzuie, undeva departe şi se aude o explozie.

— Am nimerit perfect ţinta, declară un ofiţer de armată, care stă chiar lângă lansatorul de rachete.

Rânjeşte. Dinţii lui sunt nefiresc de verzi. În zece secunde este lansată încă o rachetă. Reporterul se întoarce şi spune, direct în cameră:

— Am transmis în direct şi în exclusivitate războiul din zona Rajasthan. Sunt Sunil Wias de la Star News de pe lângă Divizia 5, şi acum dau legătura în studio.

Nu ni se spune care a fost ţinta, dacă a fost sau nu nimerită sau câţi au murit în urma atacului şi câţi au supravieţuit. Apare un celebru cântăreţ şi

începe să interpreteze cu multă înflăcărare cântece patriotice.

Lance Naik Balwant Singh se ridică de pe scaunul lui.

— Ăsta nu e un război adevărat, spune el, dezgustat. E bătaie de joc. Vi se arată un fel de telenovelă.

Domnul Wagle nu gustă comentariile lui.

— Şi atunci, spune-ne dumneata, ce înseamnă un război adevărat? întreabă el.

Balwant se uită la Wagle cu dispreţul pe care-l are soldatul faţă de civil.

— Un război adevărat e foarte diferit de filmul ăsta pentru copii. Într-un război adevărat, se varsă sânge şi se dă dovadă de curaj nemărginit. Într-un război adevărat, sunt cadavre, capete secerate de baionetele duşmane şi picioare în care explodează şrapnele.

— Dumneata în ce război ai luptat? întreabă domnul Wagle.

— În ultimul război adevărat, cel din 1971, declară mândru Balwant Singh.

— Atunci de ce nu ne povesteşti dumneata ce înseamnă un război adevărat? îl îndeamnă doamna Damle.

— Da, nene, spune-ne, vociferăm noi, într-un glas.

Balwant Singh se aşază cu greutate.

— Chiar vreţi să ştiţi ce înseamnă un război adevărat? Bine, am să vă spun atunci povestea mea. Despre cele mai glorioase paisprezece zile, când am cunoscut cea mai faimoasă victorie asupra Pakistanului.

Ne-am adunat ciorchine în jurul bătrânului soldat, cu ochii cât cepele, asemeni unor copii care au făcut cerc în faţa bunicului. Balwant Singh începu să vorbească. Privirea lui devenise visătoare, ca şi cum s-ar fi uitat undeva departe, spre trecutul îndepărtat.

— Am să vă duc acum tocmai în 1971, în cea mai fastă perioadă a istoriei poporului indian.

În buncăr se auziră şuşoteli; cei care mai vorbeau încă au fost atenţionaţi să înceteze. Domnul Wagle a dat mai încet televizorul. N-a protestat nimeni. O transmisie în direct la mâna a doua de la televizor nici că se compară cu povestea la prima mână spusă de un soldat adevărat.

— Ultimul război adevărat a început pe trei decembrie, 1971. Îmi amintesc bine data, pentru că în chiar ziua în care s-a declarat războiul am primit o scrisoare de la Pathankot, de la iubita mea soţie, prin care îmi spunea că a adus pe lume un băieţel, primul nostru copil. Nevasta mea scria aşa: „Nu eşti cu mine, dar ştiu că lupţi pentru patrie, şi asta mă face să fiu mândră şi bucuroasă. Mă voi ruga să scapi teafăr şi, împreună cu fiul tău, voi aştepta întoarcerea ta victorioasă". Am plâns când am citit scrisoarea, dar erau lacrimi de fericire. Nu plângeam pentru că eram departe de familia mea în asemenea momente. Eram fericit că mergeam la luptă, pentru că aveam binecuvântarea soţiei mele şi ştiam că venise pe lume băieţelul meu, ceea ce îmi dădea forţe noi.

— Şi ce nume i-a dat soţia fiului dumitale? întrebă doamna Damle.

— Ei bine, decisesem cu mult înainte de a se naşte că dacă va fi fată s-o cheme Durga{59}. şi dacă va fi băiat Sher Singh{60}. Aşa încât i-a spus Sher Singh.

— Şi cum a început războiul? întrebă Shirke.

— În acea noapte de trei decembrie era lună nouă. La adăpostul întunericului, duşmanul cel laş a început să lanseze atacuri aeriene deasupra mai multor aerodromuri din sectorul occidental – Pathankot, Uttarlai, Jodhpur, Ambala, Agra – toate au fost bombardate intens. Atacurile aeriene au fost urmate de un atac masiv asupra sectorului strategic Chhamb din nord.

— Unde fuseseşi încartiruit când a izbucnit războiul? întrebă domnul Wagle.

— Chiar acolo, la Chhamb, împreună cu Divizia 13 Infanterie. Aparţineam de regimentul Sikh şi batalionul meu – 35 Sikh a fost desfăşurat la Chhamb în mijlocul unei brigăzi militare. Trebuie să înţelegeţi, însă, de ce Pakistanul ne-a atacat în Chhamb. Chhamb nu este doar un sat de pe malul de vest al râului Munawar Tawi. Este punctul de demarcaţie dintre districtele Akhnoor şi Jaurian. Odată ce ai capturat Chhamb, el devine o ameninţare pentru întreg statul.

Astfel, în acea noapte, Pakistanul a lansat trei atacuri prelungite împotriva noastră. Ele au fost însoţite de un baraj al artileriei grele. Arme şi aruncătoare de mine. Atacul a fost atât de puternic, încât în numai câteva ore aproape toate buncărele noastre au fost grav avariate şi trei dintre patrulele de graniţă au fost luate prizoniere. Eu comandam un avanpost împreună cu alţi trei oameni, atunci când a început atacul. Postul a fost atacat de duşmani într-o covârşitoare superioritate numerică. Trebuie să nu uitaţi că nu aveam decât trei batalioane dincolo de Munawar Tawi, care au trebuit să facă faţă unei întregi divizii de infanterie pakistaneză, Divizia 23 Infanterie, care cuprindea inclusiv vreo 150 de tancuri blindate şi nouă sau poate chiar zece regimente de artilerie. Pakistanul avea mai multă artilerie în Chhamb decât pe tot Frontul de Răsărit. Cei trei oameni în subordinea mea la acea vreme erau Sukhvinder Singh din Patiala, Rajeshwar din Hoshiarpur şi Karnail Singh din Ludhiana. Karnail era cel mai bun dintre toţi, un bărbat înalt şi musculos, cu o voce puternică şi un zâmbet molipsitor. N-avea nici cea mai mică teamă de război. Nu îi era frică de moarte. În schimb, exista un lucru de care se temea zi şi noapte.

— Ce anume? întrebă domnul Kulkarni.

— Teama să nu fie îngropat. Vedeţi voi, auzisem că, dacă găsesc nişte cadavre de soldaţi indieni, pakistanezii ăştia nu ni le dau nouă, ci le îngroapă conform tradiţiei musulmane, chiar dacă soldaţii noştri sunt hinduşi. Cum Karnail era un om cu frică de Dumnezeu şi foarte credincios, era îngrozit la gândul că, dacă va muri în luptă, trupul său neînsufleţit va fi îngropat la doi metri sub pământ, în loc să fie incinerat.

„Promiteţi-mi, domnule, să trăiţi, mi-a spus el cu o săptămână înainte să înceapă războiul, că o să aveţi grijă să fiu incinerat cum se cuvine după ce voi muri. Altfel, sufletul meu nu-şi va găsi liniştea niciodată şi va bântui în adâncurile dintre lumi vreme de încă treizeci şi şase de mii de ani". Am încercat să-l liniştesc, spunându-i că n-o să moară, dar a fost foarte categoric. Ca să nu mă mai bată la cap, i-am zis: „Bine, Karnail, îţi promit că, dacă o să mori, o să fii incinerat conform tuturor ritualurilor hinduse". Aşa deci… spuneam că în noaptea de trei decembrie eram în buncăr – Karnail, Sukhvinder, Rajeshwar şi cu mine – când a izbucnit atacul…

Îl întrerupse Putul.

— Unchiule, şi buncărul acela avea televizor ca al nostru?

Soldatul a început să râdă.

— Nu, fiule. Buncărul nostru nu era aşa luxos. Nu avea covor, nici televizor. Era unul mic şi înghesuit. Numai patru persoane se puteau târî în el. Era infestat cu ţânţari şi uneori mai veneau în vizită şi şerpi.

Tonul lui Balwant deveni brusc mai serios.

— Ei bine, nu ştiu dacă vreunul dintre voi cunoaşte topografia satului Chhamb. E o zonă foarte plată, dar binecunoscută pentru pietrele sale cenuşii şi *sarkanda* – iarba elefanţilor – atât de înaltă şi de deasă, încât putea camufla până şi un tanc. Prin iarba foarte deasă, duşmanul ajungea până la noi, profitând şi de întuneric. Până să ne

dăm noi seama, au început să explodeze în stânga şi în dreapta mortierele. Era beznă şi nu vedeam nimic. În buncărul nostru s-a aruncat o grenadă, dar am reuşit să ieşim înainte să explodeze. Aventurându-ne afară, am fost întâmpinaţi de o ploaie de gloanţe din arme automate, care nu se mai opreau. Am avansat cu mare grijă, mergând în şir indian şi încercând să ne dăm seama de unde se trage. Am ales direcţia cea bună şi aproape că am ajuns la buncărul pakistanezilor, de unde pornise atacul, când o mină a explodat chiar în spatele meu. Până să mă dezmeticesc, Sukhvinder şi Rajeshwar erau deja morţi, iar Karnail sângera puternic, din pricina unui şrapnel care îi intrase în stomac. Eram singurul care scăpase doar cu răni uşoare. Mi-am informat rapid comandantul despre pierderile suferite. I-am mai spus şi că exista un punct din care eram atacaţi din buncărul duşman şi că, dacă atacul nu va fi oprit, pierderile vor fi masive pentru întreaga companie. Comandantul meu mi-a spus că nu mai poate sacrifica încă o subunitate şi m-a rugat să neutralizez într-un fel atacurile cu rachete. „Mă îndrept spre buncărul duşmanului, i-am spus lui Karnail. Tu să mă acoperi". Karnail, însă, mi-a blocat calea. Domnule, să trăiţi, asta e o misiune sinucigaşă, mi-a zis el. „Ştiu, Karnail, i-am răspuns eu, dar cineva trebuie s-o facă". „Atunci lăsaţi-mă pe mine, să trăiţi", mi-a zis Karnail. „Mă ofer eu să neutralizez aruncătorul de rachete duşman". Apoi mi-a spus: *„Saab*[61], aveţi nevastă. De curând aţi fost binecuvântat cu un fiu. Eu n-am familie. Nu las pe nimeni în urmă. Nici după mine. S-ar putea să mor oricum din pricina acestei răni. Lăsaţi-mă pe mine să fac ceva pentru patrie, numai să nu uitaţi de promisiune, domnule, să trăiţi".

Înainte să mai apuc să spun ceva, mi-a luat puşca din mână şi a pornit.

„Bharat Mata ki Jai – Trăiască Mama India", a strigat el, şi s-a repezit asupra buncărului duşman,

luând la baionetă trei soldaţi inamici, pe care i-a omorât pe loc, neutralizând totodată şi atacurile. Cum stătea el acolo cu arma în mână, a mai primit însă un glonţ fatal în piept şi, sub ochii mei, s-a prăbuşit la pământ, cu puşca încă în mână.

În buncăr s-a aşternut o linişte profundă, în timp ce încercam să vizualizăm această violentă scenă de luptă. Sunetul armelor automate şi explozia minelor îşi făceau parcă auzite ecoul în încăpere.

Balwant continuă.

— Am rămas împietrit în acelaşi loc vreme de vreo două ore. Primisem ordin să mă întorc la companie, dar promisiunea pe care i-o făcusem lui Karnail încă îmi răsuna în urechi. Trupul lui zăcea acum pe teritoriul inamic şi nu ştiam câţi soldaţi pakistanezi mai erau prin zonă. Eu rămăsesem singur. Pe la trei dimineaţa, atacurile au încetat complet şi s-a aşternut o linişte mormântală. Prin copacii din jur a foşnit o boare de vânt. M-am apropiat de buncărul pakistanezilor până ce am ajuns la circa trei metri de el. Dintr-odată, în faţa mea, am auzit nişte paşi. Am ciulit urechea, încercând să aud şi altceva decât bătăile inimii mele, şi am ridicat puşca. Am armat-o, gata să trag dar sperând că nu va fi nevoie s-o folosesc. Atunci când ocheşti în întuneric, din ţeavă apare un flash puternic, şi asta mi-ar fi trădat poziţia faţă de duşman. M-am străduit să nici nu mai respir. Pe spinare mi s-a urcat ceva subţire şi alunecos. Părea a fi un şarpe. Simţeam o nevoie disperată să-l scutur de pe mine, dar teama că aş putea alerta duşmanul m-a făcut să închid ochii şi să sper că n-o să mă muşte. După ceea ce mi s-a părut a fi o eternitate, jivina a coborât pe piciorul meu şi s-a îndepărtat; am oftat uşurat. Aveam toată spinarea asudată şi mă dureau mâinile. Puşca parcă ar fi fost dintr-odată din plumb. Au reînceput paşii, care se apropiau tot mai tare. Am încercat să disting ceva în întuneric, să descifrez măcar conturul duşmanului, dar n-am reuşit să văd nimic. Ştiam că

bântuie moartea undeva foarte pe aproape. Urma să ucid sau să fiu ucis. O crenguţă s-a rupt şi chiar am detectat respiraţia cuiva. Era o aşteptare chinuitoare. M-am tot întrebat dacă ar trebui să trag sau să aştept să facă duşmanul primul pas. Brusc, am văzut cum se aprinde un chibrit şi am zărit din spate un cap care părea să plutească parcă fără trup, ca o fantomă, la nici trei metri distanţă. Am ieşit rapid din zona cu iarbă şi m-am repezit în faţă, cu baioneta la atac. Era un soldat pakistanez care tocmai făcea pipi. Aproape că l-am dărâmat; când s-a întors, i-a scăpat arma din mână şi a început să mă implore, împreunându-şi palmele:

— Te implor, nu mă omorî.

— Câţi mai sunteţi în zonă? am întrebat eu.

— Nu ştiu. M-am desprins de unitatea mea. Tocmai încercam să mă întorc. Te rog, te implor, nu mă omorî, strigă el.

— De ce nu te-aş omorî? am întrebat eu, îndoit. Doar eşti duşmanul.

— Dar sunt şi eu om ca tine, zise el. Sângele meu are aceeaşi culoare ca al tău, am o nevastă care mă aşteaptă la Mirpur. Şi o fetiţă care n-are decât zece zile. Nu vreau să mor înainte s-o văd măcar.

M-am înmuiat când am auzit asta.

— Şi eu am o nevastă şi un fiu pe care încă nu l-am văzut, i-am spus soldatului duşman. Şi apoi l-am întrebat: Ce-ai face dacă ai fi în locul meu?

A tăcut puţin şi apoi mi-a răspuns, ezitând:

— Te-aş omorî.

— Păi, vezi, i-am spus eu. Suntem soldaţi. Trebuie să ne respectăm profesia. Dar îţi promit un lucru. Trupul va fi îngropat aşa cum se cuvine. Şi, fără să clipesc, i-am băgat baioneta în inimă.

— Vai de mine, spuse dezgustată Damle, care închise repede ochii.

Domnul Shirke era la fel de speriat.

— Nu e nevoie chiar să ne descrii în amănunt, îi spuse el lui Balwant, în timp ce încerca să-i

acopere cu palmele urechile lui Putul. Toate aceste omoruri şi vărsarea de sânge… Mă tem că băiatul meu o să aibă coşmaruri.

Balwant râse zgomotos.

— Ha! Războiul nu e pentru un papă lapte. De fapt nu e rău ca tinerii ăştia să înţeleagă şi ei despre ce e vorba aici. Trebuie să ştie că războiul e o treabă serioasă. Seceră vieţi.

— Şi după aceea, ce s-a întâmplat? întrebă domnul Wagle.

— Nu mare lucru. M-am dus la buncărul duşman, unde zăceau cadavrele celor trei soldaţi pakistanezi alături de cel al lui Karnail. L-am luat pe al său şi l-am târât înapoi la baza noastră, cărându-l în spinare. A doua zi dimineaţă, l-am incinerat.

Balwant avea ochii în lacrimi.

— I-am povestit comandantului despre actul de mare vitejie al lui Karnail şi, la recomandarea sa, Karnail Singh a fost decorat postmortem MVC.

— Ce înseamnă MVC? întrebă Dhyanesh.

— Maha Vir Chakra, una dintre cele mai înalte distincţii militare din ţara noastră, răspunse Balwant.

— Dar care e cea mai înaltă dintre ele?

— PVC sau Param Vir Chakra, care întotdeauna se acordă postmortem.

— Şi dumneata ce medalie ai căpătat? întrebă din nou Dhyanesh.

Pe chipul lui Balwant se putu citi o mare suferinţă.

— Pentru această misiune n-am primit nicio decoraţie. Dar încă n-am terminat povestea. Trebuie să vă spun cum a fost celebra bătălie de la Podul Mandiala.

Domnul Wagle se uită la ceas.

— Dumnezeule, e trecut de miezul nopţii. *Chalo chalo*[62], cred că ne ajunge cât ne-am frământat pe ziua de azi. S-a terminat, stingerea. Ar trebui să ne întoarcem acum la casele noastre.

Fără tragere de inimă, ne-am împrăştiat pe la casele noastre.

Ziua următoare, ne-am regăsit în buncăr. De astă dată, se afla acolo şi fiul domnului Bapat, Ajay. Probabil că se întorsese de la bunică-sa. Îi plăcea să se dea mare, lăudându-se mereu cu ce jucării are el, ce calculator, ce patine şi mai ales câte iubite. Îl uram cu toţii. Dar nu o mărturiseam. Nu vrei să te cerţi cu un băiat de cincisprezece ani care arată de şaptesprezece. În ziua aia a venit şi cu un mic jurnal. Zicea el că acolo are autografe. Le arătă celorlalţi copii nişte mâzgălituri. Aici a semnat Amitabh Bachchan, ăsta e scrisul lui Armaan Ali, celălalt e de la Raveena şi ăsta este de la cel mai celebru jucător de crichet, Sachin Malvankar.

— Şi ăsta? întrebă Dhyanesh, arătând spre o semnătură absolut indescifrabilă.

Ajay se gândi puţin şi apoi spuse, aproape sfios:

— Este semnătura mamei, a încercat stiloul.

Putul a adus şi el ceva, doar că nu era un carneţel cu autografe. Era un caiet. Tatăl lui îi zisese că dacă n-ai şcoală nu înseamnă că nu trebuie să înveţi. Aşa că, în fiecare zi, cât se va sta în buncăr, va scrie compuneri. Subiectul de azi era: „Vaca mea”. Chiar dacă Putul n-are nicio vacă.

La televizor, un purtător de cuvânt militar începuse o informare:

— Atacurile aeriene pakistaneze împotriva bazelor aeriene indiene din Ambala, Gorakhpur şi Gwalior au fost neutralizate cu succes. Forţele indiene au cucerit Baghla şi Rahimyar Khan. Bazele pakistaneze din Bhawalpur, Sukkur şi Nawabshah au fost complet distruse, iar dispozitivul de apărare Shakargarh este sub controlul nostru. În sectorul Chhamb, soldaţii noştri au respins atacul masiv pakistanez, cucerind podul Mandiala.

Am început să strigăm de bucurie, fericiţi, s-au auzit aplauze şi se strângeau mâini.

Balwant Singh stătea jos, ca şi mai înainte, în faţa televizorului.

— Deci iar au atacat Mandiala, spuse el, dând uşor din cap. Pakistanezii ăştia nu se mai învaţă minte.

Aveam impresia că Balwant aşteaptă să fie rugat să povestească despre Podul Mandiala, dar nimeni dintre noi nu înghiţea momeala.

La televizor a urmat o dezbatere în studio. Nişte experţi discutau despre război. Un tip bărbos cu ochelari spunea:

— Ştim cu toţii că Pakistanul a închis deja vreo 40 de baze nucleare. Este de ajuns o bombă de 50 de kilotone care să explodeze peste o zonă urbană cu o densitate a populaţiei de 25.000 de locuitori pe kilometru pătrat ca să ucidă 250.000 de persoane. Extrapolând aceste date la Mumbai, unde…

Domnul Wagle spuse:

— Apa se va transforma în aer. Aerul în foc. Se va face un enorm nor în formă de ciupercă, care se va înălţa spre cer. Şi vom muri cu toţii.

Domnul Kulkarni stinse televizorul.

— E prea deprimant, zise el. Ar fi mai bine să ascultăm povestea plină de învăţăminte a eroului nostru de război. Balwantji, pomeneai ceva ieri de bătălia de la Podul Mandiala. Spune-ne, te rog.

Balwantji se învioră, îşi întinse braţele şi îşi suflecă mânecile. Scărpină ciotul de picior care-i mai rămăsese, răsuci scaunul cât să fie cu faţa către toată lumea şi începu:

— Era un povârniş foarte înalt dincolo de Munawar Tawi, care se numea Mandiala Nord. Acolo a atacat duşmanul în nopţile de trei şi patru decembrie şi, cum nu aveam deloc trupe în zonă, am fost total copleşiţi numeric, apoi pakistanezii au avansat, şi cu tancurile, şi cu infanteria, spre Mandiala Crossing, unde eram dispuşi în formaţie de luptă împreună cu alţi sikhi 35 alături de Comandoul Para 19. Deja înţelesesem că

obiectivul cheie al Diviziei 23 pakistaneze era cucerirea podului Mandiala. Odată ce s-ar fi întâmplat asta, am fi fost obligaţi să abandonăm Chhamb şi toată zona la vest de Tawi. Până la prânz, pe patru decembrie, am început să ne întărim poziţia. Cavaleria 31 a primit întăriri cu un escadron din Regimentul de Blindate 27, iar Kumaon 37 au fost trimise din Akhnoor, ca să înceapă un contraatac pentru recucerirea Mandialei Nord. Tragedia, însă, s-a abătut asupra noastră atunci când comandantul Kumaon 37 a fost ucis pe loc de artileria pakistaneză, înainte să poată ajunge până la noi. Batalionul a rămas fără lider şi a ajuns la Tawi abia după ce a început să se întunece. De aceea a fost deviat spre malul de est, cu faţa spre Mandiala Crossing. Astfel, odată cu căderea nopţii, doar Sikhii 35 şi compania paramilitară a Comandoului 19 mai păzeau Mandiala Crossing, împreună cu trupele de tancuri, Cavalerie 31 care păzeau Mandiala Sud.

Două batalioane pakistaneze – 6 POK şi 13 POK – au lansat un atac feroce peste Tawi în jurul orei trei dimineaţa pe cinci decembrie. Au venit cu tancurile lor americane Patton şi cu cele chineze T-59 ca să bombardeze. Avioane ale Forţelor Aeriene Pakistaneze vuiau deasupra pe cer, ţinând sub foc intens de artilerie întreaga zonă, aruncând bombe de câte cinci sute de kilograme asupra poziţiilor noastre. Am văzut vehicule arzând pretutindeni, obuze explodând şi tancuri îndreptându-se spre noi, asemeni unor uriaşe insecte din oţel ce înaintau prin iarba elefanţilor. Artileria ataca atât de puternic, încât în cincizeci de minute cuprinsese toate poziţiile noastre. 13 POK se năpustise asupra unităţii 29 Jat şi o împrăştiase. Pe măsură ce avansau, au capturat Punctul 303, după ce l-au ucis pe comandant. Apărarea zonei fusese încredinţată companiei Sikh 35, dar din păcate o parte dintre compatrioţii mei nu au răspuns apelului la datorie. Pur şi simplu au dat bir cu fugiţii în faţa acestui

baraj foarte serios, pe care îl reprezenta artileria duşmană. După ce şi-au asigurat Punctul 303, pakistanezii au ordonat rezerviştilor să înainteze şi să consolideze capul podului. Când a început să se lumineze, cuceriseră podul Mandiala. Numai o minune ne-ar mai fi putut salva. Ar putea cineva să-mi aducă un pahar cu apă?

Balwanath Singh era un foarte iscusit povestitor. Ştia să sublinieze exact cuvintele care trebuie, făcea pauze unde era cazul, şi se pricepea să ceară un pahar cu apă la momentul cel mai propice, atunci când eşti cu sufletul la gură şi simţi că nu mai poţi.

În mare grabă, cineva îi aduse un pahar din plastic plin cu apă. Îl sorbeam din ochi, cu gâturile întinse. Balwant reîncepu să povestească, după ce luă o gură de apă.

— În acel moment, comandantul Brigăzii 368 mi s-a alăturat personal, venind de la Akhnoor. Când a sosit, a dat peste o stare de confuzie totală, plus că totul era distrus. Soldaţii fugeau de le scăpărau călcâiele, încercând să scape de bătălie. Terenul era mai degrabă un crater arid, cu cadavre pe post de cicatrice, cu mult pietriş şi tancuri zdrobite încă arzând. Focuri pretutindeni. Apele râului Tawi deveniseră stacojii de la sângele soldaţilor. Era un iad. Dar nu era aşa cum vezi în serialele TV, în care apeşi pe un buton, lansezi racheta şi mai iei o gură de ceai.

Acest comandant, care mă cunoştea, mă întrebă:

— Balwant Singh, ce se întâmplă aici? Unde au dispărut oamenii noştri?

I-am răspuns, cu inima grea:

— Regret să vă raportez, domnule, să trăiţi, că mulţi au părăsit bătălia şi au fugit ca să-şi scape pielea. N-au suportat desfăşurarea copleşitoare de forţe a duşmanului.

Pierdusem trei tancuri şi mulţi oameni.

Comandantul spuse:

— Dacă o să începem cu toţii să gândim aşa, cum o să mai câştigăm vreodată acest război?

Apoi a oftat.

— E o situaţie deznădăjduită. Ar trebui să ne retragem.

Am protestat imediat.

— Sirji, am spus eu, mottoul regimentului nostru este: *Nischey Kar Apni Jeet Karon* – „Lupt Ca Să Câştig Sigur”. Nu mă voi da niciodată bătut fără luptă.

— Aşa te vreau, Balwant.

Comandantul mă bătu pe umăr şi îmi spuse să mă alătur oamenilor care au mai rămas. Comandantul plutonului dezertase şi el, aşa încât am fost eu pus în locul său. Batalionul nostru a primit misiunea să înainteze imediat şi să recucerească podul. Compania Delta de Puşcaşi Gurka era şi ea gata de atac, împreună cu ce mai rămăsese din Cavaleria 31.

Dis-de-dimineaţă izbucniră tunurile şi automatele. Mandiala Crossing deveni un infern, un cazan de foc, ciocniri şi explozii.

Deasupra capetelor, şuierau gloanţele trăgătorilor de elită, automatele nu ne dădeau pace, atacând mortal, aviaţia duşmană se învârtea deasupra capetelor noastre şi ploua cu bombe de jur împrejur, dar am atacat la baionetă din poziţia noastră, urlând din rărunchi strigătul nostru, al sikhilor. *„Bole So Nihal, Sat Sri Akal”.* Ne-am năpustit spre duşmanul care avansa, l-am luat la baionetă, mulţi au murit într-o sângeroasă luptă corp la corp. Această acţiune îndrăzneaţă l-a demoralizat complet pe inamic. Roata se întorcea în favoarea noastră. Începusem să-l facem pe duşman să se retragă.

În acel moment, inamicul a decis să-şi treacă tunurile peste râul Tawi. Până atunci rămăseseră pe celălalt mal. De îndată ce au trecut podul, au ajuns pe partea noastră. Deci devenisem total expuşi. Era absolut esenţial să-i împiedicăm să treacă podul. T-

55 Tancuri, care-i aparţinea Cavaleriei 31, şi Regimentul de Blindate 27 au intrat în acţiune. La început, tancurile noastre au reuşit să facă faţă destul de bine duşmanului, dar când au apărut tancurile pakistaneze Patton, doi dintre băieţii noştri şi-au abandonat tancurile lor şi au fugit.

Nu ştiu ce m-a apucat, dar m-am repezit la unul dintre tancurile părăsite, am deschis trapa şi m-am strecurat înăuntru. Mă pricepeam oarecum la tancuri, dar nu condusesem niciunul până atunci. Şi totuşi nu mi-au trebuit decât câteva minute ca să-mi dau seama cum poate fi controlat foarte şi curând am pus în mişcare un T-55. Când a pornit tancul meu, s-a trezit sub un foarte puternic atac al duşmanilor ascunşi în buncăre. Am îndreptat tancul spre tranşeele inamice. Credeau că am să renunţ în faţa unui atac atât de susţinut. Eu am continuat să înaintez spre buncăr, până ce au ieşit din el şi au fugit. Unul a încercat să se caţere pe tancul meu. Am pornit imediat turela pe transversal, am răsucit tunul de 100 mm şi l-am pocnit ca pe o muscă în lapte. Între timp, celelalte tancuri ale noastre au început atacul împotriva duşmanului şi în vreo douăzeci de minute nu mai rămăsese decât un Patton inamic. L-am urmărit, pentru că a încercat să ne scape. Tancul meu a fost nimerit frontal şi a luat foc. Dar tunul încă funcţiona. Am urmărit mai departe Pattonul, am tras în el, la nici cincizeci de metri din poziţia în care mă aflam. Tancul inamic s-a oprit brusc şi a început să dea înapoi, cu turela învârtindu-se asemeni unui beţiv. În sfârşit, s-a oprit şi a izbucnit într-o minge de foc. Am ajuns până la Bravo-I, am luat legătura cu comandantul şi i-am spus: „Opt tancuri duşmane distruse, să trăiţi. Situaţia e sub control”.

Acum, podul Mandiala era la îndemâna noastră. Duşmanul se împrăştiase, tancurile îi fuseseră distruse, mai erau doar grupuri izolate care opuneau rezistenţă. Duşmanul fixase câteva

automate şi lansatoare în jurul podului. Acestea încă mai funcţionau. Şi ceea ce este cel mai important este că drapelul pakistanez flutura încă deasupra podului. Trebuia să-l dau jos. Năucit de lovituri, plin de răni şi sângerând, de la bucăţile de metal ce se împrăştiaseră în zbor, am început totuşi să mă apropii încet-încet de buncărul pakistanezilor. De jur împrejur vedeam numai cadavre risipite pe pământul răscolit şi noroios. Am mers mai departe şi am ajuns până la vreo zece metri de buncărul inamic, care era înconjurat de sârmă ghimpată. Am aruncat o grenadă fumegândă în buncăr şi trei soldaţi pakistanezi s-au prăbuşit morţi şi plini de sânge. Mai rămăsese un singur soldat. Când tocmai ridicasem arma să-l împuşc, mi-am dat seama brusc că aceasta se blocase; lucrul îl observase şi soldatul duşman. A zâmbit, a ridicat arma lui şi a apăsat pe trăgaci. O ploaie de gloanţe m-au nimerit în piciorul stâng şi-am căzut la pământ. A îndreptat arma spre inima mea şi a apăsat din nou pe trăgaci. Mi-am spus repede rugăciunile şi m-am pregătit să mor. Dar în loc să aud un zgomot asurzitor, a urmat doar un clic în gol. Rămăsese fără gloanţe. *„Narai Takbir – Allah O Akbar!”* ţipă el, şi se repezi pe mine cu baioneta deschisă. L-am întâmpinat şi eu strigând *„Jai Hind”* şi am evitat atacul. L-am omorât dându-i scurt un pat de armă. În cele din urmă, m-am repezit pe stindardul duşman, l-am rupt bucăţele şi l-am înlocuit cu tricolorul nostru. Când am văzut steagul nostru fluturând pe podul Mandiala, a fost momentul cel mai fericit din viaţa mea, deşi am ştiut că am pierdut un picior.

Balwant Singh tăcu şi observarăm că are ochii scăldaţi în lacrimi.

Vreme de aproape un minut, toată lumea a rămas încremenită. După care Putul s-a dus la Balwant Singh şi i-a întins caietul. Soldatul s-a şters la ochi.

— *Arrey,* ce e asta? N-am cum să-ţi fac temele la matematică acum.

— Nu vreau să-mi faci temele, spuse Putul.

— Şi atunci ce-i cu caietul ăsta?

— Vreau să-mi dai un autograf. Eşti eroul nostru.

Toată lumea aplaudă.

Dhyanesh puse din nou aceeaşi întrebare:

— Deci cu ce te-au decorat după această bătălie?

Balwant tăcea, ca şi cum Dhyanesh ar fi atins un punct sensibil. Apoi spuse, amărât:

— Cu nimic. Au dat două MVC şi două PVC pentru compania Sikh 35. Trei dintre camarazii mei au primit decoraţii Sena şi la Jaurian s-a înălţat un memorial. Mie, însă, nu mi-au dat nimic, nici măcar nu m-au menţionat în telegramă. Curajul meu nu a fost recunoscut.

Oftă cu amărăciune.

— Dar nu-i nimic. Am o mare satisfacţie numai văzând flacăra arzând la Amar Jyoti, monumentul Soldatului Necunoscut. Simt că arde pentru cei ca mine.

Devenind brusc filosof, începe să recite un poem în urdu:

„Venit-am nevestiţi pe astă lume,
Nevestiţi vom şi pleca din ea,
Dar câtă vreme aicea suntem,
Vom face fapte mari în curtea sa,
Fapte de glorie ce din păcate
Generaţia cea de azi le va uita
Dar nu-i nimic, căci cea de mâine
mereu le va avea-n memoria sa”.

Toată lumea amuţi din nou. Brusc doamna Damle începu să cânte. *Sare jahan se achcha Hindustan hamara…* Practic toată lumea i se alătură în această melodie patriotică. Nu ştiu ce ne-a apucat pe noi, ăştia tineri, dar am organizat pe loc un marş spontan. În şir indian, am trecut pe

lângă Balwant Singh cu pumnul ridicat, aşa cum saluţi un soldat viteaz.

Era războiul nostru. Iar el era eroul nostru.

Balwant Singh era atât de copleşit de emoţie, încât începu să strige: *Jai Hind* şi o şterse din cameră, lăsându-ne să ne amintim de foşnetul ierbii elefantului, de zgomotul bombelor care explodează, de mirosul înţepător de cordită şi de duhoarea morţii.

Domnul Wagle veni şi el la tribună, să facă un anunţ.

— Dragi prieteni, am onoarea să vă informez că mâine vom fi vizitaţi de o echipă de la Fondul în Beneficiul Soldaţilor. Pe scurt FBS. Dragul nostru prim-ministru a făcut un apel către toţi indienii să contribuie cât mai generos pentru soldaţii care-şi sacrifică viaţa ca să putem trăi noi în onoare şi libertate. Sper ca toţi să vă căutaţi adânc prin buzunare şi să ajutaţi FBS.

— Dar cum rămâne cu soldatul din mijlocul nostru? N-ar trebui să-l ajutăm şi pe el într-un fel? strigă domnul Shirke.

Se auziră nişte strigăte:

— Aşa e! Aşa e!

— Da, aveţi întru totul dreptate. Dar cred că cel mai mare serviciu pe care i-l putem face lui Balwantji este să-i fie recunoscute faptele de vitejie din 1971. Vom depune un memorandum la cei de la FBS, care vin oricum mâine aici.

Cu toţii suntem foarte înflăcăraţi. S-ar părea că în sfârşit o să ne aducem şi noi contribuţia la efortul de război.

Au venit trei. Un bărbat înalt, unul mărunt şi unul gras. Toţi sunt foşti ofiţeri; cel înalt este de la marină, cel mărunt de la armată şi cel gras de la forţele aeriene. Cel mărunt a ţinut un speech foarte lung. Ne-a spus că soldaţii noştri fac o treabă minunată. Că ţara noastră este minunată, că prim-ministrul nostru e minunat. Şi că noi suntem

minunaţi. Iar că donaţiile noastre vor fi şi ele minunate. Au trecut prin dreptul fiecăruia cu un coş în care oamenii au pus bani. Unii cinci rupii, alţii zece, unii o sută. Una dintre doamne şi-a dat brăţările din aur. Salim n-avea bani. A băgat cele două pachete de gumă de mestecat. Balwant Singh n-a fost prezent. A trimis vorbă că a făcut o gripă.

Au început apoi întrebările.

— Dumneata ai luptat în vreun război? l-a întrebat Kulkarni pe tipul din armată, un colonel în retragere.

— Fireşte că da. Am văzut ce se întâmplă în două mari războaie. În ’65 şi în ’71.

— Şi unde ai luptat în 1971?

— La Chhamb, unde probabil a fost una dintre cele mai măreţe bătălii.

— Şi în ce regiment ai fost?

— La infanterie. Măreţul Regiment Sikh.

— Şi? Ai primit vreo decoraţie în timpul războiului din 1971?

— Da, am primit Vir Chakra. A fost o măreaţă onoare.

— Şi pentru ce ai primit această măreaţă onoare?

— Pentru măreaţa bătălie de la Mandiala Crossing în care Sikh 35 a făcut o treabă măreaţă.

— Ce fel de om poţi să fii? Cum să iei tu decoraţii şi altora să nu le dai, mai ales celor fără ajutorul cărora n-aţi fi recucerit în veci podul?

— Îmi cer iertare, dar nu înţeleg. La cine te referi?

— Mă refer la soldatul nostru, care a fost erou în războiul din 1971 de la Chhamb, unde şi-a pierdut un picior. Ar fi trebuit să primească o Param Vir Chakra. Dar s-a ales numai cu lacrimi. Uite e ce, colonele *sahib,* noi suntem civili, nu ştim care sunt regulile şi regulamentele la armată, dar acolo s-a făcut o mare nedreptate. Oare nu s-ar putea îndrepta într-un fel acum? Nu e niciodată prea târziu să aduci un omagiu vitejiei soldaţilor.

— Şi unde este acest suflet măreţ?

— Chiar la noi aici, în *chawl.*

— Serios? Măreţ. Aş vrea să-i prezint omagiile mele.

L-am condus până în cămăruţa lui Balwant Singh. I-am arătat care e uşa şi am privit atent cum intră colonelul. Am zăbovit afară, abia abţinându-ne să nu intrăm după el; muream de curiozitate.

Deodată am auzit nişte glasuri ridicate, ca şi cum s-ar fi certat. Apoi s-a auzit un zgomot. După vreo zece minute, colonelul a ieşit în goană, clocotind de mânie.

— El este cel pentru care v-aţi plâns că nu a primit PVC? Este cel mai mare escroc din câţi am văzut vreodată. Aş vrea să-i pot suci gâtul porcului ăstuia.

— Cum îndrăzneşti să vorbeşti astfel despre un erou de război? îl admonesta doamna Damle.

— Acesta, erou de război? Mă faceţi să râd. Un dezertor nenorocit. Cum a văzut că se încurcă treaba la Chhamb, a şters-o. Vă spun eu că e un nenorocit de gunoi din regimentul Sikh. Ar fi trebuit să facă paisprezece ani de închisoare severă. Din păcate, cazurile de dezertare se clasează după cinci ani, că dacă nu era aşa, l-aş fi reclamat chiar şi acum.

Îl priveam cu toţii uluiţi.

— Ce tot spui acolo, domnule colonel? Ne-a povestit cu lux de amănunte faptele sale de vitejie de la Chhamb. Şi-a pierdut chiar şi un picior acolo.

— Asta e o minciună sfruntată. Să vă spun eu care e povestea adevărată. Una jalnică.

Colonelul îşi aranja cureaua.

— Balwant Singh nu era în cea mai bună formă mentală când a izbucnit războiul. Pentru că soţia sa tocmai îi născuse primul copil în Pathankot. Era disperat să se întoarcă la familia lui. Într-atât jinduia, încât la primul semn de tulburare în Jaurian, când Pakistanul a atacat cu artileria grea, şi-a părăsit postul şi a fugit. A reuşit să ajungă

până în Pathankot şi s-a ascuns în casa strămoşească. A crezut că a scăpat de război, numai că războiul nu i-a dat pace. La două zile după ce s-a întors, Forţele Aeriene pakistaneze au bombardat baza aeriană din Pathankot. N-au nimerit niciunul din avioane, dar o bombă de o mie de kilograme a căzut pe o casă de lângă aerodrom. Ei bine, s-a nimerit să fie chiar casa lui Balwant. Nevasta şi copilul i-au pierit pe loc în urma atacului, iar el şi-a pierdut un picior din pricina unui şrapnel.

— Dar… cum a reuşit să recreeze aşa de bine scena de bătălie, până în cele mai mici amănunte?

Colonelul făcu o strâmbătură.

— Eu nu ştiu ce v-a povestit, dar în douăzeci şi şase de ani ai tot timpul să citeşti despre marile bătălii. Nemernicul ăsta a ieşit din bârlog după atâţia ani, doar ca să vă amăgească pe voi şi să se aleagă cu nişte fiori de doi bani, în urma falsei poveşti de vitejie. Faptul că l-am întâlnit mi-a stricat tot cheful. N-a fost o zi măreaţă. Adio.

Colonelul dădu din cap şi plecă din mahala, flancat de bărbatul cel înalt şi de cel gras. Noi ne-am întors în buncăr. Nici pentru noi n-a fost o zi măreaţă. Ne întrebam ce face Balwant Singh. În seara aceea n-a mai apărut.

L-au găsit a doua dimineaţa, în cămăruţa lui din *chawl.* Pe trepte, era o cutie cu lapte şi un ziar, ambele neatinse. Cârjele erau aşezate cu grijă la perete. Patul de lemn, împins într-un colţ. Pe noptieră era o ceaşcă goală, în care se mai găseau ceva urme de frunze maronii de ceai. Singurul scaun din cameră era răsturnat undeva în mijlocul ei. El atârna spânzurat de ventilatorul din tavan, de gât având prinsă o bucată de pânză rozalie. Era îmbrăcat în aceeaşi uniformă verde măslinie, şi capul era plecat în piept. În vreme ce piciorul i se bălăngănea dintr-o parte în alta, ventilatorul din tavan scotea un vâjâit slab, cu un uşor scârţâit. A

sosit un Jeep al poliţiei, cu girofarul aprins. Poliţaii i-au scotocit printre lucruri. Discutau şi gesticulau, interogând cu mitocănie vecinii. Un fotograf a făcut câteva poze cu flash. Un doctor în halat alb a sosit cu o salvare. S-a adunat multă lume în faţa cămăruţei lui Balwant.

Au scos cadavrul pe o targa cu rotile, acoperit fiind cu un cearşaf alb scrobit. Locuitorii din *chawl* rămăseseră fără grai. Putul, Dhyanesh, Salim şi cu mine am tras şi noi cu ochiul, sfioşi, de prin spatele mulţimii. Ne zgâiam spre cadavrul bărbatului şi dădeam din cap. De teamă, de supărare şi de vinovăţie, pe măsură ce o revelaţie comună se întinde ca un lichid în vasele minţilor noastre paralizate. Aceia dintre noi pentru care acesta era primul război înţelegeam acum cu adevărat. Înţelegeam că războiul este treabă foarte serioasă. Că seceră vieţi.

Smita se uită la mine, sumbră şi gravă.

— Tu unde erai în timpul războiului? am întrebat eu.

— Aici, la Mumbai, mi-a răspuns ea, şi a schimbat repede subiectul.

— Să vedem următoarea întrebare.

Prem Kumar se învârteşte cu scaunul şi mi se adresează.

— Domnule Thomas, ai răspuns corect la şapte întrebări şi ai câştigat două sute de miare. Să vedem dacă poţi să răspunzi şi la a opta întrebare, pentru cinci sute de mii de rupii. Eşti pregătit?

— Pregătit, răspund eu.

— OK. Iată întrebarea numărul opt. Care este cea mai înaltă recompensă pentru faptele de vitejie ale militarilor din Forţele Armate Indiene? Repet. Care este cea mai înaltă recompensă pentru faptele de vitejie ale militarilor din forţele Armate Indiene? A) Maha Vir Chakra, B) Param Vir Chakra, C) Shaurya Chakra sau D) Ashok Chakra?

Începe să se audă muzica prin care se sporeşte tensiunea. Ticăie ceasul tot mai tare, de parcă ar sta să arunce în aer o bombă.

Se aude murmur în public. Oamenii se uită la mine cu simpatie, cu înţelegere, pregătindu-se să-şi ia la revedere de la prietenul lor, chelnerul, care provine din aceeaşi lume.

— „B”. Param Vir Chakra, răspund eu, scurt.

Prem Kumar ridică din sprâncene.

— Ştii răspunsul sau ai spus aşa, la nimereală?

— Ştiu răspunsul.

— Eşti absolut sigur, sută la sută sigur?

— Da.

Tobele bat în crescendo. Răspunsul corect pâlpâie.

— Categoric, sută la sută corect! ţipă Prem Kumar, uluit.

Publicul exultă, se aplaudă sacadat şi se strigă „Bravo! Bravo!”.

Zâmbesc. Prem Kumar nu zâmbeşte.

Smita dă din cap în semn că a înţeles.

1.000.000
DE RUPII

PERMIS PENTRU CRIMĂ

Ţi se pot întâmpla multe chestii dacă te plimbi absent pe străzile Mumbai-ului. Se poate, de exemplu, când te aştepţi mai puţin, să calci pe o coajă de banană şi să aluneci pe ea. Te poţi trezi fără niciun avertisment cu piciorul înecat într-un rahat proaspăt şi moale de câine. Poţi fi izbit de o vacă nărăvaşă, care să vină pe la spate şi să te împungă-n fund. Sau să întâlneşti vreun prieten de care n-ai mai auzit de un veac, şi pe care ai fi vrut să-l eviţi, care să-ţi ţâşnească în faţă, când nici nu te-aştepţi, materializat parcă printr-un număr de magie, direct din traficul haotic în braţele tale; pentru că o să vrea să vină şi să te strângă în braţe.

Asta mi se întâmplă şi mie sâmbătă, şaptesprezece iunie, în faţa terenurilor de curse Mahalaxmi, unde dau nas în nas, din senin, cu Salim Ilyasi. După cinci ani de zile.

Când am ajuns pentru prima dată la Mumbai de la Agra, cu trei luni în urmă, m-am decis să nu-l contactez pe Salim. A fost o hotărâre grea. Mi-a fost dor de el cât am lucrat la familia Taylor, în Delhi, şi cât am trudit la Agra, aşa încât să fiu în acelaşi oraş cu el şi să nu-l văd, a fost într-adevăr o mare povară şi a cerut un mare efort de voinţă. Dar

eram decis să nu-l implic şi pe el în planul meu de a ajunge la concursul TV.

— Mohammad! exclamă Salim, în secunda în care mă zăreşte. Ce cauţi la Mumbai? Când ai ajuns? Unde ai dispărut atâţia ani?

Reîntâlnirea cu un prieten de mult pierdut seamănă presupun cu un fel de mâncare preferată pe care o regăseşti după multă vreme. Nu ştii cum o să reacţioneze papilele tale gustative după atâta timp, dacă bucatele ţi se vor părea la fel de gustoase ca altădată. L-am reîntâlnit pe Salim după cinci ani de zile, trăind nişte sentimente foarte amestecate. Oare revederea va fi la fel de călduroasă ca prietenia noastră strânsă dinainte, mă întrebam adesea. Vom mai putea fi la fel de sinceri unul cu celălalt?

La început, nu am vorbit prea multe, ci ne-am aşezat pe o bancă din zonă. N-am ascultat ţipetele ascuţite ale pescăruşilor care ne dădeau târcoale. Nu i-am băgat în seamă nici pe puradeii care jucau fotbal în stradă. N-am văzut nici lungul şir de credincioşi care mergeau la Haji Ali *dargah.* Doar ne-am îmbrăţişat şi am plâns. După lucrurile pe care le-am trăit împreună şi după timpul pe care l-am pierdut. Apoi am vorbit despre tot ce s-a întâmplat între timp. Mai bine zis Salim a vorbit şi eu am ascultat.

Salim se făcuse mai înalt şi mai frumos. La şaisprezece ani, arăta ca orice star de cinema de la Bollywood. Viaţa dură de la oraş nu-l înăsprise ca pe mine. Încă îi plăceau filmele indiene şi-şi idolatriza vedetele de la Bollywood (firește, cu excepţia lui Armaan Ali). Continua să meargă la altarul lui Haji Ali în fiecare vineri, să se roage. Şi, lucrul cel mai important, ceea ce îi ghicise cândva Panditji la bâlci era pe cale să se adeverească. Nu mai lucra ca *dabbawallah,* deci nu mai livra gustările celor din clasa de mijloc din Mumbai, ci

se înscrisese la o şcoală de teatru foarte costisitoare, unde învăţa cum să devină actor.

— Ştii cine îmi plăteşte cursurile de actorie? mă întrebă el.

— Nu, normal.

— Abbas Rizvi.

— Producătorul? Care a făcut toate blockbusterele alea?

— Întocmai. Unul şi acelaşi. Mi-a oferit un rol de erou în următorul lui film, care se va lansa peste doi ani, când voi fi deja major. Până atunci mă pregăteşte.

— Dar asta e minunat, Salim. Cum s-a întâmplat?

— E o poveste foarte lungă.

— Nicio poveste nu este prea lungă pentru mine, Salim. Repede, spune-mi totul de la început.

Iată povestea aşa cum mi-a spus-o Salim, cu cuvintele lui.

— După ce ai plecat aşa, pe neaşteptate, am rămas singur în *chowl.* Am continuat să fiu *dabbawallah* încă vreo patru ani; luam şi livram gustările, dar visam mai departe să devin actor.

Într-o bună zi, tocmai luam nişte gustări de la nevasta unui client pe nume Mukesh Rawal. Atunci am observat că pereţii casei sale erau plini cu poze cu el şi celebre staruri de cinema. Am întrebat-o pe doamna Rawal dacă soţul ei lucrează în industria cinematografică. Mi-a zis că se ocupă de vânzări la o companie farmaceutică, dar că mai colaborează din când în când ca tânăr artist la filmări.

Am fost uluit să aflu asta. În aceeaşi după amiază am dat buzna în biroul lui Mukesh Rawal şi l-am întrebat cum aş putea să devin şi eu un tânăr artist ca el. Mukesh s-a uitat la mine şi a început să râdă. Mi-a spus că sunt prea tânăr ca să devin actor, dar că uneori există roluri şi pentru şcolari ori copiii străzii, pentru care aş putea fi mai

bun. Mi-a promis că o să mă recomande lui Pappu Master, cel care furniza tineri artişti studiourilor şi pentru care lucra şi el. Mi-a cerut să-i dau câteva fotografii cu mine, dintre cele lucioase, în cele mai diferite ipostaze, cu dimensiuni douăzeci pe cincisprezece. Dacă lui Pappu îi vor plăcea pozele, a zis, s-ar putea să-mi dea un rolişor într-un film. Mukesh îmi mai spuse că pentru un tânăr artist nu trebuie cine ştie ce şcoală. Trebuie doar să arăt bine la costum, ameninţător pe post de bandit şi fermecător în uniformă şcolară. A insistat ca fotografiile să fie făcute într-un studio de profesionist.

În noaptea aceea n-am putut să închid un ochi. A doua zi dis-de-dimineaţă am mers într-un atelier fotografic şi am întrebat cam cât ar costa pozele. Fotograful mi-a spus o sumă astronomică, aproape egală cu câştigurile mele pe o lună de zile. I-am replicat.

— *Arrey baba*[63], nu-mi pot permite o asemenea sumă.

M-a sfătuit să-mi cumpăr un aparat dintre cele ieftine, de unică folosinţă, şi să-mi fac singur pozele, pe care ulterior le-ar putea mări el.

Am procedat cum mi-a spus. Mi-am cumpărat un aparat şi am rugat nişte trecători să mă pozeze. M-am aşezat pe o motocicletă parcată în faţă la Churchgate şi am încercat să par cool ca Amitabh Bachchan în filmul *Muqaddar ka Sikandar.* Am pozat călare pe plaja Chowpatty, asemeni lui Akshay Kumar în *Khel.* M-am aşezat în faţă la Sun-n-Sand Hotel[64] asemeni lui Hrithik Roshan în *Kaho Na Pyar hai.* Am ţinut în mână o sticlă goală de Johnny Walker şi am încercat să par la fel de beat ca Shahrukh Khan în *Devdas.* Am rânjit în faţă la fântâna Flora, precum face Govinda în toate filmele lui. Mi-am făcut în jur de douăzeci de poze, dar filmul avea treizeci şi şase de poziţii şi trebuia să-l termin înainte să-l pot da la developat. Am decis să fac poze cu clădiri şi oameni

interesanţi. Am fotografiat gara Victoria Terminus şi Poarta Indiei, am imortalizat o fată frumoasă în Marine Drive, i-am făcut o poză unui bătrân din Bandra şi chiar şi un prim-plan cu un măgar în Colaba.

Ultima poză a fost a unui bărbat măsliniu de vârstă mijlocie din Mahim, care stătea pe o bancă şi fuma. Degetele lui erau împodobite cu inele de diverse culori. Numai după ce am apăsat pe buton, mi-am dat seama pe cine fotografiasem şi am înţepenit.

— Ce vrei să spui? am sărit eu. Să nu-mi spui că era vreo vedetă celebră? Sau era cumva porcul de Armaan Ali?

— Nu, Mohammad. Era cineva pe care-l cunoşti şi tu la fel de bine ca şi mine. Era nimeni altul decât domnul Babu Pillai, alias Maman, cel care ne-a adus la Delhi şi a vrut să ne scoată ochii.

— Dumnezeule mare! mi-am acoperit eu gura cu mâna. Şi te-a recunoscut?

— Ba bine că nu. „Aha, eşti golanul care a fugit de la mine… parcă Salim te chema, am dreptate? De data asta nu-mi mai scapi”, a strigat, şi s-a repezit la mine. N-am stat nicio clipă pe gânduri. M-am întors pe călcâie şi am zbughit-o spre strada mare. Tocmai trăsese în staţie un autobuz şi am sărit repede în el; Maman gâfâia în urma mea, dar a rămas în drum. Şi cum stăteam eu aşa, în autobuzul acela, şi mă gândeam ce noroc chior am avut că am scăpat, ghici ce mi se întâmplă deodată?

— Ce?

— Autobuzul s-a oprit la stop şi un grup de tâlhari cu cagule, înarmaţi cu săbii, suliţe şi tridente s-a urcat.

— Dumnezeule mare! Să nu-mi spui că erau din vreo bandă locală.

— Ba exact asta spun. Mi-am dat seama că am nimerit în mijlocul unei răzmeriţe. Un vehicul din faţa noastră fusese deja făcut bucăţele. Magazinele

ajunseseră doar o grămadă de pietriş şi trotuarul era stropit tot cu sânge, strada era plină de pietre, beţe şi papuci, împrăştiate care încotro. Şoferul a spălat repede putina şi ne-a lăsat baltă. Am înţepenit de frică. Mi-am amintit… Crezusem că n-o să mai trec niciodată prin clipele alea oribile. Auzeam nişte sunete pe care îmi imaginasem că le-am uitat de mult. Ţipetele mamei şi plânsul fratelui meu mi-au sunat ca un ecou în urechi. Am început să tremur ca varga. Tâlharii ne-au spus tuturor celor din autobuz că o adunătură de musulmani au dat foc caselor unor hinduşi şi că acum ei vor să se răzbune. Am aflat mai târziu că totul pornise de la un banal robinet din mahala. Numai că mintea oamenilor era atât de plină de ură, încât în câteva ore hoardele au incendiat autobuze, au dat foc caselor şi s-au pus pe măcelărit musulmani.

— Fiecare să spună repede cum îl cheamă, au anunţat bandiţii. Cine e hindus poate să coboare din autobuz. Musulmanii trebuie să rămână pe loc!

Unul câte unul, pasagerii şi-au rostit numele, cu voce tremurătoare. Arvind. Usha. Jatin. Arun. Vasanti. Jagdish. Narmada. Ganga. Milind. Autobuzul a început încet-încet să se golească. Bandiţii pândeau pasagerii cu ochi de vultur. Căutau în părul doamnelor dungile roşii de *sindur*[65], le puneau întrebări bărbaţilor, ca să stabilească exact care le e religia, ba chiar l-au pus pe un băieţel să se descheie la pantaloni. Mi se făcuse o greaţă cumplită să asist la această barbarie, şi tremuram tot, acolo, aşteptându-mi rândul. În cele din urmă, am rămas doi pasageri în autobuz. Eu şi un bărbat care şedea două scaune în spatele meu.

— Ştii, Mohammad, când se întâmplă în filme o asemenea scenă, eroul face faţă situaţiei, apelând la omenia bandiţilor. Le spune că sângele hinduşilor şi cel al musulmanilor au aceeaşi culoare. Că nu scrie pe noi de ce religie suntem. Că e mai bine să iubim decât să urâm. Ştiam atâtea

texte, pe care le-aş fi putut recita în faţa bandiţilor, dar când te confrunţi direct cu o asemenea sălbăticie, uiţi tot ce ştiai. Nu te mai gândeşti decât la un singur lucru. La viaţă. Voiam să trăiesc, pentru că trebuia să-mi împlinesc visul de a deveni actor. Iar acum visul şi cel ce l-a visat erau pe cale să ardă într-un autobuz din Mumbai.

— Cum te cheamă? mă întrebă şeful lor.

— Aş fi putut să spun Ram sau Krişna, dar parcă îmi înghiţisem limba. Unul dintre bandiţi arătă spre tabeez-ul din jurul gâtului meu.

— Nemernicul ăsta e sigur musulman. Hai să-l omorâm, îi îndemnă el pe ceilalţi.

— Nu. Ar fi prea simplu să-l omorâm. O să-l ardem de viu, cu autobuz cu tot. Astfel el şi ai lui vor învăţa să nu se mai atingă niciodată de casele noastre, spuse şeful şi începu să râdă.

Un altul deschise o canistră cu benzină şi începu să stropească autobuzul pe dinăuntru. De obicei, îmi plăcea cum miroase benzina, dar de atunci încolo n-am mai asociat-o decât cu carnea arsă.

Bărbatul care stătea două rânduri mai în spate se ridică brusc.

— Pe mine nu m-aţi întrebat cum mă cheamă. Să vă spun. Eu sunt Ahmed Khan. Şi vreau să-l văd şi eu pe nemernicul care ridică mâna asupra băiatului ăsta, spuse el.

Se aşternură câteva clipe de linişte, înainte ca şeful bandiţilor să grăiască iar.

— Aha, avem deci încă un musulman cu noi. Prea bine, o să arzi şi mătăluţă de viu, odată cu băiatul.

Bărbatul rămase imperturbabil.

— Înainte să-mi daţi foc, ia uitaţi-vă puţin aici.

Scosese ditamai revolverul. Îl îndreptă spre bandiţi. Să fii văzut ce mutre au făcut huliganii ăia. Le ieşiseră ochii din cap. Au abandonat săbiile şi tridentele în autobuz şi au luat-o la sănătoasa, ca să scape cu viaţă. Eram salvat. Mi se umpluseră ochii de lacrimi de recunoştinţă.

Bărbatul m-a văzut plângând şi m-a întrebat:

— Cum te cheamă?

— Salim. Salim Ilyasi, am răspuns eu, încă bocind.

— Tu nu ştii să minţi? a întrebat el. Ei bine, află că eu îi preţuiesc pe cei care adevăr grăiesc, chiar şi atunci când e o chestiune de viaţă şi de moarte.

Mi-a spus că are o firmă de import-export şi că locuieşte singur într-o casă mare din localitatea Byculla. Că ar avea nevoie de cineva care să-i gătească, să-i facă curat şi să-i deretice prin casă atunci când e plecat cu treburi. M-am întrebat de ce un om de afaceri ca el umblă cu pistolul în autobuz. Dar cum mi-a promis dublu faţă de cât câştigam ducând gustările, am acceptat pe loc să devin omul lui bun la toate.

Ahmed avea un apartament mare, spaţios, cu trei dormitoare, o bucătărie suficient de încăpătoare şi un salon în care trona un televizor cu o diagonală de 90 cm. Am gătit, am făcut curat, am şters praful, dar n-am uitat că vreau să mă fac actor. Într-un fel, mi-a prins bine să muncesc pentru Ahmed, pentru că era mai tot timpul plecat de acasă peste zi şi uneori chiar şi o săptămână sau două. În acest răstimp puteam să fac o tură, două pe la studio. Mi-am developat rola de film şi am obţinut nişte poze pe cinste, la dimensiunea solicitată. I le-am dat teanc lui Mukesh Rawal, care i le-a arătat lui Pappu Master, cel care furniza tineri artişti. Îţi vine a crede sau nu, după numai trei luni am primit prima ofertă cinematografică.

— Serios! am exclamat eu. Ce rol ai căpătat şi în ce film?

— Am fost elev în filmul *Bad Boys,* al lui Abbas Rizvi, cu Sunil Mehra în rolul principal.

— Păi, hai să-l vedem chiar acum. De-abia aştept să te urmăresc pe ecran şi să-ţi ascult dialogurile.

— Păi… doar că… ezită Salim. Se uită în jos spre pantofi.

— Vezi tu, rolul meu a fost tăiat în ultimul moment. Pe ecran nu mă vezi decât vreo trei secunde. Cum stau într-o bancă, într-o clasă, cu alţi treizeci de elevi dintr-un colegiu. Singurul dialog din scena respectivă este între eroul Sunil şi profesoară.

— Cum? am strigat eu, dezamăgit. Doar trei secunde?! Ce rol mai e şi ăsta?

— Tinerii artişti nu primesc decât asemenea roluri. Nu suntem protagonişti. Abia de intrăm în cadru. Ţii minte scenele alea cu petreceri somptuoase din filme? Tinerii artişti sunt figuranţii care stau pe acolo şi îşi sorb băuturile, în vreme ce eroul şi eroina valsează pe ringul de dans. Noi suntem trecătorii de pe stradă, când eroul urmăreşte personajul negativ. Noi suntem cei care aplaudă în discotecă, atunci când eroul şi eroina câştigă un concurs de dans. Dar nu m-a deranjat să lucrez ca tânăr artist. Mi-am împlinit visul să mă văd pe platou. Şi astfel am putut să-l cunosc pe producător. Pe Abbas Rizvi. I-a plăcut cum arăt şi mi-a promis să-mi dea un rol de mai mare întindere în următorul său film.

În următoarele şase luni am descoperit multe lucruri despre Ahmed. Per total, era un tip ciudat. Doar două lucruri îl preocupau în viaţă: să mănânce numai lucruri bune şi să se uite la televizor. La TV urmărea doar două chestii – meciurile de crichet şi emisiunea *Mumbai Crime Watch.* Era nebun după crichet. De câte ori era vreun meci cu sau fără participarea Indiei, el trebuia neapărat să-l vadă. Era în stare să se trezească la trei dimineaţa, dacă partida se juca în Indiile de Vest, şi la miezul nopţii dacă transmisiunea se făcea din Australia. Se uita chiar şi la meciurile dintre echipele de începători precum cea din Kenya sau Canada.

Ţinea un jurnal în care nota toate statisticile la crichet. Ştia pe dinafară cam care era media de performanţă a fiecărui jucător important, de câte

ori aruncase câte unul, de câte ori prinsese un altul, de câte ori fusese scos din joc vreun portar. Ar fi putut să-ţi spună cele mai mari sau cele mai mici scoruri dintr-un meci, câte puncte la rând a marcat careva, care a fost victoria cea mai lejeră şi care cea mai strânsă.

Aduna, însă, toate aceste informaţii cu un scop precis. Ca să parieze pe meciurile de crichet. Am aflat asta în timpul partidei dintre India şi Anglia. Ahmed urmărea meciul la televizor şi tot încerca să sune pe cineva pe mobil. L-am întrebat:

— Ce faci, Ahmed *bhai*[66]*?*

— Încerc să joc satta, mi-a răspuns el.

— Satta? Ce înseamnă asta?

— Aşa se mai numeşte pariatul ilegal. Satta e organizată de mafia lumii interlope din Mumbai şi există o cifră de afaceri zilnică de milioane de rupii. Se pariază milioane pe fiecare meci de crichet, mii pe fiecare minge. Iar eu sunt unul dintre cei mai mari pariori. Casa asta pe care o vezi, televizorul foarte scump, microundele din bucătărie, aerul condiţionat din dormitor, toate sunt numai datorită câştigurilor mele din satta. Acum trei ani, am dat marea lovitură în timpul meciului India-Australia. Mai ţii minte celebra partidă de la Eden Gardens? Când scorul era pentru India 232 la 4, a început declinul. Pariurile erau o mie la unu împotriva Indiei. Eu am pariat pe Laxman. Şi uite aşa India şi cu mine am câştigat un milion de rupii.

— Un milion? m-am holbat eu.

— Da. Astăzi pariez doar zece mii pe India. Am încercat să-l întreb pe agentul meu de pariuri care ar fi şansele, dar telefonul lui e mereu ocupat.

A pocnit clapeta mobilului de vreo două ori, s-a uitat nerăbdător la ceas şi a mai format încă o dată numărul. De data asta a reuşit să vorbească.

— Salut, Sharad *bhai!* La telefon AK. Cod 3563. Care e rata meciului?

Am auzit la celălalt capăt al firului vocea agentului de pariuri, într-o mare de gălăgie: „India are deja un avans de 175 de puncte în faţa Angliei. Odată ce va trece de 250, toate şansele vor fi în favoarea Indiei. Până ce nu se ajunge la 250, şansele rămân jumi-juma. Dar, odată ce se trece de 250, se va ajunge la o rată de trei la unu în favoarea Indiei.”

— Şi care ar fi şansele să câştige Anglia? întrebă Ahmed.

— Ai înnebunit? i-a răspuns agentul de pariuri. Anglia n-are nicio şansă să câştige. Poate doar să iasă meci egal. Rata pariurilor este de opt la unu. Vrei să pariezi?

— Da. Cu zece mii că India pierde, spuse Ahmed.

Am rămas uluit când l-am auzit pe Ahmed, pentru că India conducea net. Dar în mod sigur Ahmed ştia mai multe decât agentul de pariuri, pentru că la sfârşitul partidei Anglia a câştigat, steagurile englezeşti au fluturat pe terenul de crichet, iar Ahmed a izbit cu pumnii în aer, triumfător.

— Da! Da! Da!

Şi l-a sunat din nou pe agentul de pariuri.

— Sharad *bhai,* ai văzut că am avut dreptate? Ia spune repede, cât am câştigat? Optzeci de mii? Ha! Nu-i rău deloc, pentru doar câteva ore de muncă.

Ahmed a ieşit şi a cumpărat o sticlă cu un lichid care făcea spumă; şi am băut prima gură de şampanie din viaţa mea.

— Cel de-al doilea lucru care îl preocupa în viaţă pe Ahmed, continuă Salim povestea, era, cum ţi-am spus, să se uite la emisiunea *Mumbai Crime Watch.* Ai văzut vreun episod?

Am clătinat din cap.

— Nu, la Delhi nu s-a dat la televizor.

— E o emisiune foarte plicticoasă. Parcă ar fi un buletin de ştiri, doar că nu afli despre inundaţii şi răzmeriţe, războaie şi politică. Ci doar despre

delicte extrem de violente. Cine a fost ucis, cine a fost violat, ce bancă a mai fost jefuită, cine a evadat din puşcărie şi alte chestii dintr-astea. Ahmed nu făcea decât să stea la televizor, cu o farfurie de *seekh kebab* în faţă, şi să râdă cu gura până la urechi ori de câte ori se dădea buletinul de la *Mumbai Crime Watch.* Dintr-un motiv sau altul, i se părea foarte amuzant.

Din când în când, Ahmed primea prin poştă câte un plic mare galben. Primisem instrucţiuni foarte stricte să nu mă ating de această corespondenţă. S-o las pe masa din sufragerie, pentru el. Într-o după-amiază, un băiat a livrat un asemenea plic galben, tocmai când luam eu ceaiul. Din greşeală, am mişcat cana şi s-a vărsat ceai peste plic; am intrat în panică. Dacă vede Ahmed că am distrus pachetul, mi-am zis, am dat de belea. Conţinea probabil nişte acte comerciale de mare preţ, pe care mai mult ca sigur că le-am distrus, şi asta o să-l înfurie, mi-am mai zis. Aşa încât m-am apucat de am deschis uşurel partea lipită a plicului. Mi-am strecurat degetele şi am scos de acolo actele şi… am fluierat de uimire.

— De ce? Ce era?

— Nu mare lucru, tocmai asta e. Plicul conţinea doar o fotografie lucioasă douăzeci pe cincisprezece, color, cu chipul unui bărbat şi nişte date bătute cu grijă la maşină, pe care până şi eu am fost în stare să le citesc. Scria aşa:

Numele: Vithalbhai Ghorpade.
Vârsta: 56
Adresa: 73-4 Marve Road, Malad.

Asta era tot.

Am presupus că erau nişte date despre un om de afaceri cu care lucra Ahmed şi n-am dat prea multă importanţă. Am resigilat plicul şi l-am pus pe masa din sufragerie. Seara a venit Ahmed acasă şi a

deschis plicul. Curând după aceea, a primit un telefon.

— Da, am primit pachetul, este tot ceea ce a spus el.

După vreo două săptămâni, Ahmed stătea în faţa televizorului şi se uita la *Mumbai Crime Watch.* Eu tăiam legume, dar îl auzeam pe prezentator.

— …Un nou incident sinistru în Malad. Poliţia caută indicii referitoare la uciderea unui important om de afaceri pe nume Vithalbhai Ghorpade, care a fost găsit omorât în casa lui din Marve Road.

Parcă mai auzisem numele ăsta. Am ridicat ochii şi m-am uitat la televizor şi aproape că era să-mi tai degetul. Pentru că pe ecran apăruse o fotografie, aceeaşi fotografie pe care o văzusem în plicul cel galben. Prezentatorul a continuat.

— Domnul Ghorpade avea 56 de ani şi a fost împuşcat de la mică distanţă, în vreme ce se afla singur în casa lui. În urma sa au rămas soţia lui şi un fiu. Conform poliţiei din Malad, se pare că jaful a fost principalul motiv al crimei, având în vedere că întreaga casă a fost răvăşită şi au dispărut multe obiecte de preţ.

Am observat că Ahmed a început să râdă când a auzit asta. M-am mirat iar. De ce să râdă când i-a murit un partener de afaceri?

O lună mai târziu, a apărut alt plic galben. Ahmed era iar plecat şi n-am rezistat ispitei să mă uit să văd şi eu ce era acolo. L-am deschis la aburi, ca să nu rămână urme. Am ridicat clapa plicului şi iar am scos o poză lucioasă. În ea era un tânăr cu o mustaţă deasă şi o cicatrice mare care pornea de la ochiul său stâng şi ajungea până la baza nasului. Pe hârtiuţa bătută la maşină scria:

Numele: Jameel Kidwai.
Vârsta: 28
Adresa: 35 Apartamentele Shilajit, Colaba.

Am reţinut numele şi am pus poza la loc. În seara aceea, Ahmed a venit acasă şi s-a uitat în plic. A primit un telefon, ca şi mai înainte, şi a confirmat primirea pachetului. Exact după o săptămână, am auzit ştirea Ia *Crime Watch.* Şi anume că un tânăr avocat, pe nume Jameel Kidwai, a fost împuşcat în timp ce cobora din maşina lui, lângă reşedinţa sa din Apartamentele Shilajit. Prezentatorul a adăugat:

— Poliţia suspectează o bandă, având în vedere că domnul Kidwai a reprezentat mai mulţi doni mafioţi în diverse procese. A început o anchetă, dar nu există deocamdată niciun fel de indicii.

La auzul acestor cuvinte, Ahmed stătea acolo cu un pahar de whisky în nas şi râdea în hohote.

Începusem să mă îngrijorez serios. De ce primea Ahmed prin poştă pozele unora care curând după aceea dădeau colţul? Pentru mine rămânea un mare mister. Când a venit următorul plic, peste vreo trei săptămâni, nu numai că m-am uitat la poza individului care era unul în vârstă, dar i-am notat şi adresa. Era o casă din Premier Road din Kurla. A doua zi, l-am urmărit pe Ahmed. A luat trenul local până în Kurla, apoi a mers pe jos până în Premier Road. N-a intrat în casă. A trecut doar pe lângă ea de vreo trei sau patru ori, ca şi cum ar fi verificat ceva. Două săptămâni mai târziu, *Crime Watch* anunţa că acelaşi bărbat în vârstă a fost găsit ucis în casa lui din Premier Road, din Kurla.

Nu sunt prost. În clipa aia, am pus toate cap la cap şi am ştiut că Ahmed l-a omorât pe bietul om şi că locuiesc în casa unui ucigaş cu simbrie. Dar nu ştiam ce să fac. Ahmed îmi salvase viaţa cândva. Nici prin cap nu-mi trecea să-l torn la poliţie. Între timp, Abbas Rizvi m-a sunat şi mi-a făcut o propunere fermă pentru un rol secundar în următorul lui film. Când am auzit asta, am dat fuga la altarul lui Haji Ali. Mi-am lipit fruntea de pânza

care îi acoperă mormântul şi m-am rugat să-i dea viaţă lungă lui Rizvi.

În următoarele două luni am dus o foarte complicată viaţă dublă. Ahmed era un ucigaş cu simbrie care trecea drept om de afaceri, iar eu eram un actor care mă dădeam drept servitor. Ahmed avea permis pentru crimă, dar ştiam că într-o bună zi va fi şi el omorât. Speram doar să nu fiu prins şi eu la mijloc în toată povestea asta. Şi apoi, deodată totul s-a năruit.

— Cum adică s-a năruit? Ce s-a întâmplat?

— Acum patru luni – pe douăzeci februarie mai precis, îmi amintesc ziua foarte bine, pentru că India juca ultima partidă cu Australia în campionat şi Ahmed tocmai pariase. Paria pe orice: nu numai pe ce echipă va câştiga, dar şi pe care portar va cădea primul, care va nimeri primul la poartă, cine va câştiga în prima fază, dacă va ploua în timpul meciului… Uneori paria practic pe toate mingile de meci. Indiferent că ar fi fost de patru, şase sau una de-un singur punct. În acea dimineaţă, Ahmed tocmai discutase cu agentul de pariuri.

— Sharad *bhai,* Cod 3563 la telefon. Cum crezi că o să meargă aruncările? Ieri a fost cam slab. Crezi că o să fie ceva mai multă mişcare azi? Buletinul meteo e favorabil, dar oare s-ar putea să plouă ceva mai târziu?

Şi-apoi a pariat.

— Pune banii pe Sachin Malvankar. Mai ales că astăzi face a treizeci şi şaptea serie de o sută de puncte. Care e rata pariurilor?

Agentul îi răspunse:

— E deja la al şaptezeci şi optulea punct. Toată lumea crede că merge la sigur şi va face o sută, aşa încât pariul nu e prea promiţător. Maximum ai putea obţine un treisprezece la zece.

— OK, spuse Ahmed. Înscrie-mă cu zece miare. Ca să am măcar un câştig de trei miare.

Întreaga după-amiază, Ahmed rămase în faţa televizorului şi se uită cum joacă Malvankar,

ovaţionând fiecare rundă prin fluierături prelungi. În vreme ce Malvankar se apropia de cele o sută de puncte, Ahmed se aprindea tot mai tare. Când Malvankar a ajuns pe la nouăzeci şi ceva, Ahmed era deja un pachet de nervi. Îşi rodea unghiile, rugându-se înainte de fiecare minge, crispându-se ori de câte ori Malvankar rata. Malvankar, însă, a jucat cu obişnuita lui măiestrie. Pe la nouăzeci şi unu a trecut direct la nouăzeci şi cinci, printr-o magnifică lovitură de patru puncte. A atins apoi nouăzeci şi şase. Încă un punct. Nouăzeci şi şapte. După care Gillespie a tras o minge scurtă, pe care Malvankar a salvat-o la limită. Hayden a alergat după ea, încercând s-o oprească. Să nu treacă dincolo de marginea permisă. Malvankar şi partenerul său, Ajay Mishra, alergau rapid între porţi. Au câştigat prima rundă. Nouăzeci şi opt. A mai alergat una completă. Nouăzeci şi nouă. Hayden a prins mingea din nou la limită şi a aruncat-o printr-un looping, dar nu lui Adam Gilchrist, portarul, ci altcuiva. Malvankar văzu aruncarea şi strigă cât îl ţineau puterile „Nuuuuu!” spre Mishra, care se îndrepta spre el din a treia zonă. Numai că boul de Mishra şi-a continuat ideea să prindă mingea lui Malvankar. Disperat, Malvankar a fost obligat să termine şi a treia rundă. Era cât pe-aci să reuşească până la capăt, când mingea de la Hayden a aterizat direct în afara terenului de joc. Malvankar a fost prins la cincisprezece centimetri dincolo de limită, şi arbitrul a considerat lovitura nulă. S-a rămas la nouăzeci şi nouă.

Îţi poţi imagina cum arăta Ahmed. Pariase pe cea de-a treizeci şi şaptea sută de puncte a lui Malvankar şi acum pierduse, din pricina unui singur amărât de punct. I-a blestemat pe Gillespie, pe Hayden şi mai ales pe Mishra.

— Îmi vine să-l omor pe nenorocitul ăsta, a mormăit el, ţâşnind din casă.

Probabil că s-a dus la vreun bar şi şi-a înecat amarul.

În aceeaşi după-amiază, a mai venit un plic galben. M-am temut că s-ar putea să conţină poza vreunui jucător de crichet indian. Dar când am văzut ce era înăuntru, era să mor.

— De ce? Ce era înăuntru? Spune-mi repede.

— În plic era o fotografie lucioasă, douăzeci pe cincisprezece, a lui Abbas Rizvi, producătorul meu. Şi o bucăţică de hârtie pe care era trecută adresa sa. Ştiam că va fi următoarea victimă a lui Ahmed şi că, odată cu moartea lui, se va destrăma şi visul meu de a deveni actor. Trebuia să-l avertizez pe Rizvi. Dar dacă afla Ahmed, n-ar fi avut nicio jenă să mă omoare şi pe mine. La urma urmelor, era ucigaş cu simbrie, cu permis pentru crimă.

— Şi ce-ai făcut? am întrebat eu, nemaiputând să respir de emoţie.

— Am făcut ce trebuia să fac. M-am dus imediat la Rizvi şi i-am spus că s-a pus un preţ pe capul lui. Nu m-a crezut, aşa că i-am arătat poza şi adresa care veniseră prin curier. Odată ce a văzut fotografia în mâna mea, s-a risipit orice fel de îndoială. Mi-a spus că va fugi în Dubai şi o să încerce să se facă nevăzut vreun an sau doi. Mi-era acum profund îndatorat. Mi-a promis că la întoarcerea lui mă va face erou în următorul lui film şi între timp va lăsa vorbă să fiu pregătit. De aceea îmi finanţează cursul de actorie, iar eu număr zilele până când voi face optsprezece ani.

— Dumnezeule, ce poveste, Salim, am spus eu răsuflând adânc. Dar, ducându-i plicul lui Rizvi, nu te-ai expus? N-avea, oare, Ahmed să primească un telefon în seara aceea şi să afle că a dispărut plicul?

— Nu, nu m-am expus, pentru că Ahmed a primit pachetul. Era pe masa din sufragerie când s-a întors în seara aceea.

— Bine, dar… atunci înseamnă că Ahmed l-ar fi putut omorî pe Rizvi.

— Nu, pentru că în pachet era deja altă poză şi altă adresă, pe care o bătusem la maşină la un birou din apropiere.

— Genial. Ai dat o adresă inventată. Dar de unde ai găsit o poză falsă?

— N-aveam cum, aşa că nici n-am făcut-o. I-am dat lui Ahmed o poză adevărată şi o adresă adevărată. Iar el chiar s-a dus şi a săvârşit crima. Dar, până să descopere el că a ucis pe altcineva, i-am spus că trebuie să plec urgent în Bihar şi că nu mai pot lucra la el. M-am ascuns pe ici, pe colo, şi o vreme n-am mai dat prin Byculla; nici măcar la altarul lui Haji Ali nu m-am mai dus, pentru că e pe aproape. Săptămâna trecută am văzut ediţia din *Crime Watch* în care spuneau că poliţia a împuşcat un ucigaş cu simbrie de temut pe nume Ahmed Khan, într-un schimb de focuri, lângă gara Churchgate. Şi aşa se face că azi am venit la Haji Ali, să-i mulţumesc lui Allah, şi de cine dau acolo? De vechiul meu tovarăş, Mohammad.

— Da, uluitoare coincidenţă. Dar tot nu mă dumiresc. A cui poză şi adresă i le-ai dat lui Ahmed?

— Păi poza singurei persoane din lume care merita din plin onoarea. O poză lucioasă, douăzeci pe cincisprezece, cu domnul Babu Pillai, alias Maman, şi adresa lui!!!

Smita bate din palme.

— Minunat. Ştiam eu că eşti deştept, dar habar n-aveam că şi Salim este un geniu. A făcut rost de un permis pentru crimă printr-un intermediar. Şi a ales ţinta perfectă. Şi după aceea, ce s-a întâmplat? I-ai spus lui Salim că ai să participi la concurs?

— Nu, nu i-am dezvăluit de ce venisem la Mumbai. I-am spus doar că sunt servitor la Delhi şi am venit să vizitez oraşul vreo câteva zile.

— Deci Salim habar n-avea că o să apari la VSFM?

— Nu. Vroiam să-i dau de ştire, dar până să apuc s-o fac, m-a arestat poliţia.

— Am priceput. Mă rog, acum hai să vedem cum te-a ajutat la emisiune această întâlnire întâmplătoare cu Salim.

În studio, luminile se sting din nou, treptat.

Prem Kumar vorbeşte spre camera de luat vederi.

— Trecem acum la întrebarea numărul nouă, pentru un milion de rupii.

Se întoarce spre mine.

— Eşti pregătit?

— Pregătit, răspund eu.

— OK. Iată întrebarea numărul nouă. Aceasta este din sport. Spune-mi, domnule Thomas, ce sport practici?

— Niciunul.

— Niciunul? Dar cum de eşti aşa în formă? Uită-te la mine, ce lipsă de tonus, deşi merg la sală în fiecare dimineaţă.

— Când lucrezi ca ospătar şi faci zilnic o navetă de treizeci de kilometri, n-ai cum să nu fi în formă, am răspuns eu.

Publicul râde pe înfundate. Prem Kumar se încruntă fioros.

— OK. Iată întrebarea numărul nouă. Din lumea crichetului. De câte ori a marcat o sută de puncte cel mai mare jucător al Indiei, Sachin Malvankar? Ai de ales între A) 34, B) 35, C) 36 sau D) 37?

Începe muzica.

— Pot să pun o întrebare?

— Desigur.

— India a mai jucat cu vreo altă ţară de la campionatul cu Australia?

— Din câte ştiu eu, nu.

— Atunci ştiu răspunsul. „C”. 36.

— Răspuns final? Nu uita că de acest răspuns depinde milionul *tău* de rupii.

— Da, este „C”. 36.

— Eşti absolut sigur, sută la sută sigur de asta?

— Da.

Tobele bat în crescendo. Răspunsul corect pâlpâie.

— Categoric, sută la sută corect! Sachin Malvankar a reuşit, într-adevăr, de 36 de ori să marcheze o sută de puncte. Tocmai ai câştigat un milion de rupii! Doamnelor şi domnilor, şi acum vom lua o scurtă pauză publicitară.

— Stop filmare! spun şi eu.

10.000.000 DE RUPII

REGINA TRAGEDIEI

O dramă de familie cu o oarecare doză de umor şi acţiune, care eventual se termină tragic. În termeni cinematografici aşa aş descrie perioada petrecută cu Neelima Kumari. Era actriţă. Am lucrat trei ani în apartamentul ei din Juhu Vile Parle.

Totul a început în aceeaşi seară în care Salim şi cu mine am scăpat din ghearele lui Maman şi ale bandei sale. Am luat trenul local şi am aterizat în Juhu. Ne-am dus la apartamentul Neelimei Kumari, am sunat şi am aşteptat.

După o lungă pauză, s-a deschis uşa.

— Da?

O doamnă se afla în faţa noastră. Radhey, băiatul schilod, avusese dreptate. E o femeie înaltă şi frumoasă, o adevărată eroină, doar că mai în vârstă. Salim îi cade la picioare.

— *Arrey.*

Ea face repede un pas înapoi.

— Cine mai sunteţi şi voi? Şi ce căutaţi aici la ora asta?

— Suntem prietenii lui Radhey, am răspuns eu. Ne-a spus că aveţi nevoie de un servitor. Am venit să vă oferim serviciile noastre. Ştim că sunteţi o doamnă foarte cumsecade, iar noi avem nevoie

disperată de mâncare şi de adăpost şi vă promitem că o să facem tot ce ne cereţi.

— Într-adevăr, am nevoie de un servitor, dar nu pot să iau pe cineva atât de mic.

— Doamnă, suntem noi mici doar aşa la prima vedere, da' să ştiţi că muncim cât patru bărbaţi. Eu ştiu şi englezeşte. Puneţi-ne la încercare.

— N-am nevoie de doi servitori. Nu am loc decât pentru unul.

Salim şi cu mine ne-am uitat unul spre celălalt.

— Alegeţi atunci pe unul dintre noi, am spus eu.

— Cum te cheamă? l-a întrebat ea pe Salim.

— Salim.

— Şi eşti musulman, nu-i aşa?

Salim dădu din cap.

— Uite ce e, îmi pare foarte rău, dar bătrâna mea mamă, care locuieşte cu mine, nu poate mânca nimic atins de mâna unui musulman[67]. Eu nu cred în prostia asta cu spurcatul la simpla atingere, dar ce să fac? zise ea, ridicând din umeri.

Salim se uită foarte mâhnit la ea. Apoi femeia se întoarse spre mine.

— Şi pe tine cum te cheamă?

— Rama, i-am spus eu repede.

Aşa încât am căpătat doar eu slujba. Dar abia după aceea am aflat că viaţa cu o vedetă de cinema nu e chiar atât de strălucitoare pe cât pare de la distanţă. Când le descoperi obrazul fără fard, îţi dai seama că actriţele sunt la fel ca noi toţi, că au aceleaşi nelinişti şi nesiguranţe. Singura diferenţă este că pe noi ne preocupă banii. Sau mai precis lipsa lor. Iar pe ele celebritatea. Sau lipsa ei.

Viaţa lor se petrece într-un soi de acvariu. Întâi urăsc ceea ce se întâmplă. Când însă văd că sunt tot mai adulate, începe să le placă viaţa asta. Iar când oamenii nu le mai dau atenţie, pur şi simplu se chircesc şi mor.

Apartamentul Neelimei Kumari este spaţios şi modern. Mobilat cu gust, cu covoare scumpe şi tablouri. Are cinci dormitoare. Cel principal are

baia lui, care este numai a Neelimei, iar mama ei are următorul dormitor ca mărime. Din câte ştiu, Neelima nu mai are alte rude.

Dormitorul Neelimei este cea mai frumoasă cameră din apartament. Are un pat enorm în mijloc, cu aşternuturi din catifea. Pereţii sunt acoperiţi cu vitralii în care îţi poţi vedea imaginea în mii de bucăţele minuscule. Există o toaletă plină cu parfumuri şi tot felul de sticluţe şi flacoane. Lângă ea este un televizor Sony cu diagonala de 72 cm, un video şi cel mai nou tip de DVD. Din tavan atârnă un candelabru dintre cele mai costisitoare. Aerul condiţionat este dintre cele care nu fac zgomot, dar păstrează o răcoare minunată în încăpere. Pe pereţi sunt rafturi din sticlă pline de trofee şi premii de tot felul. Mai există un dulap de sticlă în care sunt o grămadă de reviste de cinema. Toate sunt cu Neelima Kumari pe copertă. Când mă uit la toate astea, mă simt privilegiat că lucrez în casa ei. Probabil că la vremea sa a fost cea mai celebră actriţă din India.

Mama Neelimei e o pacoste. Deşi are aproape optzeci de ani, are energie ca la patruzeci. E mereu pe urmele mele. Eu sunt singurul servitor permanent din casă. Mai există o brahmancă[68] din Maharashtra, care vine seara să gătească şi să spele apoi vasele, şi o fată în casă care vine din când în când să spele rufele murdare. Eu fac toate celelalte. Şterg praful şi mă ocup de curăţenie, calc hainele şi pregătesc ceaiul de seară. Fac cumpărături, iau laptele şi plătesc toate chitanţele. Dar mama Neelimei nu e niciodată mulţumită. Deşi mă adresez ei cu tot respectul, cu Maaji[69].

— Rama, nu mi-ai adus laptele, spune ea. Rama, nu mi-ai călcat aşternuturile… Rama, n-ai şters praful cum trebuie în camera asta… Rama, iar pierzi vremea. Rama, nu mi-ai încălzit ceaiul. Uneori mă enervează atât de tare cicălelile ei permanente, încât îmi vine să o leg la gură.

Chiar dacă este mai capricioasă uneori, Neelima nu e niciodată aşa de exigentă. Vrea să devin un servitor permanent. Sunt destule dormitoare în apartament unde aş putea să stau, dar mama ei refuză ca „un mascul” să locuiască în casă. Aşa încât sunt izgonit într-un bordei din Ghatkopar, de unde fac naveta în fiecare zi până la apartamentul ei. Ea îmi plăteşte chiria pentru cămăruţă. Într-un fel îmi convine, pentru că aşa stau împreună cu Salim.

Sunt la cumpărături cu Neelima. N-are maşină, aşa încât luăm un taxi. Nu-mi place să ies cu ea. Nu-şi cumpără decât produse cosmetice şi haine şi eu trebuie să car sacoşele grele. Nu merge niciodată la McDonald’s sau la Pizza Hut şi absolut niciodată nu-mi cumpără nimic.

Astăzi, ne aflăm la Cuff Parade, într-un magazin foarte costisitor, unde se vând sariuri. Se uită la câteva sute dintre ele, vreme de peste două ore, după care cumpără trei, pe cincizeci de mii de rupii, ceea ce valorează aproape cât salariul meu pe doi ani. Când ieşim din magazinul cu aer condiţionat, un grup de fete îmbrăcate în uniformă şcolară se apropie de ea. Par foarte tulburate.

— Nu vă supăraţi, sunteţi Neelima Kumar, actriţa? întreabă una dintre ele.

— Da, spune Neelima, încântată.

— Vezi, ţipă una dintre fete către prietenele ei. Ţi-am spus eu că e Neelima.

Se întoarce apoi din nou spre noi.

— Neelimaji, suntem mari admiratoare ale tale. Să te vedem astfel e un vis împlinit. N-avem un carneţel pentru autografe, dar ne-ai putea da unul aici, în caiet?

— Desigur. Cu plăcere, spuse Neelima, şi scoate un pix din geantă.

Una dintre fete întinde caietele, tulburată la maximum. Neelima le întreabă pe fiecare cum le cheamă şi apoi consemnează, cu scrisul ei lăbărţat:

„Lui Ritu, cu afecţiune, de la Neelima”, „Lui Indu, cu afecţiune, Neelima”, „Lui Malti, cu afecţiune, Neelima”, „Lui Roshni, cu afecţiune, Neelima”. Fetele citesc dedicaţiile şi chiuie încântate.

Neelima străluceşte de fericire că este astfel adulată. E pentru prima dată când văd că o recunoaşte cineva şi mă minunez de impactul pe care l-a avut întâlnirea asupra ei. Deodată, mă priveşte îngrijorată; am transpirat groaznic din pricina căldurii şi pentru că târăsc după mine o imensă pungă cu cumpărături.

— Rama, cred că deja ţi s-a făcut o foame de lup. Hai să mâncăm o îngheţată, propune ea.

Chiui, simţindu-mă în al nouălea cer.

Din când în când, Neelima mă învaţă arta de a face film. Îmi povesteşte despre diverse tehnici pe care le presupune industria cinematografică.

— Lumea crede că filmul îl fac doar actorii şi regizorul. Habar n-au că există mii de oameni în culise fără al căror efort filmul nu s-ar putea face în veci. Numai după ce aceşti tehnicieni îşi fac treaba, regizorul poate pocni din degete şi le poate spune actorilor: „Lumina, camera, motor!”.

Îmi povesteşte despre decoruri şi butaforie, despre lumini şi machiaj, despre cascadori şi cei care pun reflectoarele. Apoi mă învaţă care sunt genurile.

— Urăsc filmele care se fac în ziua de azi, în care toate se amestecă – tragedie, comedie, acţiune şi melodramă. Un film bun trebuie să respecte genul. Întotdeauna mi-am ales cu grijă filmele, după ce am simţit că înţeleg perfect povestea şi ce înseamnă ea pentru mine. N-ai să mă vezi niciodată cântând şi dansând, ca după două role personajul meu să moară subit. Nu, Rama dragă. Un personaj trebuie să fie consecvent. Aşa cum un mare pictor este recunoscut după stilul său unic, şi actorul este cunoscut după rolurile pe care le alege. După genul propriu. Un mare artist nu este unul

care se adaptează unui gen, ci acela care-l defineşte. Ai văzut cronica la noul film *Poveşti de suflet* în *Times of India?* Cronicarul a scris că Pooja, actriţa, a fuşerit scena morţii. „Cât mi-aş fi dorit ca Neelima Kumari să fi jucat în filmul acesta, ca să respecte cum se cuvine personajul. Tinerele actriţe din ziua de azi ar trebui să înveţe meşteşugul actoriei de la figurile legendare precum Neelima." Mi-a încălzit inima să citesc aşa ceva. Să fie dat de exemplu ca întrupare a unui gen de film este complimentul suprem pe care-l poate primi un actor. Am să pun în ramă cronica asta.

— Şi care era stilul tău unic? Neelima zâmbi.

— Ştiu că eşti prea tânăr să fi aflat că Neelimei Kumari i se mai spunea şi regina tragediei din India. Hai, să-ţi arăt ceva.

Mă duce la ea în dormitor şi deschide un *almirah* din sticlă. Aproape că-mi ies ochii din cap, pentru că *almirah*-ul este plin ochi cu casete video.

— Ştii că toate aceste casete sunt cu filme în care am avut câte un rol?

— Serios? Şi câte casete sunt aici?

— O sută paisprezece. Ăsta e numărul de filme în care am jucat de-a lungul carierei mele de douăzeci de ani.

Îmi arată spre primul rând.

— Acestea sunt filmele mele de început. Majoritatea sunt comedii de situaţie. Sunt convinsă că ştii ce înseamnă o comedie, nu-i aşa?

Am dat foarte hotărât din cap.

— Da, îmi plac cele cu Govinda.

Neelima îmi arată următoarele două rânduri.

— Astea sunt filmele din perioada de mijloc. Majoritatea, drame de familie. Dar am jucat şi în celebrul thriller *Spune numele ucigaşului* şi într-un film de groază clasic: *După treizeci de ani.*

În final, îmi arată ultimele patru rânduri.

— Astea sunt toate tragedii. Vezi sutele de premii şi trofee pe care le-am primit de-a lungul

anilor? Aproape toate sunt pentru filme din această categorie. Ăsta este preferatul meu.

Bate cu degetul pe o casetă. Citesc eticheta. *Mumtaz Mahal.*

— Ăsta este filmul în care joc rolul vieţii mele. Cel al soţiei împăratului Şah Jahan, Mumtaz Mahal. Am primit chiar şi Premiul Naţional pentru interpretarea mea. Vezi trofeul ăla din mijloc, l-am primit chiar din mâna preşedintelui Indiei.

— Să înţeleg că este rolul cel mai mare pe care l-aţi jucat vreodată?

— Fără îndoială, oftează Neelima, a fost un rol bun. Cu un potenţial emoţional puternic, dar simt că rolul vieţii mele de-abia de-acum încolo urmează să vină.

Mama Neelimei nu se simte prea bine. Tuşeşte şi se vaită mereu. Cicălelile ei sunt de-a dreptul insuportabile. Mereu se plânge de starea ei de sănătate, n-o cruţă nici măcar pe Neelima, amintindu-i permanent ce obligaţii are faţă de cea care a adus-o pe această lume. Cred că Neelima deja a început să se cam plictisească de povestea asta. În afară de celelalte cumpărături, acum trebuie să-mi petrec mai mult de jumătate din zi cumpărând medicamente pentru Maaji şi să mă asigur că-şi ia la timp toate acele tablete, capsule şi picături.

Este mare agitaţie în apartament. Pe Doordarshan, canalul TV naţional, se va da diseară un film al Neelimei, care se numeşte *Ultima nevastă.* E una dintre celebrele ei tragedii, şi vrea să ne uităm cu toţii la film, împreună cu ea, în salon. Se face ora opt seara, şi ne-am adunat în faţa televizorului. Bucătăreasa, fata în casă şi cu mine stăm pe covor; Maaji e tolănită pe canapea, lângă Neelima. Începe filmul. Nu e chiar genul meu. Este despre o familie săracă care trebuie să facă faţă la o grămadă de probleme. Toată lumea plânge şi se vaită. Iar Maaji oftează şi ea de zor acolo, în

spatele nostru. Filmul arată viaţa mult prea realist. Mi se pare caraghios să faci asemenea filme. Ce rost are să te uiţi la o peliculă când oricum poţi vedea acelaşi lucru şi în casa vecinului de peste drum? Neelima însă arată foarte tânără şi frumoasă în acest film şi joacă excelent. E o senzaţie foarte stranie să te uiţi la un film în care eroina stă în spatele tău. Mă întreb ce simte ea când se vede pe ecranul televizorului. Îşi aminteşte oare de băieţii care pun reflectoarele sau de cei care au machiat-o, de tehnicienii de la lumină, cei care înregistrează sunetul, toţi cei care lucrează pe platou?

Neelima moare în film, după ce are un monolog extrem de emoţionant. Pelicula se termină de îndată ce ea moare. Ne ridicăm ca să ne dezmorţim picioarele. Atunci observ că Neelima plânge.

— Doamnă, o întreb eu preocupat, ce s-a întâmplat? De ce plângeţi?

— N-am nimic, Rama. M-am identificat cu personajul de pe ecran. Uite, vezi? Acum zâmbesc.

— Cum puteţi dumneavoastră actorii, aci să râdeţi aci să plângeţi?

— Asta este marca unui mare actor. Ştii de ce mi se spune mie Regina Tragediei?

— De ce, doamnă?

— Pentru că n-am folosit niciodată glicerina ca să mă fac că plâng în filmele mele. Pot să fac când vreau să mi se umple ochii de lacrimi.

— Şi ce-i aşa grozav în asta? Nici eu n-am nevoie de glicerină ca să-mi curgă lacrimile, îi spun eu fetei în casă, atunci când Neelima nu mai e în preajmă ca să mă audă.

Cu cât o văd mai des pe Neelima, cu atât încep să înţeleg mai bine de ce i se spune Regina Tragediei. Există ceva, o aură de melancolie care o înconjoară. Până şi în zâmbetul ei este un strop de tristeţe. Mă întreb cum era viaţa ei în trecut, de ce nu s-a măritat niciodată? Pare că nu are prieteni adevăraţi. Uneori pleacă de acasă şi se întoarce

seara târziu. Mă întreb cu cine se întâlneşte. Mă îndoiesc că e vreun iubit sau vreun amant, pentru că nu se întoarce niciodată radioasă. Revine întotdeauna absentă şi deprimată şi se duce direct la ea în dormitor. Acesta este un mister pe care tare mult mi-aş dori să-l desluşesc până la capăt. De asemenea, mă uimeşte obsesia ei pentru frumuseţe. Pentru frumuseţea fizică. Deşi arată foarte bine, petrece ore întregi fardându-se şi dichisindu-se în faţa oglinzii. Toaleta ei e plină de creme. Într-o zi, m-am apucat să citesc etichetele. Sunt creme antirid, anticelulită, loţiuni împotriva îmbătrânirii. Apoi sunt cremele care dau o strălucire profundă, precum şi din cele hidratante, tot împotriva îmbătrânirii, creme revitalizante de noapte ori geluri ca să rămână pielea netedă şi catifelată. Baia ei este plină de săpunuri care miros ciudat, de măşti de faţă şi de îndepărtare a impurităţilor, care se presupune că te fac să arăţi tânăr. Şi în dulăpiorul ei cu medicamente sunt la fel de multe pilule ca în cel al lui Maaji. Există hormoni de creştere şi creme pentru ca sânii să rămână tari, melatonină farmaceutică şi antioxidanţi. Într-o bună zi, îi spun:

— Doamnă, dacă nu vă supăraţi, la ce vă trebuie toate fardurile astea? Acum nu mai jucaţi.

Mă priveşte în ochi.

— Noi, cei care jucăm în filme, devenim foarte vanitoşi. Ne obişnuim atât de tare să ne vedem fardaţi încât nu mai avem curajul să ne uităm în oglindă şi să ne vedem chipul real. Ţine minte, un actor rămâne un actor pe viaţă. Filmele se termină, dar spectacolul trebuie să meargă mai departe.

M-am întrebat dacă a spus asta sincer sau a reprodus nişte replici dintr-un film.

Astăzi s-a întâmplat ceva adevărat minunat. Maaji a murit în somn. Avea optzeci şi unu de ani.

Neelima a plâns puţin, după care a trecut la lucruri mai practice, la aranjamentele funerare. Ai

zice că întreaga industrie cinematografică s-a mobilizat ca să vină să-i prezinte condoleanţe. S-a aşezat cu stoicism pe canapeaua din salon, îmbrăcată într-un sari alb[70] şi uşor fardată. Îi recunosc pe mulţi dintre cei care au venit. Sunt actori şi actriţe, regizori şi producători, cântăreţi şi compozitori. Salonul e plin de musafiri. Întind gâtul să văd mai bine vedetele celebre ale căror poze apar în *Starburst* vedete pe care le-am văzut doar pe marele ecran. Aş vrea să poată fi şi Salim cu mine. Dar ar fi dezamăgit. Oamenii ăştia nu strălucesc ca pe ecran. Nu sunt fardaţi şi nu poartă culorile ţipătoare din filme. Sunt înveşmântaţi în haine albe, fără pată, şi par toţi trişti şi sumbri. Chiar şi celebrii actori de comedie arată aşa.

Nu ştiu ce simte de fapt Neelima la moartea mamei ei. Dar pentru mine plecarea lui Maaji de pe lumea asta a fost ca o uşurare binevenită după un film deprimant.

La o lună după decesul lui Maaji, Neelima îmi cere să devin servitor intern. Ştie că Salim stă cu mine în mahala, aşa că vrea să continue să plătească şi chiria pentru camera lui. Mă mut la ea în apartament. Dar nu într-unul dintre cele patru dormitoare goale. Mi se dă cămăruţa unde se calcă hainele.

Am observat că după moartea lui Maaji, Neelima a început să iasă mult mai des; uneori nu vine acasă peste noapte. Sunt convins că are pe cineva. Poate că în curând va fi şi o nuntă.

M-am trezit din pricina unui zgomot ca un scârţâit care vine dinspre salon. De fapt nu e vorba propriu-zis de un zgomot, dar a fost suficient cât să mă trezească din somn. M-am frecat la ochi şi m-am uitat la ceasul de lângă mine. E două şi jumătate dimineaţa. Mă întreb ce poate face Neelima la ora asta prin apartament. Brusc îmi dau seama că amantul ei a venit probabil în vizită şi mă

entuziasmez. În vârful picioarelor, ies din cameră şi mă îndrept spre salon.

În încăpere este întuneric, dar ochii se obişnuiesc repede; neîndoios, se află un bărbat acolo. Nu pare un amant. Poartă o mască neagră pe cap şi nu i se văd decât ochii. În mâna stângă are un sac negru. În cea dreaptă, o lanternă pe care o îndreaptă spre video. Scoate repede cablurile, ia videoul şi îl bagă în sacul cel negru. Am înţeles acum că în orice caz nu e un amant. E un hoţ. Şi ţip. Scot un ţipăt ascuţit şi pătrunzător, care tulbură liniştea nopţii asemenea unui glonţ. Asta o trezeşte pe Neelima Kumari, care vine în goană în salon. Ţignalul meu asurzitor îl destabilizează pe hoţ, care aruncă sacul şi lanterna cât acolo şi îşi astupă urechile cu mâinile. De asemenea, sparge din neatenţie o figurină de sticlă care se afla deasupra dulapului cu televizorul.

— Ce s-a întâmplat? întreabă Neelima, cu răsuflarea întretăiată.

Aprinde lumina în salon. Vede hoţul şi scoate şi ea un ţipăt. Între timp, hoţul aproape că a asurzit. A căzut în genunchi şi a început să ne roage să îl iertăm.

— Vă implor doamnă, nu sunt hoţ. Am venit doar să vă văd casa.

— Rama, adu-mi iute telefonul. Voi chema de îndată poliţia, îmi spune Neelima.

I-am adus prompt telefonul fără fir.

Hoţul şi-a scos masca. E un bărbat tinerel, cu barbişon.

— Vă implor, doamna mea, nu sunaţi la poliţie, vă rog frumos. Nu sunt hoţ. Sunt student în ultimul an la St. Xavier. Sunt unul dintre cei mai mari admiratori ai dumneavoastră. Am venit în casa dumneavoastră doar ca să văd cum trăiţi.

Simt că Neelima a început să se înduioşeze, de când a auzit partea cu admiratorul.

— Nu-l ascultaţi, doamnă, o avertizez eu, tipul e un hoţ. Nu e niciun admirator. De ce credeţi că

fura aparatul video, pentru că e fan?

— Am să vă spun de ce, Neelimaji, veni el cu explicaţia. Am cumpărat casete cu toate filmele în care aţi jucat. Toate cele 114. Mă uit la cel puţin un film pe zi. Folosind însă într-atât videoul, mi s-a stricat. L-am dus la reparat, dar nu rezist să treacă o zi şi să nu văd un film de-al dumneavoastră. Şi atunci, mi-am zis să văd un film pe videoul dumneavoastră, ar fi o experienţă şi mai memorabilă. Vi l-aş fi adus înapoi când l-aş fi scos pe al meu de la reparat. Vă rog să mă credeţi, doamnă. Jur pe tatăl meu mort că nu mint.

— Asta e o minciună gogonată, doamnă! strig eu. Eu zic să sunaţi la poliţie.

— Nu, Rama, spune Neelima, stai să verific întâi dacă omul ăsta spune realmente adevărul. Dacă a văzut toate cele 114 filme ale mele, atunci va putea răspunde la câteva întrebări. Deci, domnule, ia spune dumneata, în ce film am jucat rolul unei fete de la ţară pe nume Chandni?

— Cum aş putea să uit aşa ceva, Neelimaji! E unul dintre filmele mele preferate. În *Întoarcerea în sat,* nu-i aşa?

— Întocmai. Dar asta a fost o întrebare prea uşoară. Spune-mi, pentru ce film am luat Filmfare Award, în 1982?

— E şi mai simplu! Nu încape nicio îndoială, l-aţi luat pentru *Noaptea cea întunecată.*

— Nemaipomenit, ai dreptate. Să vedem… În ce film am jucat cu Manoj Kumar?

— În filmul ăla patriotic. Se numea *Chemarea Naţiunii.*

— Şi pe ăsta l-ai văzut?

— V-am spus doar, Neelimaji, că sunt cel mai mare admirator în viaţă al dumneavoastră. Dar, spuneţi-mi, de ce aţi acceptat să jucaţi rolul ăla de doi bani în *Iubire veşnică?* Am considerat de la bun început că regizorul nu v-a folosit la justa valoare.

— Uluitor… să mă întrebi aşa ceva… Şi eu consider că n-ar fi trebuit să accept rolul. Toate laudele pentru succesul filmului i-au revenit lui Sharmila, iar eu am făcut o afacere proastă.

— Dar aţi fost fantastică în *Plouă la Bombay.* Monologul din templu, cel de după moartea tatălui dumneavoastră, e scena cea mai memorabilă din întreg filmul. Ar fi trebuit să luaţi Filmfare Award pentru el, dar vi l-au dat în schimb pentru *Femeie.*

— Da. Dacă ar fi să aleg între *Femeie* şi *Plouă la Bombay,* şi eu tot pe acesta din urmă l-aş alege. Recunosc că ştii multe despre filmele mele. Cum te numeşti?

— Numele meu este Ranjeet Mistry. Am douăzeci şi patru de ani, şi dintotdeauna mi-am dorit să vă întreb despre *Mumtaz Mahal,* pe care îl consider cel mai mare film care s-a făcut vreodată. Scena cu naşterea copilului, în care muriţi şi Dileep Sahib, care îl interpretează pe împărat vă stă alături, şi îl rugaţi să vă facă o promisiune, şi apoi vă scoateţi brăţara de aur – pe care nu i-o daţi însă. De ce aţi făcut asta?

— Este uluitor! Ai analizat în detaliu filmul. Am să-ţi dau răspunsul. Dar de ce stai pe jos? Vino aici, pe canapea. Iar tu, Rama, ce-ai rămas cu telefonul în mână? Nu vezi că avem un musafir în casă? Du-te şi adu două ceşti cu ceai şi nişte biscuiţi. Deci, cum îţi spuneam, când s-a conceput *Mumtaz Mahal…*

Până să mă întorc eu cu ceştile cu ceai, Neelima şi hoţul râd deja împreună şi îşi spun bancuri, ca doi vechi prieteni ce s-au regăsit după o lungă vreme. Dau din cap, uluit. Tipul ăsta a venit s-o jefuiască şi doar pentru că întâmplător a văzut o parte dintre filmele ei, îi mai dă şi ceai cu biscuiţi.

Ceea ce a început ca un thriller s-a transformat într-o dramă sentimentală.

Într-o seară mă strigă.

— Rama, vreau ca mâine să te muţi înapoi în mahala. Doar o zi. Vreau puţină intimitate în casă.

— Dar de ce, doamnă?

— Nu pune întrebări, spuse ea, pe un ton iritat. Fă aşa cum ţi-am spus.

Asemenea instrucţiuni mi-au fost date de trei ori în următoarele trei luni. Ştiam că atunci când plecam îşi aducea un amant în casă, şi nu vroia să ştiu eu. Următoarea dată când mi-a zis să rămân în Ghatkopar şi să mă întorc a doua zi, nu am ascultat-o întru totul. M-am dus peste noapte în Ghatkopar dar, în loc să mă întorc la şapte dimineaţa, am venit la cinci şi am bântuit prin faţa apartamentului. Evident că la ora şase s-a deschis uşa şi a ieşit un bărbat. Era înalt, cu un chip destul de decent, doar că ochii injectaţi şi părul ciufulit îi stricau aspectul. Era îmbrăcat în blugi şi cu o cămaşă albă. Avea un snop de bani în mâna stângă şi învârtea pe degete nişte chei de maşină. Şi-a aprins şi o ţigară. Mi se părea cunoscut, dar nu ştiam exact de unde să-l iau. Nici că mi-a aruncat vreo privire. M-am mai învârtit o vreme pe-afară şi am intrat în casă abia la ora şapte.

Primul şoc a fost când am văzut în ce hal e salonul. Era plin de mucuri de ţigară şi scrum peste tot. În mijlocul mesei era un pahar răsturnat, împreună cu o sticlă de whisky. Alunele erau împrăştiate pe covor. Şi toată încăperea duhnea a alcool.

Al doilea şoc a fost când am văzut-o pe Neelima Kumari. Avea urme de lovituri pe toată faţa şi un ochi vânăt.

— Dumnezeule, doamnă, ce-aţi păţit? am strigat eu.

— Nimic, Rama, am alunecat din pat şi m-am lovit. Nu te speria.

Ştiam că minte. Tipul pe care-l văzusem ieşind din apartament era făptaşul. Şi ea, în schimb, i-a dat ţigări, whisky şi bani. Am suferit ca un câine şi

m-a înfuriat gândul că sunt atât de incapabil s-o ocrotesc.

Din acea zi, ceva s-a schimbat la Neelima. A devenit mai introvertită şi mai retrasă. Cred că s-a apucat de băutură, pentru că uneori îi mirosea respiraţia a whisky.

Într-o dimineaţă, iar am găsit-o cu un ochi vânăt şi cu o urmă de arsură de ţigară pe braţ. N-am mai putut îndura.

— Doamnă, sunt foarte mâhnit să vă văd în halul ăsta. Cine vă face una ca asta? am întrebat eu.

Mi-ar fi putut răspunde „Nu-i treaba ta", dar în dimineaţa aceea părea mai dispusă să facă mărturisiri.

— Ştii, Rama, se spune că-i mai bine să iubeşti şi să suferi decât să nu fi iubit deloc. Mă întreb uneori dacă e chiar aşa. Şi eu iubesc şi am iubit. Nu ştiu dacă am pierdut iubirea, dar în mod sigur mă chinuiesc mult. Există un bărbat în viaţa mea. Uneori am impresia că mă iubeşte. Alteori cred că mă urăşte. Mă chinuieşte întruna, strop cu strop.

— Şi atunci de ce nu-l părăsiţi? am strigat eu.

— Nu-i chiar aşa de simplu. Există plăcere chiar şi în suferinţă. Un dulce extaz. Uneori mă întreb: dacă suferinţa poate fi atât de dulce, câtă plăcere ameţitoare poate aduce moartea? Când mă chinuieşte cu ţigările lui aprinse, nu-mi vine să ţip, ci să spun replicile celebre din filmul *Femeie.* Din scena morţii: „O, viaţă, cât de nestatornică poţi să fii! Marea mea iubire este moartea, care m-a însoţit întotdeauna, în toate drumurile mele. Vino, moarte dragă, ia-mă în braţele tale, şopteşte-mi la ureche dulcea şoaptă a tăcerii, şi poartă-mă în ţinutul iubirii veşnice."

— Dar ăla nu era decât un film, doamnă, am pledat eu.

— Taci din gură. Ai uitat ce ţi-am spus eu cândva? Un actor rămâne actor toată viaţa. Nu uita

că eu voi rămâne pentru totdeauna Regina Tragediei şi nu am ajuns regina tragediei doar pentru că am interpretat nişte replici ale unui scenarist. Am trăit viaţa personajelor mele. Ghalib[71] n-a devenit un măreţ poet tragic doar pentru că a scris nişte versuri într-o carte. Nu. Trebuie să simţi durerea, s-o trăieşti în viaţa de zi cu zi, înainte să devii o regină a tragediei.

— Dacă aşa stau lucrurile, aş putea deveni şi eu regele tragediei într-o bună zi, nu-i aşa? am întrebat eu, cu privirea inocentă a celor doisprezece ani ai mei.

Nu mi-a răspuns.

Neelima îi dă interviu unei ziariste de la Starburst, în salon. Intru cu o tavă cu *gulab jamun* şi *samosa.*

— Bine, Neelimaji, am discutat despre trecut, acum aş vrea să ştiu câte ceva şi despre prezent. De ce aţi renunţat la filme?

Am privit atent cum ziarista îşi aranjează reportofonul. E destul de tânără şi arată bine, cu o piele deschisă la culoare şi cu un păr negru până la umăr. Poartă nişte pantaloni eleganţi negri, cu o *kurti*[72] cu imprimeu, şi pantofi fini cu toc înalt.

— Pentru că nu se mai fac filme ca altădată. Pasiunea, implicarea trup şi suflet nu mai există. Actorii din ziua de azi nu mai sunt decât un fel de produse, trase la stanţă, care-şi spun replicile ca nişte papagali. Nu mai există profunzime. Pe vremuri se făcea un singur film, şi nu mai multe deodată. Acum există actori care în aceeaşi zi aleargă pe trei platouri. E penibil, spuse Neelima.

— Mă iertaţi că vă spun, dar am auzit că v-aţi lăsat pentru că nu vi s-au mai dat roluri.

Se înfurie.

— Cine a spus aşa ceva? E o minciună sfruntată. Mi s-au oferit mai multe roluri, dar le-am refuzat pe toate. Nu erau destul de serioase. Iar filmele nu se axau pe eroina principală.

— Adică nu vi s-au mai dat roluri principale, ci doar al surorii mai mari sau cel al mătuşii.

— Cum îndrăzneşti? Bag seama că şi ziariştii din ziua de azi nu mai sunt ca aceia de altădată! Sunteţi lipsiţi de maniere. Oare chiar nu vezi toate premiile şi trofeele înşirate pe rafturi? Crezi că le-am obţinut fără să joc? Crezi că degeaba am fost supranumită Regina Tragediei? Crezi că mi-am primit titlul ăsta cântând printre copaci, cum se întâmplă cu eroinele de doi bani de astăzi, care, cu toate proptelele puternice care le împing în faţă, tot ca nişte figurante arată, pentru că asta sunt de fapt?

— Dar… nu discutăm despre fosta car…

— Ştiu exact despre ce discutăm. Întrevederea noastră s-a sfârşit. Rama, condu-o, te rog, pe doamna; şi pentru dânsa uşa noastră să rămână mereu închisă.

Ziarista se ridică în picioare şi iese pe uşă, în mare grabă.

O conduc până la ieşire pe jurnalista uimită. Sunt incapabil să înţeleg dacă a fost vorba de o comedie, de o dramă sau de o tragedie.

În apartamentul Neelimei sunt multe poze înrămate. Toate o înfăţişează numai pe ea. Pe Neelima, primind nu ştiu ce premiu, pe Neelima tăind o panglică, pe Neelima urmărind o reprezentaţie, pe Neelima înmânând un trofeu. Nu există poze cu nicio altă vedetă de cinema, în afară de două poze înrămate din dormitorul ei. Sunt două femei frumoase, una albă şi una indiancă.

— Cine sunt femeile astea? o întreb, într-o bună zi.

— Cea din stânga este Marilyn Monroe, iar cea din dreapta este Madhubala.

— Cine sunt?

— Sunt amândouă actriţe celebre, care au murit tinere.

— De ce le păstraţi pozele?

— Pentru că şi eu vreau să mor tânără. Nu vreau să mor arătând bătrână şi decrepită. Ai văzut fotografia lui Shakeela în numărul de săptămâna asta din *Film Digest? A* fost o vedetă celebră a anilor cincizeci, şi trebuie să aibă vreo nouăzeci de ani acuma. Ai văzut ce bătrână şi ofilită arată? Lumea aşa o să şi-o amintească, după ce va muri. Bătrână, ridată şi ramolită. În schimb, pe Marilyn Monroe şi pe Madhubala, toată lumea şi le închipuie veşnic tinere, pentru că au murit tinere. Imaginea care rămâne în urma ta este cea de dinainte să mori. Ca şi Madhubala, vreau să las în urma mea o imagine de tinereţe şi frumuseţe, de graţie şi farmec nemuritor. Nu vreau să mor la nouăzeci de ani. Mi-aş dori uneori să pot opri toate ceasurile din lume, să sparg toate oglinzile şi să îngheţ chipul meu tânăr într-o lungă clipă nemuritoare, care să nu mai treacă…

Mă cuprinde o tristeţe adâncă, auzind toate acestea, într-un fel, şi Neelima este o orfană, ca mine. Dar, spre deosebire de mine, are o familie mai mare – admiratorii, producătorii şi regizorii. Şi este dispusă să facă sacrificiul suprem, de dragul lor. Pentru ca ei să şi-o amintească pentru totdeauna ca pe o femeie tânără şi pură.

Pentru prima dată, mă simt norocos; mare noroc că nu sunt vedetă de cinema.

Un celebru producător a venit la ea acasă. Neelima este foarte entuziasmată. Este convinsă că-i va oferi un rol şi va trebui din nou să înfrunte aparatul de filmat. Îşi petrece toată ziua aplicând pe piele diverse creme şi farduri şi probând diverse haine.

Producătorul vine seara. E mic şi chel, cu burtică. Mi se spune să aduc *gulab jamun, samosa* şi îngheţată de fructe.

— … e un rol minunat pentru tine, Neelimaji, spune producătorul. Am fost dintotdeauna unul dintre marii tăi admiratori. Am văzut de

cincisprezece ori filmul *Femeie.* Scena morţii… Dumnezeule, simt că mor şi eu de fiecare dată când o revăd. De aceea am decis să te scot din această izolare a ta. Filmul de faţă, pentru care deja am angajat un regizor de primă mână, are ca personaj principal o femeie, îţi ofer un rol fantastic.

— Cum îl cheamă pe regizorul pe care l-ai angajat?

— Chimpu Dhawan.

— Dar nu e regizor de comedii?

— Şi ce dacă? O să fie şi ceva umor în filmul ăsta. Pentru rolurile principale deja am acordul lui Shahrukh Khan şi al lui Tabu.

— Nu înţeleg. Deja ai angajat eroina? Deci sunt două?

— Nu, nici vorbă.

— Atunci Tabu ce-o să facă?

— Ea este eroina principală.

— Şi mie ce rol îmi propui?

— Ah, am uitat să-ţi spun esenţialul… Pe cel al mamei lui Shahrukh Khan.

În următoarea clipă, îl dă afară din casă. Producătorul zboară de acolo, vociferând:

— Scorpie răsfăţată, ce credea ea? Se vede încă primadonă? Nu s-a uitat în oglindă? Să zică mersi că nu i-am dat rolul bunicii. Hmm, auzi dom'le ce pretenţii!

Mi se pare o reuşită scenă de comedie.

Amantul ei a vizitat-o iar. Numai că situaţia s-a agravat. E în pat şi are o tăietură zdravănă deasupra sprâncenei stângi, iar obrazul este umflat rău. Vorbeşte cu greu.

— Doamnă trebuie să chemăm poliţia, spun eu. Porcul ăsta trebuie arestat, o implor, în timp ce-i dezinfectez rănile.

— Nu, Rama, o să-mi treacă.

— Spuneţi-mi măcar cum îl cheamă.

Râde răguşit.

— La ce bun? Stai liniştit, n-o să mai vină aici niciodată, în sfârşit, ne-am despărţit. De asta am şi păţit-o. Dacă mai apare vreodată, am să-l scuip în ochi.

— Cât o să mai suferiţi în tăcere? Uitaţi-vă în ce hal vă e faţa.

— Asta este soarta femeii, să sufere în tăcere. Ce am pe faţă este nimic, pe lângă ce am pe restul trupului. Chiar vrei să vezi? Priveşte.

Îşi descheie nasturii bluzei şi-şi desface sutienul. Pentru prima dată în viaţă văd în toată splendoarea sânii goi ai unei femei. Sunt mari, se bălăngănesc şi atârnă ca nişte ugere de vacă. Sunt şocat să văd arsurile de ţigară de pe tot pieptul, care arată ca nişte mici cratere negre pe pielea ei albă şi catifelată. Încep să plâng.

Începe şi ea să plângă.

— Nu vreau să mai trăiesc sub o mască. Am făcut destule liftinguri şi am înghiţit prea multe adjuvante ca să-mi păstrez frumuseţea. Vreau ca o dată în viaţă să fiu şi eu o femeie adevărată. Vino, copile, spune ea, şi mă trage încet spre pieptul ei.

Nu ştiu ce gândeşte de fapt Neelima Kumari, când mă strânge la pieptul ei. Dacă mă percepe ca pe fiul ei sau ca pe amantul ei, dacă o face ca să uite de durere sau ca să aibă şi experienţa unui fior de doi bani. Îmi vâr faţa între sânii ei şi restul lumii dispare în jurul meu, gândurile din mintea mea pier şi pentru prima dată în viaţă simt că n-aş mai fi orfan. Că am şi eu o mamă adevărată, al cărei chip îl pot vedea, al cărei trup îl pot atinge. Gustul sărat al lacrimilor mele se amestecă cu cel al sudorii şi al parfumului corpului ei, într-o trăire extrem de emoţionantă pentru cei treisprezece ani de viaţă ai mei. Tot chinul şi toată suferinţa, toate injuriile şi umilinţele pe care le-am îndurat de-a lungul anilor, au dispărut în acea clipă. Aş fi vrut să opresc toate ceasurile din lume şi să îngheţ acel moment pentru totdeauna. Pentru că, deşi n-a durat mult, chiar şi în acel răstimp scurt am trăit o

senzaţie atât de intensă şi de preţ încât nicio actorie din lume n-ar putea visa s-o poată reproduce vreodată.

De aceea, n-am să încerc să definesc acest episod ca dramă, thriller sau tragedie. A fost mai presus de genuri.

Neelima şi cu mine n-am mai discutat niciodată despre acea dimineaţă. Şi ce s-a întâmplat atunci nu s-a repetat, dar amândoi am ştiut că viaţa noastră s-a schimbat irevocabil.

Ea a vrut să-şi scoată masca, dar n-a avut tăria s-o facă. A refuzat ajutorul meu. Inevitabilul destin al reginei tragediei a ajuns-o din urmă. A devenit tot mai deprimată, a început să bea atât de mult încât abia de mai pricepea ce se întâmplă în jurul ei. Şi-a concediat fata în casă şi bucătăreasa. Am rămas singur în apartament. După care a început să se pregătească pentru cel mai important rol al vieţii ei.

Neelima Kumari mi-a spus să adun toate revistele de cinema cu pozele ei într-o stivă frumos aranjată. De trofee şi premii s-a ocupat personal, punându-le pe cele din platină în faţă, urmate de cele de aur şi de argint. S-a îmbrăcat în cel mai costisitor sari al ei şi s-a împodobit cu cele mai de preţ bijuterii. A petrecut trei ore în faţa oglinzii ca să arate cât mai bine. Apoi şi-a aruncat în toaletă toate cremele. S-a dus la dulăpiorul cu medicamente şi a dat la gunoi adjuvantele de frumuseţe. A deschis un borcan cu calmante care îi fuseseră prescrise mamei sale. Nu ştiu câte tablete a înghiţit.

În final, a intrat în dormitor şi a băgat în video caseta cu filmul *Mumtaz Mahal.* S-a aşezat în pat şi a apăsat pe „Play”, din telecomandă. Pe ecranul televizorului a început filmul. M-a trimis să cumpăr legume de la piaţă şi între timp ea s-a instalat în rol, aşteptând finalul.

Am găsit-o în aceeaşi seară, când m-am întors de la piaţă, arătând ca o splendidă mireasă adormită. N-a fost nevoie să îi ating trupul rece ca să-mi dau seama că a murit. În mână avea un trofeu, pe el scria „Premiul Naţional pentru Cea mai Bună Actriţă se acordă Domnişoarei Neelima Kumari, pentru rolul din *Mumtaz Mahal,* 1985."

Ceea ce vedeam acum în faţa ochilor nu putea fi descris decât ca dramă de calitate, jucată impecabil.

Mă uit lung spre trupul neînsufleţit al Neelimei Kumari şi nu ştiu ce să fac. Un lucru ştiu sigur: nu mă voi duce la poliţie. Ar fi în stare să dea vina pe mine şi să mă aresteze pentru crimă. Aşa încât, fac singurul lucru logic care îmi vine în minte. Fug în mahalaua Ghatkopar.

— Ce-i cu tine aici? mă întreabă Salim.

— M-a concediat doamna, la fel ca pe fata în casă şi pe bucătăreasă.

— Şi acum, ce-o să ne facem, cu ce-o să plătim chiria pe cămăruţă?

— Stai liniştit. A plătit deja în avans pentru următoarele două luni. Până atunci sigur îmi găsesc altă slujbă.

În zilele următoare trăiesc în cămăruţa mea din *chowl* cu spaima că o să apară un Jeep cu girofarul aprins ca să mă aresteze. Dar nu se întâmplă nimic de felul ăsta. În ziare nici n-a apărut ştirea despre moartea Neelimei Kumari. Între timp, mi-am găsit o slujbă într-o topitorie.

I-au găsit cadavrul după o lună, şi atunci doar pentru că vecinii s-au plâns din pricina mirosului. Au spart uşa şi au intrat. N-au găsit nimic nici în salon şi nici în primul dormitor. Au dat apoi peste un cadavru în putrefacţie în dormitorul cel mare. Sariul părea nou, bijuteriile străluceau, dar chipul şi trupul se descompuseseră, erau de nerecunoscut. Au cărat cadavrul purtând măşti albe pe faţă şi au

aruncat trofeul la gunoi. I-au confirmat identitatea după dantură. După ce au descoperit cine era, au publicat poza cu trupul ei putrezit pe prima pagină din toate ziarele „Neelima Kumari, celebra Regină a Tragediei de mai ieri, s-a sinucis. Avea patruzeci şi patru de ani. Trupul ei, aflat în descompunere, a fost descoperit în apartamentul său abia după o lună."

Asta zic eu că este ceea ce se numeşte o adevărată tragedie.

Smita oftează prelung.

— Nu-i de mirare că vedetele astea de cinema sunt nevropate! Ştii, eu am văzut *Mumtaz Mahal* şi din totdeauna am vrut să aflu care este misterul brăţării de aur. Oare ce i-a spus Neelima Kumari hoţului?

— Din păcate, va rămâne un mister. Acuma ce facem, vorbim despre Neelima Kumari sau vrei să-ţi spun ce s-a mai întâmplat la concurs?

Smita apăsă fără chef pe „Play".

În studio este multă agitaţie. Suntem în mijlocul unei lungi pauze publicitare. Producătorul emisiunii, un bărbat înalt cu părul lung ca de femeie – sau ca de vedetă rock – e ocupat să discute ceva cu Prem Kumar, într-un colţ. După ce pleacă, Prem Kumar îmi face semn să mă duc spre el.

— Uite ce este, domnule Thomas, îmi spune Prem Kumar, te-ai descurcat fantastic. Te-ai ales deja cu un milion de rupii. Spune-mi, ce intenţionezi pe mai departe?

— La ce vă referiţi?

— Ai de gând să renunţi sau visezi la premiul de un miliard de rupii? Nu uita, acum e „Totul sau nimic".

— Ei bine, am să renunţ. Am avut destul noroc până acum, dar s-ar putea să mă părăsească între timp.

— Ar fi mare păcat, domnule Thomas, dacă ai câştiga concursul ai deveni un model pentru tineretul din ţara asta. Aşa încât VSCM a decis să te ajute să câştigi. Mai ţii minte cum te-am sprijinit la a doua întrebare? Dacă nu aş fi schimbat domeniul, ai fi plecat fără nicio rupie în buzunar. Aş vrea să fac acelaşi lucru cu următoarele trei întrebări, îţi promit că dacă mergi pe varianta „Totul sau nimic" o să te ajut să câştigi, pentru că vrem să câştigi. Ar fi cea mai mare reuşită a emisiunii noastre.

— Şi cam la ce întrebare v-aţi gândit?

— Nu mai contează, pentru că o să-ţi spunem, în secret, răspunsurile dinainte. Aşa cum ai avut încredere la întrebarea numărul doi sunt sigur că poţi avea încredere şi la întrebările zece, unsprezece şi doisprezece. Ne-am înţeles?

— Ei bine, dacă îmi garantaţi victoria mi-ar fi greu să refuz. Deci care este următoarea întrebare?

— Excelent, bate Prem Kumar din palme. Billy, se adresează el producătorului, domnul Thomas a fost de acord să meargă pe „Totul sau nimic".

Se întoarce spre mine şi şopteşte:

— Bine, să-ţi povestesc despre următoarea întrebare. Am să vreau să ştiu: „Care este lungimea Strâmtorii Palk dintre India şi Sri Lanka? A) 64 km, B) 94 km, C) 137 km sau D) 209 km. Răspunsul corect este „C" 137 km, ai înţeles?

— Da, dar de unde ştiu eu că este răspunsul corect?

— Deci n-ai încredere în mine domnule Thomas? Ei bine, te înţeleg. La urma urmei, este vorba de un miliard de rupii. Am să-ţi dovedesc. Uite-te în cartea asta. Sunt convins că recunoşti cifrele.

Scoate un fel de jurnal, în care sunt întrebări şi răspunsuri, ca în orice carte de acest tip. Deschide direct la întrebare. La cea pe care mi-a pus-o mie. Răspunsul este acelaşi: 137 km.

— Acum eşti mulţumit? Ai înţeles că n-am de gând să te trag în piept?

Dau din cap.

— Bine. Întoarce-te la locul tău şi vin şi eu imediat.

Intră jingle-ul şi în studio apare scris pe o pancartă „Aplauze”. Prem Kumar se adresează publicului.

— Doamnelor şi domnilor, ne aflăm la o răspântie istorică în emisiunea noastră. Avem un concurent care a atins cifra magică de un milion de rupii. Trebuie să decidă acum dacă merge mai departe pentru premiul cel mare sau se retrage. Domnule Thomas, a venit momentul adevărului. Ce ai decis? Joci mai departe sau te dai bătut? Nu uita că dacă vei continua să joci rişti să pierzi tot ce ai câştigat până acum. Deci, ce spui?

Îmi zâmbeşte liniştitor.

— Continui să joc, răspund eu, moale.

— Poftim? întreabă Prem Kumar. Poţi să spui ceva mai tare, te rog?

— Continui să joc, zic eu tare şi încrezător.

Din public se aud oftaturi. Cineva spune: „Dumnezeule mare!” iar un altul „Ce dobitoc!”

— Aceasta este decizia finală şi irevocabilă? spune Prem Kumar şi îmi zâmbeşte din nou.

— Da, răspund eu.

— Ei bine doamnelor şi domnilor înseamnă că facem istorie, exultă Prem Kumar. Avem cu noi un concurent dispus să rişte tot. Am mai avut un concurent care a riscat tot – şi a pierdut. Vom vedea astăzi dacă domnul Thomas va rămâne în istorie devenind câştigătorul celui mai mare premiu din câte au existat vreodată. Bun, deci suntem gata pentru ultimele trei întrebări din categoria „Totul sau nimic”. Vă rog să-l aplaudaţi cum se cuvine pe concurentul nostru.

Tobele bat în crescendo. „Totul sau nimic” pâlpâie pe ecran. Publicul se ridică în picioare şi

aplaudă în delir.

După ce muzica se stinge treptat, Prem Kumar se întoarce spre mine.

— Bine, domnule Thomas, ai câştigat un milion de rupii şi am ajuns în foarte periculoasa rundă supranumită „Totul sau nimic”. Fie vei câştiga un miliard, fie vei pierde tot ce ai obţinut până acum. Deci, întrebarea numărul zece, pentru zece milioane… Da, urmează zece milioane. Iat-o. Neelima Kumari, Regina Tragediei, a câştigat premiul naţional în…?

— Dar nu asta era întreb…

— Domnule Thomas, te rog să nu mă întrerupi în mijlocul întrebării. Deci ca să închei, zice el, sever. Cum spuneam, întrebarea pentru zece milioane este: Neelima Kumari, „Regina Tragediei”, a câştigat Premiul Naţional în anul: A) 1984, B) 1988, C) 1986, D) 1985?

Îi arunc lui Prem Kumar o privire ucigaşă. El rânjeşte. Acum îmi pică fisa. Ceea ce mi-a spus la pauză a fost doar o şmecherie ca să mă ademenească să intru în această rundă. Dar nu ştia cum e cu norocul meu. Încă nu m-a părăsit.

— Ştiu răspunsul, este „D”. 1985.

— Ce? spune Prem Kumar, de parcă l-aş fi curentat.

E atât de surprins încât uită să mă mai întrebe dacă sunt categoric, sută la sută sigur. Apasă mecanic pe buton; şi răspunsul corect a început să pâlpâie. Este, bineînţeles, „D”

Prem Kumar se uită spre mine ca la o fantomă.

— Domnul… domnul Thomas… tocmai… a câştigat zzece mmmilioane de rupii, se bâlbâie el, tulburat peste poate.

Publicul a înnebunit pur şi simplu. Toată lumea s-a ridicat în picioare şi a început să aclame. Unii chiar au început să danseze pe intervale.

Prem Kumar îşi şterge sudoarea de pe frunte şi ia o gură zdravănă de limonadă.

Ceea ce a fost scris ca scenariul unei tragedii s-a pus în scenă ca o farsă.

100.000.000 DE RUPII

X GKRZ OPKNU [sau O POVESTE DE DRAGOSTE]

Mâncare. Asta-i tot ce văd, aud, gândesc şi simt în gara gălăgioasă şi aglomerată unde mă aflu de două ore, în cămaşa mea de bumbac şi jeanşi negri Levi. Dacă nu mănânci o vreme, foamea până la urmă îţi trece şi chiar dispare. Dar dacă nu mănânci foarte multă vreme – şi eu nu mai pusesem nimic în gură de 24 de ore – creierul începe să-ţi joace tot felul de feste.

De jur împrejur nu văd decât oameni mâncând şi bând. Nasul meu este atras de dârele de arome de hrană asemeni unui câine lihnit care adulmecă un os. Aromele de *jalebi*[73], *puri* şi *kachori*[74] proaspăt pregătite mă fac să leşin; m-a luat cu ameţeală. Până şi ceva cât se poate de simplu, cum ar fi un ou fiert, ceea ce nu mi-a plăcut niciodată, mă face acum să salivez. Când bag însă mâna în buzunar, descopăr că nu mai am decât o monedă de-o rupie. Şi, după ce noaptea trecută am pierdut cincizeci de mii de rupii, nu mi se mai pare atât de norocoasă. Aşa încât îmi umezesc buzele şi încep să îmi pun mintea la contribuţie, ca să găsesc o soluţie pentru a-mi potoli foamea.

Sunt pe cale să îmi dau ceasul meu digital Kasio pe o farfurie cu *chhole bhature*[75] când ochii îmi cad pe o pancartă de lângă localul gării. Scrie, mare: „M – la numai un kilometru”. Asta era! Am găsit locul de unde pot face rost de hrană. Pe gratis.

Părăsesc gara din Agra şi încep să caut un alt semn mare şi roşu pe care să scrie M. Dau greş de vreo două ori şi mă pierd, întreb câţiva negustori, şi în sfârşit dau de-o piaţă foarte şic. Chelnerii foarte elegant îmbrăcaţi de la McDonald mă privesc destul de bănuitor, dar nu m-au uşuit. N-au voie să refuze un client în jeanşi Levi, oricât de jalnic ar arăta el. M-am poziţionat lângă lada de gunoi din lemn, cea cu capac rotitor. Când nu se uită nimeni încoace, strecor rapid mâna înăuntru şi scot cât mai multe pungi de hârtie maronii, câte îmi permite lungimea braţului. După o incursiune în toaleta cea curată, ca să mă spăl de mizeria şi funinginea de pe faţă, ies în trombă.

Prima mea încercare de a pescui din gunoaie a fost una de succes. Mă aşez pe o bancă de lemn, undeva pe afară şi înfulec mulţumit dintr-un burger vegetarian pe jumătate mâncat, din nişte aripioare, dintr-un pachet aproape întreg de cartofi prăjiţi şi sorb dintr-un pahar de 7 Up. Căutatul prin gunoaie este în general modul de supravieţuire al copiilor străzii. Am cunoscut nişte băieţi care trăiau exclusiv din resturile din compartimentul cu aer condiţionat al Expresului Rajdhani. Alţii erau dependenţi de pizza cu ardei gras de la Pizza Hut, reuşind să scoată cel puţin şapte sau opt felii perfecte în fiecare seară din coşul de gunoi din interior. Cel mai simplu este însă să mănânci o cină pe gratis lipindu-te de o nuntă. Salim era marele expert în direcţia asta. Singura condiţie este să ai nişte haine curate şi pantofii făcuţi. Te amesteci printre musafiri şi apoi stai la coadă la bufet. Invitaţii din partea miresei cred că eşti din familia mirelui, iar cei ai mirelui că eşti din familia

miresei. Reuşeşti să bei zece sau chiar cincisprezece sticle de suc, să mănânci pe cinste şi să profiţi şi de o grămadă de dulciuri. Eventual poţi să te alegi şi cu ceva tacâmuri de inox. Salim îşi făcuse deja un set complet, dar a renunţat la acest obicei după o întâmplare în Nariman Point, unde nunta s-a lăsat cu bătaie între familia miresei şi cea a mirelui, lucrurile au degenerat şi Salim a fost caftit de ambele părţi.

Mi-am mai domolit foamea, aşa încât am decis să explorez acest oraş total necunoscut pentru mine. M-am plimbat pe aleile aglomerate, pline de ricşe, pietoni şi vaci. Am urmărit fascinat un grilaj foarte complicat de la un *haveli*[76] de modă veche, am savurat aroma prăvăliilor care vindeau kebab şi mirosul apetisant al gustărilor vegetariene de la *dhaba*[77] şi am strâmbat din nas, din pricina duhorii din canale şi tăbăcării. Am citit afişele enorme, băgate oriunde se găsea un spaţiu cât de cât liber, prin care lumea era invitată să vadă filme noi sau să voteze pentru politicieni vechi. Am văzut artişti bătrâni şi pricepuţi în prăvăliile lor care stăteau să cadă, cioplind nişte modele minunate în bucăţile albe de marmură, am zărit şi tineri vânzători spilcuiţi care comercializau telefoane celulare în saloane elegante, străbătute de un curent răcoros de aer condiţionat. Am descoperit că bogaţii din Agra nu sunt cu nimic diferiţi de cei din Delhi sau Mumbai, care trăiesc în casele lor de marmură şi plexiglas, şi au bodigarzi şi sisteme de alarmă. Aşa cum nici mahalalele din Agra nu sunt diferite de celelalte. Aceleaşi valuri din folie metalizată ondulată, luând titlul pompos de acoperiş; aceiaşi copii dezbrăcaţi cu burtica la vedere, mereu puşi pe şotii, gata să se joace cu porcii în noroi, în timp ce mamele clătesc ustensilele în apa de prin canalele de scurgere adiacente.

Merg de-a lungul drumului prăfuit şi răscolit de vânt şi dintr-odată văd un râu. Unul cu ape galben

verzui şi noroioase. Nivelul apei este foarte scăzut, semn că nu a început încă sezonul musonic. Bucăţi de lemn şi resturi de plastic plutesc în cantităţi generoase pe curenţii învolburaţi. Dacă aş fi în altă parte, probabil că aş privi în zare, urmărind cum şerpuieşte râul şi se pierde la orizont, sau aş căuta, curios, urma lăsată pe mal de apele umflate la ultimul muson, aş întinde apoi gâtul ca să descopăr restul vreunui cadavru plutind pe suprafaţa apei[78]. Numai că aici privirile îmi sunt atrase ca un magnet de cu totul altceva: ceva alb, pe malul opus. Nu îmi pot lua ochii de la silueta aceea de un alb strălucitor; este un dom imens, care se ridică deasupra unui bloc pătrat, cu nişte arcade ascuţite şi multe nişe adânci. Pe cele patru laturi, arătarea este flancată de patru minarete care seamănă cu nişte lănci. Totul străluceşte în soare, profilat pe cerul turcoaz asemeni unei luni sidefii. Frumuseţea sa mă copleşeşte.

După ce privesc arătarea timp de o eternitate, mă întorc spre primul trecător pe care-l văd, un bărbat de vârstă mijlocie care are o cutie cu mâncare în mână.

— Nu vă supăraţi, puteţi să-mi spuneţi ce este clădirea aceea de acolo, cea de pe partea cealaltă a râului?

Se uită la mine de parcă aş fi fost picat din lună.

— *Arrey,* copile, dacă nu ştii ce-i aia, ce cauţi la Agra? E Taj Mahalul, tâmpitule!

Taj Mahalul. A Opta Minune A Lumii! Am auzit de el, dar nu l-am văzut niciodată, nici măcar în poze. Rămân şi privesc fascinat acest monument, în vreme ce norii alunecă pe cer şi umbresc domul, schimbându-i culoarea; marmura foarte frumos şlefuită trece de la o nuanţă de crem deschis la ocru şi mai apoi la alabastru. Pierderea celor cincizeci de mii de rupii ale mele, grija că nu ştiu unde am să mai găsesc ceva de mâncare, sau un loc unde o să dorm, teama de a nu fi prins de poliţie, toate pălesc, devenind lipsite de orice

importanţă, în comparaţie cu puritatea acestei perfecţiuni.

Hotărăsc pe loc că trebuie să văd Taj Mahalul chiar acum. Să-l văd îndeaproape.

Treizeci de minute de pas alert pe mal şi mă pomenesc în faţa intrării enorme, cu o poartă din gresie roşie. Pe ea se află o pancartă albă, pe care scrie: TAJ MAHAL INTRAREA PENTRU INDIENI: 20 DE RUPII, PENTRU STRĂINI: 20 DE DOLARI. LUNEA ÎNCHIS, VINEREA GRATUIT. Mă uit iute la data de pe ceasul meu de mână Kasio. Scrie: vineri, 12 iunie. Se pare că până la urmă e ziua mea norocoasă. Trec de detectorul de metale, de curtea de dincolo de poarta de gresie roşie cu arcadele ei, şi deodată chiar acolo, în faţa mea, se înalţă Taj Mahalul, în toată frumuseţea sa, în toată splendoarea sa, sclipind delicat în ceaţa străvezie a după-amiezii. Cuprind dintr-o singură privire grădina imensă, frumos îngrijită, fântânile şi aleile spaţioase, bazinul în care se reflectă ca într-o oglindă Tajul, un Taj de cleştar care pare că dansează în ape, şi abia după aceea observ şi mulţimea nestăvilită care populează acest cadru de vis. Tajul este asaltat de un furnicar de turişti tineri şi bătrâni, bogaţi şi săraci, indieni şi străini. Sunt bliţuri pretutindeni, şi glasuri ce se amestecă, în vreme ce poliţiştii înarmaţi cu bastoane încearcă să restabilească ordinea, privind cu asprime pe cei din jur.

După vreo jumătate de oră de mers la întâmplare, descopăr un grup de turişti prosperi, occidentali, dotaţi cu camere video şi binocluri, care ascultă cu atenţie un ghid mai în vârstă ce se afla la baza cupolei. Mă alătur discret grupului. Ghidul arată spre domul de marmură, povestind răspicat, cu un glas care te calcă pe nervi.

— V-am explicat care sunt trăsăturile arhitectonice ale curţii din gresie roşie, Chowk-i Jilo Khana, pe lângă care tocmai am trecut. Acum am să vă spun câte ceva şi despre istoria Taj

Mahalului. Într-o zi din anul 1607, Prinţul Khurram din dinastia Marilor Moguli se plimba prin Meena Bazaar din Delhi, când a zărit într-o prăvălioară o fată care vindea mătase şi mărgele de sticlă. A fost atât de vrăjit de frumuseţea ei, încât s-a îndrăgostit pe loc. Dar au trecut cinci ani până ce în sfârşit a reuşit să se însoare cu fata asta. Numele ei adevărat era Arjuman Banu, dar el i-a dat un altul, Mumtaz Mahal. Avea nouăsprezece ani pe atunci, iar el douăzeci. Mumtaz Begum era nepoata lui Nur Jahan sau Mehrunnisa, soţia mogulului Jahangir, care la rândul ei era nepoata reginei persane a lui Akbar, Bilgis Begum. Mumtaz şi Khurram s-au căsătorit în anul 1612, şi în următorii optsprezece ani au făcut paisprezece copii. Mumtaz era nedespărţită de soţul ei în toate călătoriile şi expediţiile militare. Îi era camaradă, sfetnic, îl inspira în actele lui de caritate şi de generozitate faţă de cei slabi şi nevoiaşi. A murit la naşterea ultimului copil, pe şapte iunie 1630, în Burhanpur, la numai trei ani după ce Khurram a acces la tronul mogul, devenind împăratul Şah Jahan. Când Mumtaz Mahal trăgea să moară, i-a smuls împăratului patru făgăduieli: mai întâi, să înalţe un monument funerar pe măsura frumuseţii ei; mai apoi, să nu se mai căsătorească; în al treilea rând, să fie bun cu copiii lor; şi în al patrulea rând, să vină la mormântul ei în fiecare an, de ziua morţii ei. Moartea lui Mumtaz l-a lăsat pe împărat cu inima atât de frântă încât se spune că a încărunţit peste noapte. Dar atât de mare era iubirea împăratului pentru soţia sa încât a poruncit să fie înălţat cel mai frumos monument de pe pământ, anume pentru ea. Lucrările au început în 1631, au durat 22 de ani şi au reprezentat eforturile concertate a peste douăzeci de mii de artizani şi meşteşugari de mare clasă din Persia, Imperiul Otoman şi chiar şi Europa, iar rezultatul este ceea ce vedeţi în faţa ochilor: Taj Mahalul, descris de

Rabindranath Tagore drept „O lacrimă pe obrazul timpului”.

O tânără în pantaloni foarte sexy ridică mâna.

— Nu vă supăraţi, Tagore şi mai cum?

— Rabindranath Tagore. Este un poet indian faimos, care a luat Premiul Nobel. Poate fi comparat, să zicem, cu William Wordsworth, răspunde ghidul.

— William şi mai cum?

— Nu este foarte relevant. Deci, cum spuneam, complexul arhitectural Taj Mahal este format din cinci elemente: Darwaza sau poarta principală, Bageecha sau grădina, Masjid sau moscheea, Naqqar Khana sau reşedinţa de odihnă şi Rauza, adică principalul mausoleu. Mormântul propriu zis se află în Taj, şi îl vom vedea imediat. Acolo am să vă arăt cele nouăzeci şi nouă de nume ale lui Allah prezente pe piatra funerară a lui Mumtaz şi penarul din mormântul lui Şah Jahan, ceea ce reprezintă caracteristica distinctivă a unui lider bărbat. Aceste cenotafe, conform tradiţiei mogule, sunt doar reprezentări ale sicrielor propriu-zise, care stau în aceeaşi poziţie într-o criptă subterană, umedă şi neornamentată. Mausoleul are 57 de metri pătraţi, cupola principală interioară are 24,5 metri înălţime şi 17,7 metri în diametru şi este acoperită cu un înveliş exterior de aproape 61 metri înălţime. Minaretele din toate cele patru colţuri au 40 metri înălţime. O să vedeţi cât de sofisticat este stilul decorativ al vremii; chiar şi un element decorativ de 3 centimetri conţine peste 50 de nestemate bătute în el. Observaţi de asemenea că literele versurilor din Coran aflate în jurul arcadelor sunt percepute de ochii noştri ca având aceeaşi mărime, indiferent de înălţimea la care sunt plasate. Ca monument al iubirii fără de sfârşit, Tajul îşi dezvăluie subtilităţi celor care ştiu să-i aprecieze cu adevărat frumuseţea. Şi veţi mai putea observa că baza dreptunghiulară a Tajului este în sine simbolică, prezentând diverse unghiuri din care

trebuie apreciată frumuseţea unei femei. Poarta principală este ca un văl tras peste chipul femeii, care trebuie ridicat cu mare grijă şi fără grabă, în noaptea nunţii. Ca o nestemată, Tajul sclipeşte în lumina lunii, atunci când pietrele semipreţioase bătute în marmura albă de pe mausoleul principal prind lucirea lunii. Tajul este trandafiriu dimineaţa, alb-lăptos seara şi auriu la lumina lunii. Aceste schimbări se spune că descriu diversele stări ale femeii. Şi acum am să vă conduc în mausoleu. Vă rog să vă descălţaţi şi să vă lăsaţi aici pantofii.

Turiştii se descalţă şi intră în mausoleul principal. Eu rămân pe afară, încercând să potrivesc culorile schimbătoare ale cupolei cu stările prin care am văzut eu că trecea Neelima Kumari.

Cineva mă bate uşor pe umăr. Mă răsucesc pe călcâie ca să-l văd pe străinul cu ochelari, cu nevasta şi cei doi copii ai săi, care se uită lung la mine. Este dotat cu tot felul de gadgeturi, de la o cameră de luat vederi digitală la un minidisc player.

— Nu te supăra, băiete, ştii englezeşte?

— Da, îi răspund eu.

— Poţi spui ceva de Taj Mahal? Noi turişti. Din Japonia. Suntem veniţi nou în oraş. Sosit azi abia.

Sunt tentat să-i spun să se ducă la plimbare, că şi eu abia am ajuns în oraş, tot azi, dar chipul lui sincer mă atrage. Imitând tonul serios al ghidului, încerc să-i spun ceea ce-mi mai amintesc din povestea pe care tocmai am auzit-o.

— Taj Mahal-ul a fost construit în 1531 de împăratul Khurram pentru soţia sa, Nur Jahan, supranumită şi Mumtaz Begum. A cunoscut-o când ea vindea brăţări dintr-o grădină şi s-a îndrăgostit de ea, dar s-au căsătorit după nouăsprezece ani. Ea apoi a luptat alături de el în toate bătăliile şi i-a făcut optsprezece copii în paisprezece ani.

Japonezul mă întrerupe.

— Optsprezece copii în doar paisprezece ani? Sigur dumneata? mă întreabă el, neîncrezător.

— Desigur, îi replic eu. Probabil că au mai fost şi gemeni printre ei. Oricum, când s-a născut al nouăsprezecea copil, Mumtaz a murit la Sultanpur pe şaisprezece iunie. Dar înainte să moară i-a cerut trei favoruri regelui. Unu: să construiască Taj Mahalul. Doi: să nu îşi bată copiii. Trei: să-şi facă părul cărunt şi patru… nu mai ţin minte, dar nu contează. După cum vedeţi, Taj Mahalul este format dintr-o poartă, o grădină, o casă de oaspeţi şi un mormânt.

Japonezul dă din cap, plin de entuziasm.

— Da, da. Noi văzut poartă şi grădină. Să vedem acum la noi mormântul. Unde casă oaspeţi?

Mă încrunt spre el.

— Nu v-am spus că mormintele adevărate sunt sub pământ? Aşa că toată partea de deasupra trebuie să fie casa de oaspeţi. În mausoleu o să vedeţi mormintele lui Muntaz şi ale împăratului. Nu uitaţi să admiraţi tocul cu nouăzeci şi nouă de nestemate şi pe fiecare trei centimetri cele cincizeci de nume ale lui Dumnezeu gravate pe perete. Versetele de pe perete înseamnă toate acelaşi lucru, indiferent de literele cu care sunt scrise. Nu e minunat? Nu uitaţi că domul are 160 de metri înălţime şi minaretele au şaptesprezece metri. De asemenea, dacă vă uitaţi la Taj Mahal din diverse unghiuri, o să vedeţi diferite văluri din noaptea nunţii ale unei femei. Mergeţi să admiraţi. Mi-am adus aminte. Trebuie să vă mai spun că Tagore, cel mai celebru poet al nostru, a câştigat Premiul Nobel pentru poemul său despre Taj Mahal, intitulat „O palmă pe obrazul lui William Wordsworth”.

— Serios? Uau! Ce interesant. Ghidul tipărit nu spun aşa.

Se întoarce spre soţia lui şi începe să-i turuie în japoneză. Apoi îmi traduce şi mie.

— Spus la soţie că bine făcut că nu luat ghid oficial costisitor. Tu spus la noi totul aşa frumos.

Şi mă priveşte apoi intens.

— Îţi mulţumim foarte mult. Arigato.

Se pleacă în faţa mea şi-mi strecoară ceva în mână. Mă aplec şi eu şi pe măsură ce se îndepărtează deschid pumnul; văd o bancnotă nou-nouţă, frumos împăturită, de cincizeci de rupii. Pentru doar cinci minute de muncă.

Două lucruri ştiu sigur acum. Unu: că vreau să rămân în oraşul Taj Mahalului, şi doi: că nu m-ar deranja deloc să devin ghid turistic.

E deja în amurg când în sfârşit reuşesc să mă desprind de monumentul de marmură, învăluit acum într-un fel de ceaţă roşcată.

Trebuie să-mi găsesc un adăpost. Opresc primul puşti pe care îl întâlnesc pe stradă. E cam de vârsta mea şi are un tricou alb, pantaloni gri şi şlapi albaştri hawaiiani. Stă nemişcat, urmărind atent o altercaţie în mijlocul drumului. Îl bat uşor pe umăr.

— Nu te supăra, îi spun eu.

Se răsuceşte pe călcâie şi mă priveşte cu o bunătate nesfârşită în ochi. Simt în ochii lui prietenia şi curiozitatea, şi căldura, şi că sunt bine venit. Toate acestea sunt exprimate laolaltă de cei doi ochi căprui plini de înţelesuri.

— Nu te supăra, repet. Sunt nou venit în oraş. Ai putea să-mi spui unde să trag?

Băiatul dă din cap şi zice.

— Uzo Q Fiks X Ckka Lgxyz.

— Poftim? întreb eu.

— Ykhz Sqpd Hz. Q Fiks X Ckka Lgxyz, repetă el, bătând din palme.

— Iartă-mă, dar nu cunosc limba asta. Îmi pare rău că te-am deranjat. Am să întreb pe altcineva.

— Ejop Bkggks Hz, insistă el şi mă ia de braţ.

Mă trage înspre piaţă. M-am gândit să mă desprind, dar are un chip atât de prietenos, încât mă las dus de val. Are un fel ciudat de a merge,

aproape pe vârful picioarelor. Mă plimbă printr-un labirint foarte îngust de străduţe şi alei întortocheate şi, după cincisprezece minute de mers, mă trezesc în faţa unui conac impunător. „Swapna Palace” scrie pe o plăcuţă de aramă, lângă o imensă uşă de fier. O deschide şi intrăm amândoi. Conacul are şi o alee şerpuitoare, un imens gazon cu un leagăn Gujarati pictat şi o fântână. Mai sunt şi doi grădinari care tund de zor iarba. O maşină veche Contessa e parcată chiar la intrare, unde un şofer în livrea o lustruieşte cu sârg. În mod sigur cei care locuiesc la conac îl cunosc pe prietenul meu, pentru că nimeni nu încearcă să-l oprească atunci când mă conduce la intrarea din lemn sculptat şi sună la sonerie. O menajeră tânără, oacheşă şi frumuşică deschide uşa. Se uită spre prietenul meu şi spune:

— Tu erai, Shankar? De ce vii mereu pe aici? Ştii că doamnei nu-i place când vii pe partea asta.

Shankar arătă spre mine.

— Dz Izzao X Nkkh.

Menajera mă măsoară din cap până în picioare.

— Deci Shankar ne-a adus un nou chiriaş. Nu ştiu dacă au mai rămas locuri libere în dependinţe, dar o s-o anunţ pe Doamna.

Şi dispare înapoi în casă.

Între timp, o femeie de vârstă mijlocie apare în uşă. E îmbrăcată într-un sari din mătase foarte preţios şi are o tonă de bijuterii din aur. Chipul e acoperit de un machiaj gros. Se poate să fi fost frumoasă în tinereţe dar, spre deosebire de Neelima Kumari, tenul ei şi-a pierdut strălucirea, în plus, are nişte buze subţiri, ceea ce o face să pară foarte severă. Instinctiv, o antipatizez.

Shankar e tot mai emoţionat la vederea ei.

— Q Gkrz Ukj Hjhhu, zice el, cu un rânjet cât toate zilele, dar femeia nu pare a-l băga în seamă.

— Cine eşti? mă întreabă ea, uitându-se atent la hainele mele. Şi de ce ai venit cu Shankar?

Încep să mă fac mic, sub privirea ei scrutătoare.

— Mă numesc Raju Sharma, spun eu.

Nici nu-mi trece prin minte să-mi dau numele adevărate în acest oraş. Mai ales după ce am ucis un tip necunoscut în tren.

— Deci eşti brahman, consideră ea cu glas tare, privirea devenindu-i şi mai suspicioasă. Trebuia să-mi fi dat seama că un brahman cu pielea închisă la culoare ar fi o noutate.

— Da, şi sunt nou venit din Agra. Vroiam să întreb dacă pot sta undeva.

— Avem aici nişte dependinţe unde stau nişte chiriaşi.

Am văzut că foloseşte pluralul maiestăţii.

— În prezent nu e loc, dar dacă aştepţi vreo săptămână, s-ar putea să-ţi găsim ceva. Te va costa patru sute de rupii pe lună şi chiria trebuie plătită în avans, integral, la început de lună. Dacă accepţi, Lajwanti poate să-ţi arate locul. Dar o săptămână trebuie să găseşti în altă parte.

— Mulţumesc, doamnă, îi răspund eu în englezeşte. Am să iau camera şi am să vă plătesc cele patru sute de rupii săptămâna viitoare.

Doamna mă priveşte mult mai atent, de îndată ce vorbesc englezeşte. Tonul sever se mai înmoaie.

— Ai putea să stai cu Shankar săptămâna asta. Lajwanti, arată-i dependinţele.

Cu asta s-a terminat interogatoriul din faţa uşii.

Lajwanti mă escortează până la dependinţe, care constau de fapt într-o clădire aflată chiar în spatele conacului şi unde o să descopăr repede cum arată un *chawl în* Nordul Indiei. Există o curte imensă plină de bolovani, camerele comunică între ele şi sunt construite în cerc. Trebuie să fie cel puţin treizeci de încăperi în clădirea asta. Cămăruţa lui Shankar este aproape în mijlocul coridorului din partea de est. Descuie uşa şi intrăm înăuntru. Nu există decât un pat şi un *almirah* în perete, iar lipită de odaie este o bucătărioară asemeni celei din Ghatkopar. Toaletele sunt comune şi se află la capătul coridorului din partea de vest. De spălat nu

te poţi spăla decât în mijlocul curţii, la o cişmea, sub ochii tuturor celorlalţi chiriaşi. Lajwanti arată înspre camera ei. Cu opt camere înainte de a lui Shankar. Şi îmi arată şi locul în care mă voi muta peste o săptămână, la patru camere mai încolo de Shankar.

Înainte să se întoarcă la conac, o întreb repede pe Lajwanti:

— Nu te supăra, cine e băiatul acesta, Shankar? L-am întâlnit în faţă la Taj Mahal.

Fata oftează.

— E un orfan care locuieşte aici. Cu toţii ţinem foarte mult la el. Săracul de el are nişte probleme la creier şi nu poate vorbi inteligibil. Spune nişte cuvinte aiurea. Bântuie prin tot oraşul cât e ziua de lungă. Doamna, în marea ei mărinimie, i-a dat o cămăruţă pe gratis şi îi dă şi ceva bani de mâncare. Altfel, cei de la azilul de boli mintale l-ar fi adunat de mult de pe drumuri.

Sunt şocat. Shankar mi se pare un băiat inteligent, doar că are probleme de vorbire. Poate că şi pe Doamna am judecat-o greşit. Fiind atât de cumsecade cu Shankar, nu poate fi atât de aspră pe cât mi s-a părut la început.

— Şi Doamna? Spune-mi mai multe despre ea, o descos mai departe pe Lajwanti.

Asemeni unui istoric de la Curte, care povesteşte despre arborele genealogic al unei împărătese, Lajwanti îmi prezintă în detaliu trecutul impresionant al stăpânei sale.

— Numele ei adevărat este Regina Swapna Devi, dar cu toţii îi spunem Doamna sau *Rani*[79] Sahiba. Tatăl ei a fost Rajahul Shivanath Singh, din dinastia Rathore, Regele Statului Princiar Jamgarh. Bunicul din partea mamei a fost Rajahul Ravi Pratap Singh, regele Dharelei, lângă Agra, care a fost proprietarul iniţial al acestui *haveli.* Când avea doar douăzeci de ani, Swapna Devi s-a măritat cu fiul regelui din Bhadohi, Kunwar Pratap Singh, din dinastia Gautamilor, şi s-a mutat la

Benares, unde familia avea un conac. Din păcate, soţul ei, tânărul prinţ, a murit după doi ani de căsătorie şi ea nu s-a recăsătorit. A continuat să trăiască în Benares încă doisprezece ani. Între timp, bunicul ei, Rajahul Ravi Pratap Singh, a murit, lăsându-i moştenire acest *haveli.* Aşa încât s-a mutat la Agra şi locuieşte aici de zece ani încoace.

— Şi copiii, am întrebat eu?

Lajwanti dă din cap.

— Nu, n-are niciun fel de moştenitori, aşa încât se ocupă de opere de caritate şi de evenimente sociale. Este probabil cea mai bogată femeie din Agra şi are foarte multe relaţii. Şeful poliţiei şi magistratul districtului iau masa la ea acasă săptămânal, aşa încât să nu-ţi dea prin cap să stai aici şi să nu-ţi plăteşti chiria. Cum n-ai plătit, cum te dă afară. Să-ţi intre bine în cap.

În seara aceea, Shankar îmi găteşte şi insistă să dorm în patul lui. El se culcă pe piatra tare de pe jos. Această mărinimie mă face să-mi dea lacrimile. Faptul că este orfan ca şi mine a zămislit o strânsă legătură între noi. Dincolo de o simplă prietenie. Dincolo de camaraderie. Dincolo de cuvinte.

În noaptea aceea a plouat la Agra.

Trebuia să plătesc patru sute de rupii Doamnei în următoarele şapte zile, aşa încât n-am pierdut deloc vremea. M-am dedicat trup şi suflet activităţii de dobândire a cât mai multor cunoştinţe relevante pentru vocaţia pe care mi-o alesesem. Cele cincizeci de rupii pe care le aveam mi-au permis să-mi plătesc intrarea la Taj vreme de două zile, iar Shankar mi-a împrumutat zece pentru cea de-a treia zi. Am bântuit pe lângă grupurile de turişti occidentali, ascultând cu atenţie ghizii care vorbeau englezeşte şi încercând să memorez şi să fur din zbor cât mai multe date şi fapte. Nu era foarte greu, în parte pentru că mă simţeam atras de

Taj Mahal mai ceva ca un hoţ de buzunare de un autobuz supraaglomerat. Poate că aveam asta în sânge. Mumtaz Mahal se poate să fi fost dintre strămoşii mamei mele sau poate că tata era descendent al Marilor Moguli. Oricum, până în a patra zi am adunat destule cunoştinţe despre Taj Mahal încât să pot îngroşa rândurile sutelor de ghizi fără acreditare la Agra. Stăteam pe lângă intrarea din gresie roşie şi-mi ofeream serviciile turiştilor străini care veniseră să vadă Tajul pe căldura aia sufocantă a lunii iunie. Printre primii mei „clienţii" s-au numărat nişte fete de liceu din Anglia, cu feţele pline de pistrui şi bronzate, cu cecuri de călătorie la teşcherea şi foarte puţine haine pe ele. M-au ascultat atent şi nu mi-au pus întrebări dificile, au făcut o grămadă de poze şi mi-au dat un bacşiş de zece lire sterline. Abia după ce am schimbat banii la un centru de schimb mi-am dat seama că obţinusem şapte sute cincizeci de rupii, chiar şi după ce mi-a fost luat comisionul de trei la sută. Aproape suficient cât să plătesc chiria pe următoarele două luni, dintr-un foc. M-am mutat în propria mea cămăruţă din dependinţe după o săptămână, dar în cele şapte zile petrecute în camera lui Shankar am învăţat multe lucruri despre el. Am descoperit că limbajul lui nu era doar o adunătură de bazaconii. Chiar dacă pentru noi cuvintele lui păreau lipsite de orice sens, pentru el aveau coerenţă şi sens. Am mai aflat că mâncarea lui preferată erau *chapatti* şi lintea. Nu putea suferi vinetele şi varza. Nu-l interesau jucăriile. Avea un extraordinar talent artistic şi putea desena portrete până la cele mai mici detalii, din memorie. Şi, ca şi mine, visa la mama lui. În două nopţi l-am auzit strigând în somn, foarte limpede: „Mămico! Mămica mea!". Şi am ştiut că în sinea sa el are capacitatea de a vorbi şi altfel decât prin acele silabe alambicate şi lipsite de orice sens.

Locuitul alături de el a avut un impact psihologic asupra mea, pentru că îmi amintesc că am visat o femeie tânără şi înaltă, înveşmântată într-un sari alb, cu un prunc în braţe. Vântul şuiera în spatele ei, acoperindu-i chipul cu pletele negre. Copilul o privea în ochi şi gângurea dulce: „Mama… Mama". Mama deschidea gura şi îi răspundea copilaşului, dar de pe buze nu se auzea decât atât: „Q Gkrz Ukj Hu Wxwu". Copilul ţipa ca din gură de şarpe şi îi aluneca din braţe. Atunci m-am trezit. Şi am verificat repede dacă mai am limbă.

În următorul an la Agra am adunat o bogăţie de date despre Taj Mahal. Am aflat tot felul de detalii intime despre viaţa lui Mumtaz Mahal. Cum ar fi numele celui de-al paisprezecea copil al său, la naşterea căruia a murit; se numea Gauharar. Am memorat detalii despre construirea Tajului, faptul că Trezoreria Statului furnizase 466,55 kilograme de aur pur în valoare de şase miare de rupii în 1631, şi că în final costul total al construcţiei a fost de 41.848.826 rupii, 7 anna şi 6 pie[{80}]. Am cercetat atent controversa despre cine a construit de fapt Tajul şi afirmaţia falsă a lui Geronimo Veroneo, un aurar italian. Am aflat despre legenda celui de-al doilea Taj, despre misterul încăperilor de la subsol şi ipoteza existenţei unui al treilea mormânt. Devenisem expert şi puteam ţine prelegeri despre arta *pietra dura,* în care se lucraseră modelele florale ce împodobeau pereţii Tajului, ori despre arta grădinilor, lucrate în stilul persan al *char bagh*-ului[{81}]. Faptul că vorbeam fluent engleză a reprezentat din start un mare avantaj. Turiştii străini se adunau în jurul meu şi foarte curând s-a răspândit până hăt departe faima Ghidului Raju. Asta nu înseamnă că devenisem o autoritate în Taj Mahal. Aveam ceva informaţii, dar nu era vorba despre o cunoaştere temeinică. Ghidul Raju nu era

cu nimic mai bun decât un papagal care recită ceea ce-a auzit, fără să înţeleagă o iotă.

Între timp, am învăţat şi eu să spun *„Konichiwa”* turiştilor japonezi, *„Dasfidania”* ruşilor, *„Muchas gracias”* hispanicilor care dădeau bacşiş şi *„Howdy”* americanilor mai din topor. Pentru mine rămânea însă un veşnic regret faptul că nu avusesem niciun client australian pe care să-l pot bate pe spinare şi să-i spun: *„G'day Mate,* şi acum am să-ţi fac o prezentare pe repede-înainte a văgăunei ăsteia!”.

Începusem să câştig binişor de la turişti. Nu tocmai o avere, dar suficient cât să-mi plătesc chiria, să mănânc din când în când la McDonald şi la Pizza Hut şi să pun deoparte şi pentru zile negre. Numai că vorba asta cu zilele negre nu prea are sens în cazul unui copil orfan ca mine care a trăit toată viaţa sub cerul liber, şi viaţa lui este tot mereu un cer înnourat şi devastat de muson. Trecusem prin prea multe nefericiri şi trăiam cu frica în sân că într-o bună zi va veni un Jeep cu girofarul aprins şi mă va aresta pentru omorârea banditului anonim sau a lui Shantaram ori poate chiar şi a Neelimei Kumari şi tocmai de aceea n-avea rost să-mi fac prea multe planuri pentru viitorul îndepărtat. Tratam deci banii aşa cum îmi tratam şi viaţa – ca pe un bun de care mă pot oricând lipsi. Cum veneau, aşa se duceau. Nici nu era de mirare, pentru că foarte de curând mi s-a dus buhul că am suflet caritabil.

Cei care locuiau în dependinţe erau o colecţie de fiinţe extrem de pestriţe. Studenţi săraci veniţi din sate foarte îndepărtate, funcţionari guvernamentali care-şi închiriau ilegal locuinţele de serviciu pe sume exorbitante, mecanici de locomotivă, muncitori în spălătorii, grădinari, bucătari, îngrijitori, instalatori, tâmplari, până şi un poet cu barba de rigoare. Mulţi mi-au devenit prieteni.

Trăind în mijlocul lor, mi-am dat seama că povestea împăratului Şah Jahan şi a lui Mumtaz Mahal nu era singura din oraşul acesta ce părea adormit.

Lajwanti era „furnizoarea oficială de ştiri" din noul *chowl.* Era mereu cu urechea ciulită şi afla exact ce se întâmplă în tot cartierul. Ştia care bărbaţi îşi bat nevestele şi care le înşală, cine sunt beţivii şi cine zgârciţii, cine nu-şi plătea chiria şi cine lua mită. În ciuda fidelităţii sale evidente faţă de stăpână, nu se dădea înapoi să mai împărtăşească şi câte ceva din cele ce se întâmplau la conac. De la ea am aflat bârfa că Swapna Devi a avut un trecut… să-i zicem glorios. Se zvonea că ar fi avut o aventură pătimaşă cu Kunwar Mahendra Singh, fratele răposatului ei soţ. Dar în cele din urmă i-a trecut şi l-a otrăvit. Şi ca urmare acesta din urmă a murit. Se mai zicea că în urma acestei legături s-ar fi născut în Benares o fiică nelegitimă. Dar nimeni nu ştia ce s-a întâmplat cu ea. Şi de fapt nimănui nu-i păsa.

Shakil, unul dintre studenţii săraci care locuiau în dependinţe, m-a abordat într-o seară.

— Raju *bhai,* dacă nu te superi, pot să te rog ceva? mă întrebă el, timid.

— Da, Shakil, ce anume? i-am răspuns eu, dându-mi seama din prima cam care-i scopul vizitei sale.

— Tatăl meu n-a reuşit să-mi trimită banii luna asta din cauza secetei din sat şi, dacă nu-mi plătesc taxele la universitate până luni, voi fi exmatriculat. N-ai putea să-mi împrumuţi o sută cincizeci de rupii? Îţi promit că ţi-i dau înapoi luna viitoare, de îndată ce primesc mandatul cu banii.

— Desigur, Shakil, cum să nu. Doar i-am împrumut cincizeci şi marelui poet Najmi şi o sută lui Gopal. Şi mi-am păstrat o sută ca să-mi cumpăr o cămaşă nouă. Dar nevoia ta e mai mare decât a mea, aşa încât ia-i tu pe toţi.

Shankar şi cu mine am fost invitaţi de Lajwanti, la ea în cameră, la cină. Este nemăritată şi locuieşte singură în dependinţe, dar are o soră mai mică într-un sat, la aproximativ treizeci de kilometri de Agra. Primul lucru pe care l-am observat în cămăruţa lui Lajwanti a fost că este maniacă de ordine. Era cea mai curată cameră pe care am văzut-o în viaţa mea. Piatra de pe jos fusese atât de lustruită încât strălucea. Nu era niciun fir de praf. Patul era foarte îngrijit făcut, niciun creţ pe cuvertura din bumbac, totul impecabil călcat. Existau puţine obiecte decorative puse pe poliţa de deasupra căminului, toate fiind aşezate cu o precizie geometrică. Dureros de ordonat. Până şi bucătăria părea atât de fără cusur încât îmi imaginam cu greu cum e posibil să nu fie un strop de funingine, mai ales că, în loc să fie neagră, *chulha*[82] era albă. Shankar şi cu mine ne-am aşezat pe scaune. Lajwanti pe pat. Era îmbrăcată într-un sari roz, părea foarte agitată şi mi-a spus că a început să caute un mire potrivit pentru sora ei, Lakşmi, care a împlinit nouăsprezece ani.

— Şi cu tine cum rămâne? am întrebat eu. Nu sora mai mare ar trebui să se mărite mai întâi?

— Da, ar trebui, răspunse ea. Dar nu-i sunt doar soră lui Lakşmi. I-am fost tată şi mamă, de când ne-au murit părinţii, acum cinci ani. Aşa încât nu pot să fiu egoistă şi să mă gândesc numai la mine. După ce îmi voi căsători sora, nu voi mai avea nicio răspundere şi-mi pot căuta propriul prinţ.

— Şi cum ai de gând să găseşti mirele ideal?

— Am dat un anunţ în Dainik Ujala, ziarul în hindi, acum două luni, şi având binecuvântarea zeiţei Durga am primit răspunsuri foarte bune. Uite câte scrisori au sosit.

Şi-mi întinse o grămadă de plicuri pline. De acolo scoase şase fotografii şi mi le arătă.

— Care dintre băieţii ăştia ar fi potrivit pentru Lakşmi?

Shankar şi cu mine cercetarăm posibilii miri. Le-am găsit cusururi la toţi. Unul arăta prea bătrân. Altul avea un zâmbet strâmb. Unul era de-a dreptul urât şi altul avea o cicatrice. Unul avea o poză în care arăta ca răufăcătorii ajunşi la poliţie. Aşa încât nu mai rămânea decât o fotografie. Era un tânăr frumos, cu un păr foarte stilat şi o mustaţă deasă.

— Băiatul ăsta pare să fie cel mai reuşit, i-am spus eu lui Lajwanti.

Shankar dădu şi el energic din cap, cu mare entuziasm.

— Q Gqfz Pdz Wku, zise el.

Lajwanti era încântată de alegerea noastră.

— Şi mie tot el mi-a plăcut. Nu numai că e cel mai arătos, dar e şi cel mai pregătit şi vine dintr-o familie extrem de respectabilă. Ştiţi că este funcţionar guvernamental de rang înalt?

— Serios? Cu ce se ocupă?

— Este asistent pe problemele de trestie de zahăr din întreg districtul. Lakşmi va trăi ca o regină cu el. Ar trebui, oare, să încep negocierile cu familia lui? Să profit de binecuvântarea de la zeiţa Durga şi să merg mai departe?

— Desigur, neîntârziat.

Lajwanti ne-a dat o masă extraordinară în seara aceea. *Puri, kakhori,* cartofi, linte şi *muttar panir*[83], pe farfurii metalice atât de curate încât puteai să le foloseşti ca oglindă. M-am simţit aproape vinovat că mâncam din aceste vase fără nicio pată, îngrijorat ca nu cumva să i le zgârii. Nu m-am putut abţine şi am întrebat-o:

— Lajwanti, cum de e atâta ordine şi curăţenie în casa ta? Ai o menajeră?

A fost foarte încântată că am observat.

— Glumeşti. Cum aş putea plăti eu o menajeră? Eu ţin casa în cea mai perfectă ordine. Mi-am luat obiceiul ăsta încă din copilărie. Nu pot trăi într-un loc unde nu e curat. Încep să mă mănânce degetele de îndată ce văd un strop de praf pe jos, vreo

bucată de mâncare lipită de masă, ori vreun aşternut şifonat. Mama obişnuia să spună. „Lajwanti nu suportă să vadă nici măcar cum cade în dezordine vreo frunză din vreun copac”. De aceea Rani Sahiba e aşa de mulţumită de mine. Am auzit-o fără să vreau spunând soţiei şefului poliţiei deunăzi că Lajwanti e cea mai grozavă menajeră din câte a avut vreodată şi că n-o să mă lase niciodată să plec.

Strălucea de mândrie.

— Da. Într-adevăr cred că eşti cea mai eficientă menajeră de pe pământ. Dar ar fi mai bine să nu vii la mine în cameră, că o să ţi se facă rău.

Shankar încuviinţă şi el că Lajwanti e cea mai nemaipomenită.

— Q Gkrz Gxesxipq, zise el, şi zâmbi cu gura până la urechi.

Ultimii mei clienţi de astăzi au fost un grup de studenţi bogaţi din Delhi. Erau tineri, mândri foc de jeanşii lor de firmă, ochelari de soare de import. Făceau remarci frivole despre Taj Mahal, se luau peste picior neîncetat şi spuneau bancuri obscene. La sfârşitul turului în care i-am însoţit, mi-au dat nu numai suma cerută, ci şi un bacşiş zdravăn. M-au invitat apoi să merg cu ei în acea seară în oraş, într-o dubiţă cu şofer.

— Ghidule Raju, vino cu noi şi o să te distrezi pe cinste, mă rugară ei fierbinte.

La început i-am refuzat, dar au insistat într-atâta, încât trebuia să le fiu recunoscător pentru foarte generosul bacşiş. Aşa încât nu i-am putut refuza. M-am urcat în vehicul.

Mai întâi am mers la Palace Hotel. Intram pentru prima dată în viaţă într-un hotel de cinci stele. Am mers într-un restaurant cu aer condiţionat şi am admirat candelabrele strălucitoare, chelnerii în livrea, muzica instrumentală în surdină şi clientela foarte bine îmbrăcată şi care se vedea de departe că e plină de

bani şi de putere. Bărbaţii vorbeau pe tonuri joase, şuşotind, iar femeile erau fragile ca nişte păpuşi. Îţi lăsa gura apă când vedeai ce mâncare aveau. Unul dintre băieţi mi-a întins meniul.

— Uite, Raju, comandă ce ai chef.

M-am uitat peste lista de bucate şi era să mă sufoc când am văzut preţurile. O porţie de pui în unt costa şase sute de rupii. La tarabele de lângă casa noastră puteam să cumpăr acelaşi lucru cu doar cincizeci şi cinci de rupii, dar am înţeles că aici nu plăteai doar mâncarea, ci şi ambianţa. Băieţii comandară practic tot ce era în meniu, plus două sticle de whisky scoţian.

M-am simţit stingher, văzând atâta opulenţă. La Mumbai, Salim şi cu mine mergeam pe la nunţi neinvitaţi ca să mâncăm pe gratis, dar niciodată nu i-am invidiat pe cei bogaţi. Văzând, însă, aceşti studenţi cum spânzură banii de parcă ar fi simple bucăţi de hârtie, m-a cuprins gândul că nu se cade una ca asta. Contrastul între viaţa mea plină de lipsuri şi cea de aici m-a făcut să resimt o durere fizică. Nu e de mirare că încetul cu încetul foamea mi-a trecut de tot, în ciuda munţilor de feluri de mâncare care mai de care mai apetisante ce zăceau pe masă. Mi-am dat seama atunci că m-am schimbat. Şi m-am întrebat deodată, uimit, cum trebuie să fie să nu ai nicio dorinţă pe lume, pentru că ţi le-ai satisfăcut pe toate, datorită banilor de care dispui şi asta înainte de a apuca să îţi pui respectiva dorinţă, de a simţi că vrei acel lucru. Oare e de dorit o existenţă în care nu mai ai dorinţe? Nu cumva sărăcia în care încă îţi mai doreşti ceva este mai bună decât sărăcia de dorinţe? M-am tot gândit la aceste întrebări, dar n-am găsit un răspuns mulţumitor.

După ce au mâncat destul şi au băut whisky suficient, băieţii m-au poftit din nou în dubită.

— Unde mergem? am întrebat.

— O să vezi, mi-au zis ei şi au râs pe sub mustaţă.

Şoferul ne-a purtat pe nişte străduţe înguste şi prin bazaruri mişunând de lume, până ce am ajuns aproape de ieşirea din Agra. În cele din urmă, maşina a oprit într-un loc bizar, aproape de autostrada naţională, pe nume Basai Mohalla. Acolo era o pancartă, chiar la intrare, pe care scria: „Intrarea în Cartierul Roşu este pe riscul dumneavoastră. Nu uitaţi să puneţi întotdeauna prezervativ. Veţi preveni SIDA şi veţi salva vieţi". N-am prea înţeles eu aluzia la culoarea roşie de pe pancartă. Nu era nimic roşu; nici măcar luminiţe roşii pe la case, din câte vedeam eu. Existau vreo zece camioane parcate paralel cu drumul. Nişte copii desculţi băntuiau pe străduţe – nici urmă de mame prin preajmă. Se auzea în depărtare o muzică şi clinchetul clopoţeilor de la gleznele unor dansatoare, care plutea în aerul stătut al nopţii. Undeva, acum foarte departe, se zăreau cupola şi minaretele Taj Mahalului, strălucind sub luna aurie. Aureola lunii îmbrăţişând marmura monumentului înnobila până şi această enclavă plină de praf şi murdărie cu barăci cu unul sau două nivele, părând să fi azvârlit peste cartier un pumn de praf de aur.

Studenţii au coborât din maşină şi s-au îndreptat spre o grămadă de clădiri înghesuite. Eu am ezitat, dar m-au tras după ei. Am observat că era plin de lume. Bărbaţi dubioşi, în *kurta pyjama,* stăteau nemişcaţi în faţa caselor, mestecând frunze de *betel.* Fete de diferite vârste aşteptau pe trepte, îmbrăcate în doar nişte izmenuţe şi o bluziţă, dar machiate din gros şi pline de bijuterii. O parte dintre ele ne-au privit insinuant şi ne-au făcut semne obscene şi gesturi sugestive cu degetul. Atunci am priceput şi eu ce înseamnă Cartierul Roşu. Locul unde lucrează prostituatele. Auzisem de existenţa lui Falkland Road din Mumbai şi a lui G B Road din Delhi, dar nu vizitasem niciodată o asemenea zonă şi habar n-aveam că există şi în

Agra una. Într-adevăr, avea să fie o noapte de noi experienţe pentru mine.

Băieţii au intrat într-o casă mare cu două niveluri, care arăta mai puţin sinistru decât celelalte, şi s-au asigurat mai întâi dacă am venit cu ei. Am intrat într-un hol cu nişte coridoare înguste şi multe cămăruţe.

Ne-a întâmpinat un bărbat. Tânăr, cu o faţă plină de cicatrice şi cu ochi de şmecher.

— Bun venit, domnii mei. Aţi nimerit unde trebuie. Avem cele mai tinere şi grozave fete din Agra, spuse el.

Băieţii intrară în cârdăşie cu el, începând să se târguiască la preţ. Dintr-o mână în alta fură transferate o grămadă de bancnote.

— Plătim şi pentru tine, Raju. Hai, du-te, facem noi cinste, ziseră ei, după ce dispărură în câte o cameră cu câte o fată.

Eu am rămas singur pe hol. O femeie în vârstă, care mesteca *paan,* s-a apropiat şi m-a luat cu ea. Am urmat-o pe scări. S-a oprit în faţa unei uşi verzi din lemn şi mi-a spus să intru. Apoi, cu paşi obosiţi, s-a întors cu greu înapoi pe scări. Nu mă decideam dacă să intru sau nu în cameră sau să mă întorc la dubiţă. O parte din creierul meu îmi spunea să plec imediat, dar cealaltă mă îndemna să rămân, mă cuprinsese o curiozitate nebună. În filmele indiene pe care le-am văzut eu, eroina prostituată este inevitabil o fată bună la suflet, care a fost obligată, împotriva voinţei ei, să practice această profesie. La finalul peliculei, întotdeauna prostituata se sinucide, otrăvindu-se. Mă întrebam dacă am fost adus cu un scop anume în acest bordel. Şi mai ales dacă este vreo eroină care mă aşteaptă dincolo de uşă. Oare eu sunt eroul ei şi va trebui s-o salvez? Şi dacă aş putea schimba finalul şi aş scăpa-o de la moarte?

Deschid uşa şi intru.

E o cămăruţă cu un pat în mijloc. În rest, nu observ mare lucru. Rămân cu ochii pe fata care stă în pat, într-un sari liliachiu, de un liliachiu şocant de ţipător. E oacheşă şi frumoasă, cu ochi minunat fardaţi cu negru, cu buzele date cu un ruj lucios, cu părul lung de abanos, împletit în cozi şi împodobit cu flori albe, frumos parfumate. E mult prea fardată şi braţele şi gâtul sunt doldora de bijuterii.

— Bună, spune ea. Vino aici cu mine în pat.

Vorbele ei sună ca notele muzicale ale unui pian.

Dau să merg mai aproape, fără prea mare tragere de inimă. Îmi simte ezitarea şi zâmbeşte.

— Nu te teme, că nu te mănânc.

Mă aşez, lângă ea, pe pat, şovăitor. Descopăr că cearceaful e murdar şi are nişte pete ciudate pe el.

— N-ai mai fost pe aici, nu-i aşa? Cum te cheamă?

— Rama Mohammad Thom… ba nu, nu… Raju Sharma, îi răspund, oprindu-mă la timp.

— Să înţeleg că ai uitat şi cum te cheamă pentru o clipă.

— Nu, deloc. Numele tău care e?

— Nita.

— Nita şi mai cum?

— Poftim?

— Care e numele tău întreg? N-ai şi unul de familie?

O umflă râsul.

— *Sahib,* ai venit la bordel, nu la primărie să te însori. Prostituatele nu au nume de familie. Sunt ca pisicile şi câinii. Avem un singur nume. Nita, Rita, Asha, Champa, Meena, Leena. N-ai decât să alegi, zice ea, cu un ton lipsit de orice ranchiună sau regret.

— Deci eşti prostituată?

Râde iar.

— Ciudat mai eşti. *Arrey baba,* în Basai Mohalla nu există *decât* prostituate. N-ai să dai

niciodată aici, în această zonă din Agra, peste vreo mamă sau vreo soră.

— Câţi ani ai?

— Asta este o întrebare mult mai relevantă. Am şaptesprezece ani. Să nu-mi spui că vroiai una şi mai tânără. Nici tu nu pari să ai mai mult de şaisprezece.

— Am şaptesprezece. Spune-mi, de câtă vreme faci treaba asta?

— Ce contează? Trebuie să ştii dacă sunt sau nu virgină? Ei bine, nu sunt. Ar fi trebuit să plăteşti de patru ori mai mult dacă vroiai o virgină. Dar încearcă-mă, ai să vezi că sunt mai bună decât o fecioară. Nu vei fi dezamăgit.

— Nu te temi că te-ai putea îmbolnăvi? E şi o pancartă la intrare care te avertizează contra SIDEI.

Râde din nou, spart şi sec.

— Uite ce e, asta este pentru mine o profesie, nu un hobby. Aşa am cu ce mă hrăni şi cu ce-mi întreţine întreaga familie. Dacă n-aş face asta, ar fi murit toţi de foame de mult. Noi, prostituatele, ştim de SIDA. Mai bine mori de boală mâine decât de foame azi. Mai pui multe întrebări sau o facem? Să nu dai vina pe mine mai încolo că ţi s-a scurs prea repede timpul şi că deja Shyam a trimis următorul client. Am mare căutare, să ştii.

— Cine este Shyam?

— E proxenetul meu. Lui îi dai banii. Hai că-mi scot sariul.

— Nu, stai, mai vreau să-ţi mai pun nişte întrebări.

— *Arrey,* ai venit aici să faci amor sau să vorbeşti? Parcă ai fi reporterul ăla *farang* care a venit cu reportofonul şi cu camera de filmat. Zicea că nu-l interesez. Că face doar un reportaj. Dar cum mi-am deschis *choli* a uitat de reportaj. N-a mai înregistrat decât oftaturi şi gâfâituri. Să vedem dacă nu eşti şi tu la fel.

Dintr-o mişcare, îşi desface bluza. Nu poartă sutien. Doi sâni obraznici ies la iveală asemeni unor cupole ciocolatii de Taj Mahal. Sunt perfect rotunzi şi catifelaţi, cu sfârcurile tari ca nişte vârfuri elegante de cupolă. Mi s-a uscat gura. Simt că nu mai pot respira. Inima îmi bate să-mi sară din piept şi mă dor coastele. Mâinile ei alunecă pe torsul meu şi descoperă că m-am întărit. Începe să râdă iar.

— Voi, bărbaţii, sunteţi toţi la fel. E suficient să vă uitaţi un pic la ţâţele unui femei şi se duce pe apa sâmbetei orice simţ moral. Haide.

Mă atrage în ea şi trăiesc momente de extaz absolut. Trupul îmi este cuprins parcă de şocuri electrice şi mă trec fiorii. Tremur de plăcere.

După aceea, când stau alături de ea, sub ventilatorul şubred din tavan, şi văd că am contribuit şi eu cu o pată în aşternutul cel jegos, trag în piept parfumul florilor din părul ei negru ca pana corbului şi o sărut neîndemânatic.

— De ce nu mi-ai spus că era pentru prima dată, mă ceartă ea. Aş fi fost mai blândă. Hai, du-te, timpul tău a expirat.

Se dă brusc jos din pat şi începe să-şi adune hainele.

Graba cu care mă concediază mă supără. Cu cinci minute înainte, eram amantul ei, şi acum am devenit deodată un client căruia i-a expirat timpul.

Înţeleg că într-adevăr clipa mea magică a trecut. Iar acum când nu mai sunt orbit de o dorinţă arzătoare, văd încăperea în adevăratele ei culori. Un casetofon străvechi pe o noptieră, cu un prelungitor urât şi negru prin care e băgat în priză. Pereţii sunt jupuiţi şi coşcoviţi în ultimul hal. Observ şi perdeaua ruptă, roşie şi decolorată de la fereastră. Petele de pe cearceaf şi lacrimile de pe saltea. Simt brusc o mâncărime. Probabil de la ploşniţele de care colcăie patul. Miroase a mizerie, a igrasie. Totul pare dintr-odată sordid şi părăginit.

Cum zac acolo în patul pângărit, mă simt brusc murdărit. Mă ridic şi eu şi îmi adun iute hainele.

— Şi cu bacşişul meu cum rămâne? spune ea, în timp ce îşi pune bluza la loc.

Scot o bancnotă de cincizeci de rupii din portofel şi i-o întind. Şi-o strecoară, plină de recunoştinţă, în bluză.

— Ţi-a plăcut? Ai să mai vii? întreabă ea.

Nu-i răspund şi plec în grabă.

Ceva mai târziu, cum stau în dubiţă, în drumul înapoi spre oraş, mă gândesc la cele două întrebări ale ei. Oare mi-a plăcut? Da. Oare am să mai vin? Da. Mă cuprinde un sentiment nou, o strângere de inimă ciudată şi un fel de gâdilat. Să fie, oare, iubirea? mă întreb. Nu ştiu ce să răspund, dar e limpede că într-adevăr am intrat în Cartierul Roşu pe riscul meu. M-a agăţat o prostituată, am făcut sex pentru prima dată şi acum am rămas agăţat de ea.

Oraşul e cuprins de teama că se va întinde turbarea. Mulţi copii au murit, după ce au fost muşcaţi de câini contaminaţi. Ministerul Sănătăţii i-a sfătuit pe cetăţeni să fie foarte atenţi şi să ia măsuri preventive. Îl avertizez pe Shankar.

— Ai grijă când ieşi pe afară. Nu te apropia de câini! Ai înţeles?

Shankar a făcut semn cu capul că da.

Azi, a fost rândul lui Bihari, cizmarul. Era singurul care nu-mi ceruse bani până acum.

— Raju, Nanhei, copilul meu, e foarte bolnav. Şi a fost internat la clinica particulară a doctorului Aggarwal. Doctorul spune că trebuie să cumpăr urgent medicamente şi costă o grămadă de bani. Am reuşit să adun vreo patru sute până acum. Ai putea să mă împrumuţi cu câte ceva? Te implor.

I-am dat două sute de rupii lui Bihari, ştiind că n-am să-i mai văd niciodată. Dar tot n-a putut cumpăra toate medicamentele. Două zile mai

târziu, băieţelul de şase anişori, Nanhei, a murit la clinică.

În acea seară, Bihari se întoarce acasă cu trupul neînsufleţit al fiului său acoperit cu un giulgiu alb. E beat mort şi păşeşte cu greu. Lasă cadavrul copilului în mijlocul curţii cu pietre, lângă cişmea, şi cheamă pe toată lumea afară. Urmează un monolog plin de invective. Nu înjură pe nimeni în mod special şi totuşi insultă pe toată lumea. Îi bombăne pe bogaţii care trăiesc în palate şi cărora nu le pasă de cei săraci care-i slugăresc. Îi ponegreşte pe doctorii cei nesătui care îi storc de bani pe pacienţi. Ocăreşte guvernul care face promisiuni doar pe hârtie. Ne blestemă pe toţi că tăcem şi că nu spunem nimic. Le găseşte o vină şi copiilor, că s-au născut. Nu-şi iartă că este încă în viaţă. Îl acuză pe Dumnezeu că a făcut o lume nedreaptă, înjură pământul, Taj Mahalul, pe împăratul Şah Jahan. De mânia lui nu scapă nici becul din faţa casei, care l-a curentat cândva pe Nanhei, ori cişmeaua.

— Ruginitura naibii! Când aveam nevoie, nu ne-ai dat doi stropi de apă! Când a fost vorba de fiul meu, l-ai lăsat să se zbenguie două ore şi apoi i-ai dat o pneumonie. Pe drumuri să ajungi! În iad să sfârşeşti! zice iar, cu năduf, şi trage un şut în robinet.

După o jumătate de oră de reproşuri non-stop, se prăvăleşte la pământ şi începe să plângă cu sughiţuri. Îşi ţine fiul mort în braţe şi se căinează până ce rămâne fără lacrimi şi fără glas.

În cămăruţa mea, zac în pat şi mă gândesc la nedreptăţile vieţii. Îl văd în faţa ochilor pe micul Nanhei, zbenguindu-se. Îmi vine să plâng. Dar lacrimile refuză să-mi curgă. Am văzut prea multe cadavre la viaţa mea. Şi atunci, îmi trag cearceaful scrobit peste cap şi mă culc. Visez Taj Mahalul într-o nuanţă ciudată. Ciocolatie. Cu două cupole fără egal.

După o săptămâna mă duc iar la Nita. De data aceasta a trebuit să-i plătesc integral taxa lui Shyam, proxenetul ei. Trei sute de rupii. Mă întind în patul ei pângărit, facem dragoste şi îi ascult vorbele murdare.

— Îţi place să fii prostituată? o întreb eu, după ce am făcut dragoste.

— De ce? Ce e rău în asta? E o profesie ca oricare alta.

— Dar îţi place?

— Da, îmi place să mă culc cu necunoscuţi. Ca tine, de exemplu. Aşa câştig destui bani cât să am pentru familie. Şi pot în fiecare vineri să merg la cinema şi să văd câte o premieră. Ce altceva îşi mai poate dori o fată?

O privesc în ochii ei de căprioară şi ştiu că minte. E o actriţă care joacă un rol. Numai că ea nu va câştiga premii, asemeni Neelimei Kumari.

Cu cât Nita este mai misterioasă, cu atât sunt mai disperat s-o cunosc. Îmi stârneşte o foamete mai presus de orice am trăit vreodată. Am intrat în trupul ei, dar vreau să intru şi în mintea ei. Am început s-o vizitez lunea, când Taj Mahalul e închis. După patru sau cinci vizite, în sfârşit reuşesc să o fac să nu mai fie atât de defensivă.

Îmi spune că este dintr-un trib Bedia, din districtul Bhind, din Madhya Pradesh. Ambii părinţi sunt încă în viaţă şi are un frate şi o soră, care e măritată şi fericită. În comunitatea ei este o tradiţie ca din fiecare familie una dintre fete să ajungă prostituată, adică *bedni.* Fata respectivă câştigă bani pentru familia ei, în timp ce bărbaţii îşi pierd vremea bând tării şi jucând cărţi.

— De aceea naşterea unei fete e motiv de sărbătoare în comunitatea noastră şi nu de întristare[84]. Băiatul e de fapt o povară. Există *bedni* din satul meu în bordeluri, în refugiile pentru camioane, în hoteluri, în restaurantele din moteluri; toate îşi vând trupul pe bani.

— Dar de ce te-a ales mama ta pe tine? Ar fi putut s-o aleagă pe sora ta.

Nita râde sec.

— Pentru că frumuseţea mea a devenit un blestem, de-aia. Mama avea dreptul să decidă care dintre fiicele ei se va mărita şi care va deveni prostituată. M-a ales pe mine ca să fiu *bedni.* Dacă aş fi avut un chip comun, aşa ca sora mea, n-aş fi fost trimisă aici. Aş fi făcut poate şcoală, m-aş fi măritat şi aş fi avut copii. Acum am ajuns în bordelul ăsta. Ăsta e preţul pe care îl plăteşti pentru frumuseţe. Deci să nu-mi spui niciodată *frumoaso.*

— De când faci asta?

— De la pubertate. După ceremonia *nathni utherna,* când ţi se scoate inelul din nas, şi după ce se face *sar dhakwana,* când îţi acoperă capul, eşti sortită să devii femeie. Astfel, la doisprezece ani, virginitatea mea a fost scoasă la licitaţie şi a câştigat cine a oferit mai mult, iar apoi am fost pusă la vânzare într-un bordel.

— Dar cu siguranţă că, dacă vrei, poţi să renunţi la meseria asta şi să te măriţi, nu-i aşa?

Îşi ridică mâinile, într-un gest de disperare.

— Cine s-ar căsători cu o prostituată? Trebuie să muncim până ce trupurile noastre încep să se lase sau până ce murim de vreo boală, depinde ce ni se întâmplă mai întâi.

— Sunt sigur că într-o bună zi îţi vei găsi un prinţ, declar eu, înţelept şi cu lacrimi în ochi.

În acea zi n-a acceptat niciun bacşiş de la mine.

Ceva mai târziu, m-am gândit la conversaţia mea cu Nita şi m-am întrebat de ce am minţit-o. Nu vroiam să-şi găsească alt prinţ. Fără ca măcar să-mi dau seama, m-am îndrăgostit de ea.

Până atunci, ideea mea despre iubire se baza exclusiv pe ceea ce văzusem în filmele indiene, unde eroul şi eroina se priveau şi brusc se făcea un fel de alchimie, inimile lor începând să bată într-un

glas, coardele vocale fremătând în acelaşi timp şi dintr-odată apucându-se să cânte în nişte sate elveţiene sau prin mall-urile americane. Am crezut că am simţit şi eu această săgeată orbitoare a iubirii atunci când am întâlnit-o pe fata cu *kamiz* şi şalvari albaştri în compartimentul din tren. Dar iubirea adevărată nu mi-a dat târcoale decât în iarna din Agra. Am înţeles că viaţa adevărată e foarte diferită de cea de pe ecran. Iubirea nu vine într-o secundă. Ea ţi se strecoară în suflet şi-ţi dă peste cap întreaga existenţă. Îţi colorează clipele în care eşti treaz şi-ţi populează visele. Simţi că pluteşti când păşeşti şi vezi viaţa în nuanţe strălucitoare, nebănuite până atunci. Dar ea îţi aduce şi o suferinţă dulce, un delicios chin. Viaţa se redusese pentru mine la întâlnirile cu îmbrăţişări înfocate cu Nita; timpul dintre ele mi-l ocupam tânjind. Îi vedeam chipul în locurile cele mai ciudate şi în momentele cele mai neaşteptate. Îmi imaginam chipul ei frumos chiar şi atunci când îmi ţineam conferinţa în faţa unui excursionist octogenar şi ramolit. Îi simţeam parfumul părului şi când stăteam pe toaletă. Mi se făcea pielea de găină doar când mă gândeam cum ne iubim, chiar şi atunci când cumpăram roşii şi cartofi din piaţa de legume. Ştiam, în adâncul inimii, că ea este prinţesa mea. Dorinţa mea cea mai arzătoare era să mă căsătoresc cu ea într-o bună zi. Teama mea cea mai mare şi mai chinuitoare era că s-ar putea să nu fie de acord.

Un Jeep cu girofar a venit la casele sărace. Un inspector şi doi adjuncţi coborâră din el. Îmi stătu inima în loc. Mi se puse un nod în gât de frică şi mi se înnodă stomacul. M-au ajuns crimele din urmă. Asta-i tipic pentru viaţa mea. Când încep să mă simt stăpân pe situaţie, soarta îmi trage preşul de sub picioare. Când descoperisem şi eu iubirea adevărată, voi fi dus la puşcărie, unde, asemeni împăratului Şah Jahan, o să rămân singur la

carceră, tânjind cu gândul la Nita, Mumtaz Mahal a mea.

Inspectorul a scos un megafon din Jeep, ca să facă un anunţ. Mă aşteptam să strige: „Rama Mohammad Thomas, alias Raju Sharma, ieşi cu mâinile sus!”. În schimb se auzi: „Toată lumea afară din casă. S-a dat o spargere la banca din Agra şi avem motive să credem că hoţul se află printre voi. Va trebui să facem o percheziţie.” Când am auzit una ca asta, mi s-a luat o piatră de pe inimă. Eram aşa de fericit, îmi venea să ies să-l strâng în braţe pe inspector.

Adjuncţii au intrat în toate cămăruţele pe rând şi au cercetat atent. Au venit şi la mine şi m-au întrebat numele, ocupaţia, dacă am văzut persoane dubioase dând târcoale prin zonă. Nu le-am spus că sunt ghid neautorizat. Le-am zis că sunt student la Universitate şi că am venit de curând în oraş. Răspunsul meu i-a mulţumit. S-au uitat sub pat, au aruncat o privire prin bucătărie, au bătut în crătiţi şi oale, au răscolit salteaua şi au plecat mai departe. Inspectorul s-a dus după ei.

Acum se aflau în camera lui Shankar.

— Cum te cheamă? îl întrebă cu asprime inspectorul pe Shankar.

— Hu Ixhz Qo Odxifxn, răspunse Shankar, uşor zăpăcit.

— Ce-ai spus? repetă.

— Odxifxn.

— Nenorocitul naibii, îţi baţi joc de mine, spuse inspectorul furios.

Ridică bastonul şi-l lovi. Am intervenit imediat.

— Inspector *Sahib,* Shankar are o problemă mintală. Nu poate vorbi.

— Şi de ce n-ai spus mai înainte?

Se întoarse spre adjuncţii lui.

— Să trecem mai departe. Şi aşa n-o să aflăm nimic de la dementul ăsta.

Au cercetat toate cele treizeci de cămăruţe în următoarele trei ore şi în cele din urmă au găsit

nişte bani ascunşi în încăperea ce îi aparţinea lui Najmi, poetul bărbos, care susţinea că este compozitor la Bollywood. Suntem cu toţii uluiţi să descoperim că tânărul poet este de fapt jefuitor de bancă cu jumătate de normă. Aparenţele înşală. N-am de ce să mă plâng. Cei din dependinţe ar fi la fel de scandalizaţi dacă ar fi aflat despre trecutul meu dubios.

Lajwanti a venit la mine, să-mi aducă nişte *laddoos*[85] proaspete şi sfărâmicioase de lângă templul Durga. E foarte agitată.

— *Arrei,* Lajwanti, cu ce ocazie? Ţi-au mărit leafa? am întrebat eu.

— E cea mai fericită zi din viaţa mea. Cu binecuvântarea zeiţei Durga, funcţionarul cu trestia de zahăr a acceptat, în sfârşit, să se căsătorească cu Lakşmi. Sora mea va trăi acum ca o regină. Sunt gata să pregătesc o nuntă mai grozavă decât toate celelalte.

— Şi cu zestrea cum rămâne? Familia mirelui n-a solicitat nimic?

— Absolut nimic! Sunt o familie foarte cumsecade. Nu vor bani gheaţă. Au cerut doar nişte mărunţişuri.

— Ca de exemplu?

— Un scuter Bajaj, un mixer Sumeet, cinci costume Raymond şi câteva bijuterii din aur. Oricum aveam de gând să-i dau toate acestea lui Lakşmi.

Eram scandalizat.

— Lajwanti, dar o să te coste şi ochii din cap. Cel puţin câteva miare de rupii. De unde o să faci rost de atâţia bani?

— Am făcut economii pentru nunta lui Lakşmi. Am adunat aproape cincizeci de mii de rupii. Şi o să mai împrumut cincizeci de mii de la Rani Sahiba.

— Eşti sigură că o să-ţi dea o sumă aşa mare de bani?

— Normal. Doar sunt cea mai grozavă menajeră pe care a avut-o vreodată.

— Mult noroc.

Am continuat să mă întâlnesc cu Nita, dar atmosfera din bordel mă sufoca. Detestam să am de-a face cu peştele ăla cu căutătură de bandit, Shyam.

La sugestia Nitei, am început să ne vedem în altă parte. Ea mergea la cinema în fiecare vineri. M-am dus şi eu. Îi plăceau floricelele. I-am cumpărat câte o pungă mare, ne-am aşezat pe rândul din spate, pe întuneric şi în jegul din sala Akash Talkies, ea mânca floricele şi chicotea, iar eu îmi strecuram mâna pe sub rochia ei fină de muselină, ca să-i mângâi pieptul catifelat. La sfârşitul filmului, coboram în hol, înfierbântat şi cu faţa roşie, neştiind bine dacă am fost la o dramă de familie, o comedie sau un thriller. Pentru că eu n-aveam ochi decât pentru Nita, şi speram ca povestea noastră să se transforme într-o bună zi într-o epopee romantică.

Shankar intră în cameră plângând.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat.

Mi-a arătat spre genunchi. Era tăiat şi vânăt. M-am îngrijorat brusc.

— Cum s-a întâmplat, Shankar, ai căzut?

Shankar dădu din cap.

— X Akc Wqp Hz, zise el.

Pentru o clipă, mi-aş fi dorit să vorbească logic.

— Îmi pare rău, dar nu înţeleg. Hai să vii să-mi arăţi cum s-a întâmplat.

Shankar mă scoase afară şi-mi arătă spre povârnişul din curtea cu pietre care dădea spre drumul principal. Într-un colţ, era un mic parapet de unde săreau de obicei copiii.

— Yxi Ukj Ozz Pdxp Akc? Dq Wqp Hz Dznz, zise Shankar, şi-mi arătă spre genunchi.

Am urmărit direcţia spre care se îndrepta degetul lui şi am dat din cap că am înţeles. Am presupus că a sărit de pe parapet şi s-a julit.

— Hai, vino. Lajwanti are o trusă medicală în camera ei. O s-o rog să-ţi bandajeze rana.

N-am observat câinele cel mic, vagabond şi jigărit, cu pete negre, care gâfâia pe pietrele de pe drum, chiar sub parapet, scuipând bale printre colţii lui albi şi ascuţiţi.

A venit un an nou, cu speranţele şi visurile sale. Împlinisem optsprezece ani, şi Nita şi eu, vârsta legală pentru a ne căsători. Pentru prima dată mă gândeam la viitor şi că aş putea să am unul. Cu Nita alături. Am încetat să mai împrumut oamenilor bani. Aveam nevoie de fiecare leţcaie.

Era într-o vineri, şi lună plină pe deasupra. O combinaţie rară. Am convins-o pe Nita să nu meargă la cinema, ci să vină cu mine la Taj Mahal. Ne-am aşezat pe piedestalul de marmură, seara târziu, şi am aşteptat să răsară luna dincolo de fântâni şi de chiparoşii verde închis. Am zărit întâi o rază argintie furişată printre coroanele copacilor înalţi, venind de undeva din dreapta noastră, şi apoi luna se zbătu să scape dintre clădirile joase şi frunze, ca mai apoi să se înalţe maiestuoasă pe cer. Cortina nopţii se dădu la o parte şi Taj Mahalul se dezvălui în toată splendoarea sa. Şi eu, şi Nita păream loviţi de fulger. Tajul se contura încet, eteric, ca o imagine din paradis, o apariţie argintie ieşită din râul Yamuna. Ne-am ţinut de mână strâns, ignorând hoardele de turişti străini care plătiseră câte cincizeci de dolari de fiecare pentru privilegiul de a vedea Tajul la lumina rece a lunii pline. M-am uitat intens spre Taj şi apoi spre Nita. Perfecţiunea sterilă a Tajului pălea în comparaţie cu frumuseţea fără de cusur a fetei. Începură să-mi curgă lacrimile, de parcă toată iubirea pe care a strâns-o inima mea vreme de optsprezece ani ar fi ieşit la iveală în acest izvor, tumultuoasă. Simţii o

descătuşare emoţională ca atunci când un baraj este dezăgăzuit şi pentru prima dată am ghicit simţămintele lui Şah Jahan pentru Mumtaz Mahal a lui.

Acesta era momentul pe care-l aşteptam de-o viaţă şi pentru care făcusem atâtea repetiţii. Najmi, poetul bărbos, mi-a lăsat o carte cu versuri în urdu, înainte de a pleca la puşcărie. Şi am învăţat pe dinafară câteva rânduri romantice. Într-un moment de inspiraţie, Najmi compusese chiar el un gazel original pentru slava Nitei, de care să mă folosesc. Suna cam aşa:

Frumuseţea ta-i un elixir şi chiar fără un ban
I-a dat viaţă unui biet orfan
Am să mor de atâta iubire; din mormânt am să strig
Să-mi fii soţie de nu vei vrea, precis mă sinucid.

Îmi aminteam şi de diverse replici nemuritoare din celebre povestiri de dragoste pe celuloid. Dar cum stăteam eu aşa cu Nita la lumina lunii, la umbra Taj Mahalului, m-am lepădat de poezii şi de filme. M-am uitat în ochii ei şi pur şi simplu i-am zis:

— Mă iubeşti?

Şi ea mi-a răspuns cu un singur cuvânt.

— Da.

Acest unic cuvânt are mai mult înţeles pentru mine decât cărţi întregi de poezii şi toate ghidurile din Agra. Când am auzit, inima mea a început să bată fericită. Imensa mea iubire a prins aripi şi s-a înălţat spre cer ca un zmeu. Şi atunci, pentru prima dată, Taj Mahalul mi s-a părut o casă vie şi nu doar un mormânt fără suflet. Luna plină de deasupra capetelor noastre a devenit satelitul nostru personal, strălucind doar pentru noi; ne-am simţit binecuvântaţi şi scăldaţi în strălucirea celestă, în raiul nostru exclusivist.

Shankar a venit în goana mare la mine în cameră.

— Ykhz Mjqyfdu. Gxesqipq qo ynuqic, mă anunţă el şi îmi face semne să mă îndrept spre camera lui Lajwanti.

Lajwanti plânge pe pat. Lacrimile îi curg din ochi asemeni unor mici perle şi întunecă nuanţa cuverturii de pat neşifonate, părând foarte nelalocul lor în acea ordine impecabilă, spartană, a încăperii.

— Ce s-a întâmplat, Lajwanti? De ce plângi?

— Din cauza scorpiei de Swapna Devi. Mi-a refuzat împrumutul. Cum am să mai plătesc eu acum nunta surorii mele? se tânguieşte ea şi începe iar să plângă amarnic.

— Nimeni n-are atâţia bani aici în mahala. N-ar fi bine să iei un împrumut de la o bancă?

— Ce bancă mi-ar da mie bani, unei biete menajere? Nu-mi rămâne decât o ieşire.

— Care? Să anulezi nunta surorii tale?

Mă străfulgeră din priviri.

— Niciodată n-aş face aşa ceva. Poate doar să-i calc pe urmă poetului Najmi. Să fur banii.

Am sărit de pe scaun.

— Ai înnebunit de tot, Lajwanti? Chiar nu te gândeşti? N-ai văzut cum l-a ridicat poliţia pe Najmi?

— Asta pentru că Najmi a fost un prost. Eu am un plan sigur, pe care am să ţi-l împărtăşesc pentru că tu eşti ca şi fratele meu mai mic. Dar să nu spui nimănui nici pâs. Nici măcar lui Shankar. Vezi tu, eu ştiu unde este seiful în care Swapna îşi ţine lucrurile de preţ. E în dormitorul ei, într-un imens tablou înrămat, pe peretele din stânga. În spatele tabloului e o gaură în care a fost băgat un seif din oţel. Cheile le ţine sub saltea, în dreptul colţului din stânga. Am văzut eu cum a deschis seiful odată. Era plin de bani şi de bijuterii. N-am să fur bani, pentru că s-ar descoperi imediat, dar o să iau

un colier. Are atâtea acolo în seif că nici n-o să bage de seamă. Ce zici?

— Lajwanti, Lajwanti, ascultă-mă! Dacă mă socoteşti fratele tău, urmează-mi sfatul. Nici să nu-ţi dea prin cap aşa ceva. Crede-mă, am avut multe răfuieli cu legea. Şi ştiu că până la urmă faptele astea te ajung din urmă. Şi în loc să mergi la nunta surorii tale, o să zaci prin cine ştie ce puşcărie.

— Voi, bărbaţii, sunteţi nişte laşi cu toţii, spuse ea, dezgustată. Nu-mi pasă ce zici. Eu fac ce cred eu că trebuie.

Disperat, apelez la bănuţul meu norocos şi de încredere.

— Uite, Lajwanti, dacă nu mă crezi, nu-i nimic. Crede măcar în puterea magică a bănuţului. Niciodată nu te-am învăţat de rău. Să vedem ce ne spune. Am să-l arunc. Dacă-i cap, renunţi la plan. Dacă e pajură, faci cum vrei. Bine?

— Bine.

Dau cu banul. E cap. Lajwanti oftează.

— Până şi norocul e împotriva mea. Bine, am să mă duc în sat să fac rost de bani de la cămătarii care mă cunosc. Uită ce ţi-am spus.

Trei zile mai târziu, Lajwanti încuie, îşi ia o săptămână liberă şi pleacă în satul ei.

— Nu vreau să mai fi prostituată, îi spun eu Nitei.

Nita acceptă.

— Nu vreau să mor înainte să fac douăzeci de ani, ca Radha. Ia-mă de aici, Raju.

— Am s-o fac, dar n-ar trebui să vorbim înainte cu Shyam?

— Trebuie să cădem la învoială cu el.

Vorbesc cu proxenetul în aceeaşi seară.

— Uite ce-i, Shyam. Eu m-am îndrăgostit de Nita şi vreau să mă căsătoresc cu ea. N-o să mai presteze la bordel.

Shyam mă măsoară din cap până în picioare şi mă tratează ca pe un gândac.

— Aşa deci, tu i-ai băgat în cap toate bazaconiile astea. Ascultă, nenorocitule, nimeni n-are dreptul să-i spună Nitei să nu mai presteze. În afară de mine. Şi eu nu vreau să se oprească. Ea este găina cu ouă de aur. Şi eu vreau ca ouăle astea să dureze mult şi bine.

— Deci n-o să-i îngădui niciodată să se căsătorească?

— Ba da, dar cu o singură condiţie. Ca acela care o ia să mă despăgubească pentru pierderea suferită.

— Şi la cât s-ar estima această pierdere?

— Păi, să vedem. La patru sute de miare. Poţi să faci rost de suma asta? râde el şi mă concediază.

Îmi verific economiile. Am 480 de rupii. Îmi lipsesc 399.520 de rupii.

Sunt atât de furios că-mi vine să-l strâng de gât pe proxenet.

— Shyam nu va fi niciodată de acord să te căsătoreşti cu mine, îi spun eu Nitei a doua zi. Singura variantă e să fugim.

— Nu, zice Nita, temătoare. Cei de la bordel sigur ne vor găsi. Champa a încercat să fugă anul trecut cu un bărbat. Au găsit-o. Lui i-au rupt picioarele, iar ei nu i-au dat nimic să mănânce zece zile.

— Atunci va trebui să-l omor pe Shyam, îi zic eu, cu o privire diabolică.

— Nu, zice Nita, cu vehemenţă. Promite-mi că n-ai s-o faci.

Nu înţeleg de unde vine vehemenţa asta.

— Dar de ce?

— Pentru că Shyam e fratele meu.

Un Jeep cu girofar vine la dependinţe. Poliţaii ies. De data aceasta e un inspector nou. Suntem cu toţii chemaţi afară.

— Ascultaţi, mă, nenorociţilor. De data asta s-a întâmplat ceva foarte grav. Cineva a furat un colier cu smaralde foarte preţios din casa lui Swapna

Devi. Am o bănuială că hoţul este unul dintre voi, nemernicilor. Aşa încât vă dau ocazia să spuneţi cinstit. Altfel, am să-l prind pe tâlhar şi-l bag la zdup.

Brusc, mă apucă îngrijorarea pentru Lajwanti, dar când văd lacătul de la uşa ei, îmi amintesc că a plecat la ea în sat şi răsuflu uşurat. Bine că a renunţat la ideea asta prostească să fure colierul. Credea că Swapna Devi n-o să observe? Şi uite că deja poliţia a şi venit. Cât ai clipi. Unul câte unul suntem cu toţii interogaţi. Când vine rândul lui Shankar, se repetă scena.

— Numele, întreabă inspectorul.

— Odxifxn, răspunde Shankar.

— Ce-ai spus?

— Q Oxqa Hu Ixhz Qo Odxifxn.

— Nenorocitule! încerci să faci pe deşteptul cu mine… spune inspectorul, scrâşnind din dinţi.

Îi explic din nou şi se mai linişteşte. Îi face semn lui Shankar să plece. De data asta, poliţistul pleacă cu mâna goală, fără colier şi fără suspect. În aceeaşi seară, o javră mică de căţel cu pete negre moare lângă Taj Mahal. Nimeni nu dă atenţie evenimentului.

Lajwanti se întoarse din sat a doua zi şi fu arestată pe loc. Un poliţai transpirat o târî din camera ei în Jeep-ul cu girofar. Biata de ea plângea neconsolată.

Neajutorat, am urmărit acest spectacol. Eram cu Abdul, care este grădinar la Palatul lui Swapna.

— Abdul, de ce a ridicat-o poliţia pe Lajwanti? De ce n-a făcut nimic Rani Sahiba? La urma urmei, Lajwanti e cea mai grozavă menajeră din câte a avut vreodată.

Abdul rânji.

— Chiar doamna a chemat poliţia s-o aresteze pe Lajwanti.

— De ce?

— Pentru că Lajwanti a furat colierul din seif. Poliţia a percheziţionat casa ei din sat şi l-a găsit

azi.

— Dar cum de a ştiut Swapna Devi că Lajwanti a furat colierul? Nici măcar nu era aici când s-a săvârşit fapta.

— Pentru că a lăsat urme. Nu s-a dus direct în satul ei. A rămas întâi în Agra şi a aşteptat momentul să intre în casă neobservată. Când a ajuns în dormitor şi a furat colierul, doamna era la o petrecere. Dar înainte să plece la petrecere, doamna s-a pieptănat şi în pat au rămas câteva ace de păr şi agrafe pe cuvertura de satin. Când Doamna s-a întors acasă, seara târziu, a descoperit că agrafele erau puse în cea mai perfectă ordine pe toaleta ei. Asta a alertat-o imediat. A căutat în seif şi a descoperit că lipsea colierul. A ştiut imediat că nu putea fi nimeni altcineva decât Lajwanti.

M-am plesnit peste frunte. Lajwanti n-a rezistat ispitei de a fi menajera perfectă nici măcar când era în misiune de furt. Am încercat să pledez cauza lui Lajwanti, dar Swapna Devi m-a dat afară plină de dispreţ, spunând, pe un ton rece ca gheaţa.

— Aici este o gospodărie serioasă, nu o operă de caritate. De ce trebuia să facă o nuntă aşa de pretenţioasă surorii ei? Voi ăştia, săracii, n-ar trebui să încercaţi să vă depăşiţi condiţia. Staţi acolo, în banca voastră şi n-o să aveţi probleme.

În ziua aceea am urât-o sincer. Dar poate că avea dreptate. Lajwanti făcuse greşeala capitală să treacă dincolo de linia despărţitoare dintre bogaţi şi săraci. Făcuse greşeala fatală să viseze mai presus de mijloacele de care dispunea. Cu cât visezi mai mult, cu atât este mai mare dezamăgirea. De aceea întotdeauna visurile mele sunt mărunte şi realizabile. Ca, de exemplu, să mă căsătoresc cu o prostituată, după ce îi voi fi plătit escrocului de proxenet şi frate suma neînsemnată de patru sute de mii de rupii. Doar atât[{86}].

Abia mi-am revenit după arestarea lui Lajwanti, când se abate asupra mea o altă tragedie. Shankar

vine la mine în cameră tuşind şi cade în pat. Pare obosit şi acuză dureri în mâini şi picioare.

— Q Xh Oqyf, zice el, dând din mâini.

Îi verific fruntea şi-mi dau seama că are puţină febră.

— Ai răcit, Shankar, îi răspund eu. Du-te în camera ta şi odihneşte-te. Vin eu să-ţi aduc nişte medicamente.

Se ridică din pat şi pleacă în vârful picioarelor spre camera lui. Pare neliniştit şi cu nervii la pământ.

Ceva mai târziu în noapte, îi dau lui Shankar nişte calmante, dar starea lui continuă să se deterioreze. A doua zi devine violent. Nu-şi mai poate mişca braţul şi se chirceşte tot când se aprinde lumina. Cu mare efort, reuşesc să-i iau temperatura; sunt şocat să descopăr că a făcut 40 de grade. Mă duc imediat să chem un doctor. Medicul lucrează la un dispensar guvernamental şi mă refuză net, aşa încât sunt obligat să mă duc la unul particular. Îmi cere optzeci de rupii ca să vină la noi. Îl consultă pe Shankar şi mă întreabă dacă am văzut recent ceva tăieturi sau vânătăi. Îi povestesc despre genunchiul julit. Doctorul dă din cap şi anunţă diagnosticul. Shankar suferă de turbare.

— Luată, probabil, de la un câine bolnav. Ar fi trebuit, zice doctorul, să facă încă de la început o serie de injecţii cu un vaccin din celule diploide umane. Pentru că turbarea la om este imună la globulină, imediat după ce a contactat-o. Dar pentru el acum e prea târziu. Starea lui e foarte gravă. Curând, va începe să aibă aversiune faţă de apă. Va fi tot mai agitat şi mai confuz, va avea chiar halucinaţii. S-ar putea să facă spasme muşchiulare şi atacuri de apoplexie. E posibil să nu mai vorbească deloc, pentru că îi vor paraliza corzile vocale. În final, va intra în comă şi va înceta să mai respire. Mai simplu spus, va muri. Şi toate acestea în numai patruzeci şi opt de ore.

Doctorul explică pe larg întreaga listă de orori, în stilul lui calm. Eu sunt pur şi simplu disperat. Doar gândul că Shankar va muri şi mă face să izbucnesc în plâns.

— Chiar nu-l putem salva în niciun fel? îl implor eu.

— Ei, bine, ezită doctorul, până acum o lună nu exista nimic, dar am aflat că ar fi apărut un vaccin experimental nou-nouţ din America şi care ar fi fost importat şi în India. Se numeşte Rabcure şi se găseşte doar la Farmacia Gupta.

— Cea din Rakab Ganj.

— Da. Dar nu cred că ţi-l poţi permite.

— Cât costă? întreb, cu inima cât un purice.

— Aproape patru sute de mii de rupii, îmi răspunde.

Ce ironie a sorţii, îmi zic. Tratamentul lui Shankar costă patru sute de mii de rupii, exact suma pe care a cerut-o şi proxenetul Nitei. Iar eu am în posesia mea imensa sumă de patru sute de rupii.

Nu ştiu de unde o să fac rost de bani pentru tratamentul lui Shankar, dar îmi dau seama că nu pot să-l las singur, aşa că decid să-l iau în camera mea. Îl iau în braţe. Deşi e aproape de aceeaşi vârstă cu mine, pare uşor ca un fulg. Mâinile şi picioarele îi atârnă. Parcă n-aş căra o fiinţă vie, ci un sac cu cartofi. Îl întind pe pat şi mă culc pe jos. Aceeaşi scenă care s-a petrecut cu doi ani în urmă, care-mi par douăzeci, doar că exact pe dos. Eu sunt cel care doarme acum pe jos.

Shankar se răsuceşte, se cutremură tot şi în cele din urmă adoarme cu convulsii. Şi eu am o noapte grea. Plină de coşmaruri despre câini turbaţi şi copii care vorbesc doar în silabe de neînţeles. Şi apoi, brusc, în toiul nopţii, mi se pare că aud cum strigă tare: „Mămico! Mămica mea!”. Mă trezesc şi îl găsesc pe Shankar dormind liniştit. Mă frec la ochi şi mă întreb dacă nu cumva, în mod

inexplicabil, visul lui Shankar s-a intersectat cu al meu.

A doua zi, Shankar stă în pat, tot mai slăbit. Ştiu că este sub aripa morţii, dar mă prefac că n-are decât o gripă. Mi se rupe inima să văd chipul lui blând şi să-mi imaginez că n-am să-l mai revăd vreodată. Până şi silabele lui fără sens dintr-o dată mi se par profunde şi vreau să le memorez.

S-a întunecat şi Shankar a început să aibă spasme în braţe. Nu mai reuşeşte nici să bea apă; mănâncă, cu mare greutate, doar o *chapatti* cu puţină linte, mâncarea lui preferată. Fruntea îi arde. Îi iau temperatura şi văd că a mai crescut cu un grad. 41.

— Q Akip Sxip Pk Aque Nxej, zice el; şi începe să plângă.

Mă străduiesc din răsputeri să-l încurajez, cât mă pricep şi eu. Dar e greu să dai nădejde, când te simţi tu însuţi complet fără speranţă. Adorm din nou, agitat, chinuit de demonii din trecutul meu. Noaptea târziu, pe la vreo două, aud ceva ca un vaiet venind dinspre patul lui Shankar. Mă ridic uşurel, încă dezorientat. Mă uit la chipul lui Shankar. Are ochii închişi, dar mişcă buzele. Fac eforturi să aud ce mormăie şi tresar. Pot să jur că Shankar spune, foarte limpede:

— Te rog nu mă bate, mămico!

— Shankar! Shankar! Mă târăsc de-a buşilea până la patul lui. Tocmai ai spus ceva, nu-i aşa?

Dar Shankar nu mai ştie de nimeni, e pierdut în lumea lui. A dat ochii peste cap şi e limpede că delirează. Are convulsii şi dintr-un spasm scuipă flegmă.

— De ce m-ai alungat, mămico? se tânguie el. Iartă-mă, trebuia să bat la uşă. De unde să fii ştiut că unchiul e cu tine? Te iubesc, mămico! Te-am desenat. Jurnalul meu albastru e plin cu chipul tău. Te iubesc, mămico. Te iubesc foarte mult. Nu mă bate, mămică! Jur că n-am să spun nimănui, mămică. Mămica mea! Mămicoooo…

Shankar vorbeşte cu o voce de copil de şase anişori. S-a întors într-un timp îndepărtat şi de mult uitat. Atunci când avea o mamă. Când viaţa lui, când cuvintele lui aveau un sens. Nu ştiu cum de a început să vorbească deodată atât de lucid; doctorul parcă spunea că nu va mai grăi deloc. Dar nu-mi doresc să aflu motivul. Nu trebuie să pui întrebări când se întâmplă o minune.

Asta e tot ce aflu de la Shankar în noaptea aceea; şi când se trezeşte, a doua zi dimineaţa, redevine băiatul de şaisprezece ani care spune silabe de neînţeles. Îmi amintesc că a pomenit ceva despre un jurnal albastru. Îl caut cu înfrigurare în camera lui; şi într-un târziu îl găsesc ascuns sub pat. E plin cu desene frumoase, în peniţă; peste tot, e trasat chipul unei femei. Sunt desene foarte precise, până la cele mai mici amănunte. Dar ceea ce mă lasă înmărmurit nu este atât perfecţiunea desenelor, cât identitatea persoanei.

Pentru că femeia din caiet este Swapna Devi.

— Acum ştiu lucrul pe care mi l-ai ascuns atâta vreme, Shankar. Ştiu că Swapna Devi este mama ta, îi spun lui Shankar, ţinând la vedere jurnalul albastru.

Ochii lui se dilată de groază şi încearcă să-mi ia jurnalul din mână.

— Hqrz Hz Wxyf Hu Aqynu, scânceşte el.

— Ştiu că ăsta e adevărul, Shankar. Ai descoperit taina ei murdară şi de asta te-a dat afară din casă. De atunci n-ai mai putut vorbi ca un copil normal. Mama ta a trăit cu păcatul ăsta toată viaţa. Probabil că de asta îţi plăteşte chiria şi-ţi dă nişte bani de buzunar. Dar am să mă duc chiar acum la ea, la mămica ta, şi am să-i cer să-ţi plătească tratamentul.

— Ik, Ik, Ik, Lgzxoz Akip Hk Pk Hu Hjhu, ţipă el, frenetic.

Dar eu deja mă îndrept spre palatul Swapnei, ca să am o discuţie deschisă cu Rani Sahiba.

La început regina stăpână refuză să mă primească, susţinând că nu primeşte decât cu programare. Stau în pragul uşii două ore, până ce se deschide.

— Cu ce prostii ai venit să mă deranjezi? întreabă ea, insolent.

— Ţi-am aflat taina, Swapna Devi, îi spun eu în faţă. Ştiu totul! Am descoperit că Shankar e fiul tău.

Masca ei regală cade pentru o clipă. Se face albă ca varul. Dar îşi revine rapid şi mă îngheaţă cu dispreţul ei.

— Gunoiule ce eşti! Cum îndrăzneşti să faci o asemenea afirmaţie revoltătoare? Nu există nicio legătură între mine şi Shankar. Doar pentru că am arătat puţină înţelegere faţă de băiat l-ai şi făcut copilul meu? Cară-te de aici imediat, că altfel chem oamenii să te arunce în stradă.

— Am să plec, dar numai după ce îmi vei da patru sute de mii de rupii. Îmi trebuie banii pentru tratamentul lui Shankar. A făcut turbare.

— Ai înnebunit? Crezi că ţi-aş da *ţie* pe mână patru sute de mii de rupii? ţipă ea, pierzându-şi controlul.

— Dacă nu fac rost de bani, Shankar va muri de hidrofobie în mai puţin de douăzeci şi patru de ore.

— Nu-mi pasă ce faci, dar să nu mă mai deranjezi. După care a spus lucrul acela, cele mai de neimaginat cuvinte pe care le-am auzit vreodată rostite de o mamă.

— Poate e mai bine să moară. Astfel bietul băiat n-o să mai sufere. Şi să nu mai spui cuiva minciuna asta că ar fi copilul meu.

Închide uşa.

Rămân în prag, cu ochii în lacrimi. Am avut noroc că pe mine mama m-a părăsit la naştere. Bietul Shankar a fost alungat de mama lui când era deja mărişor; şi acum mama lui refuză să mişte un deget, când ar putea să împiedice moartea lui iminentă.

M-am întors în camera lui Shankar cu inima grea. Vorbele Swapnei Devi îmi răsună în urechi mai rău ca un ciocan. Vrea ca Shankar să moară ca un câine turbat. Nicicând nu m-a revoltat mai tare sărăcia mea ca acum. Aş vrea să îl întreb pe câinele care l-a muşcat pe Shankar dacă n-ar fi trebuit să verifice mai întâi dacă persoana pe care a atacat-o îşi poate permite antidotul.

A doua zi, fac un lucru pe care nu l-am mai făcut de zece ani. Mă rog. Mă duc la templul zeiţei Durga şi îi duc ofrandă flori, ca să se facă bine Shankar. Mă duc la biserica Sf. Ioan şi aprind o lumânare pentru Shankar. Mă duc la Kali Masjid şi îmi plec capul în faţa lui Allah, rugându-l să aibă milă de Shankar. Dar până şi puterea rugăciunilor se dovedeşte neîndestulătoare. Toată ziua Shankar continuă să agonizeze. Îl doare tot trupul. Respiră tot mai greu.

Se lasă. E o noapte fără lună. Doar că asta nu se vede la noi din pricina strălucirii miilor de lumânări care au luminat deodată Swapna Palace, care arată ca o imensă candelă. La conac este petrecere mare. Au venit şeful poliţiei şi magistratul districtului, o mulţime de oameni de afaceri, mondeni, ziarişti şi scriitori. Muzica dulce şi râsul cristalin se lasă asupra caselor săracilor. Ajung la urechile noastre ciocnitul paharelor, zumzăitul conversaţiilor, zăngănitul banilor. La mine în cameră este o tăcere mormântală, întreruptă doar de respiraţia greoaie a lui Shankar. Mai trece o jumătate de oră şi trupul îi este cuprins de convulsii. Dar cel mai tare îl chinuieşte gâtul, care i se strânge şi în care se adună o substanţă vâscoasă care îl sufocă. Deja îl apucă convulsiile la simpla vedere a unui pahar cu apă. Cea mai mică adiere produce acelaşi rezultat.

Dintre toate cele din pricina cărora poate muri cineva, poate că hidrofobia e cea mai cumplită. Pentru că apa care ar trebui să dea viaţă devine atunci cauză pentru moarte. Până şi un pacient care

suferă de cancer mai are o speranţă. Dar cel cu turbare niciuna.

Uitându-mă la Shankar, cum se stinge încet, nu pot să nu mă gândesc cât de haină la suflet este Swapna Devi, dacă îngăduie ca fiul ei să piară atât de îngrozitor, în timp ce ea dă o petrecere. Noroc că am aruncat revolverul Colt în râu, altfel în noaptea aceasta cu siguranţă aş mai comite o crimă.

Pe măsură ce orele trec, spasmele lui Shankar sunt tot mai dese. Se chirceşte tot de atâta suferinţă şi începe să facă spume la gură. Ştiu că sfârşitul e aproape.

În cele din urmă, moare, la douăsprezece patruzeci şi şapte. Înainte să moară, a mai avut un moment de luciditate. M-a luat de mână şi a spus un singur cuvânt: „Raju”. Apoi a strâns carneţelul albastru şi a strigat: „Mămico! Mămico!” Şi după aceea a închis ochii pentru totdeauna.

Agra a devenit un oraş al morţii. Am un cadavru la mine în cameră şi un caiet albastru în mâini. Frunzăresc paginile la întâmplare, mă uit la schiţele în creion şi văd o femeie care e o mamă fără suflet. Nu, n-am să-i spun „mamă”. Pentru că ar fi o insultă adusă mamelor.

Nu ştiu cum să reacţionez la moartea lui Shankar. Aş putea să ţip şi să urlu ca Bihari. Aş putea să blestem toţi zeii din ceruri şi toate forţele de pe pământ. Aş putea scoate o uşă din ţâţâni, arunca mobila, trage un şut într-un felinar. Dar apoi aş izbucni în lacrimi. Astăzi, însă, lacrimile refuză să curgă. Mă cuprinde încetul cu încetul o mânie, una din rărunchi. Rup paginile caietului şi le fac bucăţele, bucăţele. Brusc, îl ridic pe Shankar în braţe şi mă îndrept, cu el în braţe, spre conacul luminat.

Paznicii în uniformă îmi barează drumul. Dar de îndată ce văd cadavrul în mâinile mele îmi deschid în grabă porţile. Trec dincolo de alee, unde sunt

aliniate maşinile scumpe, de import, ale musafirilor. Ajung la intrarea împodobită şi o găsesc deschisă. Trec, prin salonul de marmură, până în sufragerie, unde musafirii sunt la desert. Din clipa în care mă observă, orice conversaţie încetează.

Mă urc pe masă şi, cu infinită atenţie şi blândeţe, las trupul neînsufleţit al lui Shankar chiar în mijloc, între tortul cu cremă de vanilie şi bolul cu *rasagulla.* Chelnerii rămân încremeniţi, ca statuile. Înţoliţi în hainele lor foarte elegante, oamenii de afaceri încep să tuşească şi să se mişte stânjeniţi pe scaune. Doamnele îşi duc mâna la coliere. Magistratul şi şeful poliţiei se uită la mine, îngrijoraţi. Swapna Devi, care stă în capul mesei, înveşmântată într-un sari de mătase grea, şi plină de bijuterii, se uită ca şi cum ar fi pe cale să se sufoce. Încearcă să deschidă gura. Dar corzile vocale i-au paralizat. Mă uit fix spre ea cu dispreţ şi reuşesc să vorbesc.

— Doamnă Swapna Devi, dacă acesta vă e palatul şi aici sunteţi regină, recunoaşteţi şi acest prinţ. Am venit să vă aduc trupul neînsufleţit al fiului vostru. Kunwar Shankar Singh Gautam. A murit acum o jumătate de oră, în casele săracilor, unde l-aţi ţinut ascuns atâţia ani. N-aţi vrut să plătiţi pentru tratamentul lui. Nu v-aţi făcut datoria de mamă. Să v-o faceţi atunci pe cea de stăpână. Plătiţi înmormântarea acestui chiriaş sărac lipit pământului.

Mi-am spus textul, am salutat musafirii, care m-au urmărit toţi într-o tăcere de gheaţă, şi am ieşit din palatul unde mă sufocam în noaptea răcoroasă. Mi s-a spus că nimeni n-a mai mâncat desertul.

Moartea lui Shankar m-a afectat profund. Am dormit, am plâns şi am dormit iar. Nu m-am mai dus la Taj Mahal, nu m-am mai întâlnit cu Nita, n-am mai văzut filme. Am apăsat pe butonul „Pause” al vieţii mele. Vreo două săptămâni şi ceva după

moartea lui Shankar nu făceam decât să bântui prin Agra, ca un animal nebun. Într-o seară, Shakil, studentul, m-a găsit în faţa camerei lui Shankar. Mă uitam la încuietoare asemeni unui beţiv care vede o sticlă de whisky. Bihari, cizmarul, m-a găsit lângă cişmea; stropii curgeau din ochii mei şi nu din robinet. Abdul, grădinarul de la Swapna Palace, m-a prins mergând în vârful picioarelor în jurul caselor săracilor, asemeni lui Shankar. În toiul iernii, oraşul devenise un deşert fierbinte şi pustiu pentru mine. Am încercat să mă pierd în existenţa haotică a Agrăi. Să devin o silabă ilogică în atâta vorbărie fără de sfârşit. Şi aproape că am reuşit să mă dizolv într-o lipsă de acţiune vecină cu moartea.

Până să mă trezesc, a fost prea târziu. S-a primit un telefon şi Shakil a venit în fugă la mine să-mi spună:

— Raju, Raju! Mi-a spus cineva că a sunat Nita. Vrea să te duci la Urgenţe, la Spitalul Singhania, imediat.

Când am auzit asta, mi-a sărit inima din piept. Am alergat toţi cei cinci kilometri până la spitalul Singhania. Era cât pe aici să mă izbesc de un doctor, să răstorn o targa şi am dat buzna la urgenţe asemeni unui inspector de poliţie la un jaf armat.

— Unde e Nita? am întrebat o infirmieră uluită.

— Aici sunt, Raju, s-a auzit vocea Niţei, foarte slăbită. Era dincolo de un paravan; zăcea pe o targa. Am zărit-o şi era să leşin din pricina şocului. Era lividă, plină de vânătăi pe faţă, cu buzele răsfrânte şi falca dislocată. Avea sânge între dinţi şi ochiul stâng era complet vânăt.

— Cine ţi-a făcut una ca asta? am întrebat eu, cu vocea gâtuită.

Răspunse cu greu.

— Un bărbat din Mumbai. Shyam m-a trimis în camera lui de la Palace Hotel. M-a legat şi uite ce

mi-a făcut. Ce-i pe faţă încă nu-i nimic. Nu ştii ce am pe corp.

S-a întors pe o parte şi am văzut nişte răni mari şi roşii pe spatele ei subţire. Arătau ca şi cum cineva ar fi folosit un bici pentru cai. După aceea şi-a deschis bluza şi era să mor. Pe piept avea arsuri de ţigară, asemeni unor oribile ciupituri de vărsat pe pielea catifelată şi ciocolatie a sânilor. Mai văzusem eu aşa ceva.

Am simţit că-mi fierbe sângele în vine.

— Ştiu cine ţi-a făcut asta. Ţi-a zis cum îl cheamă? îl omor!

— Nu ştiu cum îl cheamă, dar era înalt şi…

În acea clipă, Shyam intră în salon; aducea un pachet de medicamente. Se uită la mine şi o luă razna.

— Nenorocitule! urlă el şi mă înşfacă de guler. Cum de mai îndrăzneşti să vii? Numai din cauza ta s-a întâmplat asta cu Nita.

— Ai înnebunit, Shyam? am strigat eu.

— Nu, tu ai înnebunit. O consideri pe Nita proprietatea ta personală. I-ai împuiat capul cu prostii. I-ai spus să se lase de meserie şi să nu mai asculte clienţii. Ştii cât a plătit clientul din Mumbai pentru ea? Cinci mii de rupii. Dar sora mea te-a ascultat pe tine. Probabil că i s-a opus şi uite ce i s-a întâmplat. Să-ţi spun ceva. Dacă vrei s-o mai vezi pe Nita, vino la mine cu patru sute de mii de rupii. Dacă nu eşti în stare să faci rost de suma asta, uit-o pe Nita. Dacă te mai văd dând târcoale spitalului, o să pun să te omoare, înţelegi? Ieşi afară!

L-aş fi putut ucide pe Shyam chiar în acea clipă; l-aş fi putut strânge de gât până ce n-ar mai fi avut niciun strop de aer în plămâni. I-aş fi scos ochii cu mâna mea. Dar mi-am amintit ce-i promisesem Nitei. Şi mi-am stăpânit mânia. Nu puteam să mai văd chipul suferind al Nitei. Şi am plecat de la urgenţă. Un singur lucru ştiam. Trebuia să pun

mâna pe patru sute de mii de rupii cu orice preţ. Dar de unde?

Mi-am făcut un plan. Am aşteptat momentul când Swapna Devi nu era acasă. După două nopţi de aşteptare, am văzut că Rani Sahiba a fost dusă cu maşina ei Contessa la altă petrecere în oraş. Am dat buzna în palat, până la gaura din peretele despărţitor. Lajwanti îmi explicase în amănunt topografia casei, aşa încât am localizat uşor fereastra care dădea în dormitorul Swapnei Devi. Am deschis geamul şi m-am strecurat înăuntru, în dormitorul ei somptuos. N-am avut timp să mai admir patul ei masiv din lemn de nuc sculptat şi nici noptiera din tec. M-am uitat doar după un tablou mare înrămat şi l-am găsit; trona pe peretele din stânga. Era o pictură cu cai, semnată de un oarecare Husain. Am scos repede tabloul din cui şi am descoperit o gaură pătrată în perete, unde se afla încastrat un seif din oţel. M-am uitat sub colţul din stânga al saltelei şi am constatat că nu era nicio cheie. Asta m-a dezorientat puţin, dar am dat peste chei în dreapta. Una dintre ele s-a potrivit perfect în încuietoare şi uşa greoaie s-a deschis uşurel. M-am uitat în seif şi am mai avut un şoc. Era complet gol. Nici coliere cu smaralde, nici brăţări de aur. Doar patru grămezi de bani, nişte acte şi o fotografie alb-negru cu un copilaş. N-a fost nevoie să mă uit prea atent ca să constat că era Shankar. N-am avut nicio remuşcare că furam din seif. Am luat cele patru grămezi, le-am băgat în buzunare şi am închis seiful. Am pus tabloul la loc şi cheia în locul iniţial. Am ieşit aşa cum am intrat.

M-am dus repede în camera mea, am încuiat uşa în urma mea şi m-am aşezat să-mi număr prada. Cele patru legături de bani făceau exact 399.844 rupii. M-am căutat prin buzunare şi am mai găsit 156. Per total erau patru sute de mii de rupii. Până şi Zeiţa Durga îmi dăduse binecuvântarea ei.

Am pus banii într-o pungă de hârtie maronie, i-am ţinut strâns în mâna dreaptă şi am zbughit-o la spital. Când tocmai intram la urgenţe, m-am ciocnit de un bărbat de vârstă mijlocie, cu ochelari, nebărbierit şi cu părul vâlvoi. Am căzut pe podeaua din mozaic şi mi-a scăpat pachetul. Banii au scăpat din pungă, bărbatul a văzut bancnotele şi a avut o privire diabolică. A început să le adune, entuziasmat ca un copil. Pentru o clipă, am înţepenit, întrebându-mă dacă se repetă scena cu furtul din tren. După ce a adunat toţi banii, bărbatul mi i-a dat şi mi-a întins mâna.

— Ştiu că banii ăştia îţi aparţin, frăţioare, dar te rog din suflet, ajută-mă! Am nevoie de banii ăştia. Te implor, salvează viaţa fiului meu. N-are decât şaisprezece ani. Nu pot îndura să văd cum moare, mă imploră el, ca un cerşetor, împrumută-mi mie banii ăştia!

Am împins banii bine în punga maronie de hârtie şi am încercat să scap de el.

— Ce a păţit fiul dumitale?

— L-a muşcat un câine turbat. A făcut hidrofobie. Doctorul spune că o să moară la noapte, dacă nu-i cumpăr vaccinul Rabcure, care se găseşte doar la Farmacia Gupta. Dar costă patru sute de mii de rupii. Şi ca profesor n-am cum să strâng o sumă atât de mare. Ştiu că sunt banii tăi, frate, dar te implor, salvează viaţa fiului meu. Şi-ţi voi fi sclav pentru totdeauna, spuse el şi începu să plângă ca un copil.

— Banii ăştia sunt necesari pentru tratamentul cuiva foarte drag mie. Îmi pare rău că nu te pot ajuta, am spus eu şi am intrat pe uşa din sticlă.

Bărbatul alergă după mine şi mă apucă de picior.

— Te rog, aşteaptă o clipă, frăţioare. Stai să-i vezi poza. El e fiul meu. Cum să mai trăiesc dacă moare în noaptea asta?

Scoase o poză color care înfăţişa un puşti frumuşel foc. Avea ochi negri expresivi şi un

zâmbet cald pe buze. Mi-a amintit de Shankar. Şi am întors repede privirea.

— Ţi-am spus că-mi pare rău. Lasă-mă! am zis eu şi mi-am extras piciorul din mâinile lui.

Nu m-am mai uitat înapoi, să văd dacă mă mai urmăreşte, ci m-am grăbit să ajung la patul Nitei. Shyam şi un alt bărbat de la bordel stăteau pe scaunele lor, ca nişte paznici, în faţa Niţei. Înfulecau *samosa* dintr-un ziar şifonat. Nita părea să doarmă. Avea faţa bandajată.

— Da? spuse Shyam, molfăind la *samosa.* De ce te-ai mai întors, băi, nenorocitule?

— Am făcut rost de banii pe care mi i-ai cerut. Fix patru sute de mii de rupii. Priveşte aici.

Şi i-am arătat bancnotele. Shyam a început să fluiere.

— De unde ai furat banii ăştia, mă?

— Nu-i treaba ta. Am venit s-o iau pe Nita.

— Nita nu pleacă nicăieri. Doctorii spun că trebuie patru luni ca să-şi revină. Şi cum eşti vinovat de ce-a păţit, e cazul să plăteşti şi tratamentul. Are nevoie de operaţie estetică. E a naibii de scumpă. M-ar costa vreo două sute de mii. Deci, dacă o vrei pe Nita cu adevărat, vino cu şase sute de mii, că de nu o să se ocupe ăsta de tine.

Tipul care stătea lângă Shyam scoase un şiş din buzunar, îl răsuci peste degete asemeni unui bărbier gata să-şi radă clientul. Rânji cu răutate, scoţându-şi la iveală dinţii pătaţi de *paan.*

Am ştiut atunci că Nita nu va fi niciodată a mea. Shyam nu-i va da drumul. Chiar dacă aş aduce şase sute de mii, Shyam ar creşte preţul la un milion. Simţeam că-mi pierd minţile. Vedeam negru în jurul meu. Mă cuprinsese greaţa. Când mi-am revenit, am văzut un ziar slinos, zăcând pe jos. În el era un anunţ cu un tip care rânjea şi care ţinea între degete câteva bancnote de câte o mie de rupii. Sub poză era un titlu „Bine aţi venit la cea mai importantă emisiune de televiziune. Bine aţi

venit la *VSFM – Vrei să fii miliardar?* Liniile telefonice sunt deja deschise, sunaţi acum sau scrieţi-ne, ca să aflaţi dacă nu puteţi fi fericitul câştigător al celui mai mare pot de pe lumea asta". M-am uitat la adresa din anunţ. Scria: „Prem Studios, Khar, Mumbai". Am ştiut în acea clipă că am să iau din nou drumul Mumbai-ului.

Când am ieşit de la urgenţă, eram încă în transă. Mirosul de antiseptic din spital nu mă mai deranja. Bărbatul cu ochelari era tot pe hol. Se uita la mine cu speranţă, dar n-a mai încercat să mă acosteze de data asta. Poate că se împăcase cu ideea morţii fiului său. Încă mai aveam punga de hârtie maronie în mână. I-am făcut semn. A venit în fugă spre mine, ca un câine care aşteaptă un os.

— Poftim. Sunt ai tăi!

I-am dat punga.

— Ai patru sute de mii de rupii înăuntru. Du-te şi salvează viaţa băiatului.

Bărbatul luă pachetul, căzu la picioarele mele şi începu să plângă.

— Nu eşti om, eşti un zeu, spuse el.

Am râs.

— Dacă aş fi fost Dumnezeu, n-aş fi avut nevoie de spitale. Nu, sunt doar un ghid turistic mărunt cu visuri mari, am spus eu şi am încercat să merg mai departe, dar mi-a tăiat din nou calea.

Scoase un portofel uzat din buzunar şi îmi dădu o carte de vizită.

— Banii pe care mi i-ai dat sunt datoria mea la tine. Aceasta este cartea mea de vizită. Ţi-i voi da înapoi de îndată ce o să pot. Dar pentru moment rămân sclavul tău.

— Nu cred că o să am nevoie de un sclav. De fapt nu mai am nevoie de nimeni din Agra. Plec la Mumbai, i-am spus eu, absent, şi am băgat cartea de vizită în buzunarul de la cămaşă.

Bărbatul m-a privit cu lacrimi în ochi, a fugit repede din spital şi s-a dus în Rakab Ganj, la farmacia Gupta, cea deschisă non-stop.

Eram pe cale să ies din spital când un Jeep cu girofar frână cu zgomot. Un inspector şi doi adjuncţi au sărit din el. Au mai coborât încă doi oameni, de pe bancheta din spate. I-am recunoscut. Unul era paznic la Swapna Palace, iar celălalt era Abdul, grădinarul. Paznicul arătă spre mine.

— Domnule inspector Sahib, acesta este Raju. El a furat banii lui Rani Sahiba.

Inspectorul îşi instrui adjuncţii.

— Cum la el în cameră n-am găsit nimic, probabil că are banii asupra sa. Căutaţi-l prin buzunare pe nemernic.

Poliţaii se repeziră spre mine, gata să-mi sfâşie cămaşa şi pantalonii. Găsiră un pacheţel cu gumă de mestecat, nişte boabe de porumb şi o monedă de o rupie, care acum nu mai părea deloc una norocoasă.

— N-are nimic la el, Sahib! N-are niciun ban, spuse unul dintre poliţişti.

— Serios? Luaţi-l să-l interogăm. Să aflăm unde a fost în seara asta, spuse inspectorul.

— Ztyjoz Hz? am răspuns eu, cu buzele strâmbe.

— Ce ai zis? N-am înţeles, spuse inspectorul, puţin mirat.

— Q Oxqs Ukj Xnz Xi Qaqkpe.

— Ce-i prostia asta, întrebă inspectorul furios. Îţi baţi joc de mine, nenorocitule! Te învăţ eu minte.

Ridică bastonul să mă lovească, dar interveni Abdul.

— Vă rog, nu-l loviţi, domnule inspector Sahib. Raju a luat-o razna de când i-a murit Shankar, prietenul lui. Şi Shankar tot aşa vorbea.

— Aşa stau lucrurile? Atunci de ce te-ai gândit că ar putea fi el suspectul? N-o să scoatem nimic de la dementul ăsta. Haideţi să mergem, le făcu el semn poliţiştilor.

Apoi se uită spre mine.

— Îmi pare rău că te-am deranjat. Poţi să te duci acasă acum.

— Pdxif Ukj, spusei eu. Pdxif Ukj Rznu Hjyd.

Stau pe patul Smitei, cu lacrimi în ochi, care mi se preling pe obraji. Smita mă ia de mână şi mă strânge uşor. Am observat că şi ochii ei sunt în lacrimi.

— Bietul Shankar, spune ea. Din câte am înţeles, trebuie să fi fost un copil autist. Ce moarte cumplită a îndurat. Ai trecut printr-un adevărat iad, Thomas. Nu meritai atâta suferinţă.

— Iadul meu e nimic pe lângă al Nitei. Imaginează-ţi prin ce a trecut ea încă de când avea doisprezece ani.

Smita dă din cap.

— Îmi imaginez. Mai este în Agra?

— Ar trebui să fie, dar nu ştiu exact. Nu mai am veşti de patru luni încoace. Nu ştiu dacă am s-o mai văd vreodată.

— Sunt sigură că ai s-o vezi. Să trecem la penultima întrebare.

În platou scrie „Linişte”, dar publicul refuză să se supună. Oamenii arată spre mine şi vorbesc între ei agitaţi. Eu sunt prostul de chelner care a reuşit să adune zece milioane de rupii răspunzând la o întrebare.

Prem Kumar vorbeşte înspre cameră.

— Să trecem la întrebarea numărul unsprezece, pentru o sută de milioane. Mi se face pielea de găină doar când mă gândesc la ceea ce îl aşteaptă pe concurentul nostru. Ai emoţii, domnule Thomas?

— Nu.

— Uluitor! Iată-te jucându-te cu suma de zece milioane de rupii pe care deja le-ai câştigat, fără nici cea mai mică nelinişte. Nu uita, dacă greşeşti răspunsul, pierzi tot. Dacă dai răspunsul corect, câştigi o sută de milioane de rupii. Nimeni n-a mai

câştigat o asemenea sumă, nici măcar la loterie. Să vedem dacă se va scrie istoria acum şi aici. Iată întrebarea numărul unsprezece. Care este din domeniul…

Prem Kumar face o pauză, ca să obţină un efect cât mai dramatic, şi apoi continuă propoziţia.

— …Literaturii engleze. Pancarta din studio se schimbă: „Aplauze”,

— Spune-mi, domnule Thomas, ai idee de literatura engleză? Ai citit ceva în engleză – cărţi, piese, poezii?

— Pot să recit „Bee bee, oiţă neagră”. Dacă la asta vă referiţi când spuneţi poezie englezească.

Publicul râde zgomotos.

— Mărturisesc că mă gândeam la ceva mai complex, dar n-are importantă. Ai auzit de Shakespeare?

— Şeicul şi mai cum?

— N-ai auzit de bardul de la Avon? Cel mai mare dramaturg al limbii engleze? Aş vrea să mă pot întoarce în anii studenţiei, când jucam tot timpul în piesele lui Shakespeare. Îşi aminteşte cineva de monologul din „Hamlet”? „A fi sau a nu fi, aceasta e întrebarea. Fiinţă – nefiinţă: ce s-alegi? Mai vrednic oare e să rabzi în cuget a vitejiei praştii şi săgeţi, sau fierul să-l ridici asupra mării de griji – şi să le curmi…” dar ajunge. Domnul Thomas trebuie să răspundă corect la următoarea întrebare, pentru suma astronomică de o sută de milioane de rupii. În ce piesă a lui Shakespeare există un personaj pe care îl cheamă Costard? *A) Regele Lear B) Neguţătorul din Veneţia C) Chinurile zadarnice ale dragostei D) Othello.*

Începe muzica. Mă uit în gol spre Prem Kumar.

— Spune-mi, domnule Thomas, ai idee despre ce e vorba aici?

— Nu.

— Nu. Şi atunci ce propui? Trebuie să dai un răspuns. Chiar dacă este unul la întâmplare, poate

că norocul încă nu te-a părăsit şi nimereşti răspunsul corect, şi câştigi o sută de milioane de rupii. Deci, ce decizi?

Nu mă mai pot concentra. Au reuşit să mă blocheze. Mă gândesc treizeci de secunde şi apoi mă decid.

— Aleg varianta ajutătoare.

Prem Kumar mă priveşte năucit, ca şi cum ar fi uitat că există şi varianta ajutătoare. În sfârşit, se trezeşte.

— Varianta ajutătoare? Da, desigur. Le ai încă pe amândouă. Pe care vrei s-o alegi? *Fifty-Fifty* sau *Sună un prieten?*

Sunt din nou derutat. Cui aş putea să mă adresez pentru un răspuns? Salim habar n-are, ca şi mine. Proprietarul barului nu cred că ştie ce-i aia Shakespeare. Literatura este la fel de departe de îndeletnicirile celor din Dharavi ca şi cinstea de poliţie. Doar Părintele Timothy m-ar putea ajuta la întrebarea asta, dar el e mort. Să cer oare *Fifty-Fifty?* Îmi bag mâinile în buzunarul de la cămaşă, să-mi verific bănuţul norocos. Şi dau peste marginea unei cărţi de vizită. O scot. Pe ea scrie: „Utpal Chatterjee, profesor de engleză, şcoala St. John, Agra". Şi apoi un număr de telefon. Întâi nu înţeleg. Nu-mi amintesc de nimeni cu numele ăsta şi nici măcar cum a ajuns cartea de vizită în buzunarul cămăşii mele. Şi brusc îmi aduc aminte de scena de la spital: bărbatul cu ochelari cu băiatul de şaisprezece ani, care era pe moarte. Îmi scapă un ţipăt.

Prem Kumar mă aude şi se uită sever.

— Poftim? Ce-ai spus?

— Îl puteţi suna pe acest domn? Şi-i întind cartea de vizită lui Prem Kumar. Folosesc varianta *Sună un prieten.*

Precum Kumar răsuceşte cartea de vizită pe degete.

— Aşa deci. Ştii pe cineva care te-ar putea ajuta la această întrebare.

Are o expresie îngrijorată. Face un schimb de priviri cu producătorul. Acesta ridică din umeri. Pe ecran pâlpâie „varianta ajutătoare”. Se vede o barcă de salvare care pluteşte pe mare, un înotător care strigă după ajutor şi i se aruncă un colac roşu.

Prem Kumar ia un telefon fără fir de sub masă şi mi-l întinde.

— Poftim. Întreabă ce vrei, pe cine vrei. Dar nu ai decât două minute. Porneşte cronometrul… zice el, şi se uită la ceas… acum!

Iau telefonul şi formez numărul de pe cartea de vizită. Începe să sune, undeva în Agra. Şi sună, şi sună, şi sună şi nu răspunde nimeni. Trece aşa cam o jumătate de minut. Încordarea în studio creşte. E întinsă la maximum. Publicul mă urmăreşte cu sufletul la gură. Pentru ei sunt ca un acrobat de la circ care încearcă un salt mortal fără plasă. O singură mişcare greşită şi artistul de la trapez poate să alunece şi să moară. Încă nouăzeci de secunde şi pierd o sută de milioane de rupii.

Tocmai când sunt pe cale să închid cineva ridică receptorul. Nu mi-a mai rămas decât un minut.

— Alo, fac eu.

— Alo, da.

— Pot să vorbesc cu domnul Utpal Chatterjee? întreb eu, în grabă.

— La telefon.

— Domnule Chatterjee, sunt Rama Mohammad Thomas.

— Rama Mohammad… şi mai cum?

— Thomas. Probabil că nu-mi ştiţi numele, dar v-am ajutat la spitalul Singhania, unde fiul dumneavoastră era internat. Mai ţineţi minte?

— Dumnezeule mare! exclamă el, şi tonul vocii lui se schimbă complet. De patru luni vă caut în disperare! Slavă Domnului că aţi sunat. I-aţi salvat viaţa fiului meu! Nici nu ştiţi cât am încercat să… îi tai vorba iute.

— Domnule Chatterjee, n-am prea multă vreme, particip la un concurs şi am nevoie rapid de un

răspuns la o întrebare.

— La o întrebare. Da, desigur. Sunt gata de orice îmi cereţi.

Au rămas mai puţin de treizeci de secunde. Toţi ochii sunt pe ceasul de pe perete, care ticăie de zor secundele.

— Spuneţi-mi, dar foarte repede, în care dintre piesele lui Shakespeare apare un personaj pe nume Costard? *A) Regele Lear B) Neguţătorul din Veneţia C) Chinurile zadarnice ale dragostei D) Othello?*

Secundele trec şi Chatterjee tace.

— Domnule Chatterjee, puteţi să-mi daţi răspunsul?

Nu mai sunt decât cincisprezece secunde, când Chatterjee răspunde:

— Nu ştiu. Rămân împietrit.

— Poftim?

— Îmi pare rău, dar nu ştiu răspunsul. Adică nu sunt sigur. Nu-mi amintesc să fie în *Neguţătorul din Veneţia* sau în *Othello*... Este fie în *Regele Lear,* fie în *Chinurile zadarnice ale dragostei.* Nu sunt sigur în care.

— Dar eu nu pot da decât un singur răspuns, insist eu.

— Atunci mergeţi pe *Chinurile zadarnice ale dragostei,* dar, cum spuneam, nu sunt sigur. Regret că nu am putut fi de mai mare ajut…

Prem Kumar taie legătura.

— Scuze, domnule Thomas, cele două minute s-au scurs. Am nevoie de un răspuns chiar acum.

Muzica de fundal nu mai pare tensionată. Te face să te treacă de-a dreptul fiorii. Mă gândesc, foarte concentrat.

— Domnule Thomas, cât de bine îl cunoşti pe acest domn Chatterjee? mă întrebă Prem Kumar.

— L-am întâlnit o dată.

— Este un profesor de engleză bun?

— Habar n-am.

— Şi ai încredere în răspunsul lui, sau preferi să mergi pe flerul personal?

M-am decis.

— Voi merge pe flerul meu. Şi flerul îmi spune să am încredere în răspunsul domnului Chatterjee. „C” *Chinurile zadarnice ale dragostei.*

— Gândeşte-te bine. Nu uita că, dacă greşeşti răspunsul, nu numai că nu câştigi o sută de milioane de rupii, dar pierzi şi cele zece milioane pe care le-ai câştigat până acum.

— Răspunsul meu final este „C”.

— Eşti absolut sigur, sută la sută?

— Da.

— Te mai întreb o dată. Eşti sigur de răspuns? Eşti absolut, absolut sigur, sută la sută?

— Da.

Tobele bat în crescendo. Răspunsul corect pâlpâie pe ecran.

— Dumnezeule mare! Este „C”. Răspunsul dumitale este categoric, sută la sută corect!

Prem Kumar se ridică în picioare.

— Rama Mohammad Thomas, eşti prima persoană care a câştigat o sută de milioane de rupii la această emisiune. Doamnelor şi domnilor, azi s-a scris istoria! Iar noi trebuie să luăm acum o pauză publicitară.

Publicul a înnebunit. S-au ridicat toţi în picioare şi aplaudă mai bine de un minut.

Faţa lui Prem Kumar e roşie ca focul. Asudă îngrozitor.

— Ei, cum te simţi? întreabă el.

— Q Bzzg Cnzxp, spun eu.

Prem Kumar mă priveşte uluit.

— Poftim? Ce-ai spus?

— Am spus că mă simt minunat, îi răspund şi mă uit în sus.

Îl văd pe Shankar cum îmi zâmbeşte din cer. Zeiţa Durga într-adevăr m-a ocrotit în seara aceasta.

1.000.000.000 DE RUPII

A TREISPREZECEA ÎNTREBARE

Suntem încă în pauza publicitară. Prem Kumar este într-un colţ, stând de vorbă de zor cu producătorul, cel cu părul lung. Mă uit prin platou, la lambriuri, la reflectoare, la nenumăratele camere de luat vederi, la sistemul de sunet ultra-performant. Mulţi din public mă privesc foarte atent, întrebându-se, probabil, ce-o fi în capul meu.

Prem Kumar îşi termină discuţia şi vine lângă mine. Are un rânjet sinistru pe faţă.

— Thomas, nu ştim cum ai reuşit să răspunzi la cele unsprezece întrebări de până acum, dar în niciun caz nu vei reuşi să răspunzi şi la întrebarea finală.

— Asta rămâne de văzut.

— Nu, rămâne doar să-ţi arăt că aşa este. Pregăteşte-te să pierzi tot, spune Prem Kumar şi se aşează pe scaunul lui.

În studio apare pancarta cu „Aplauze”, şi jingle-ul. Publicul aplaudă zgomotos.

Prem Kumar se uită în camera de luat vederi.

— Doamnelor şi domnilor, suntem în pragul unui moment istoric, nu doar pentru această emisiune, ci poate că şi pentru posteritate. Rama Mohammad Thomas, un chelner de optsprezece

ani din Mumbai, a ajuns mai departe decât toţi concurenţii acestei emisiuni. Este pe cale de a dărâma şi ultima redută. Dacă va răspunde corect la această întrebare, va câştiga cea mai mare sumă din istorie – şi anume un miliard de rupii. Dacă nu va reuşi să-mi dea răspunsul corect, va pierde cea mai mare sumă de bani din câte s-au pierdut vreodată, în numai şaizeci de secunde: o sută de milioane de rupii. Oricum ar fi, va rămâne în istorie. Aşa încât concentraţi-vă, pregătiţi-vă sufleteşte şi fiţi alături de mine, atunci când îl salut încă odată pe concurentul nostru din această seară: Rama Mohammad Thomas!

Pancarta din platou se schimbă în „Aplauze". Toată lumea, inclusiv Prem Kumar, se ridică în picioare şi se aplaudă sacadat. Trebuie să recunosc că admir tactica de la VSFM. Sunt ovaţionat înainte de a fi trimis la plimbare, fără un ban în buzunar. Ca pe un miel, mă copleşesc cu laudele înainte să mă sacrifice cu următoarea întrebare. Momentul pe care-l aşteptam şi de care mă temeam a sosit în sfârşit. Trag aer adânc în piept şi mă pregătesc să-mi înfrunt destinul.

— Doamnelor şi domnilor, sunt pe cale să dezvălui întrebarea numărul doisprezece, întrebarea finală, pentru un miliard de rupii, cel mai mare premiu oferit vreodată în istoria acestei planete. Şi nu uitaţi, suntem încă la „Totul sau Nimic", deci concurentul are totul de pierdut sau de câştigat. Fără să mai spun nimic în plus, iată ultima întrebare, domnule Thomas, ea fiind din… paginile istoriei! Cu toţii ştim că Mumtaz Mahal a fost soţia împăratului Şah Jahan şi că acesta a construit în amintirea ei Taj Mahalul, dar care era numele tatălui lui Mumtaz Mahal? Aceasta este o întrebare de un miliard de rupii. Ai de ales, domnule Thomas, între A) Mirza Ali Kuli Beg, B) Sirajuddaulah, C) Asaf Jah sau D) Abdur Rahim Khan Khanan. Gândeşte-te cu atenţie la răspuns, domnule Thomas, nu uita că te afli la o răspântie

istorică. Ştiu că ai nevoie de timp ca să reflectezi la răspuns şi, ca să-ţi dau ocazia să te reculegi, o să luăm acum o scurtă pauză publicitară. Doamnelor şi domnilor, să nu cumva să vă gândiţi să plecaţi din faţa televizoarelor.

În studio apare iar pancarta cu „Aplauze”. Şi jingle-ul.

Prem Kumar îmi rânjeşte cu gura până la urechi.

— Te-am prins, nu-i aşa? În caz că n-ai un masterat în istorie medievală, nu văd cum ai să reuşeşti să răspunzi la această întrebare. Deci, domnule Thomas, mai bine îţi iei adio de la suta de milioane pe care tocmai ai câştigat-o, şi te pregăteşti să îţi reiei cariera de chelner. Cine ştie, poate mâine trec şi eu pe la barul lui Jimmy. Ce-o să-mi dai? Pui în unt şi *vindaloo*[87] de miel?

Şi începe să râdă. Râd şi eu.

— Ha, ha, ha! N-oi fi având eu un masterat în istorie, da’ uite că ştiu răspunsul la întrebare.

— Cu siguranţă că glumeşti.

— Nu glumesc deloc. Răspunsul este „C”. Asaf Jah.

Prem Kumar se uită consternat.

— Cum… cum adică?

— Am lucrat doi ani de zile ca ghid la Taj Mahal.

Chipul lui Prem Kumar devine pământiu. Pentru prima dată descifrez o umbră de frică în privirea lui.

— Cu siguranţă că… faci farmece, sunt absolut convins zice el, şi fuge la producător.

Şuşotesc o vreme între ei. Prem Kumar gesticulează de câteva ori în direcţia mea, apoi cineva aduce o carte foarte groasă şi se cufundă amândoi în lectură. Trec aşa zece minute. Publicul începe să se neliniştească. În cele din urmă, Prem Kumar se întoarce la locul său. Arborează o expresie neutră, dar sunt convins că pe dinăuntru n-are stare.

Pancarta din studio se schimbă iar în „Aplauze” şi începu jingle-ul.

— Doamnelor şi domnilor, înainte să intrăm în pauza publicitară am întrebat care era numele tatălui lui Mumtaz Mahal. Sunt convins că aţi crezut că este ultima întrebare, dar nu e aşa.

Publicul este uluit. Şi eu sunt înmărmurit. Se mai bagă o întrebare? Tensiunea este atât de mare că o tai cu cuţitul. Prem Kumar continuă.

— Nu numai că nu era *ultima* întrebare, nici măcar nu era o *întrebare.* Înregistram o reclamă pentru ceaiul Mumtaz, care este unul dintre sponsorii acestei emisiuni. Din această cauză, a trebuit să introducem o întrebare copilărească.

Publicul a început să şuşotească, unii abia îşi stăpânesc râsul şi cineva ţipă:

— Ne-ai păcălit, nu glumă, domnule Kumar.

Tensiunea s-a împrăştiat. Pancarta din platou se schimbă din nou pe „Aplauze”.

Numai eu nu zâmbesc. Acum ştiu sigur că este o emisiune a unor escroci.

Pancarta se schimbă cu „Linişte” şi începe jingle-ul. Prem Kumar vorbeşte în cameră.

— Doamnelor şi domnilor, am să vă dezvălui acum întrebarea cu numărul doisprezece, întrebarea finală, pentru un miliard de rupii. Cel mai mare premiu oferit vreodată în istoria acestei planete. Nu uitaţi, suntem în continuare la *Totul sau Nimic,* deci concurentul nostru va câştiga sau va pierde totul. Fără alte comentarii, iată ultima întrebare, domnule Thomas, şi aceasta este din domeniul… muzicii clasice occidentale. Sonata pentru pian nr. 29, Opus 106 de Beethoven, supranumită şi Sonata Hammerklavier sau Sonata pentru pian cu ciocănele, în ce tonalitate a fost compusă? A) Si bemol, B) Sol minor C) Mi bemol sau D) Do minor. Gândeşte-te cu foarte mare atenţie, domnule Thomas, nu uita că eşti la o răspântie istorică, este decizia cea mai memorabilă din viaţa dumitale, şi ştiu că ai nevoie de timp ca

să te gândeşti. De aceea o să mai iau o scurtă pauză publicitară. Doamnelor şi domnilor, să nu cumva să vă gândiţi să plecaţi din faţa televizoarelor.

În studio apare din nou pancarta cu „Aplauze”. Prem Kumar mă priveşte cu acelaşi rânjet viclean. Publicul începe să comenteze.

Prem Kumar se ridică în picioare.

— Mă duc şi eu un pic, mă întorc imediat. Mă ridic şi eu.

— Trebuie să merg la toaletă.

— Păi atunci hai cu mine, spune el. Regulamentul spune că participantul trebuie să fie însoţit pretutindeni.

Mă aflu în toaleta luminată cu neon a studioului. Este extrem de curată. Gresia străluceşte de albă ce e. Există nişte oglinzi enorme. Şi graffiti pe pereţi.

Prem Kumar şi cu mine suntem singuri la toaletă. El fluieră, în timp ce face pipi. Apoi observă că mă uit la el.

— De ce stai aşa? Să nu-mi spui că ultima întrebare e atât de grea încât nici nu mai ştii să-ţi goleşti vezica.

Îşi lasă capul pe spate şi începe să râdă. Continuă:

— Păcat că a trebuit să se termine aşa. Dar fără ajutorul meu ieşeai din joc de mult, de la a doua întrebare. Adică ai fi plecat acasă cu doar o mie de rupii. Ce-ar fi să cădem la o învoială? Mâine, când am să vin la tine la restaurant, îţi promit că-ţi dau un bacşiş de o mie de rupii. Şi crede-mă că mă voi ţine de cuvânt, îmi zâmbi el, cu superioritate.

— Nu mi-aţi făcut niciun serviciu spunându-mi răspunsul la întrebarea numărul doi. Vi l-aţi făcut dumneavoastră, zic eu.

Prem Kumar mă priveşte tăios.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun, domnule Kumar, că n-am venit la emisiune ca să câştig bani. Departe de

mine gândul ăsta, explic eu, scuturând puternic din cap. Eu am venit aici ca să mă răzbun.

Luat pe nepregătite, Kumar se întrerupe din urinat. Îşi trage fermoarul la pantaloni în grabă şi mă priveşte pieziş.

— Ca să te răzbuni? Cum adică? Pe cine?

— Pe dumneata, spun eu, sfidător.

Fac câţiva paşi înapoi şi scot o armă din chimirul pantalonilor. Este un revolver minuscul, foarte compact, cât pumnul meu. Îl apuc bine şi îl îndrept spre el. O paloare de moarte îi cuprinde chipul.

— Faci o mare greşeală, domnule Thomas. Nu ne-am cunoscut niciodată, bolboroseşte el, abia mai auzindu-se.

— Greşit. *Dumneata* eşti cel care a făcut o mare greşeală. Noi ne-am întâlnit o dată, era chiar în faţa apartamentului Neelimei Kumari. Nu-ţi aminteşti? Era dis-de-dimineaţă. Te mândreai cu blugii albaştrii şi tricoul alb, aveai ochii injectaţi şi părul nespălat. Ţineai în mână o grămadă de bani de la Neelima şi răsuceai pe degete cheile de la o maşină. Ai distrus-o pe Neelima. Dar asta nu ţi-a ajuns. La fel ai procedat şi cu iubita mea, Nita.

— Nita? Prem Kumar ridică din sprâncene. Numele ăsta nu-mi spune nimic.

— Este fata care aproape era să moară la Agra, din cauza dumitale. Iar acum, spusei eu, ţinând şi mai ţeapăn pistolul, este rândul dumitale.

Prem Kumar se uită îngrijorat spre mâna mea. Încearcă să tragă de timp.

— N-am mai fost la Agra de luni de zile.

— Atunci să-ţi împrospătez memoria. Acum patru luni ai stat la Palace Hotel. Ai chemat o fată în cameră. Ai legat-o. Apoi ai bătut-o cu bestialitate, ai ars-o cu ţigara aprinsă, aşa cum ai făcut şi cu Neelima.

Văd cum buzele încep să-i tremure şi apoi să i se ţuguie.

— Era o prostituată, pentru Dumnezeu! I-am plătit proxenetului cinci mii de rupii. Nici măcar nu ştiu cum o cheamă.

— O cheamă Nita, zic, şi ridic arma.

Prem îşi pune palmele pavăză în faţă.

— Nu… nu, ţipă el şi se dă înapoi.

Piciorul drept îi nimereşte în canalul de scurgere din spatele lui.

— Nu trage! Lasă arma, te rog.

Face o pauză ca să scoată piciorul din mizerie, îndrept arma fix spre inima lui. Îl văd cum tremură.

— Am jurat că mă voi răzbuna pe cel care a chinuit-o pe Nita, dar nu ştiam cum să dau de tine. Şi apoi am văzut un anunţ într-un ziar, la Agra. Acolo ţi se zărea chipul; rânjind ca un maimuţoi, invitai lumea să participe la concursul din Mumbai. De asta mă aflu aici. Voiam să te împuşc de la prima întrebare la care n-aş fi ştiut să răspund, dar în mod miraculos le-am ştiut pe toate. Deci, când m-ai ajutat la întrebarea numărul doi, nu mi-ai făcut o favoare, ci ţi-ai mai prelungit viaţa un pic. Dar acum nu mai ai scăpare.

— Ascultă-mă, insistă Prem Kumar, cedând nervos. M-am purtat urât cu Neelima şi am fost brutal cu prostituata din Agra. Dar ce ai de câştigat, dacă mă împuşti? N-o să pui mâna pe bani. Lasă arma şi îţi promit că îţi îngădui să câştigi premiul cel mare. Gândeşte-te, vei avea mai mulţi bani decât ar fi putut visa vreodată un chelner ca tine.

Râd cu amărăciune.

— Şi ce să fac cu atâţia bani? În cele din urmă, omul n-are nevoie decât de trei metri de pânză de giulgiu.

E tot mai palid şi ţine mâna parcă vrând să se ascundă în spatele ei.

— Te rog, nu apăsa pe trăgaci. De îndată ce ai să mă ucizi, vei fi arestat. Şi apoi spânzurat. O să mori şi tu.

— Şi ce dacă? Nu mai trăiesc decât ca să mă răzbun.

— Te rog, mai gândeşte-te cum stau lucrurile, Thomas, îţi jur că, dacă îmi cruţi viaţa, îţi voi spune răspunsul la ultima întrebare, şi vei fi marele nostru câştigător.

— Nu mă întorc la concurs şi nici tu nu te duci, spun eu şi scot piedica.

Bravura lui Prem Kumar se duce pe apa sâmbetei. Îl văd în adevărata lui lumină. Ca un laş, se agaţă de perete şi ţine ochii strâns închişi. Clipa pe care o aştept de patru luni a sosit în sfârşit. Îl am în faţa mea pe Prem Kumar şi o armă încărcată în mână. E un pistol foarte bun. Am tras un glonţ de probă şi am descoperit că ricoşeul este minim. Oricum, de la o distanţă atât de mică, n-am cum să ratez.

Sporesc apăsarea asupra trăgaciului, dar cu cât încerc să îl apăs mai bine, cu atât simt că se blochează. De parcă degetul mi s-ar fi făcut de piatră.

În filme ţi se arată că e la fel de uşor să omori un om pe cât este să umfli un balon. Pac, pac, pac. Cei din filme trag de parcă gloanţele ar ieşi din circulaţie. Ucid oamenii cum ucidem noi furnicile. Chiar şi un erou începător care n-a văzut în viaţa lui o armă e în stare să împuşte şi să omoare zece tipi din bârlogul personajului negativ, şi asta de la peste treizeci de metri distanţă. În viaţa reală, văd, lucrurile sunt total diferite. E uşor să iei o armă şi să ameninţi pe cineva, dar când ştii că un glonţ adevărat îi va trece prin inimă şi că lichidul stacojiu va fi sânge şi nu pastă de ketchup, trebuie să te gândeşti de două ori. Nu e uşor să omori pe cineva. Trebuie întâi să îţi închizi creierul, aşa cum închizi lumina. Uneori, băutura ajută. Dar în egală măsură ajută şi mânia.

Încerc să îmi adun toată mânia. Să-mi amintesc de ce am ajuns aici. Chipul Neelimei Kumari şi cel al Nitei îmi răsar în minte, ca nişte nori plutitori.

Văd arsurile cu ţigara, de pe trupul Neelimei, vânătăile de pe spatele Nitei, contuziile de pe chipul ei, ochiul învineţit, falca mutată din loc. Dar, în loc ca toate astea să îmi stârnească mânia, sunt cuprins de o nesfârşită tristeţe şi, în locul glonţului de pe ţeava, mă trezesc cu lacrimi în ochi.

Încerc să găsesc ajutor din altă parte. Mă gândesc la toate nedreptăţile pe care le-am suferit. Jignirile şi umilinţele pe care le-am îndurat. Văd trupul însângerat al părintelui Timothy, cel mai cumsecade om pe care l-am cunoscut eu, şi trupul vlăguit al lui Shankar, cel mai drăguţ băiat pe care l-am întâlnit vreodată. Îmi amintesc de negustorii de suferinţă care mi-au străbătut existenţa. Imagini cu Swapna Devi, Shantaram şi Maman, toate mi se învârtesc în cap şi încerc să comprim această emoţie profundă într-o fracţiune de secundă în care să trag glonţul. În ciuda eforturilor mele constat că nu pot să dau vina pentru toate nenorocirile prin care am trecut pe bărbatul din faţa mea. Nu sunt destul de mânios cât să justific moartea lui. Atunci înţeleg că, oricât m-aş strădui, nu pot ucide cu sânge rece, nici măcar pe un vierme ca Prem Kumar. Las arma în jos.

Toate acestea s-au petrecut într-o jumătate de minut. Prem Kumar rezistă în continuare, cu ochii strâns închişi. Când constată că nu se aude nicio împuşcătură, deschide unul dintre ei. Asudă ca un porc. Se uită parcă prin mine, şi mă vede aşa, cu arma în mână şi cu nehotărârea întipărită cu litere mari pe chip.

În sfârşit, deschide ambii ochi.

— Îţi mulţumesc că mi-ai cruţat viaţa, Thomas, spune el, cu inima grea. În schimbul mărinimiei tale, am să-ţi spun răspunsul la ultima întrebare. Ai câştigat până aici cinstit. Întrebarea cu Mumtaz Mahal era într-adevăr ultima, şi ai ştiut răspunsul. Aşa încât am să-ţi dau răspunsul la noua întrebare.

— Şi ce garanţie am că n-ai să-l schimbi iar în ultimul moment?

— Păstrează arma, dar crede-mă că nu va mai fi nevoie s-o foloseşti, pentru că acum vreau sincer să câştigi premiul cel mare. Un miliard de rupii e un miliard de rupii. Şi o să-l primeşti, în bani gheaţă.

Pentru prima dată sunt tentat de ideea de a avea atâta bănet. Câte n-aş putea face, cu un miliard de rupii! Aş putea cumpăra libertatea Nitei, aş putea împlini visul lui Salim de a deveni vedetă. Aş putea aduce un strop de lumină în viaţa a mii de orfani şi de copii ai străzii ca mine. Aş putea pune mâna pe un frumos Ferrari roşu. Gata, m-am decis. „Da" pentru miliard, „Nu" pentru crimă.

— Bine, care-i răspunsul? întreb eu.

— Am să-ţi spun, zice Prem Kumar.

Se uită în pământ şi face o pauză.

— Care-i problema? întreb eu.

— Mi-am dat seama că dacă îţi dau răspunsul îmi încalc contractul şi totodată regulamentul emisiunii. Premiul tău ar putea fi invalidat, dă el uşor şi înţelept din cap. Nu, nu-ţi voi spune răspunsul.

Sunt total dezorientat.

Chipul lui Prem se luminează de un zâmbet palid.

— Ţi-am zis că nu-ţi pot spune răspunsul, dar în contract nu scrie că n-aş putea să-ţi dau un indiciu. Ascultă-mă cu atenţie. Imediat după emisiune, mă duc la gară şi mă urc în tren. Am fost poftit în vizită de patru prieteni, în Allahabad, Baroda, Cochin şi Delhi, dar nu pot merge decât la unul dintre ei. Aşa încât am decis să merg la Allahabad, să mă spăl de păcate scufundându-mă în Sangam[88]. OK?

— OK, dau eu din cap.

Ieşim de la toaletă şi ne ducem la locurile noastre. Prem Kumar mă priveşte neliniştit. Mă întreb dacă se va ţine de cuvânt. Toată lumea mă

aplaudă când mă aşez. Arma mea stă incomod în buzunarul lateral. Îndrept mâna spre ea.

În platou, pancarta se schimbă pe „Linişte”.

Prem Kumar se întoarce spre mine.

— Domnule Rama Mohammad Thomas, înainte să intrăm în ultima pauză, ţi-am pus întrebarea finală, întrebarea numărul doisprezece, pentru un miliard de rupii. Am s-o repet. Sonata pentru pian nr. 29, Opus 106 de Beethoven, supranumită şi Sonata Hammerklavier sau Sonata pentru pian cu ciocănele, în ce tonalitate a fost compusă? A) Si bemol, B) Sol minor C) Mi bemol sau D) Do minor. Eşti gata să răspunzi?

— Nu.

— Nu?

— Nu ştiu răspunsul la această întrebare.

Camera face un zoom pe chipul meu. Se aud oftaturi în public.

— Cum îţi spuneam, domnule Thomas, te afli la o răscruce de drumuri istorică. Unul duce spre o bogăţie inimaginabilă, dar celelalte trei te trag înapoi, de unde ai pornit. Chiar dacă o spui la întâmplare, ai grijă cum o faci. Poţi să câştigi sau să pierzi totul. Este cea mai importantă decizie din viaţa dumitale.

— Vreau să folosesc o varianta ajutătoare.

— Da, mai ai una, *Fifty-Fifty.* Deci vom scoate două răspunsuri incorecte, lăsând un răspuns corect şi unul incorect. Deci ai *Fifty-Fifty* şanse să nimereşti răspunsul corect

Pe ecran pâlpâie „Varianta ajutătoare”. Se vede într-un desen animat o barcă de salvare desenată care pluteşte pe mare, un înotător care strigă după ajutor şi i se aruncă un colac roşu. Pe ecran apare încă odată întrebarea şi cele patru variante de răspuns. Apoi dispar două variante şi rămân doar „A” şi „C”, care pâlpâie pe monitor.

— Poftim, spune Prem Kumar. „A” sau „C”. Dă-mi răspunsul corect şi vei deveni primul om din istorie care câştigă un miliard de rupii. Dă-mi

răspunsul greşit şi vei fi primul om din istorie care pierde o sută de milioane în mai puţin de un minut. Ce decizi?

Îmi scot din buzunar moneda norocoasă.

— Cap, răspund „A”. Pajură, răspund „C”. OK?

Publicul îşi ţine răsuflarea când constată îndrăzneala mea. Prem Kumar dă din cap. Are iar privirea diabolică.

Dau cu banul.

Privirile sunt aţintite şi totul parcă se petrece cu încetinitorul. E singura monedă de o rupie din istorie, care hotărăşte soarta unui miliard. Cade pe masă şi se mai învârteşte până când se opreşte. Prem Kumar se apleacă, se uită, şi anunţă.

— Cap!

— Atunci voi răspunde „A”.

— Eşti absolut sigur, domnule Thomas? Încă mai poţi schimba cu „C”, dacă vrei.

— Bănuţul mi-a decis răspunsul. „A”.

— Eşti absolut sigur, sută la sută SIGUR?

— Da, sunt absolut sigur, sută la sută.

Tobele bat în crescendo. Răspunsul corect pâlpâie pe ecran pentru ultima dată.

— Esteeeee „A”! Categoric, sută la sută corect! Domnule Rama Mohammad Thomas, ai făcut istorie, câştigând cel mai mare pot din lume. Un miliard de rupii! Da, miliardul de rupii îţi aparţine şi îl vei primi cât se poate de curând. Doamnelor şi domnilor, vă rog să-l aplaudaţi călduros pe cel mai mare câştigător al tuturor timpurilor.

Din tavan încep să curgă confeti. Reflectoare roşii, verzi, albastre şi galbene, scaldă în lumină tot platoul. Vreme de aproape două minute, toată lumea se ridică în picioare şi aplaudă. Se aud fluierături. Prem Kumar se pleacă, asemeni unui magician după un număr reuşit. Apoi îmi face cu ochiul şmechereşte. Nu-i răspund.

Brusc apare pe podium producătorul şi-l ia pe Prem Kumar cu el. Au un schimb de replici.

Houston, cred că avem o problemă.

Smita se uită la ceas şi se dă jos din pat.

— Maică! Ce emisiune, ce poveste, ce noapte. Acum ştiu cum ai câştigat miliardul de rupii. Datul cu banul de la final a fost doar de dragul spectacolului, nu-i aşa? Ştiai deja că răspunsul e A.

— Da. Dar tu vei decide dacă meritam sau nu să câştig premiul. Nu ţi-am ascuns nimic. Ţi-am spus toate secretele mele.

— Cred că e firesc atunci să le ştii şi tu pe ale mele. Probabil că te întrebi cine sunt şi cum de-am apărut aşa, tam-nisam, la poliţie.

— Ei bine, da, dar am decis să nu-mi pun întrebări când e vorba de o minune.

— Sunt Gudiya, fata pe care ai salvat-o în *chawl.* Şi să n-ai remuşcări că l-ai împins pe tata. Nu şi-a rupt decât un picior şi cu ocazia asta şi-a îndreptat mintea. Nu m-a mai chinuit niciodată. Ţie îţi datorez totul. De ani de zile încerc să te găsesc, dar ai dispărut. Ieri ţi-am văzut numele în ziar. Scria că un băiat pe nume Rama Mohammad Thomas a fost arestat. Ştiam că Rama Mohammad Thomas, nu poate fi decât unul singur şi m-am dus într-un suflet la poliţie. Aşa încât socoteşte asta ca pe o mică răsplată faţă de ceea ce-ţi datorez.

Sunt copleşit de emoţie. O iau pe Smita de mână şi îi simt carnea şi oasele şi îmi ţâşnesc lacrimile. O strâng în braţe.

— Cât mă bucur că m-ai găsit. Acum am o avocată, o prietenă şi o soră la un loc.

— Toate necazurile tale au devenit acum ale mele, Rama Mohammad Thomas, spune Smita, cu o hotărâre fioroasă în priviri. Mă voi lupta pentru tine până la capăt, aşa cum şi tu ai luptat pentru mine.

EPILOG

Au trecut şase luni de la cea mai lungă noapte din viaţa mea.

Smita şi-a respectat promisiunea. S-a luptat pentru mine ca o mamă pentru copiii săi. Întâi s-a ocupat de poliţie. Le-a demonstrat că nu aveau nicio bază legală să mă aresteze. A mai aflat că nimeni nici măcar nu auzise de tâlharul mort din tren, deci nu era nicio anchetă în curs. În concluzie, banditul fără nume a rămas aşa, chiar şi dincolo de moarte.

Apoi s-a ocupat de compania care conducea emisiunea concurs. Mă ameninţaseră că mă vor acuza de înşelăciune şi fraudă, dar Smita a dovedit că pe DVD se vedea clar că sunt un câştigător cinstit al concursului. După patru luni de alergătură, compania a trebuit să recunoască faptul că nu existau motive pentru care să nu-mi plătească premiul cel mare.

N-am câştigat chiar un miliard de rupii, ci un pic mai puţin. A luat şi Guvernul ceva. Se cheamă „Taxa pe jocurile de noroc televizate”. Compania care produce VSCM a dat faliment, după ce a plătit această sumă enormă. Astfel am devenit primul şi ultimul câştigător.

Prem Kumar a murit două luni mai târziu. Conform raportului poliţiei, s-a sinucis, asfixiindu-se cu gazele din propria lui maşină. Presa însă spune că ar fi ceva putred la mijloc. Eu am o

bănuială că mafioţii care finanţau emisiunea probabil că s-au răzbunat pe el.

Mi-am dat seama de mult că visurile nu au forţă decât asupra propriei tale minţi; cu bani însă poţi deţine puterea şi asupra minţii altora. După ce am primit câştigul, am descoperit că aveam putere până şi asupra poliţiei. Aşa încât, însoţit de un contingent zdravăn, am făcut o vizită luna trecută la Goregaon, la o clădire în paragină, situată într-o curte cu o grădiniţă şi doi palmieri. Poliţia a arestat cinci persoane şi a eliberat treizeci şi cinci de copii schilodiţi. Acum se află cu toţii în grija unei binecunoscute agenţii internaţionale, care se ocupă de binele minorilor.

Tot luna trecută, Lajwanti a fost eliberată din închisoare şi acum s-a mutat cu mine la Mumbai. S-a întors săptămâna trecută din Delhi, de la nunta surorii ei, Lakşmi, care s-a măritat cu un înalt funcţionar din Serviciile Administrative Indiene. Familia mirelui n-a cerut zestre, dar Lajwanti i-a dat totuşi surorii ei maşina Toyota Corolla, un televizor Sony cu diagonala de optzeci de centimetri, douăzeci de costume Raymond, şi un kilogram de bijuterii din aur.

Salim a căpătat rolul principal, al unui student de şaptesprezece ani, într-o comedie regizată de Chimpu Dhawan, iar în prezent filmează la studiourile Mehboob. El crede că producătorul este un oarecare Mohammad Bhatt, dar de fapt sunt eu.

Iubirea vieţii mele a venit după mine la Mumbai. Ea este acum soţia mea oficială şi are un nume întreg. Nita Mohammad Thomas.

Smita şi cu mine ne plimbăm prin Marine Drive. Bate un vânticel plăcut, din când în când răspândind spre noi parfumul oceanului, venit

dinspre valurile imense care se sparg de stânci. Şoferul fără livrea ne urmează cu viteză de melc, dintr-un Mercedes Benz, păstrând o distanţă respectabilă. Pe plăcuţa de înmatriculare a Mercedes-ului, cea din spate, scrie: „Cealaltă maşină a mea e un Ferrari”.

— De mult voiam să te întreb ceva, îi spun eu Smitei.

— Dă-i drumul.

— În seara aceea, când m-ai salvat de la poliţie, de ce nu mi-ai spus de la început că eşti Gudya?

— Pentru că am vrut să-ţi ascult toate poveştile şi să aflu adevărul. Doar când ai spus-o pe a mea, fără să ştii că sunt în faţa ta, am ştiut că nu spui decât adevărul şi numai adevărul. De aceea ţi-am zis de la bun început că nu am nevoie să juri pe nimic. Eu eram martorul tău aşa cum şi tu erai al meu.

Dau din cap că am priceput.

— Pot să-ţi pun şi eu o întrebare? spune Smita.

— Desigur.

— În seara în care te-am adus acasă, înainte să începi să-mi povesteşti, ai dat cu banul. De ce?

— N-am ştiut dacă să am sau nu încredere în tine. Eu aşa iau hotărârile. Cap, îţi spuneam totul. Pajură: adio. Dar a fost cap.

— Deci, dacă ar fi fost pajură în loc de cap, nu mi-ai fi spus povestea ta…

— N-avea cum să fie pajură.

— Crezi aşa de mult în noroc?

— Ce treabă are norocul? Uite-te puţin la moneda asta.

Scot bănuţul de o rupie din haină şi i-l arăt.

Se uită la el şi îl aruncă în sus. O dată, şi încă o dată.

— Dar… E cap pe ambele părţi.

— Întocmai. E bănuţul meu norocos. Dar, cum spuneam, norocul n-are nicio legătură cu el.

Iau moneda şi o arunc sus de tot. Bănuţul urcă şi urcă şi urcă, până ce lumina se reflectă în el şi el

scânteiază pe cerul turcoaz, pentru ca apoi să cadă uşor în ocean şi să se scufunde pentru totdeauna în adâncurile lui întunecate.

— De ce ţi-ai aruncat bănuţul norocos?

— Nu mai am nevoie de el. Norocul vine din interior.

SFÂRŞIT

MULŢUMIRI

Această carte n-ar fi existat fără sprijinul lui Peter Buckman. Îi datorez toată recunoştinţa mea pentru că mi-a fost prieten, călăuză şi agent, exact în această ordine. Le datorez totodată mulţumiri şi lui Rosemarie şi Jessica Buckman, care au făcut toate eforturile ca acest debut să devină realmente unul internaţional.

Trebuie să precizez mulţumirile mele şi faţă de Transworld, pentru că mi-au acceptat romanul cu entuziasm, şi pentru că mi-au desemnat cel mai bun redactor la care poate spera un scriitor. A fost minunată colaborarea cu Jane Lawson, care, în timpul unor foarte lungi convorbiri internaţionale, a făcut ca redactarea să devină realmente o colaborare plăcută.

Brigadier S.C. Sharma mi-a furnizat date extrem de preţioase pentru „Povestea unui soldat". De asemenea, mulţumirile mele se îndreaptă către: Navdeep Suri, Humphrey Hawksley, Patrick French, Tejinder Sharma, Maureen Travis, sistemul de Biblioteci Publice britanice şi Google, pentru ajutorul în cele mai diverse chipuri.

Mai presus de toate, această carte îşi datorează existenţa soţiei mele Aparna şi fiilor mei: Aditya şi Varun, care mi-au lăsat timpul liber să încep proiectul şi mi-au dat puterea să-l duc la bun sfârşit.

Foto Aparna Swarup

Vikas Swarup s-a născut în India, într-o familie ilustră de avocați din Allahabad, orașul care a dat Indiei patru dintre prim-miniștrii săi. După studiile de istorie, psihologie și filozofie la Universitatea din Allahabad, Vikas a intrat în rândurile Serviciului Diplomatic Indian, fiind trimis în misiuni în Turcia, Statele Unite, Etiopia și Marea Britanie. În prezent, el ocupă postul de Înalt Comisar Adjunct în Pretoria. În cursul îndelungatei sale cariere diplomatice, Vikas a trăit experiențe ieșite din comun; după declanșarea ostilităților între Etiopia și Eritrea, de pildă, a închiriat un aparat de zbor pentru a salva indienii blocați în Asmara.

Încă din timpul studiilor, s-a dovedit a fi un talentat orator, câștigând mai multe competiții naționale de dezbateri. Pasionat de lectură, a citit tot ce i-a căzut în mână, de la Albert Camus până la James Hadley Chase.

Mare amator de muzică, crichet, tenis și jocuri pe computer, Vikas Swarup este și un mare iubitor de călătorii. Este căsătorit cu Aparna, artist plastic cu nenumărate expoziții în India și în lume. Au doi fii, Aditya și Varun.

recomandat de cinemagia www.cinemagia.ro

Taj Vintage
Literatură premiată

Tot ceea ce a fost atins de această carte magică s-a prefăcut în aur! Povestea tânărului orfan care a crescut în mahalalele din Mumbai şi a câştigat potul cel mare la concursul *Vrei să câştigi un miliard* a declanşat o avalanşă de premii literare, radiofonice, cinematografice. *Slumdog Millionaire*, ecranizarea cărţii, a cucerit lumea, devenind filmul anului 2008: după adjudecarea Globurilor de Aur şi a premiilor Bafta, a urmat asaltul la Oscar, unde a adunat opt statuete. Filmul şi cartea „ameninţă" să devină un cult...

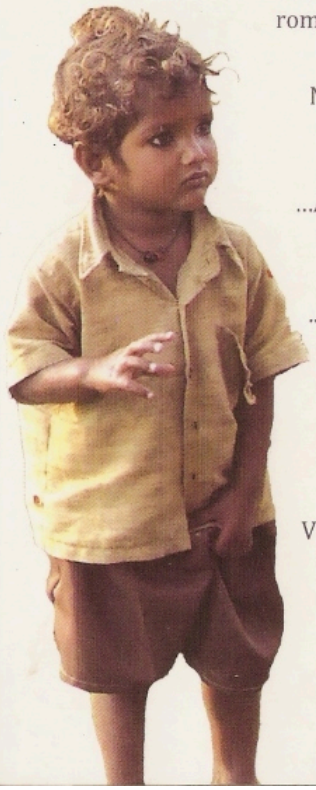

Nu există niciun singur moment plictisitor în acest roman. ...Nu începeţi cartea dacă vreţi să şi dormiţi la noapte. (*Sydney Morning Herald* - Australia)

N-am citit în viaţa mea ceva mai plin de omenie, mai accesibil, despre India modernă. (*Humphrey Hawksley*, BBC)

...Aminteşte de *O mie şi una de nopţi*, de poveştile exotice ale Estului. ...Te emoţionează, te înfurie, te distrează. (*Hamar Arbeiderblad* - Norvegia)

...Un tren expres care nu se opreşte nici să-şi tragă sufletul... Un debut rafinat... rareori ai parte de acţiune atât de intensă... (*The Week* - India)

O poveste sclipitoare, colosală, vibrantă şi labirintică precum însăşi India... Nu o rataţi! (*Observer*)

Vikas Swarup este noua revelaţie literară a Indiei. ...Demontează structura romanului clasic şi inventează o nouă arhitectură din cuvinte. (*L'Espresso* - Italia)

ISBN 978-973-88772-8-3

www.edituraţaj.ro

{1} Termen pe care îl folosesc locuitorii din Mumbai (Bombay) pentru a se referi la trenurile din reţeaua suburbană, cu care circulă mai mult de şase milioane de navetişti zilnic.

{2} Pui *biryani* – pui cu orez şi mirodenii.

{3} *Seek kebab* – frigăruie din carne cu mirodenii.

{4} *Paan* – amestecul de *betel, areca* şi diverse mirodenii. Frunza de *Piper betel* se mestecă şi astăzi împreună cu nuca de palmier *areca (Areca catechu,* numit în popor palmierul cu nuci betel); indienii au adesea buzele şi dinţii mânjiţi cu sucul ei roşu; dacă scuipă, sucul de *paan* se poate confunda cu sângele.

{5} Colonelul Taylor (Philip Meadows Taylor): autodidact de descendenţă anglo-indiană, care a fost, pe rând, funcţionar şi angajat al unui neguţător din Bombay, inginer, artist, apoi romancier, corespondent al ziarului Times, administrator al unei provincii aparţinând unui rajah, sau guvernator de succes al unor importante provincii indiene.

{6} *Sahib* – domn, stăpân, şef.

{7} *Kaun Banega Crorepati* (KBC) – în limba hindi *Cine va face milionul?* Este numele unui concurs televizat care a cunoscut un succes uriaş de public în India în 2000 şi 2005. Anul acesta emisiunea a revenit pe micile ecrane, gazda fiind Shahrukh Khan, megastarul generaţiei mai tinere.

{8} Amitabh Bachehan – născut în 1942, superstarul filmelor indiene, considerat cel mai mare actor indian de limbă hindi; a fost primul prezentator al concursului *Kaun Banega Crorepati.*

{9} *Bindi* – semn fast în frunte, de obicei roşu, al soţiei indiene; în zilele noastre, fetele tinere moderne îl poartă pur şi simplu ca podoabă.

{10} *Şalvar kamiz* – veşmânt indian foarte practic şi obişnuit, care constă într-o cămaşă lungă, ca o rochie, purtată peste pantaloni largi.

{11} *Dupatta* – şalul care întovărăşeşte întotdeauna *şalvar kamizul.*

{12} FIR – prescurtare de la First Information Report, un fel de plângere sau informare despre o infracţiune, pe care ofiţerul de serviciu trebuie să o înregistreze. De-abia după aceea începe investigarea cazului.

{13} CrPC – Criminal Procedure Code, codul de procedură penală. Alineatul 50 se referă la dreptul persoanei arestate de a fi înştiinţată

asupra motivelor arestării şi asupra dreptului de a ieşi pe cauţiune.

[14] Plantă foarte populară în casele indiene, considerată ca aducătoare de noroc.

[15] *Chapatti* – pâinică indiană din făină, ulei şi sare, frământată în forma unei clătite, care de obicei se umflă în tigaie.

[16] Gita, Coranul sau Biblia – scripturi ale celor trei religii prezente în India: Hinduismul, Islamul şi Creştinismul.

[17] Certificatul U/A – certificat pe care filmul îl primeşte de la comisia de cenzori, însemnând că poate fi vizionat şi de copii, cu acordul părinţilor. Există şi certificatul A, care se acordă filmelor care nu pot fi vizionate decât de adulţi (peste 18 ani), ori U, pentru filme care pot fi vizionate de marele public fără restricţii.

[18] Altarul lui Vaishno Devi – altarul din templul zeiţei Vaishno Devi, loc sfânt vizitat de milioane de pelerini, în nordul Indiei.

[19] *Samosa* – gustare indiană de formă triunghiulară, ca un pateu umplut cu un amestec foarte gustos de cartofi şi legume, ceapă şi condimente, mai ales coriandru.

[20] Costum *pathan* – corespondent bărbătesc al *şalvar kamizului.*

[21] *Dabbawaallah* – persoană din Mumbai care se ocupă cu distribuirea mâncării calde, pe care o preia într-o cutie metalică *(dabba)* de la domiciliul unui funcţionar şi o duce la locul de muncă al acestuia.

[22] Aluzie la prezenţa celor trei religii diferite în acest nume.

[23] *Kurta pyjama* – veşmânt masculin indian alcătuit din două piese: o cămaşă lungă până la genunchi şi pantaloni uşori pe dedesubt.

[24] *Sherwani* – haină lungă până la genunchi, cu guler Nehru, care se poartă adesea peste kurta.

[25] Numele Singh indică, aşa cum s-a explicat mai devreme, faptul că acesta aparţinea unei a patra religii, şi anume cea Sikh.

[26] Engleza reginei (Queen's English) – engleza corectă, standard.

[27] *Chawl* – tip de clădire cu mai multe etaje destinată în India săracilor şi muncitorilor sezonieri; fiecare apartament constă într-o singură cameră multifuncţională şi o bucătărioară.

[28] Aluzie la Marele Mogul Şah Jahan, fondatorul Taj Mahalului, şi la presupusa sa relaţie cu Jahanara, fiica sa. Ea a ales să fie închisă de bună voie alături de tatăl său, în ultimii opt ani ai vieţii acestuia, când Şah Jahan a fost întemniţat de propriul său fiu, mogulul

Aurangzeb. Acest gest a iscat scandalosul zvon al unui posibil incest.

[29] *Satyameva Jayate* – parte dintr-o faimoasă mantra sanscrită, preluată ca deviză naţională a Indiei, înscrisă pe emblema naţională.

[30] Canalul 5 – canal cu specific muzical al trustului STAR TV.

[31] Doordarshan – televiziunea publică a Indiei.

[32] UP – Uttar Pradesh, stat indian de lângă Delhi.

[33] *Tabeez* – amuletă purtată de musulmani la gât.

[34] *Zamindari* – proprietari de pământuri, astăzi termenul aplicându-se persoanelor avute, din lumea bună, sau cu descendenţă nobilă.

[35] *Dhoti* – piesă vestimentară tradiţională indiană pentru bărbaţi, constând într-o fâşie lungă de material fără cusături, de obicei din bumbac, înfăşurată în jurul şoldurilor şi trecută printre picioare.

[36] *Tilak* – semn în frunte, de obicei denotând secta purtătorului.

[37] *Choti* – coadă împletită.

[38] *Panditji* – din *pandit* (înţelept, savant, persoană din casta brahmană care ştie recita din Vede) şi *ji,* particulă care desemnează respectul, veneraţia.

[39] Koose Muniswamy Veerappan – bandit notoriu al Indiei, care a ucis aproape 200 de oameni şi a făcut comerţ ilegal cu tone de santal şi fildeş, pe capul căruia s-au pus 50 de milioane de rupii; a fost prins şi ucis de poliţie în anul 2004.

[40] *Bandgala* – guler Nehru, considerat un element rafinat al costumului.

[41] *Lungi* – piesă vestimentară masculină asemănătoare unei fuste foarte viu colorată.

[42] *Bidi* – ţigară indiană de foi, foarte aromată, răsucită manual.

[43] Malayalam, limba vorbită în statul Kerala, din sudul Indiei.

[44] *Bhel puri* – gustare asociată de obicei cu oraşul Mumbai, pe bază de cartofi, linte, cocos ras, pudră de coriandru, roşii, tamarind.

[45] *Dargah*-ul lui Haji Ali – moscheea şi mormântul lui Ali, unul dintre cele mai faimoase monumente din Mumbai.

[46] Kishore Kumar – actor şi cântăreţ indian celebru, a cărui voce a dublat în scenele muzicale actori foarte celebri, printre care Amitabh Bachchan şi Dharmendra.

[47] *Hare Ram* – în traducere liberă, „Of, Doamne”. Ram (Rama), faimosul rege legendar, este considerat un important avatar al zeului Vişnu.

{48} *Doha* – distihuri cu profund mesaj mistic.

{49} *Bhajan* – cântec devoţional hindus, adeseori descriind episoade din viaţa zeilor ori a sfinţilor.

{50} *Bhakti* – devoţional.

{51} *Memsahib* – doamna, stăpâna.

{52} *Firangi* – străin.

{53} *Lakhpati* – posesor al sumei de 100.000 (un *lakh).*

{54} *Marwari* – iniţial însemnând un om originar din Marwar, în Rajasthan, astăzi se referă mai mult la negustorii veniţi din Marwar, care au împânzit toată India.

{55} *Chunni* – un alt nume pentru *dupatta.*

{56} *Puri* – pâiniţă indiană adesea umflată şi goală pe dinăuntru, asemănătoare cu o gogoaşă.

{57} *Gulab jamun* şi *barfee* – dulciuri indiene.

{58} Diwali – (lit. „şir de lămpi") importantă sărbătoare indiană a luminii, care se celebrează toamna, în cea mai întunecată noapte din luna *kartik* (octombrie-noiembrie), cu o mare abundenţă de artificii şi lămpi, organizându-se chiar competiţii pentru desemnarea celei mai luminate case. Este echivalentul Crăciunului nostru, iar pentru oamenii de afaceri înseamnă începutul unui nou an contabil.

{59} Durga – numele unei cunoscute zeiţe.

{60} Sher Singh – numele unui faimos maharajah de credinţă sikh.

{61} *Saab – sahib,* aici şef, comandant.

{62} *Chalo chalo* – „să mergem".

{63} *Arrey baba* – aprox. „vai de mine, nene".

{64} Sun-n-Sand Hotel – celebru hotel de cinci stele.

{65} Dunga de *sindur* – semnul căsătoriei; desen din sindur (pulbere roşie) aplicat de femeile hinduse căsătorite pe cărarea părului.

{66} *Bhai* – „frate".

{67} Conform hinduismului ortodox, hrana atinsă de cineva dintr-o altă castă sau religie devine de neatins.

{68} Femeie din casta brahmanilor, cea mai înaltă castă.

{69} *Maaji* – din *maa* („mamă") şi *ji* (denotând respect ori veneraţie).

{70} Albul este culoarea de doliu în India.

{71} Mirza Ghalib – foarte faimos poet clasic al Indiei, de limbă urdu şi persană, creatorul unor nemuritoare gazeluri cu pronunţat caracter filosofic.

{72} *Kurti* – tunică.

{73} *Jalebi* – desert indian în formă de covrig însiropat, cu o frumoasă culoare aurie sau portocalie.

{74} *Kachori* – gustare în formă sferică, din aluat, umplută cu legume şi condimentată cu piper, chilii, ghimbir şi alte mirodenii.

{75} *Chhole bhature* – năut prăjit cu mirodenii *(chole)* şi pâinici indiene *(bhature)* ca nişte gogoşi umflate şi goale în mijloc, combinaţie gustoasă, foarte populară în gări sau locuri aglomerate, mai ales dimineaţa.

{76} *Haveli* – casă mare aparţinând familiilor de vază, cu zidul acoperit cu fresce realizate de artişti. Astăzi multe dintre ele sunt convertite în muzee, constituind un punct de atracţie pentru turişti.

{77} *Dhaba* – localuri care se găsesc pe marginea şoselelor Indiei.

{78} Aluzie la cadavrele incinerate, care se aruncă în Gange. Uneori trupul decedatului nu este ars în totalitate şi pe ape se pot vedea părţi din aceste cadavre.

{79} *Rani* – regină.

{80} *Anna şi pie* – subdiviziuni ale rupiei indiene. Pie nu se mai regăseşte în noul sistem al valutei indiene

{81} *Char bagh* – lit. patru grădini, arta persană a grădinilor geometrice, în care apa împarte grădina în patru.

{82} *Chula* – sobă pentru gătit, cu lemne sau cărbune.

{83} *Muttar panir* – mâncare indiană pe bază de mazăre şi brânză, cu ceapă, usturoi, roşii şi ghimbir.

{84} În India naşterea unei fete este privită ca un necaz, pentru că părinţii trebuie să strângă bani ca dotă, pentru căsătoria fetei.

{85} *Laddoos* – dulciuri indiene constând în gogoşele însiropate; se pregătesc cu ocazia sărbătorilor religioase sau a evenimentelor în familie.

{86} Aluzie la notele de plată şi chitanţele din India, unde imediat după sumă urmează cuvântul *only*, adică „doar atât”, în limba engleză.

{87} *Vindaloo* – mâncare foarte picantă de carne, cu vin, mirodenii şi usturoi.

{88} *Sangam* – confluenţă (în sanscrită); aici, confluenţa celor trei fluvii sacre ce trec prin Allahabad: Gangele, Zamuna şi râul invizibil Sarawati, care se spune că se uneşte cu celelalte două pe

dedesubt. Locul este considerat sacru de către hinduşi aici se celebrează marea sărbătoare Kumbha Mela, o dată la 12 ani.

Table of Contents

PREMII
RECENZII
PROLOG
1.000 DE RUPII MOARTEA UNUI EROU
2.000 DE RUPII POVARA UNUI PREOT
5.000 DE RUPII PROMISIUNEA UNUI FRATE
10.000 DE RUPII UN GÂND PENTRU CEI SCHILODIȚI
50.000 DE RUPII CUM SĂ VORBEȘTI AUSTRALIANA
100.000 DE RUPII ATENȚIE LA NASTURI
200.000 DE RUPII CRIMA DIN OCCIDENT EXPRES
500.000 DE RUPII POVESTEA UNUI SOLDAT
1.000.000 DE RUPII PERMIS PENTRU CRIMĂ
10.000.000 DE RUPII REGINA TRAGEDIEI
100.000.000 DE RUPII X GKRZ OPKNU [sau O POVESTE DE DRAGOSTE]
1.000.000.000 DE RUPII A TREISPREZECEA ÎNTREBARE
EPILOG
MULȚUMIRI

Table of Contents

PREMII	3
RECENZII	4
PROLOG	10
1.000 DE RUPII MOARTEA UNUI EROU	30
2.000 DE RUPII POVARA UNUI PREOT	46
5.000 DE RUPII PROMISIUNEA UNUI FRATE	65
10.000 DE RUPII UN GÂND PENTRU CEI SCHILODIŢI	85
50.000 DE RUPII CUM SĂ VORBEŞTI AUSTRALIANA	116
100.000 DE RUPII ATENŢIE LA NASTURI	143
200.000 DE RUPII CRIMA DIN OCCIDENT EXPRES	162
500.000 DE RUPII POVESTEA UNUI SOLDAT	181
1.000.000 DE RUPII PERMIS PENTRU CRIMĂ	208
10.000.000 DE RUPII REGINA TRAGEDIEI	228
100.000.000 DE RUPII X GKRZ OPKNU [sau O POVESTE DE DRAGOSTE]	255
1.000.000.000 DE RUPII A TREISPREZECEA ÎNTREBARE	318
EPILOG	331
MULŢUMIRI	335